

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W KATOWICACH**

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO**

**PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU
DLA NADLEŚNICTWA JELEŚNIA**

**na okres gospodarczy
od 1 stycznia 2015r. do 31 grudnia 2024r.**

**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Krakowie**

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie ul. Senatorska 15, 30-106 Kraków
tel. (12) 421 95 42, faks (12) 421 66 94 sekretariat@krakow.buligl.pl www.krakow.buligl.pl NIP: 525-000-78-85

Wykonano na zlecenie
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach
Kraków 2014

Wykonawca
Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie
ul. Senatorska 15, 30-106 Kraków
tel. (12) 421 95 72, faks (12) 421 66 94
e-mail: sekretariat@krakow.buligl.pl

Prognozę opracował
mgr inż. Wojciech Lupa

ZAWARTOŚĆ DOKUMENTU:

1. Tekst Prognozy Oddziaływania na Środowisko i Obszary Natura 2000
2. Mapa Przeglądowa Obszarów Chronionych nadleśnictwa z lokalizacją na obszarze Natura 2000 siedlisk przyrodniczych oraz gatunków i zwierząt, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 w skali 1: 25 000

SPIS TREŚCI

I.1. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	11
I.2. Wykaz stosowanych skrótów i terminów.....	14
I.2.1. Skróty nazw instytucji.....	14
I.2.2. Skróty z zakresu Natura 2000 i ochrony przyrody	14
I.2.3. Skróty z zakresu leśnictwa.....	14
I.2.4. Skróty nazw gatunkowych drzew	15
I.2.5. Skróty nazw typów siedliskowych lasu	15
I.2.6. Skróty inne	16
II.1. Podstawa prawna i zakres prognozy Oddziaływania PUL na środowisko	17
II.1.1. Akty prawa krajowego	17
II.1.2. Akty prawa wspólnotowego.....	18
II.1.3. Akty porozumień międzynarodowych	19
II.1.4. Informacja o konsultacjach społecznych	19
II.2. Zakres prognozy oddziaływania PUL na środowisko i obszary Natura 2000.....	19
II.3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy.....	20
II.3.1. Metodyka przypisywania informacji z PUL do siedlisk przyrodniczych	20
II.3.2. Metodyka przypisywania wskazań gospodarczych do przedmiotów ochrony	20
II.3.3. Opis poszczególnych wskazań gospodarczych.....	21
II.3.4. Kryteria i sposób oceny wpływu realizacji zapisów PUL	22
II.3.5. Źródła informacji odnoszące się do chronionych lub cennych gatunków roślin i zwierząt	23
II.3.6. Źródła informacji na temat granic obszarów Natura 2000.....	23
II.4. Zawartość Planu urządzenia lasu.....	23
II.5. Podstawowe dane o Nadleśnictwie Jeleśnia.....	32
II.5.1. Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa Jeleśnia na 1. rok obowiązywania PUL	32
II.5.2. Zestawienie zadań wynikających z PUL	33
II.6. Główne cele planu urządzenia lasu	35
II.7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu urządzenia lasu	36
II.8. Powiązania planu urządzenia lasu z innymi dokumentami.....	39
II.9. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu i częstotliwość jej przeprowadzania	45
II.10. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	46

III.1. Istniejący stan środowiska	49
III.1.1. Stan środowiska na obszarze Nadleśnictwa Jeleśnia	49
III.1.2.1. Położenie nadleśnictwa	49
III.1.2.2. Podział na leśnictwa	52
III.1.2.3. Przynależność przyrodniczo leśna	55
III.1.2.4. Warunki klimatyczne	59
III.1.2.5. Hydrologia.....	64
III.1.2.6. Gleby	66
III.1.2.7. Struktura typów siedliskowych lasu.....	70
III.1.2.8. Stopień zgodności z gospodarczym typem drzewostanu	72
III.1.2.9. Skład gatunkowy drzewostanów	75
III.1.2.10. Struktura drzewostanów wg bogactwa gatunkowego	78
III.1.2.11. Struktura drzewostanów wg budowy pionowej	79
III.1.2.12. Struktura klas wieku drzewostanów	80
III.1.2.13. Drzewostany 100 – letnie i starsze	81
III.1.2. Specjalne obszary ochrony siedlisk SOO	82
III.1.2.1. PLB 240002 Beskid Żywiecki PLH 240006 Beskid Żywiecki.....	83
III.1.2.2. PLH 240023 Beskid Mały	91
III.1.3. Pozostałe formy ochrony przyrody	95
III.1.2.1. Parki narodowe.....	96
III.1.2.2. Rezerwaty	99
III.1.2.3. Parki krajobrazowe.....	103
III.1.2.4. Pomniki przyrody	105
III.1.2.5. Gatunki grzybów, roślin i zwierząt objęte ochroną prawną.....	106
III.1.2.6. Zwierzęta chronione	109
III.1.2.7. Lista gatunków zwierząt obserwowanych na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia o nieustalonej lokalizacji	111
III.1.2.8. Gatunki specjalnej troski	114
III.1.2.9. Obiekty kultury materialnej	115
III.2. Obszary potencjalnej kolizji pomiędzy celami ochrony przyrody a gospodarką leśną.....	115
III.3. Istniejące problemy ochrony przyrody, istotne z punktu widzenia realizacji PUL	116
III.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji PUL.....	116
IV.1. Przewidywane oddziaływanie PUL na środowisko.....	118
IV.1.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną	118
IV.1.2. Oddziaływanie na ludzi.....	119
IV.1.3. Oddziaływanie na chronione gatunki grzybów, roślin i zwierząt	119
IV.1.4. Oddziaływanie na wodę	131
IV.1.5. Oddziaływanie na powietrze	132
IV.1.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	132
IV.1.7. Oddziaływanie na krajobraz.....	133
IV.1.8. Oddziaływanie na klimat	134
IV.1.9. Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	134

IV.1.10. Oddziaływanie na zabytki i obiekty kultury materialnej	135
IV.1.11. Zestawienie zbiorcze wpływu PUL na środowisko	136
IV.2. Oddziaływanie PUL na specjalne obszary ochrony siedlisk.....	137
IV.2.1. Analiza wpływu zapisów PUL na strukturę gatunkową drzewostanów na siedliskach przyrodniczych.....	137
IV.2.2. Analiza wpływu wskazań gospodarczych PUL na siedliska przyrodnicze	141
IV.3. Rekomendacje dotyczące przedmiotów ochrony występujących w obszarach Natura 2000	149
IV.3.1. Rekomendacje dotyczące ochrony lub zagospodarowania siedlisk przyrodniczych.....	149
IV.3.2. Rekomendacje dotyczące ochrony gatunków chronionych w ramach sieci Natura 2000.....	155
IV.4. Przewidywane oddziaływanie na integralność obszarów Natura 2000.....	191
IV.5. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE NA OBSZARY CHRONIONE INNE NIŻ NATUROWE – REZERWATY	193
IV.6. Ocena inwentaryzacji drewna martwego	193
IV.7. Proponowane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań planu.....	194
IV.8. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w planie urządzenia lasu wraz z uzasadnieniem wyboru wariantu optymalnego.....	195
V. OCENA OGÓLNA.....	198
VI. WYKAZ MAP	199
VII. ZAŁĄCZNIKI.....	199
VIII. LITERATURA	200

SPIS TABEL

TABELA 1.	PRZEDSTAWIENIE STOPNIA SZCZEGÓŁOWOŚCI ZAPISÓW PUL.....	31
TABELA 2.	ZESTAWIENIE POWIERZCHNI RODZAJÓW GRUNTÓW NADLEŚNICTWA JELEŚNIA.....	32
TABELA 3.	WYKAZ PROJEKTOWANYCH WSKAZAŃ GOSPODARCZYCH Z ZAKRESU HODOWLI LASU	33
TABELA 4.	ZESTAWIENIE POWIERZCHNI MANIPULACYJNEJ UŻYTKÓW RĘBNYCH	34
TABELA 5.	ZESTAWIENIE ŁĄCZNE ETATU UŻYTKÓW GŁÓWNYCH WEDŁUG KATEGORII CIĘĆ	34
TABELA 6.	ZESTAWIENIE ZBIORCZE POWIERZCHNI DRZEWOSTANÓW ZAPROJEKTOWANYCH DO UŻYTKOWANIA PRZEDRĘBNEGO WE WSKAZANIACH GOSPODARCZYCH OPISU TAKSACYJNEGO	34
TABELA 7.	WYKAZ DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO POWIĄZANYCH Z PLANEM URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA JELEŚNIA	41
TABELA 8.	PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY NADLEŚNICTWA NA WOJEWÓDZTWA POWIATY I GMINY.	49
TABELA 9.	ZESTAWIENIE POWIERZCHNI GRUNTÓW NADLEŚNICTWA WG POWIATÓW I GMIN.	52
TABELA 10.	PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY NA LEŚNICTWA	53
TABELA 11.	ZESTAWIENIE POWIERZCHNI MEZOREGIONÓW.	58
TABELA 12.	PONIŻEJ PRZEDSTAWIONO ZASIĘG PIĘTER KLIMATYCZNYCH W BESKIDACH (HESS 1965).	60
TABELA 13.	OBSZAR ZLEWNI SOŁY ODPROWADZAJĄCY WODY Z REJONU NADLEŚNICTWA JELEŚNIA.....	65
TABELA 14.	UDZIAŁ TYPÓW GLEB W POWIERZCHNI LEŚNEJ ZALESIONEJ I NIEZALESIONEJ W OBECNEJ REWIZJI UL. 67	
TABELA 15.	POWIERZCHNIOWY UDZIAŁ TYPÓW I PODTYPÓW GLEB (STAN N01.01.1999R.).....	68
TABELA 16.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA DRZEWOSTANÓW	69
TABELA 17.	WZÓR NR 1A. PORÓWNANIE WYBRANYCH CECH TAKSACYJNYCH DRZEWOSTANÓW NADLEŚNICTWA.....	69
TABELA 18.	ZESTAWIENIE ILOŚCI I WIELKOŚCI KOMPLEKSÓW LEŚNYCH NADLEŚNICTWA JELEŚNIA.....	69
TABELA 19.	ZESTAWIENIE POWIERZCHNI I UDZIAŁU PROCENTOWEGO TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU	70
TABELA 20.	ZESTAWIENIE SIEDLISK WG WILGOTNOŚCI.....	71
TABELA 21.	ROZKŁAD POWIERZCHNIOWY I PROCENTOWY SIEDLISK WEDŁUG GRUP TROFICZNYCH.	72
TABELA 22.	ZESTAWIENIE POWIERZCHNI WG ZGODNOŚCI SKŁADU GATUNKOWEGO DRZEWOSTANÓW Z SIEDLISKIEM.....	73
TABELA 23.	WYKAZ GATUNKÓW DRZEW I KRZEWÓW STWIERDZONYCH W LASACH NADLEŚNICTWA.	75
TABELA 24.	UDZIAŁ GATUNKOWY W NADLEŚNICTWIE JELEŚNIA WG GATUNKÓW PANUJĄCYCH	76
TABELA 25.	UDZIAŁ GATUNKOWY W NADLEŚNICTWIE JELEŚNIA WG GATUNKÓW RZECZYWISTYCH	77
TABELA 26.	ZESTAWIENIE POWIERZCHNI DRZEWOSTANÓW WG GRUP WIEKOWYCH I BOGACTWA GATUNKOWEGO.....	78
TABELA 27.	STRUKTURA DRZEWOSTANÓW WG BUDOWY PIONOWEJ	79
TABELA 28.	UPROSZCZONA TABELA KLAS WIEKU DLA NADLEŚNICTWA JELEŚNIA	81
TABELA 29.	ZESTAWIENIE POWIERZCHNI STARODRZEWU WG OBRĘBÓW LEŚNYCH I GATUNKÓW PANUJĄCYCH.	81
TABELA 30.	ZESTAWIENIE POWIERZCHNI SIEDLISK PRZYRODNICZYCH WG ICH STANU	82
TABELA 31.	SKŁAD GATUNKOWY LASÓW NA OBSZARZE PLB 240002 BESKID ŻYWIECKI PLH 240006 BESKID ŻYWIECKI WG GATUNKÓW PANUJĄCYCH	84
TABELA 32.	UPROSZCZONA TABELA KLAS WIEKU DLA OBSZARÓW PLB 240002 BESKID ŻYWIECKI PLH 240006 BESKID ŻYWIECKI	85
TABELA 33.	ZESTAWIENIE LOKALIZACJI GRUNTÓW W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA W GRANICACH PLB240002 BESKID ŻYWIECKI	87
TABELA 34.	WYKAZ SIEDLISK PRZYRODNICZYCH WYMIENIONYCH W ZAŁĄCZNIKU I DYREKTYWY RADY 92/43/EWG- WEDŁUG SDF-PLB240002 „BESKID ŻYWIECKI” ,KTÓRYCH WYSTĘPOWANIE STWIERDZONO NA TERENIE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA	87
TABELA 35.	PTAKI WYMIENIONE W ZAŁĄCZNIKU I DYREKTYWY RADY 79/409/EWG- WEDŁUG SDF-PLB240002 „BESKID ŻYWIECKI”, KTÓRYCH WYSTĘPOWANIE STWIERDZONO NA TERENIE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA.	88
TABELA 36.	REGULARNIE MIGRUJĄCE PTAKI NIEMIENIONE W ZAŁĄCZNIKU I DYREKTYWY RADY 79/409/EWG- WEDŁUG SDF-PLB240002 „BESKID ŻYWIECKI”, KTÓRYCH WYSTĘPOWANIE STWIERDZONO NA TERENIE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA	88
TABELA 37.	GATUNKI ZWIERZĄT WYMIENIONE W ZAŁĄCZNIKU II DYREKTYWY RADY 92/43/EWG- WEDŁUG SDF-PLB240002 „BESKID ŻYWIECKI”, KTÓRYCH WYSTĘPOWANIE STWIERDZONO NA TERENIE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA	88

TABELA 38. GATUNKI ROŚLIN WYMIENIONE W ZAŁĄCZNIKU II DYREKTYWY RADY 92/43/EWG- WEDŁUG SDF-PLB240002 „BESKID ŻYWIECKI”, KTÓRYCH WYSTĘPOWANIE STWIERDZONO NA TERENIE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA	89
TABELA 39. ZESTAWIENIE LOKALIZACJI GRUNTÓW W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA W GRANICACH PLH240006 BESKID ŻYWIECKI	89
TABELA 40. WYKAZ SIEDLISK PRZYRODNICZYCH WYMIENIONYCH W ZAŁĄCZNIKU I DYREKTYWY RADY 92/43/EWG- WEDŁUG SDF-PLH 240006„BESKID ŻYWIECKI”,KTÓRYCH WYSTĘPOWANIE STWIERDZONO NA TERENIE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA	89
TABELA 41. PTAKI WYMIENIONE W ZAŁĄCZNIKU I DYREKTYWY RADY 79/409/EWG- WEDŁUG SDF- PLH 240006 „BESKID ŻYWIECKI”,KTÓRYCH WYSTĘPOWANIE STWIERDZONO NA TERENIE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA	90
TABELA 42. GATUNKI ZWIERZĄT WYMIENIONE W ZAŁĄCZNIKU II DYREKTYWY RADY 92/43/EWG- WEDŁUG SDF- PLH 240006 „BESKID ŻYWIECKI”, KTÓRYCH WYSTĘPOWANIE STWIERDZONO NA TERENIE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA	91
TABELA 43. GATUNKI ROŚLIN WYMIENIONE W ZAŁĄCZNIKU II DYREKTYWY RADY 92/43/EWG- WEDŁUG SDF-PLH240006„BESKID ŻYWIECKI”, KTÓRYCH WYSTĘPOWANIE STWIERDZONO NA TERENIE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA	91
TABELA 44. ZESTAWIENIE LOKALIZACJI GRUNTÓW W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA W GRANICACH PLH240023 BESKID MAŁY	92
TABELA 45. SKŁAD GATUNKOWY LASÓW NA OBSZARZE PLH240023 BESKID MAŁY WG GATUNKÓW PANUJĄCYCH, KTÓRYCH WYSTĘPOWANIE STWIERDZONO NA TERENIE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA	92
TABELA 46. WYKAZ SIEDLISK PRZYRODNICZYCH WYMIENIONYCH W ZAŁĄCZNIKU I DYREKTYWY RADY 92/43/EWG- WEDŁUG SDF- PLH 240023 „BESKID MAŁY”, KTÓRYCH WYSTĘPOWANIE STWIERDZONO NA TERENIE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA	94
TABELA 47. GATUNKI ZWIERZĄT WYMIENIONE W ZAŁĄCZNIKU II DYREKTYWY RADY 92/43/EWG- WEDŁUG SDF- PLH 240023 „BESKID MAŁY”, KTÓRYCH WYSTĘPOWANIE STWIERDZONO NA TERENIE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA	95
TABELA 48. GATUNKI ROŚLIN WYMIENIONE W ZAŁĄCZNIKU II DYREKTYWY RADY 92/43/EWG- WEDŁUG SDF-PLH 240023 „BESKID MAŁY”, KTÓRYCH WYSTĘPOWANIE STWIERDZONO NA TERENIE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA	95
TABELA 49. ZESTAWIENIE FORM OCHRONY PRZYRODY NA TERENIE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA	95
TABELA 50. PROCENTOWY UDZIAŁ PLANOWANYCH ZABIEGÓW NA TERENIE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA NA OBSZARZE OTULINY BABIOGÓRSKIEGO PARKU NARODOWEGO	96
TABELA 51. UDZIAŁ PROCENTOWY GATUNKÓW PANUJĄCYCH TWORZĄCYCH DRZEWOSTANY ZNAJDUJĄCE SIĘ NA TERENIE OTULINY BABIOGÓRSKIEGO PARKU NARODOWEGO W	97
TABELA 52. UDZIAŁ TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU NA TERENIE OTULINY BABIOGÓRSKIEGO PARKU NARODOWEGO.....	98
TABELA 53. POŁOŻENIE REZERWATÓW NA TERENIE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA.....	103
TABELA 54. WYKAZ POMNIKÓW PRZYRODY WYSTĘPUJĄCYCH NA GRUNTACH LP W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA.....	105
TABELA 55. GATUNKI ROŚLIN I GRZYBÓW ZINWENTARYZOWANE NA GRUNTACH NADLEŚNICTWA (CHRONIONE I RZADKIE).....	106
TABELA 56. WYKAZ ROŚLIN WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA NIEPOSIADAJĄCYCH PRECYZYJNEJ LOKALIZACJI	108
TABELA 57. WYKAZ GRZYBÓW WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA NIEPOSIADAJĄCYCH PRECYZYJNEJ LOKALIZACJI	109
TABELA 58. GATUNKI ZWIERZĄT O ZLOKALIZOWANYCH SIEDLISKACH WYSTĘPOWANIA OBJĘTE OCHRONIĄ GATUNKOWĄ ZWIERZĄT WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA	110
TABELA 59. ANALIZA ODDZIAŁYWANIA PLANOWANYCH ZABIEGÓW NA GATUNKI ROŚLIN I GRZYBÓW	122
TABELA 60. ANALIZA ODDZIAŁYWANIA PLANOWANYCH ZABIEGÓW NA GATUNKI ZWIERZĄT	127
TABELA 61. ZESTAWIENIE AKTUALNEJ ZASOBNOŚCI I JEJ PROGNOZA NA KONIEC OBOWIĄZYWANIA PUL..	135
TABELA 62. MACIERZ PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA PUL NA ŚRODOWISKO W GRANICACH ZASIĘGU TERYTORIALNEGO NADLEŚNICTWA JELEŚNIA – TABELA A.....	136
TABELA 63. ZESTAWIENIE USTALONYCH TD I SKŁADÓW ODNOWIEŃ NA SIEDLISKACH PRZYRODNICZYCH I OCENA ICH WPŁYWU NA STAN SIEDLISK.....	138
TABELA 64. ZESTAWIENIE ZAPLANOWANYCH ZABIEGÓW DLA SIEDLISK PRZYRODNICZYCH.....	142
TABELA 65. POWIERZCHNIA STARODRZEWI NA POCZĄTKU I NA KOŃCU OKRESU OBOWIĄZYWANIA PUL..	147

TABELA 66. POWIERZCHNIOWA TABELA KLAS WIEKU WG SIEDLISK PRZYRODNICZYCH I OBSZARÓW NATURA 2000 NA POCZĄTKU I NA KOŃCU OKRESU	148
---	-----

SPIS RYCIN

RYC. 1.	LOKALIZACJA PROJEKTU REWITALIZACJI BESKIDZKICH LASÓW NA POLSKO-SŁOWACKIM POGRANICZU W CELU POPRAWY ICH FUNKCJI SPOŁECZNYCH, EKOLOGICZNYCH I PRZECIWPOWODZIOWYCH (REW-BE-LAS)	47
RYC. 2.	RYC. ZASIĘG TERYTORIALNY NADLEŚNICTWA JELEŚNIA.	51
RYC. 3.	PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY NADLEŚNICTWA NA LEŚNICTWA	54
RYC. 4.	POŁOŻENIE OBSZARU NADLEŚNICTWA WG REGIONALIZACJI PRZYRODNICZO LEŚNEJ.	55
RYC. 5.	POŁOŻENIE OBSZARU NADLEŚNICTWA WG REGIONALIZACJI FIZYCZNO-GEOGRAFICZNEJ KONDRACKIEGO	59
RYC. 6.	DIAGRAM PLUWIOTERMICZNY DLA STACJI NA HALI MIZIOWEJ 1330 M N.P.M.	62
RYC. 7.	DIAGRAM PLUWIOTERMICZNY DLA STACJI NA LESKOWCU 922 M N.P.M.	62
RYC. 8.	DIAGRAM PLUWIOTERMICZNY DLA STACJI W NOWYM DWORZE 380 M N.P.M.	63
RYC. 9.	POŁOŻENIE HYDROGRAFICZNE I SIĘĆ RZECZNA NADLEŚNICTWA.	66
RYC. 10.	UDZIAŁ SIEDLISKOWYCH TYPÓW LASU W POWIERZCHNI LEŚNEJ (ZALESIONEJ I NIEZALESIONEJ) NADLEŚNICTWA	70
RYC. 11.	UDZIAŁ SIEDLISK WG WILGOTNOŚCI	71
RYC. 12.	STRUKTURA POWIERZCHNIOWA DRZEWOSTANÓW	80
RYC. 13.	STRUKTURA MIĄŻSZOŚCIOWA DRZEWOSTANÓW	80
RYC. 14.	PROCENTOWY UDZIAŁ GATUNKOWY NA OBSZARZE PLB 240002 BESKID ŻYWIECKI PLH 240006 BESKID ŻYWIECKI WG GATUNKÓW PANUJĄCYCH	85
RYC. 15.	STRUKTURA POWIERZCHNIOWA DRZEWOSTANÓW NA OBSZARZE PLB 240002 BESKID ŻYWIECKI PLH 240006 BESKID ŻYWIECKI	86
RYC. 16.	STRUKTURA MIĄŻSZOŚCIOWA DRZEWOSTANÓW PLB 240002 BESKID ŻYWIECKI PLH 240006 BESKID ŻYWIECKI	86
RYC. 17.	PROCENTOWY UDZIAŁ GATUNKOWY NA OBSZARZE PLH240023 BESKID MAŁY WG GATUNKÓW PANUJĄCYCH	93
RYC. 18.	STRUKTURA POWIERZCHNIOWA DRZEWOSTANÓW NA OBSZARZE PLH240023 BESKID MAŁY	93
RYC. 19.	STRUKTURA MIĄŻSZOŚCIOWA DRZEWOSTANÓW PLH240023 BESKID MAŁY	94
RYC. 20.	POŁOŻENIE REZERWATÓW NA TLE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA	99
RYC. 21.	ZASOBNOŚĆ LASÓW NADLEŚNICTWA JELEŚNIA AKTUALNIE I NA KONIEC OBOWIĄZYWANIA PUL	135

I. WSTĘP

Konieczność opracowania prognozy oddziaływania na środowisko Planu Urządzenia Lasu wynika bezpośrednio z art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Artykuł ten nakłada na organy administracji opracowujące projekty planów lub programów, obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów.

Zakres szczegółowości prognozy jest zgodny z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

I.1. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Podstawowym celem opracowanej prognozy było przeprowadzenie analizy zapisów Projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Jeleśnia w odniesieniu do ich wpływu na środowisko przyrodnicze. W trakcie prac badano czy zapisy w odpowiedni sposób zapewniają bezpieczeństwo środowiska przyrodniczego oraz czy wystarczająco przewidują zapobieganie potencjalnym szkodom w środowisku i sprzyjają jego ochronie.

Jako podstawę oceny skutków środowiskowych wykorzystano przede wszystkim zbiór danych zawartych w samym PUL, a także w Programie Ochrony Przyrody oraz w materiałach z inwentaryzacji przyrodniczych w Nadleśnictwie Jeleśnia. Podstawowe źródło informacji na temat obszarów Natura 2000 stanowiły Standardowe Formularze Danych dla każdego obszaru.

Część ogólna dokumentu przedstawia podstawę prawną sporządzania prognozy oraz metody zastosowane przy jej tworzeniu. Jedną z podstawowych kwestii rozwiązanych w tej części było przypisanie wskazań gospodarczych zawartych w PUL do określonych przedmiotów ochrony. Ponadto w tej części przedstawiono kryteria oceny oddziaływania zapisów planu na przedmioty ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000, a także na środowisko i poszczególne jego elementy (różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne). Ocenę oddziaływania wskazań gospodarczych na środowisko oparto na określeniu rodzaju wpływu planowanego zabiegu na przedmiot ochrony oraz długości czasu jego oddziaływania. W ten sposób wyróżniono sytuacje, w których dane wskazanie mogło mieć wpływ pozytywny, negatywny bądź neutralny oraz oddziaływać krótkoterminowo, średnioterminowo lub długoterminowo.

W pierwszej części prognozy (rozdział I i II) przedstawiono ogólny opis zawartości i celów planu urządzenia lasu. Odniesiono się tutaj również do istotnych z punktu widzenia planu powiązań prognozy z dokumentami ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym wykazując brak konfliktów tworzonego dokumentu na poziomie założeń i celów związanych z ochroną przyrody. Obok podstawy prawnej sporządzania prognozy, zaprezentowano również metody zastosowane przy jej tworzeniu. Jedną z podstawowych kwestii było przypisanie wskazań gospodarczych uwzględnionych w projekcie planu urządzenia lasu do określonych przedmiotów ochrony. Ponadto

przedstawiono kryteria oceny oddziaływania zapisów planu na cele, przedmioty ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000, a także na środowisko i poszczególne jego elementy (bioróżnorodność, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne). Ocenę oddziaływania wskazań gospodarczych na środowisko oparto na określeniu rodzaju wpływu planowanego zabiegu na przedmiot ochrony oraz długości czasu jego oddziaływania. W ten sposób wyróżniono sytuacje, w których dane wskazanie mogło mieć wpływ pozytywny, negatywny bądź neutralny oraz oddziaływać krótko-, średnio- lub długoterminowo.

Osobnej ocenie poddano potencjalny transgraniczny charakter oddziaływania zapisów planu. W związku z geograficznym położeniem terenu Na koniec pierwszej części dokumentu przedstawiono potencjalne skutki, jakie niosłoby ze sobą wstrzymanie realizacji PUL na obszarze nadleśnictwa. Wykazano przede wszystkim, że byłoby to niezgodne z obowiązującym w Polsce prawem (Ustawa o Lasach z dn. 28.09.1991 r.). Ponadto brak realizacji zapisów tego podstawowego dokumentu mógłby stanowić duże zagrożenie dla trwałości lasu i nieść ze sobą poważne skutki społeczne. W wielu przypadkach obecne w zbiorowiskach leśnych zniekształcenia oraz czynniki zewnętrzne mogłyby, w sytuacji wstrzymania kontrolowanych działań, doprowadzić do rozpadu drzewostanów. To z kolei prowadziłoby dalej do nieodwracalnych zmian w ekosystemie leśnym i utraty jego wielu cennych komponentów. Zaproponowano również najważniejsze wskaźniki monitoringu skutków wdrażania postanowień planu, są to:

- zmiana powierzchni lasów według rzeczywistych składów gatunkowych i wieku dla siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w obszarach Natura 2000;
- wykonanie zadań określonych decyzją Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu, w tym dla obszaru Natura 2000, w wymiarze powierzchniowym;
- wykonanie zadań zleconych z zakresu ochrony przyrody w obszarze Natura 2000 w okresie realizacji planu urządzenia lasu.
- liczba i stan obiektów chronionych (pomniki przyrody, użytki ekologiczne) w porównaniu ze stanem sprzed realizacji zapisów PUL
- liczba stanowisk chronionych gatunków w porównaniu ze stanem sprzed realizacji zapisów PUL

Kolejna część prognozy (rozdział III) zawiera podstawowe dane o Nadleśnictwie w tym informacje o formach ochrony przyrody występujących na jego terenie, drzewostanach cennych pod względem przyrodniczym oraz o zaobserwowanych formach degradacji ekosystemów leśnych.

Zawarto dane dotyczące trzech obszarów:

- Specjalny obszar ochrony siedlisk o znaczeniu wspólnotowym PLH 240006 Beskid Żywiecki – zajmuje powierzchnię 35 276,05 ha i obejmuje **4526,24** ha gruntów Nadleśnictwa.
- Specjalny obszar ochrony siedlisk o znaczeniu wspólnotowym PLH 240023 Beskid Mały – zajmuje powierzchnię 7186.16 ha i obejmuje 2832,09 ha gruntów Nadleśnictwa.

- Obszar specjalnej ochrony ptaków PLB 240002 Beskid Żywiecki – zajmuje powierzchnię 34988,81 ha i obejmuje 4508,83 ha gruntów Nadleśnictwa.

Opisano również elementy środowiska przyrodniczego, co do których przewidywano potencjalne, zarówno negatywne jak i pozytywne, oddziaływanie zapisów PUL. Na potrzeby analiz uwzględniono również obszary sąsiadujące z Nadleśnictwem Jeleśnia w kontekście oceny spójności sieci Natura 2000.

Szczegółowa analiza wpływu zapisów planu na przedmioty ochrony sieci Natura 2000 występujące na terenie omawianego nadleśnictwa pozwoliła stwierdzić, że projektowane zabiegi gospodarcze zapewniają odpowiednie warunki ekologiczne do funkcjonowania siedlisk przyrodniczych i mogą być ocenione w większości jako neutralne, a w niektórych przypadkach jako pozytywne.

Druga część dokumentu (od rozdziału IV) zawiera ostatecznie sformułowaną ocenę zapisów PUL na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego. Szczegółowej analizie poddano tu wpływ zapisów PUL na siedliska przyrodnicze w obszarach Natura 2000 i ich pozostałe przedmioty ochrony. Do oceny w tej części dołączono wskazówki i wyjaśnienia dla bezpośrednich wykonawców planu urządzenia lasu oraz wskazano najlepsze rozwiązania mające na celu eliminację potencjalnie negatywnego oddziaływania jego zapisów na przedmioty ochrony. Ocenę i wskazania oparto na wiedzy teoretycznej, doświadczeniu praktycznym zespołu ekspertów i konsultantów uwzględniając uwarunkowania środowiskowe obszaru, na którym mają być realizowane planowane zadania oraz występujących na nim problemów ochrony przyrody.

Przeprowadzone analizy wykazały brak szczególnie uciążliwych zapisów planu dla przedmiotów ochrony, z zastrzeżeniem, że ich prawidłowa realizacja wymaga zastosowania w niektórych przypadkach ograniczeń i zaleceń szczegółowych wymienionych w prognozie oraz programie ochrony przyrody. Wskazano, że potencjalne wystąpienie negatywnego oddziaływania niektórych planowanych zadań będzie krótkoterminowe i dotyczyć będzie tylko części arealów i stanowisk przedmiotów ochrony. Nie spowoduje ono jednak zmniejszenia się ich powierzchni, ani nie wpłynie na zmiany w populacjach chronionych gatunków roślin i zwierząt. Zdecydowanie pozytywnie oceniono wpływ PUL na zasoby naturalne na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia. Wyniki prac zestawiono w tabelach i na wykresach.

Podsumowanie wyników analiz przeprowadzone w końcowym rozdziale „Ocena ogólna” wskazuje, że Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Jeleśnia nie przewiduje konfliktów z systemem ochrony przyrody, a w szczególności możliwego negatywnego oddziaływania na obszary sieci Natura 2000. Przeprowadzona w Prognozie dokładna analiza zabiegów planowanych do realizacji określonych w Planie Urządzenia Lasu pozwala przyjąć założenie, że nie będą one negatywnie oddziaływać na środowisko przyrodnicze na gruntach Nadleśnictwa oraz na obszary Natura 2000. **Łączne oddziaływanie Planu Urządzenia Lasu na środowisko i obszary Natura 2000 określono w Prognozie jako pozytywne**

1.2. WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I TERMINÓW

1.2.1. SKRÓTY NAZW INSTYTUCJI

BULiGL Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej;
LP Państwowe Gospodarstwo Leśne „Lasy Państwowe”,
RDLP Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych;
RDOŚ Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska;

1.2.2. SKRÓTY Z ZAKRESU NATURA 2000 I OCHRONY PRZYRODY

DP Dyrektywa Ptasia; dyrektywa 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków;
DS Dyrektywa Siedliskowa, dyrektywa 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory;
DSZ Dyrektywa zwana Szkodową, dyrektywa 2004/35/WE z dnia 21 kwietnia 2004 roku w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu;
OSO obszar specjalnej ochrony ptaków;
OZW obszar o znaczeniu wspólnotowym
C gatunek częsty na danym obszarze;
P brak danych populacyjnych;
R gatunek rzadki na danym obszarze;
SOO specjalny obszar ochrony siedlisk;
SDF Standardowy Formularz Danych; podstawowy dokument dla obszaru Natura 2000, zawierający podstawowe dane na jego temat;
Typ ostoi B wydzielone SOO, bez żadnych połączeń z innymi obszarami Natura 2000;
Typ ostoi J OSO, częściowo przecinający się z SOO;
VR gatunek bardzo rzadki na danym obszarze;
CzL – Czerwona Lista Roślin i Grzybów (2006)
PCzK – Polska Czerwona Księga

1.2.3. SKRÓTY Z ZAKRESU LEŚNICTWA

CP czyszczenia późne;
CW czyszczenia wczesne
TD typ drzewostanu;
KO drzewostany w klasie odnowienia;
KDO drzewostany w klasie do odnowienia;
KZP Komisja Założeń Planu;
NTG Narada Techniczno-Gospodarcza;
POP Program Ochrony Przyrody;
POS Prognoza oddziaływania PUL na środowisko i obszary Natura 2000;
PUL Plan urządzenia lasu;
Rb rębnia;

TP	trzebież późna;
TW	trzebież wczesna;
TSL	typ siedliskowy lasu;

I.2.4. SKRÓTY NAZW GATUNKOWYCH DRZEW

Ak	robinia akacjowa <i>Robinia pseudoacacia</i>
Bez.cz	bez czarny <i>Sambucus nigra</i>
Bk	buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>
Brz	brzoza brodawkowata <i>Betula pendula</i>
Czm	czeremcha zwyczajna <i>Padus avium</i>
Db	dąb <i>Quercus sp.</i>
Db.b	dąb bezszypułkowy <i>Quercus petraea</i>
Db.c	dąb czerwony <i>Quercus rubra</i>
Db.s	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
Dg	daglezwia zielona <i>Pseudotsuga menziesii</i>
Gb	grab zwyczajny <i>Carpinus betulus</i>
Gr	grusza <i>Pyrus ssp.</i>
Jb	jabłoń <i>Malus ssp.</i>
Jd	jodła pospolita <i>Abies alba</i>
Js	jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>
Jw	klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i>
Kl	klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i>
Lp	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>
Md	modrzew europejski <i>Larix decidua</i>
Ol	olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i>
Ol.s	olsza szara <i>Alnus incana</i>
Os	topola osika <i>Populus tremula</i>
So	sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i>
So.b	sosna Banksa <i>Pinus banksiana</i>
So.c	sosna czarna <i>Pinus nigra</i>
So.we	sosna wejmutka <i>Pinus strobus</i>
Śl.a	śliwa ałycza <i>Prunus cerasifera</i>
Św	świerk pospolity <i>Picea abies</i>
Tp	topola biała <i>Populus alba</i>
Wb	wierzba <i>Salix sp.</i>
Wz	wiąz <i>Ulmus sp.</i>

I.2.5. SKRÓTY NAZW TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU

Bśw	bór świeży
Bw	bór wilgotny
Bb	bór bagienny
BMśw	bór mieszany świeży

BMw	bór mieszany wilgotny
BMb	bór mieszany bagienny
LMśw	las mieszany świeży
LMw	las mieszany wilgotny
Lł	las łęgowy
OI	ols
OIJ	ols jesionowy

1.2.6. SKRÓTY INNE

bd	brak danych
nd	nie dotyczy

II. INFORMACJE OGÓLNE

II.1. PODSTAWA PRAWNA I ZAKRES PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA PUL NA ŚRODOWISKO

Prognoza oddziaływania na środowisko Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Jeleśnia wykonana została przez BULIGL O/Kraków na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach Umowa nr 2/2013 do zamówienia publicznego ZI-2710-11/12 dnia 20. 01. 2013 r.

Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Jeleśnia stanowi podstawę do prowadzenia gospodarki leśnej na lata 2015 – 2024.

II.1.1. AKTY PRAWA KRAJOWEGO

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 poz. 1235)
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. nr 0 z 2013 r. poz. 627)
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2013 poz. 1232)
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. 2007 r. 75 poz. 493)
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. 2012 poz. 647)
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (Dz.U. 2013 nr 0 poz. 1205)
- Ustawa o lasach tekst jednolity Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o lasach Warszawa, dnia 1 września 2014 r. (Dz.U. z 2014 poz. 1153)
- Ustawa Prawo łowieckie z dnia 13 października 1995 r. (Dz. U. 2013 nr 0 poz. 1226)
- Ustawa Prawo geodezyjne i kartograficzne z dnia 17 maja 1989 r. (Dz. U. 2010 nr 193 poz.1287)
- Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. (Dz. U. 2009 nr 178 poz. 1380)
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (Dz. U. 2012 nr 0 poz. 145)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2010 nr 77, poz. 510)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (Dz. U. 2005 nr 94 poz. 795)

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. 2008 nr 198 poz. 1226)
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2014 poz. 1348)
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409)
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie określenia rodzaju przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2010 nr 213 poz. 1397)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 30 kwietnia 2008 r. w sprawie kryteriów oceny występowania szkody w środowisku (Dz. U. 2008 nr 82 poz. 501)
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006
Uwzględniono również następujące akty prawa krajowego:
- Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016
- Polityka Leśna Państwa z dnia 22 kwietnia 1997 r.

II.1.2. AKTY PRAWA WSPÓLNOTOWEGO

- Dyrektywa Rady 92/43/EWG o ochronie siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory z dnia 21 maja 1992 r. (zmieniona Dyrektywą 97/62/EWG)
- Dyrektywa Rady 79/409/EWG o ochronie dziko żyjących ptaków z dnia 2 kwietnia 1979 r. (zmieniana późniejszymi dyrektywami)
- Dyrektywa Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska

oraz:

- Dyrektywa ramowa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Ramowa Dyrektywa Wodna) z dnia 23 października 2000 r.
- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001r. w sprawie oceny skutków niektórych planów i programów dla środowiska
- Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985r. w sprawie oceny skutków niektórych publicznych i prywatnych przedsięwzięć dla środowiska, znowelizowana Dyrektywą Rady 97/11/WE z dnia 3 marca 1997r.
- Dyrektywa Rady 2003/35/WE ustanawiająca udział społeczeństwa w przygotowaniu niektórych planów i programów dotyczących środowiska oraz zmieniająca Dyrektywy Rady: 85/337/EWG i 96/61/WE w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do sprawiedliwości

II.1.3. AKTY POROZUMIEŃ MIĘDZYNARODOWYCH

- Konwencja o różnorodności biologicznej - przyjęta 5 czerwca 1992 r. w Rio de Janeiro - ratyfikowana przez Polskę 18 stycznia 1996 r.
- Konwencja Berneńska - o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk - sporządzona 19 września 1979 r. w Bernie
- Konwencja Bońska - o ochronie gatunków wędrownych dzikich zwierząt (sporządzona 29 czerwca 1979 r. w Bonn - w Polsce weszła w życie w 1995 r.)
- Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego - przyjęta 16 listopada 1972 r. w Paryżu.

II.1.4. INFORMACJA O KONSULTACJACH SPOŁECZNYCH

W trakcie opracowywania projekt Planu urządzenia lasu był przedstawiony do konsultacji społecznych. Przedstawiciele lokalnych społeczności uczestniczyli w Komisji Założeń Planu i Naradzie Techniczno-Gospodarczej.

II.2. ZAKRES PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA PUL NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000

Zakres i szczegółowość opracowania informacji zawartych w niniejszym dokumencie są zgodne z zapisami art. 51 ust. 2 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie. Zgodnie z art. 53, w związku z art. 57 i 58 ww. ustawy uzgodniono zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym, przy współuczestnictwie RDOŚ i PWIS w Krakowie. W trakcie tworzenia niniejszego dokumentu uwzględniono również postanowienia projektu porozumienia w sprawie ramowego zakresu prognozy oddziaływania ustaleń planu urządzenia lasu na środowisko z dnia 19 lutego 2011 roku pomiędzy GDOŚ a DGLP.

Gdziekolwiek w tekście niniejszego opracowania jest mowa o „planie” lub „planie urządzenia” dotyczy to Projektu Planu urządzenia lasu (PUL) dla Nadleśnictwa Jeleśnia na lata 2015-2024. Tam, gdzie mowa jest o „Prognozie...” dotyczy to prognozy oddziaływania na środowisko Projektu Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Jeleśnia.

Celem sporządzenia prognozy oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko było:

- określenie wpływu zaprojektowanych w planie działań na cele i przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000;
- ocena stopnia uwzględnienia potrzeb ochrony przyrody w planie urządzenia lasu;
- przewidzenie ewentualnych skutków realizacji planu urządzenia lasu i ich oceny pod względem ochrony przyrody, jak i gospodarki leśnej.

II.3. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

II.3.1. METODYKA PRZYPISYWANIA INFORMACJI Z PUL DO SIEDLISK PRZYRODNICZYCH

Na gruntach będących w zarządzie Nadleśnictwa Jeleśnia wykonane zostały inwentaryzacje siedlisk przyrodniczych i gatunków chronionych w ramach sieci Natura 2000. Inwentaryzacje przeprowadziły Wojewódzki Zespół Specjalistyczny i Lasy Państwowe.

Na potrzeby tego opracowania wykorzystano bazę danych, powstałą na podstawie w/w inwentaryzacji. W PUL wskazania gospodarcze przypisane są dla wydziełów, dlatego konieczne było przypisanie adresu leśnego do informacji z inwentaryzacji. Podczas tych prac eliminowano z dalszej analizy błędy wektoryzacji lub wynikające ze zmian przebiegu granic wydziełów. Elementy niejednoznaczne poddane były indywidualnej ocenie poprawności.

II.3.2. METODYKA PRZYPISYWANIA WSKAZAŃ GOSPODARCZYCH DO PRZEDMIOTÓW OCHRONY

W zapisach planu urządzenia lasu dla poszczególnych wydziełów często ujęte jest kilka wskazań. Na potrzeby niniejszej analizy przyjęto założenie, że można wyróżnić w każdym wydzieleniu jedną, najważniejszą z punktu widzenia wpływu na środowisko, wskazówkę. W tym celu zgrupowano i uproszczono wskazania gospodarcze zaprojektowane dla wydziełów w projekcie PUL. Na przykład w wydzieleniach z zaprojektowaną rębnią zawsze projektowane są również specjalne zabiegi agrotechniczne, odnowienie, pielęgnowanie gleby, ponieważ są one częścią procesu odnowienia. Na potrzeby analiz przypisywano tylko rębnię, ponieważ z tej grupy czynności jej wpływ na środowisko jest na pewno najbardziej istotny; podobnie, jeżeli w wydzieleniu zaprojektowano rębnię oraz trzebież późną na oddzielnych działkach manipulacyjnych, przypisano rębnię, jako bardziej wpływającą na stan środowiska. Wynikiem pracy było utworzenie następujących grup wskazań gospodarczych projektowanych w PUL:

- grupa „zalesienia” utworzona z pozycji zawierających zalesienia nieużytków i gruntów porolnych;
- grupa „odnowienia” utworzona z pozycji zawierających odnowienie zrębów lub odnowienie po rębniach złożonych, odnowienia luk oraz halizn;
- grupa „pielęgnowanie upraw i młodników” utworzona z następujących pozycji planu: pielęgnowanie gleby, czyszczenia wczesne, czyszczenia późne, czyszczenia późne z pozyskaniem;
- grupa „pielęgnowanie drzewostanów” utworzona z pozycji: trzebieże wczesne i trzebieże późne;
- grupa „rębnia zupełna”, zawierająca rębnie zupełną;
- grupa „rębnie złożone” utworzona z pozycji zawierających rębnie II, III lub IV.

II.3.3. OPIS POSZCZEGÓLNYCH WSKAZAŃ GOSPODARCZYCH

Melioracje agrotechniczne

Zabieg mający na celu poprawę warunków wzrostowych nowego pokolenia drzew. Wykonuje się niemal zawsze przy odnowieniu sztucznym.

Odnowienia sztuczne

Polegają na wprowadzaniu uprawy drzew i krzewów na grunty leśne.

Zalesienia

Wprowadzenie uprawy złożonej z drzew i krzewów leśnych na grunty nieleśne.

Pielęgnowanie gleby

Pielęgnowanie gleby wykonuje się w pierwszych fazach rozwojowych drzewostanu. Polega ono na usuwaniu konkurencji i regulowaniu składu gatunkowego poprzez wykaszanie chwastów, usuwanie lub ograniczanie gatunków niepożądanych w docelowym TD. Zabieg ten planuje się raz, natomiast faktyczną ilość nawrotów ustala nadleśnictwo.

Czyszczenia wczesne

W czyszczeniach wczesnych kontynuowane są prace dążące do uzyskania składu gatunkowego zgodnego z TD. Poprawia się też jakość drzewostanu poprzez usuwanie osobników wadliwych, uszkodzonych, rozpieraczy (drzew charakteryzujących się wadliwą budową pnia lub korony oraz negatywnie wpływających na rozwój sąsiednich drzew).

Czyszczenie późne

Zabieg wykonuje się w młodnikach, w których dochodzi do zwarcia, a co za tym idzie drzewa różnicują się na klasy biosocjalne. Podstawowe zadania to dalsze regulowanie składu gatunkowego oraz zagęszczenia.

Poprawki i uzupełnienia

Poprawki i uzupełnienia to prace mające na celu wzmoczenie potencjału upraw i młodników, w których z różnych powodów doszło do wypadów, luk lub przerzedzeń wpływających na obniżenie, jakości drzewostanu.

Trzebież wczesna

TW przeprowadza się w fazie drzewostanu dojrzewającego. Jest to okres, w którym drzewa najintensywniej się rozwijają, a proces wydzielania jest najsilniejszy. Celem trzebieży wczesnych jest polepszenie warunków rozwojowych najcenniejszych drzew, polepszenie stanu sanitarnego i odporności biologicznej lasu oraz polepszenie warunków przyrostowych drzew.

Trzebież późna

TP rozpoczynamy, gdy słabnie intensywność przyrostu drzew na wysokość oraz słabnie proces wydzielania. Głównym celem wykonywania trzebieży późnej jest przygotowanie drzewostanu do odnowienia naturalnego. W trakcie TP (ale także TW) można rozpocząć proces przebudowy drzewostanów. Zabieg wykonuje się kilkakrotnie w ciągu dziesięcioleci. W drzewostanach użytkowanych rębniami złożonymi ostatnie wejście z TP powinno pełnić rolę cięcia przygotowawczego, czyli rozpoczęcie procesu odnowienia naturalnego.

Rębnie zupełne Ia, Ib, Ic

Są to rębnie polegające na jednorazowym usunięciu całego drzewostanu z ewentualnym pozostawieniem nasienników, przestojów, biogrup. Odnowienie jest wprowadzane sztucznie gatunkami światłożadnymi, rzadko odnowienie naturalne bazujące na obsiewie bocznym. Nie występują na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia.

Rębnie częściowe IIa, IIb, IIc

Sposób zagospodarowania odznaczający się regularnie rozłożonym użytkowaniem drzewostanu na określonej powierzchni i prowadzonym z zastosowaniem cięć częściowych. Odnowienie naturalne gatunków ciężkonasiennych dokonuje się obsiewem górnym pod osłoną drzewostanu macierzystego. Bazuje się na jednym roku nasiennym, uzupełniane odnowieniem sztucznym przy użyciu gatunków światłożadnych, wykonywanym po cięciu uprzątającym. Efektem końcowym jest młodnik o niewielkim zróżnicowaniu wiekowym i wysokościowym. Nie występują na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia.

Rębnie gniazdowe IIIa, IIIb

Rębnie służące do przebudowy monokultur lub drzewostanów niezgodnych z siedliskiem, na drzewostany wielogatunkowe. Polega na jednorazowym lub stopniowym wykonywaniu gniazd wielkości 5–20 arów, z osłoną górną lub bez w zależności od wymagań ekologicznych odnawianych gatunków drzew. Powstające odnowienie naturalne lub sztuczne, wymagające osłony w okresie młodocianym, tworzy kępy przewyższające wysokością o 1-3 m późniejsze odnowienie naturalne bądź sztuczne gatunków światłożadnych, powstające na powierzchni między gniazdami. Nie występują na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia.

Rębnie stopniowe IVa, IVb, IVc, IVd

Sposób zagospodarowania polegający na stosowaniu w drzewostanie różnego rodzaju cięć odnowieniowych i tworzeniu ośrodków odnowienia, poszerzanych cięciami brzegowymi w ciągu długiego okresu odnowienia, które prowadzą do nierównomiernego, rozłożonego w czasie przerzedzenia drzewostanu. W rębni tej wykorzystuje się kilka lat nasiennych. Efektem są drzewostany mieszane, różnowiekowe o złożonej budowie przestrzennej.

Rębnia przerębowa V

Rębnia przerębowa polega na prowadzeniu w sposób ciągły cięć przerębowych na całej powierzchni drzewostanu. Proces odnowienia naturalnego odbywa się nieprzerwanie, a naloty i podrosty korzystają trwale z osłony drzewostanu. Drzewostan zagospodarowany rębnią przerębową powinien cechować się równomiernym rozmieszczeniem zapasu na całej powierzchni, zwarcie pionowym lub schodkowym oraz maksymalnym wypełnieniem przestrzeni koronami drzew w różnym wieku. Nie występuje na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia.

II.3.4. KRYTERIA I SPOSÓB OCENY WPLYWU REALIZACJI ZAPISÓW PUL

Ocena wpływu zapisów planu na poszczególne elementy środowiska wynikała z wiedzy eksperckiej, ponieważ w większości przypadków trudne jest przyjęcie obiektywnych kryteriów. Przy sporządzaniu oceny wykorzystano macierze oceny, w których przyjęto następujące kody:

+ oddziaływanie pozytywne,

- oddziaływanie negatywne,
- 0 brak oddziaływania lub oddziaływanie neutralne,
- 1 oddziaływanie krótkoterminowe,
- 2 oddziaływanie średnioterminowe,
- 3 oddziaływanie długoterminowe.

Wpływ zapisów planu urządzenia lasu na siedliska i gatunki Natura 2000 analizowano dla gatunków i siedlisk, dla których w SDF obszaru przyjęto ocenę ogólną A, B lub C.

II.3.5. ŹRÓDŁA INFORMACJI ODNOSZĄCE SIĘ DO CHRONIONYCH LUB CENNYCH GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT

Informacje dotyczące lokalizacji stanowisk roślin chronionych oraz chronionych gatunków zwierząt zebrane zostały z następujących źródeł:

- aktualizacja POP w zakończonym 10-leciu przeprowadzona w nadleśnictwie,
- inwentaryzacja Lasów Państwowych przeprowadzona w 2007 roku,
- inwentaryzacja podczas taksacji lasu,
- baza danych RDOŚ w Katowicach i Krakowie
- Ekspertyzy sporządzone na potrzeby opracowania Planów Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000 Beskid Żywiecki
- literatura przedmiotowa

Ewentualne rozbieżności pomiędzy ogólnymi opisami poszczególnych OZW zamieszczonymi poniżej a innymi opisami wynikają z faktu ciągłej aktualizacji informacji na temat ostoi Natura 2000.

II.3.6. ŹRÓDŁA INFORMACJI NA TEMAT GRANIC OBSZARÓW NATURA 2000

Granice obszarów Natura 2000 przyjęto według stanu przekazanego do Komisji Europejskiej 30 października 2009 roku.

II.4. ZAWARTOŚĆ PLANU URZĄDZENIA LASU

Instrukcja urządzania lasu określa układ i formę poszczególnych składników planu urządzenia lasu. Pewne modyfikacje układu planu urządzenia lasu mogą wynikać z wytycznych szczegółowo sprecyzowanych w zawieranych umowach na wykonanie projektu planu urządzenia lasu i ustaleniach KZP i NTG

1) OGÓLNY OPIS LASÓW NADLEŚNICTWA – ELABORAT

W części tej znajduje się zwięzły opis zagadnień istotnych i specyficznych dla danego nadleśnictwa.

Zawartość opisu ogólnego – elaboratu:

Wzór nr 9 – plan urządzenia lasu – zbiór podstawowych informacji o nadleśnictwie

- Protokół z zebrania Komisji Założeń Planu dla nadleśnictwa
- Protokół z posiedzenia Narady Techniczno-Gospodarczej dla nadleśnictwa

- Zarządzenie właściwego ministra w sprawie uznania za ochronne lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, wchodzące w skład nadleśnictwa
- Zasięg terytorialny nadleśnictwa
- Ogólna charakterystyka lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz pozostałych gruntów i nieruchomości będących w zarządzie nadleśnictwa, w tym:
 1. Przestrzenne usytuowanie nadleśnictwa: dane ogólne, podział nadleśnictwa na leśnictwa, rys historyczny, stan posiadania i stan granic, podział powierzchniowy,
 2. Charakterystyka przyrodniczych warunków produkcji leśnej: położenie nadleśnictwa, charakterystyka gleb, warunki klimatyczne wg „Regionów klimatycznych Polski”, okresy termiczne i termiczne pory roku, dane meteorologiczne dla nadleśnictwa, typy siedliskowe lasu, struktura gatunkowa drzewostanów, ocena walorów genetycznych lasu - gospodarka nasienna w nadleśnictwie, zestawienie typów gospodarczych drzewostanów i orientacyjnych składów upraw,
 3. Charakterystyka ekonomicznych warunków produkcji leśnej: ogólna charakterystyka regionu, charakterystyka sieci dróg i linii kolejowych w zasięgu działania nadleśnictwa, zakłady przeróbki drewna i odbiorcy surowca drzewnego, charakterystyka przestrzenna, wskaźniki techniczno-ekonomiczne, powiązanie z planami zagospodarowania przestrzennego gmin, lasy znajdujące się w terytorialnym zasięgu działania nadleśnictwa,
 4. Charakterystyka stanu lasu i zasobów drzewnych: ocena możliwości produkcyjnych lasu, ocena stanu uszkodzenia drzewostanów oraz zgodność składu gatunkowego drzewostanów z TD, ocena jakości hodowlanej i technicznej drzewostanów, opisane cechy drzewostanów, określenie rodzajów powierzchni leśnej niezalesionej.
- Wyniki analizy gospodarki leśnej w minionym okresie, w tym:
 1. Analiza gospodarki leśnej dla nadleśnictwa - Referat Nadleśniczego na NTG,
 2. Koreferat Oddziału BULiGL w Krakowie do „Analizy gospodarki przeszłej”,
 3. Referat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Opolu na Naradę Techniczno Gospodarczą dla Nadleśnictwa Jeleśnia dot. Projektu PUL na lata 2015-2024 - Hylopatologiczna charakterystyka Nadleśnictwa Jeleśnia oraz wskazania z zakresu ochrony lasu
 4. Ocena Końcowa Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych gospodarki leśnej w nadleśnictwie.
- Opis przyjętych zasad określania zadań gospodarczych dla nadleśnictwa, w tym:
 1. Podstawy gospodarki przyszłego okresu: cele i zasady trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, przyjęty podział lasu ze względu na pełnione funkcje, lasy ochronne, podział na gospodarstwa, wieki rębności, zastosowany podział lasu na ostępy,
 2. Określenie i przyjęcie etatów cięć użytkowania głównego: etat użytkowania rębnego, zastosowane sposoby użytkowania rębnego, etat użytkowania przedrębego, łączny etat użytków głównych.
- Opisanie i zestawienie zadań wynikających z planu urządzenia lasu, w tym:
 1. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu użytkowania głównego: użytki rębne, użytki przedrębne,

2. Zestawienie zadań z zakresu hodowli lasu: zakres zadań gospodarczych, leśna regionalizacja dla nasion i sadzonek w nadleśnictwie, gospodarka nasienna nadleśnictwa, gospodarka szkółkarska,
 3. Szczegółowe wytyczne w sprawie wykonywania czynności gospodarczych,
 4. Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony lasu: ocena zdrowotnego i sanitarnego stanu lasu dokonana podczas taksacji, poziom szkód w lasach oraz kierunki działań gospodarczych, poziom szkód w lasach nadleśnictwa powodowanych przez zespół czynników abiotycznych, wpływ czynników antropogenicznych na stan lasów nadleśnictwa, rozmieszczenie punktów monitoringu środowiska leśnego w nadleśnictwie,
 5. Plan Ochrony Przeciwpożarowej – kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej: określenie kategorii zagrożenia pożarowego dla nadleśnictwa, czynniki kształtujące zagrożenie pożarowe, ocena sprawności punktów alarmowo-dyspozycyjnych, ocena wyposażenia w sprzęt, ocena dostępności terenów leśnych, ocena stanu zaopatrzenia wodnego, analiza potrzeb nadleśnictwa w zakresie infrastruktury technicznej ochrony przeciwpożarowej, zalecenia w zakresie profilaktyki,
 6. Kierunkowe zadania z zakresu ubocznego użytkowania lasu i gospodarki łowieckiej: pozyskanie żywicy, pozyskanie kory garbarskiej (dębu i świerka), pozyskanie choinek, pozyskanie stroiszu, cetyny, ziół, kruszyw mineralnych, bazy roślin runa leśnego możliwość ich użytkowania oraz potrzeby w zakresie odnawiania i ochrony, gospodarka szkółkarska, użytkowanie gruntów nieleśnych, gospodarka łowiecka,
 7. Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej.
- Program ochrony Przyrody, w tym:
 1. Walory przyrodnicze nadleśnictwa: formy ochrony przyrody,
 2. Cenne fragmenty rodzimej przyrody – siedliska przyrodnicze,
 3. Uzgodnienia ze służbami Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody i Konserwatora Zabytków,
 4. Zagospodarowanie rekreacyjne oraz prowadzona edukacja,
 5. Aktualizacja programu ochrony przyrody.
 - Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego, w tym określenie stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego dla nadleśnictwa,
 - Omówienie prac urzędzeniowych, w tym:
 1. Prace przygotowawcze: materiały kartograficzne, karta dokumentu źródłowego,
 2. Właściwe prace urzędzeniowe: wykonawca prac urzędzeniowych, termin wykonania prac, rozmiar prac terenowych, stosowane metody inwentaryzacji, pomiar sytuacji wewnętrznej, materiały źródłowe do sporządzonych tabel i wykazów,
 3. Mapa numeryczna dla nadleśnictwa: informacje ogólne, tworzenie mapy numerycznej, system informacji przestrzennej.
 - Zestawienie operatu urządzenia lasu.
 - Informacja o wyłożeniu projektu Planu Urządzenia Lasu.
 - Kronika

2) WYKAZ PROJEKTOWANYCH CIĘĆ RĘBNYCH Z ZESTAWIENIAMI TABELARYCZNYMI

Część ta zawiera plan zagospodarowania lasu oraz szczegółowe dane inwentaryzacji lasu dla poszczególnych obrębów leśnych w postaci tabel i wykazów, a w szczególności:

Wzór nr 6 - Wykaz projektowanych cięć rębnych.

Tabela nr I - Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju; wykaz jednostek podziału administracyjnego.

Tabela nr II - Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji.

Tabela nr III - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących.

Tabela nr IV - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących.

Tabela nr Va - Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu.

Tabela nr Vb - Miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu.

Tabela nr VI - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności.

Tabela nr VII - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg stref uszkodzenia lasu i gatunków panujących.

Tabela nr VIIa - Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących i stref uszkodzenia – przyrost tablicowy.

Tabela nr IX - Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem.

Tabela nr X - Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z etatem.

Tabela nr XI - Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych.

Tabela nr XII - Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych.

Tabela nr XIII - Porównanie powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu i w prognozie.

Tabela nr XIV - Zestawienie obliczonych i przyjętych etatów użytkowania rębego.

Tabela nr XV - Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych wg rodzajów rębni w gospodarstwach.

Tabela nr XVI - Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku.

Tabela nr XVII - Zestawienie łączne etatu użytków głównych wg kategorii cięć.

Tabela nr XVIII - Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu.

- Wzór nr 2 - Wykaz obiektów bazy nasiennej.
- Wzór nr 3 - Wykaz drzewostanów zakwalifikowanych do przebudowy w najbliższym 10-leciu.
- Wzór nr 4 - Wykaz drzewostanów w klasie odnowienia.
- Wzór nr 5 - Wykaz drzewostanów w klasie do odnowienia.
- Błędy procentowe dla pomierzonych cech.
- Wykaz drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego.
- Wykaz projektowanych wskazań gospodarczych z zakresu hodowli lasu.
- Wzór nr 7 - Wykaz pozycji niezaliczonych na poczet etatu.

3) OPIS TAKSACYJNY LASÓW

W skład tej części wchodzi szczegółowe dane inwentaryzacyjne dla poszczególnych wydziełów opisujące:

- Adres leśny: oddz., poddz.;
- Powierzchnia wydzielenia [ha];
- Rodzaj powierzchni:
 - Leśna:
 - zalesiona
 - niezalesiona
 - związana z gospodarką leśną
 - Nieleśna
- Opis siedliska, drzewostanu i powierzchni nieleśnej:
 - Funkcja lasu, Gospodarstwo
 - TSL (wariant uwilg.), Stopień degradacji - TD (zgodność) Wiek rębności
 - Okres Odnowienia/Przebudowy/Uprzątnięcia
 - Teren: nachylenie, wystawa
 - Gleba
 - Pokrywa
 - Drzewostan
 - Opis powierzchni nieleśnej
- Elementy taksacyjne:
 - Budowa pionowa
 - Warstwa
 - Udział
 - Gatunek
 - Wiek
 - Zadrzewienie
 - Zagęszczenie
 - Zwarcie
 - Pierśnica
 - Wysokość
 - Bonitacja

Jakość

Grubizna na:

- 1 ha
- całej powierzchni

Przyrost bieżący roczny na:

- 1 ha
- całej powierzchni

- Wskazania gospodarcze

4) PROGRAM OCHRONY PRZYRODY WRAZ Z MAPĄ SYTUACYJNO-PRZEGLĄDOWĄ WALORÓW PRZYRODNICZYCH

Program Ochrony Przyrody w nadleśnictwie jest dokumentem planistycznym, kreującym ochronę przyrody w Lasach Państwowych w ujęciu kompleksowym.

Zawartość programu ochrony przyrody – POP:

- Wstęp
- Cele programu
- Ogólna charakterystyka nadleśnictwa, w tym:
 - Położenie obiektu: podział administracyjny, regionalizacja przyrodniczo-leśna, regionalizacja fizyczno-geograficzna, położenie geograficzne, rzeźba terenu
 - Klimat
 - Miejsce i rola nadleśnictwa w przestrzeni przyrodniczo-leśnej regionu i kraju
 - Struktura użytkowania ziemi w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa
 - Liczba i rozmiar kompleksów leśnych
 - Funkcje lasów
 - Położenie nadleśnictwa względem innych leśnych jednostek administracyjnych
 - Wybrane zagadnienia z zakresu turystyki i rekreacji
- Formy ochrony przyrody:
 - Rezerwaty przyrody: rezerwaty istniejące, projektowane i planowane
 - Obszary chronionego krajobrazu
 - Obszary Natura 2000
 - Pomniki przyrody istniejące i projektowane
 - Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt wraz z opisem ostoi zwierząt podlegających ochronie gatunkowej
- Pozaustawowe formy ochrony przyrody, w tym:
 - Lasy o szczególnych walorach przyrodniczych
 - Drzewostany nasienne wyłączone i gospodarcze, uprawy pochodne, plantacje nasienne
 - Bagna, moczary wyłączone z zabiegów gospodarczych lub zasługujące na wyłączenie z użytkowania
 - Stanowiska rzadkich i cennych roślin i zwierząt
 - Ciekawe fragmenty przyrody nieożywionej
 - Miejsca o charakterze historycznym znajdujące się na terenie nadleśnictwa

- Parki i ogrody zabytkowe
- Kępy, grupy i pojedyncze egzemplarze starych drzew, zasługujących na ochronę
- Walory przyrodniczo-leśne, w tym:
 - Gleby leśne
 - Typy siedliskowe lasu
 - Przegląd ważniejszych zbiorowisk leśnych
 - Flora
 - Fauna
 - Charakterystyka drzewostanów: bogactwo gatunkowe, budowa pionowa, pochodzenie, zasoby drzewne, zgodność składu gatunkowego drzewostanów z warunkami siedliskowymi
 - Ocena stanu wód na terenie zasięgu nadleśnictwa: hydrografia terenu nadleśnictwa, ocena stanu stosunków wodnych, stan czystości wód powierzchniowych, stan czystości wód podziemnych
 - Formy degeneracji ekosystemu leśnego: aktualny stan siedliska, borowacenie, monotypizacja, neofityzacja
- Zagrożenia, w tym:
 - Stan zdrowotny lasu: poziom zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, strefy zagrożenia przemysłowego, monitoring biologiczny
 - Odpady: odpady komunalne, odpady przemysłowe
 - Istniejące zakłady przemysłowe w terytorialnym zasięgu nadleśnictwa oraz w jego sąsiedztwie
 - Planowane inwestycje (o znaczeniu lokalnym, regionalnym i krajowym, których oddziaływanie na środowisko będzie negatywne)
 - Planowane inwestycje zabezpieczające lasy przed negatywnym oddziaływaniem przyszłych inwestycji
 - Planowane przedsięwzięcia z zakresu kształtowania stosunków wodnych
 - Zagrożenie od czynników biotycznych: choroby grzybowe, zagrożenia od owadów, szkodniki korzeni, szkodniki upraw, szkółek i młodników, szkodniki wtórne, szkody powodowane przez zwierzynę: uszkodzenia od zwierzyny płowej w uprawach, młodnikach i starszych drzewostanach, zagospodarowanie terenów łowieckich, szkody powodowane przez zwierzynę drobną
 - Zagrożenia od czynników abiotycznych: pożary, wiatry, wyładowania atmosferyczne, opady atmosferyczne i osady, temperatura powietrza i gleby, powodzie, osuwiska
 - Bezpośrednie oddziaływanie człowieka na lasy: turystyka, szkody antropogeniczne
 - Wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego, regulacji użytkowania oraz wykonywania prac leśnych, w tym:
 - Ogólne założenia prowadzenia gospodarki leśnej w skali światowej
 - Makroregionalne założenia prowadzenia gospodarki leśnej
 - Regulacja użytkowania rębego (zgodnie z instrukcją urządzania lasu, gospodarstwa specjalne, lasów ochronnych, przerębowo-zrębowe i przebudowy)

- Obręby siedliskowe
- Wytyczne w sprawie poprawy stanu środowiska przyrodniczego w trakcie wykonywania prac leśnych
- Plan działań z zakresu ochrony przyrody, w tym:
 - Kształtowanie stosunków wodnych (melioracje wodne)
 - Kształtowanie granicy polno–leśnej
 - Kształtowanie strefy ekotonowej
 - Ochrona bioróżnorodności
 - Rozwój rekreacji i turystyki
 - Edukacja ekologiczna
 - Syntetyczne mapy ochrony przyrody
- Metodyka
- Literatura

5) MATERIAŁY KARTOGRAFICZNE PLANU URZĄDZENIA LASU

Do tej części PUL zalicza się następujące materiały:

1. Mapy gospodarcze w skali 1:5000 - służą do wizualizacji przestrzennej zbioru informacji o gruntach nadleśnictwa na tle oddziałów, pododdziałów, z uwzględnieniem ważniejszych szczegółów sytuacji wewnętrznej w podziale arkuszowym formatu A1.
2. Mapy przeglądowe wg obrębów leśnych w skali 1:25 000 - służą do wizualizacji przestrzennej zbioru informacji o siedliskach, drzewostanach funkcjach lasu, itp. na tle oddziałów, pododdziałów, z uwzględnieniem ważniejszych szczegółów sytuacji wewnętrznej w obrębie leśnym.

Na potrzeby PUL sporządzane są:

- Mapy przeglądowe drzewostanów;
 - Mapy przeglądowe siedlisk;
 - Mapy przeglądowe cięć rębnych;
 - Mapy przeglądowe ochrony przeciwpożarowej;
 - Mapy przeglądowe zagospodarowania rekreacyjnego;
 - Mapy przeglądowe ochrony lasu;
 - Mapy przeglądowe gospodarki łowieckiej.
3. Mapy przeglądowe Leśnic w skali 1:10 000
 4. Mapy sytuacyjne i sytuacyjno-przeglądowe w skali 1:50 000 lub 1:100 000 - służą do wizualizacji przestrzennej zbioru informacji istotnych dla gospodarki leśnej oraz ważnych do zarządzania nadleśnictwem na tle oddziałów leśnych, na podkładzie odpowiedniej mapy topograficznej.

Na potrzeby PUL sporządza się:

 - Mapę sytuacyjno-przeglądową funkcji lasów;
 - Mapę sytuacyjno-przeglądową walorów przyrodniczo-kulturowych (załącznik POP);
 - Mapa sytuacyjna obszaru terytorialnego zasięgu dla nadleśnictwa.
- Mapy sporządza się na bazie mapy numerycznej, zgodnie z SLMN.

6) BAZA DANYCH INWENTARYZACYJNYCH TAKSATORA

Program Taksator służy do obsługi danych opisu taksacyjnego od momentu ich pobrania z SILP poprzez wprowadzanie informacji z dokumentów źródłowych i ich przetwarzanie, aż do ich powrotu do struktur SILP. Informacje są zapisywane w formacie.mdb.

7) BAZA DANYCH GEOMETRYCZNYCH WEDŁUG SLMN

W bazie geometrycznej wyróżnia się warstwy podstawowe (w tym fakultatywne) i pochodne (generowane z warstw podstawowych).

Dla warstw podstawowych lista atrybutów jest zredukowana do niezbędnych identyfikatorów. Obiekty poligonowe i liniowe przechowywane są w prostym formacie wektorowym, natomiast dane o obiektach punktowych znajdują się w całości w bazie opisowej systemu LAS.

Tabela 1. Przedstawienie stopnia szczegółowości zapisów PUL

Rodzaj zapisu w planie	Szczegółowość informacji zapisanej w PUL	Opis	Udział w pow. leśnej nadleśnictwa [%]
Brak wskazań	Do konkretnego wydzielenia	-	16,68
Odnowienia	Do konkretnego wydzielenia	Skład gatunkowy upraw wynika z ustaleń KZP.	2,83
Pielęgnacje upraw i młodników	Do konkretnego wydzielenia	Zabiegi hodowlane związane z regulowaniem składu, wyrównywaniem tempa wzrostu, normowaniem zwarcia, poprawą jakości i zdrowotności drzewostanów.	36,21
Pielęgnacje drzewostanów	Do konkretnego wydzielenia		46,50
Rębnie złożone	Do konkretnego wydzielenia	Element zagospodarowania lasu polegający na częściowym (stopniowym) usuwaniu drzewostanu w celu uzyskania odnowienia naturalnego młodego pokolenia lasu lub wprowadzenia go sztucznie na powierzchni pod okapem drzewostanu lub na gniazdach.	27,43

Należy pamiętać że w jednym wydzieleniu może być wykonywane kilka rodzajów zabiegów.

II.5. PODSTAWOWE DANE O NADLEŚNICTWIE JELEŚNIA

II.5.1. ZESTAWIENIE POWIERZCHNI GRUNTÓW NADLEŚNICTWA JELEŚNIA NA 1. ROK OBOWIĄZYWANIA PUL

Tabela 2. Zestawienie powierzchni rodzajów gruntów Nadleśnictwa Jeleśnia

Rodzaj użytku	1. Jeleśnia	2. Żywiec	Nadleśnictwo Jeleśnia
	Powierzchnia [ha]		
1. Lasy - razem	6 001,50	5 586,62	11 588,12
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	5 795,17	5 486,30	11 281,47
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	13,87	2,87	16,74
2) do odnowienia - razem	13,00		13,00
w tym:			
- halizny			
- zręby	13,00		13,00
- płazowiny			
3) pozostałe leśne niezalesione - razem	0,87	2,87	3,74
w tym:			
- przewidziane do naturalnej sukcesji	0,86	2,61	3,47
- objęte szczególnymi formami ochrony			
- przewidziane do małej retencji			
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji	0,01	0,26	0,27
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem	192,46	97,45	289,91
w tym:			
1) budynki i budowle	1,42	1,59	3,01
2) urządzenia melioracji wodnych	16,72	16,57	33,29
3) linie podziału przestrzennego lasu	61,36	20,87	82,23
4) drogi leśne	102,81	48,56	151,37
5) tereny pod liniami energetycznymi	1,12	3,44	4,56
6) szkółki leśne			
7) miejsca składowania drewna	8,27	6,14	14,41
8) parkingi leśne	0,12	0,09	0,21
9) urządzenia turystyczne	0,64	0,19	0,83
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione	0,67	1,34	2,01
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	6 002,17	5 587,96	11 590,13
3. Użytki rolne - razem	43,29	43,87	87,16
3.1. Grunty orne - razem	18,45	29,58	48,03
w tym:			
1) role	18,45	29,58	48,03
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych			
3) ugory, odłogi			
3.2. Sady	0,24	0,24	0,48
3.3. Łąki trwałe	10,30	4,87	15,17
3.4. Pastwiska trwałe	13,59	8,83	22,42
3.5. Grunty rolne zabudowane	0,67	0,35	1,02
3.6. Grunty pod stawami rybnymi			
3.7. Grunty pod rowami rolnymi	0,04		0,04
4. Grunty pod wodami - razem	0,93	0,43	1,36
w tym:			
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	0,93	0,43	1,36
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi			
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi			

Rodzaj użytku	1. Jeleśnia	2. Żywiec	Nadleśnictwo Jeleśnia
	Powierzchnia [ha]		
5. Użytki ekologiczne - razem			
6. Tereny różne - razem	0,60		0,60
w tym:			
1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekult			
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego			
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)	0,60		0,60
4) różne inne			
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem	2,43	3,20	5,63
w tym:			
7.1. Tereny mieszkaniowe	0,38	0,12	0,50
7.2. Tereny przemysłowe			
7.3. Tereny zabudowane inne	0,04		0,04
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane			
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem	1,96		1,96
w tym:			
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne			
2) tereny zabytkowe			
3) tereny sportowe	1,96		1,96
4) ogrody zoologiczne i botaniczne			
5) tereny zieleni nieurządzonej			
7.6. Użytki kopalne			
7.7. Tereny komunikacyjne - razem	0,05	3,08	3,13
w tym:			
1) drogi	0,05	3,08	3,13
2) tereny kolejowe			
3) inne tereny komunikacyjne			
8. Nieużytki - razem	0,55	0,33	0,88
Razem (2-8) Grunty niezaliczone do lasów	48,47	49,17	97,64
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia			
OGÓLEM (1-8)	6 049,97	5 635,79	11 685,76

II.5.2. ZESTAWIENIE ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PUL

Zadania gospodarcze i powierzchnia, na której zostały zaplanowane zestawiono w poniższych tabelach.

Tabela 3. Wykaz projektowanych wskaźników gospodarczych z zakresu hodowli lasu

Odnowienia i zalesienia				Poprawki i uzupełnienia	Pielęgnowanie				Zabiegi agrotechniczne
otwarte	pod osłoną				w uprawach i młodnikach	gleby	upraw (CW)	młodn. (CP)	
halizny płazowiny zręby	przy rębniach złoż.	pośsadz.	dol. luk i przerzedzeń						
Powierzchnia zredukowana - ha									
13,00	318,89	-	174,75	37,02	237,25	913,86	3317,22	150,62	543,66

Tabela 4. Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych

Gospodarstwo	Rębnie zupelne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Rębnia przerębowa	Ogółem
		cięcia uprzątające	cięcia pozostałe	razem		
	Powierzchnia - ha					
Specjalne (S)		35,17	172,49	207,66		207,66
Wielofunkcyjne lasów ochronnych (O)		627,38	2343,93	2971,31		2971,31
Wielofunkcyjne lasów gospodarczych (G)			0,49	0,49		0,49
Razem		662,55	2516,91	3179,46		3179,46

Tabela 5. Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć

Kategoria cięć	Powierzchnia ha		Miąższość grubizny w m ³	
	cięcia* (manipulacyjna)	do odnowienia	brutto	netto
I. Użytki rębne:				
A. Zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)	3179,46	298,67	350254	313443
Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych			17513	15672
Łącznie użytki rębne ze spodziewanym przyrostem	3179,46	298,67	367767	329115
B. Nie zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)				
1. uprzątnięcie płazowin				
2. uprzątnięcie nasienników i przestojów			8193	7315
3. pozostałe	9,10		1760	1594
Razem nie zaliczone	9,10		9953	8909
Razem użytki rębne	3188,56	298,67	377720	338024
II. Użytki przedrębne				
A. Czyszczenia	150,62			
B. Trzebieże	5389,10			
W tym: TW	1665,73			
TP	3723,37			
Razem użytki przedrębne (m ³ wg przyjętego etatu)	5539,72		574 838	459 870
Ogółem użytki główne (I+II)	8728,28	298,67	952 558	797 894

Tabela 6. Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębne we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego

Rodzaj cięcia	Powierzchnia (ha)
Czyszczenia późne (CPP)	150,62
Trzebieże wczesne (TW)	1665,73
Trzebieże późne (TP)	3723,37
Razem trzebieże	5389,10
Łącznie	5539,72

II.6. GŁÓWNE CELE PLANU URZĄDZENIA LASU

Głównym celem opracowania planu urządzenia lasu jest umożliwienie prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej przy możliwie jak największym zróżnicowaniu biologicznym oraz zapewnienie równowagi między wszystkimi koniecznymi funkcjami lasu. Pod względem prawnym oznacza to, że gospodarowanie lasem i jego zasobami może odbywać się tylko według ważnego planu urządzenia lasu.

Cele, dla których sporządzono PUL, przedstawiają się następująco:

- inwentaryzacja zasobów przyrodniczo-leśnych,
- rozpoznanie walorów przyrodniczych w lasach,
- rozpoznanie i ocena stanu lasu, w tym jego struktury, zapasu produkcyjnego
- ocena zagrożeń lasu,
- określenie długo- i średniookresowych hodowlanych i technicznych celów gospodarki leśnej dla urządzanego obiektu, umożliwiających formułowanie celów doraźnych w poszczególnych drzewostanach,
- identyfikacja funkcji lasu oraz podział lasów wg pełnionych funkcji,
- sporządzenie projektu planów szczegółowych (cięć, hodowli, zalesień),
- ustalenie zadań ramowych (ochrona lasu, ochrona przyrody w lasach),
- opracowanie map gospodarczych i tematycznych.

Wymienione powyżej cele planu mają być realizowane poprzez:

- stopniowe dostosowywanie składów gatunkowych biocenoz leśnych do warunków biotopu w trakcie naturalnych bądź kierowanych procesów przebudowy,
- skuteczną ochronę cennych elementów flory i fauny, w szczególności opisanych w programie ochrony przyrody obszarów i obiektów prawnie chronionych oraz obiektów nieobjętych ochroną prawną, a cennych i ważnych dla zachowania różnorodności biologicznej,
- zabezpieczenie takiej ilości zasobów leśnych, która zapewnia prawidłową relację między zapotrzebowaniem rynku na ekologiczny surowiec – drewno, a zapewnieniem trwałego przyrostu zasobów leśnych. Trzeba to realizować poprzez wyważenie wielkości pozyskania w stosunku do przyrostu oraz przestrzeganie zoptymalizowanych etatów użytkowania,
- preferowania w ekonomicznie i przyrodniczo uzasadnionych przypadkach naturalnego procesu odnawiania lasu, a także jak najpełniejszego wykorzystywania naturalnych procesów zachodzących w drzewostanach,
- w lasach ochronnych wykonywanie zabiegów w sposób zapewniający zachowanie dominującej, ochronnej funkcji lasu,
- uwzględnianie, na każdym etapie prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki, społecznych i ochronnych zapotrzebowań.

II.7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PLANU URZĄDZENIA LASU

Dokumentami międzynarodowymi, istotnymi z punktu widzenia realizacji są:

- **Konwencja Ramsarska** - konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego; sporządzona w Ramsarze, dnia 2 lutego 1971 r.
- Sposób uwzględnienia w PUL - skuteczna ochrona i umiarkowane użytkowanie ekosystemów wodno-błotnych w lasach poprzez wskazanie - w Programie ochrony przyrody - bagien, moczarów i torfowisk wyłączonych z zabiegów gospodarczych lub zasługujących na wyłączenie z użytkowania
- **Konwencja z Rio de Janeiro** – konwencja o ochronie różnorodności biologicznej sporządzona w Rio de Janeiro, dnia 5 czerwca 1992 r. Jej celem jest ochrona światowych zasobów różnorodności biologicznej na wszystkich trzech poziomach, tzn. w obrębie gatunku, pomiędzy gatunkami oraz pomiędzy ekosystemami. Konwencja uznaje też, że ochrona różnorodności biologicznej jest wspólną troską ludzkości i integralną częścią procesu rozwoju świata. W aspekcie praktycznym wyraża się to m.in. jednakowym traktowaniem wszelkich ekotypów gatunków, ochroną siedlisk ubogich, o niewielkiej liczbie gatunków, które wcześniej nie były traktowane jako równorzędne z siedliskami bogatymi w gatunki.
- Sposób uwzględnienia w PUL - ochrona zasobów różnorodności biologicznej na poziomach: genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym zapisana została w Programie ochrony przyrody, jak również uwzględniona została w procedurach urządzania, zagospodarowania i ochrony lasu.
- **Konwencja Berneńska** – celem niniejszej konwencji jest ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych, zwłaszcza tych gatunków i siedlisk, których ochrona wymaga współdziałania kilku państw, oraz wspieranie współdziałania w tym zakresie. Szczególny nacisk położono na ochronę europejskich gatunków zagrożonych i ginących, włączając w to gatunki wędrowne zagrożone i ginące.
- Sposób uwzględnienia w PUL - ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych zapewniona jest przez stosowne zapisy w Programie ochrony przyrody.
- **Konwencja Bońska** – celem konwencji jest ochrona dzikich zwierząt migrujących, stanowiących niezastąpiony element środowiska naturalnego. Określa ona listę oraz sposoby ochrony wędrownych gatunków zwierząt. Za migrujące uważa się te gatunki (lub niższe grupy taksonomiczne), z których znaczna liczba osobników w sposób cykliczny i możliwy do przewidzenia przekracza granice jurysdykcji państwowej w różnych cyklach życiowych.

- Sposób uwzględnienia w PUL - ochrona dzikich zwierząt migrujących zapewniona jest przez stosowne zapisy dotyczące zwierząt objętych ochroną gatunkową, w tym zwierząt migrujących.

Na poziomie Wspólnoty Europejskiej brak jest szczegółowych wytycznych dotyczących prowadzenia gospodarki leśnej w poszczególnych krajach członkowskich. Unia Europejska określa natomiast ogólne zasady postępowania w dziedzinie ochrony przyrody.

Podstawowym aktem prawnym, w którym przywołano konieczność „wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego” jest Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską. W art. 6 tego dokumentu jest mowa o tym, że: „przy ustalaniu i realizacji polityk i działań Wspólnoty, o których mowa w artykule 3., w szczególności w celu wspierania stałego rozwoju, muszą być brane pod uwagę wymogi ochrony środowiska naturalnego”.

Aktami prawa wprowadzającymi w życie ustalenia Traktatu są dyrektywy. W zakresie ochrony przyrody, na terenie nadleśnictwa mają zastosowanie głównie trzy dyrektywy. Są to wspomniane już poprzednio **Dyrektywa Ptasia (DP) 79/409/EWG** z dnia 2 kwietnia 1979 r., **Dyrektywa Siedliskowa (DS) 92/43/EWG** z 21 maja 1992r. oraz **Dyrektywa 2004/35WE** zwana „szkodową” z dnia 21 kwietnia 2004r. (DSZ).

Celem Dyrektywy Ptasiej jest zapewnienie ochrony gatunków ptaków lęgowych oraz migrujących na terenie Wspólnoty Europejskiej.

Dyrektywa Siedliskowa wskazuje i obejmuje ochroną ważne w skali europejskiej gatunki flory i fauny oraz typy siedlisk przyrodniczych. Na mocy tych dyrektyw tworzy się obszary specjalnej ochrony ptaków i specjalne obszary ochrony siedlisk w ramach sieci Natura 2000. Gatunki te i siedliska, występujące na terenie nadleśnictwa, zostały opisane w programie ochrony przyrody oraz wyszczególnione w niniejszej prognozie.

Dyrektywa Szkodową 2004/35WE określa sposoby postępowania oraz zapobiegania skutkom szkody w środowisku. W zakresie ujętym planem, dyrektywa odnosi się do szkody, jako „mierzalnej, negatywnej zmiany w zasobach naturalnych lub mierzalnego osłabienia użyteczności zasobów naturalnych”. Szkada oznacza również „szkodę wyrządzoną gatunkom chronionym i w siedliskach przyrodniczych, które stanowią dowolną szkodę mającą znaczący negatywny wpływ na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony takich siedlisk lub gatunków”. Sporządzanie prognozy, jako elementu procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest dążeniem do ustalenia, czy i w jaki sposób zapisy planu mogą naruszać wymogi DSZ.

Dokumentami krajowymi, w których określono cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia planu są:

- **Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016.** Jest to dokument określający ogólne cele prowadzenia polityki państwa w zakresie ochrony przyrody i wdrażania idei zrównoważonego rozwoju. W ustaleniach w zakresie gospodarki leśnej dokument ten odnosi się głównie do 4 problemów:
 - zalesiania gruntów zgodnie z Krajowym programem zwiększania lesistości, przy uwzględnieniu wymogów ochrony przyrody,

- utrzymania lub przywracania zdolności retencyjnych lasów,
 - dostosowania składów gatunkowych drzewostanów do siedliska,
 - zwiększania różnorodności genetycznej i gatunkowej biocenoz leśnych.
- **Polityka leśna państwa z 1997 r.** Dokument wyznaczający ogólne ramy prowadzenia gospodarki leśnej, szczególnie w okresie jej przechodzenia z modelu surowcowego na model „proekologicznej i zrównoważonej ekonomicznie, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej”. Jest to realizowane przez szereg działań, z których najważniejsze to:
- zwiększanie zasobów drzewnych i lesistości,
 - poprawa stanu i ochrona lasu tak, aby mogły one w szerszy sposób spełniać różnorodne funkcje,
 - zwiększanie różnorodności genetycznej i gatunkowej biocenoz leśnych oraz różnorodności ekosystemów w kompleksach leśnych,
 - opracowanie i wdrożenie programu odbudowy małej retencji wodnej,
 - uregulowanie stanu zwierzyny do poziomu niezagrażającego celom hodowli i ochrony lasu,
 - zapewnienia w oparciu o Ustawę o ochronie przyrody, Ustawę o lasach oraz Ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ochrony wszystkim lasom, a szczególnie najcenniejszym ekosystemom oraz kluczowym i rzadkim elementom biocenoz leśnych.
- **Krajowy program zwiększania lesistości. Aktualizacja 2003 r.** Dokument planistyczny określający cele, zasięg i sposób powiększania powierzchni leśnej kraju, w początkowych założeniach do ok. 30% w 2020 r. i 33% w 2050 r. Program operuje gminą, jako podstawową jednostką, dla której określone są wskaźniki preferencji zalesienia. Realizacja KPZL napotyka jednak na coraz większe problemy, związane głównie z podażą gruntów pod zalesienie (wejście w życie Programu rozwoju obszarów wiejskich, uwarunkowania przyrodnicze).
- **Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej.** Dokument opracowany jako efekt wdrażania w życie Konwencji z Rio de Janeiro (Konwencja o różnorodności biologicznej). Realizację ustaleń strategii prowadzi się poprzez:
- uwzględnianie potrzeb ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej podczas zalesiania gruntów rolnych,
 - zachowanie pełni zmienności drzew leśnych,
 - pełne oparcie gospodarki leśnej na racjonalnych podstawach przyrodniczych,
 - skuteczną ochronę i umiarkowane użytkowanie ekosystemów wodno-błotnych w lasach,
 - ukształtowanie stref przejścia (ekotonów) na skrajach lasu,
 - ochronę obszarów wrażliwych (w tym obszarów górskich) na zmiany sposobu gospodarowania, w szczególności w zakresie gospodarki leśnej,
 - zapewnienie ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej w procedurach urządzania, zagospodarowania i ochrony lasu,
 - skuteczną ochronę i umiarkowane użytkowanie różnorodności biologicznej w lasach niepaństwowych,

- skuteczną edukację przyrodniczo-leśną społeczeństwa.

II.8. POWIĄZANIA PLANU URZĄDZENIA LASU Z INNYMI DOKUMENTAMI

Podstawowym dokumentem regulującym cele i kierunki działania państwa podejmowane na szczeblu regionalnym w zakresie ochrony środowiska jest „Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018” przyjęty Uchwałą Nr IV/6/2/2011 przez Sejmik Województwa Śląskiego z dnia 14 marca 2011 roku. Opracowana jest także prognoza oddziaływania na środowisko skutków realizacji tegoż programu.

Sejmik Województwa Śląskiego uchwalił także Strategię Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030 uchwałą Nr IV/28/2/2012 z dnia 12 listopada 2012 roku. Dokument ten jest pierwszą w Polsce strategią regionalną, opracowaną zgodnie z zapisami Krajowej Strategii Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej. Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030 wynika bezpośrednio ze Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020” przyjętej uchwałą III/47/1/2010 na posiedzeniu w dniu 17 lutego 2010 roku i stanowi jej specjalistyczne rozwinięcie w dziedzinie ochrony przyrody i krajobrazu.

Cele długoterminowe przyjęte w Programie Ochrony Środowiska dotyczące zapisów projektu Planu urządzenia lasu to:

- Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bio- i georóżnorodności oraz krajobrazu;
- Ochrona ekosystemów leśnych.

Do zadań kierunkowych związanych z ochroną ekosystemów leśnych zaliczono:

- Poprawę stanu zdrowotnego i żywotności lasów,
- Zwiększenie lesistości województwa, szczególnie przez zalesianie nieużytków i słabych gruntów rolnych (zgodnie z Krajowym Programem Zwiększania Lesistości z 1995 r. z późn. zm.), zalesianie ciągów i korytarzy ekologicznych,
- Aktywizacja lokalnych społeczności, szczególnie wiejskich do wykorzystywania możliwości zalesiania gruntów rolnych i innych niż rolne ze środków PROW,
- Wdrażanie Regionalnego Programu Operacyjnego Polityki Leśnej Państwa w zakresie ochronnych, gospodarczych i społecznych funkcji lasu,
- Doskonalenie regionalnego systemu obszarów chronionych poprzez ochronę najcenniejszych przyrodniczo ekosystemów leśnych,
- Dążenie do równowagi między turystycznym wykorzystaniem obszarów cennych przyrodniczo a koniecznością ich ochrony,
- Zachowanie równowagi między lasem a zwierzyną poprzez dalsze prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej,
- Działania zmierzające do ograniczenia szkód w lesie powodowanych, m.in. przez zaśmiecanie lasów, zwiększający się ruch pojazdów mechanicznych,

- Wzmożenie ochrony siedlisk wilgotnych, zalewowych i bagiennych,
- Działania w zakresie budowy i odtwarzania obiektów małej retencji wodnej na obszarach leśnych,
- Ograniczenie erozji poprzez właściwe działania gospodarcze, infrastrukturalne i zalesienia.

„Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020” posiada opracowaną prognozę oddziaływania tego projektu na środowisko.

Gminy w zasięgu, których położone są grunty Nadleśnictwa w części posiadają opracowania dotyczące planowania przestrzennego „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (SUiKZP)”, w których określono politykę przestrzenną gminy, ogólny planowany sposób zagospodarowania całego terytorium gminy, a także zawarto informacje o położeniu lasów, obszarów przeznaczonych pod zabudowę, do zalesień, o przebiegu głównych szlaków komunikacyjnych, terenów chronionych itp.

Powiat Żywiecki, posiada Powiatowy program ochrony środowiska i strategię rozwoju powiatu (umieszczone na stronach BIP starostwa) powstałe w celu uszczegółowienia i dostosowania działań na poziomie regionalnym do specyfiki lokalnych, powiatowych i gminnych warunków przyrodniczo-leśnych oraz krajobrazowych. Program obejmuje w/w główny kierunek dotyczący ochrony i kształtowania środowiska zawarty w planie zagospodarowania przestrzennego województwa i uwzględnia podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody w Nadleśnictwie Jeleśnia oraz kreuje politykę w tym zakresie w planach zagospodarowania gmin, gminnych programach ochrony środowiska i strategiach rozwoju danej gminy.

Opracowania te uwzględniają zasady prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w zakresie podanym w § 9 Instrukcji Urządzania Lasu, tj. ochrony środowiska, w tym ochrony przyrody (wszelkie opracowania uwzględnią zachowanie wszystkich form ochrony przyrody obszaru), ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz ochrony krajobrazu, ochrony wód i gospodarowania wodami z uwzględnieniem turystyki i rekreacji.

Oprócz tych dwóch głównych dokumentów, wyznaczających cele i kierunki rozwoju przestrzeni regionu, sporządzone i sporządzane są dokumenty, dla jednostek administracyjnych niższego szczebla (powiaty, gminy).

Dane na temat rodzaju i okresu obowiązywania dokumentów dotyczących zagospodarowania przestrzennego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Jeleśnia przedstawiono w ujęciu tabelarycznym.

Tabela 7. Wykaz dokumentów dotyczących zagospodarowania przestrzennego powiązanych z planem urządzenia Lasu Nadleśnictwa Jeleśnia

Jednostka	Rodzaj dokumentu / okres obowiązywania			
	Strategia Rozwoju	Program Ochrony Środowiska	Studium Uwarunkowań	Plan Zagospodarowania Przestrzennego
Województwo śląskie	Uchwała Sejmiku Woj. Śląskiego nr III/47/1/2010 z dn.17. 02.2010 r. 2000-2020	Aktualny do roku 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018	Obowiązujące	Uchwała Nr II/21/2/2004 Sejmiku Woj. Śląskiego z dnia 21.06.2004 r.
Powiat żywiecki	Aktualna 2006-2020	Aktualizacja POŚ na lata 2010-2017	Obowiązujące	--
<i>gm. miasto Żywiec</i>	Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Żywca na lata 2004 – 2013 Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Żywca - aktualizacja na lata 2012 – 2015	Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żywieckiego na lata 2010-2017	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Żywca Uchwała Nr XXII/252/2000 Rady Miejskiej w Żywcu z dnia 29.06.2000r. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Żywca-luty 2010 Uchwała o przystąpieniu do zmiany studium miasta Żywca kwiecień 2012	MPZP dla całego obszaru Uchwała LXI/543/2005 Rady Miejskiej w Żywcu z dnia 29 grudnia 2005r Zmiany MPZP uchwalone w styczniu 2008
<i>gm. Czernichów</i>	Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Czernichów 2004 – 2010, uchwalony w 2005	Program Ochrony Środowiska Gminy Czernichów na lata 2004 - 2015, opracowany 2005 Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czernichów na lata 2009-2016 opracowana 2009	Studium Uchwała Nr V/20/2000 Rady Gminy Czernichów z dnia 26 kwietnia 2000 r. Zmiana Studium Uchwała Nr XXXIII/279/2005 Rady Gminy Czernichów z dnia 25 października 2005 r.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Czernichów uchwalony uchwałą Nr IX/85/2002 Rady Gminy Czernichów z dnia 9 października 2002 r. MPZP Gminy Czernichów Uchwała nr LVI/545/06 Rady Gminy Czernichów z dnia 28 lipca 2006 r. 5 listopada 2008 r. Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził nieważność powyższej Uchwały

Jednostka	Rodzaj dokumentu / okres obowiązywania			
	Strategia Rozwoju	Program Ochrony Środowiska	Studium Uwarunkowań	Plan Zagospodarowania Przestrzennego
<i>gm. Gilowice</i>	Plan Odnowy Miejscowości Gilowice Gmina Gilowice Uchwała Nr XXXI/130/09 Rady Gminy Gilowice z dnia 26 lutego 2009 r.	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gilowice opracowany w roku 2004 Aktualizacja- Uchwała Rady Gminy Gilowice nr XXI/118/12 z dnia 28 września 2012 roku - Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gilowice na lata 2012-2019	Studium Uwarunkowań w trakcie opracowania- na etapie wyłożenia i zbierania uwag do fazy kierunku rozwoju- 2014	-
<i>gm. Jeleśnia</i>	Strategia rozwoju Gminy Jeleśnia do roku 2015 opracowana w roku 2000	Program Ochrony Środowiska Dla Gminy Jeleśnia opracowany przez: Eko-Team Consulting w lutym 2004	Studium uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jeleśnia – Uchwała Rady Gminy Jeleśnia Nr IV/24/02 z dnia 27 grudnia 2002 roku Zmiana studium w trakcie opracowania-etap zbierania uwag	Uchwała NR XXVII/241/05 Rady Gminy Jeleśnia z dnia 19 lipca 2005 w sprawie MPZP Gminy Jeleśnia
<i>gm. Koszarawa</i>	Brak opracowania Strategii Rozwoju Gminy Istnieje jedynie Strategia rozwiązywania problemów społecznych	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Koszarawa opracowany przez: Eko-Team Consulting	Uchwała Nr XVI/113/08 Rady Gminy Koszarawa z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Koszarawa	MPZP w trakcie opracowania - Uchwała o przystąpieniu Nr II/6/10 Rady Gminy Koszarawa z dnia 6 grudnia 2010 roku
<i>gm. Łękawica</i>	Uchwała Nr XIV/110/07 Rady Gminy Łękawica z dnia 19 grudnia 2007 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Łękawica	-	Uchwała Nr XIII/92/11 Rady Gminy Łękawica z dnia 21 grudnia 2011 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łękawica	Uchwała Nr XXVIII/199/2013 Rady Gminy Łękawica z dnia 25 kwietnia 2013r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części gminy Łękawica

Jednostka	Rodzaj dokumentu / okres obowiązywania			
	Strategia Rozwoju	Program Ochrony Środowiska	Studium Uwarunkowań	Plan Zagospodarowania Przestrzennego
<i>gm. Łodygowice</i>	-	-	Uchwała NR III/20/2010 Rady Gminy Łodygowice z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łodygowice	-
<i>gm. Radziechowy-Wieprz</i>	Strategia Rozwoju Gminy Radziechowy–Wieprz Uchwała Rady Gminy nr XXIII/105/04	-	Uchwała NR XXXVIII/235/13 Rady Gminy Radziechowy–Wieprz z dnia 28 listopada 2013 r. w sprawie uchwalenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Radziechowy - Wieprz”	Uchwała NR XLIII/284/14 Rady Gminy Radziechowy–Wieprz dnia 27 marca 2014 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Radziechowy-Wieprz w obszarach Radziechowy, Przybędza, Wieprz-1, Wieprz-2, Wieprz-3, Brzuśnik, Bystra i Juszczyna
<i>gm. Ślemień</i>	Strategia Rozwoju Gminy Ślemień na lata 2004 – 2015	-	Uchwała Nr III/17/2010 Rady Gminy Ślemień z dnia 29 grudnia 2010 roku w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ślemień	Uchwała Rady Gminy Ślemień nr IV/24/2011 z dnia 24 lutego 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Ślemień
<i>gm. Świnna</i>	-	Opracowany w roku 2004	Uchwała NR LVI/309/14 Rady Gminy Świnna z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania	Uchwała Rady Gminy Świnna Nr XLI/244/2006 z dnia 30 marca 2006 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Świnna

Jednostka	Rodzaj dokumentu / okres obowiązywania			
	Strategia Rozwoju	Program Ochrony Środowiska	Studium Uwarunkowań	Plan Zagospodarowania Przestrzennego
			przestrzennego Gminy Świnna”	
Powiat bielski	Strategia Rozwoju Powiatu Bielskiego do 2015 r. - Uchwała Nr II/42/324/2005 Rady Powiatu w Bielsku-Białej z dnia 8 grudnia 2005r.	Opracowany w roku 2004	-	-
<i>gm. Wilkowice</i>	Uchwała Nr XLVIII/355/2006 Rady Gminy Wilkowice z dn. 26 kwietnia 2006 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Wilkowice do roku 2020	Aktualizacja programu Ochrony Środowiska na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 Uchwała Nr XXXII/325/2009 Rady Gminy Wilkowice	Uchwała Nr XXXVIII/396/2009 dn. 14 stycznia 2009 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wilkowice	Uchwała Nr LI/382/2006 Rady Gminy Wilkowice z dn. 30 grudnia 2005 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrz. centralnej części gminy Wilkowice
<i>gm. Stryszawa</i>	Opracowana w roku 2003.	Uchwała NR XV/115/12 Rady Gminy Stryszawa z dnia 2 marca 2012 r. w sprawie przyjęcia „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Stryszawa na lata 2011 – 2014”	Uchwała NR XXII/153/12 Rady Gminy Stryszawa z dnia 3 grudnia 2012 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryszawa	Uchwała NR XVIII/114 /08 Rady Gminy Stryszawa w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wybranych obszarów sołectwa Hucisko

Wraz z powyższymi dokumentami sporządzono ich Prognozy Oddziaływania na Środowisko.

Niniejsza prognoza jest również w znacznym stopniu powiązana z dokumentacją stanowiącą Plany Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH240006 „Beskid Żywiecki” oraz PLB240002 „Beskid Żywiecki”. W niniejszej prognozie zostały uwzględnione propozycje działań ochronnych przewidzianych w PZO.

II.9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU I CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Monitorowanie realizacji obligatoryjnych zadań gospodarczych powinno być przeprowadzane przez organ nadzorujący, którym jest, zgodnie z zapisem art. 34 pkt. 2c) ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych. Śledzenie skutków realizacji postanowień planu należy oprzeć na monitoringu następujących wskaźników:

- zmianie powierzchni lasów według rzeczywistych składów gatunkowych i wieku dla siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w obszarach Natura 2000;
- wykonaniu zadań określonych decyzją Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu, w tym dla obszaru Natura 2000, w wymiarze powierzchniowym;
- wykonaniu zadań zleconych z zakresu ochrony przyrody w obszarze Natura 2000 w okresie realizacji planu urządzenia lasu.
- liczbie i stanie obiektów chronionych (pomniki przyrody, użytki ekologiczne) w porównaniu ze stanem sprzed realizacji zapisów PUL
- liczbie stanowisk chronionych gatunków w porównaniu ze stanem sprzed realizacji zapisów PUL

Skutki realizacji zapisów Planu Urządzenia Lasu powinny być monitorowane w ramach prac urządzeniowych w cyklu 10-letnim.

Monitorowanie realizacji zadań określonych w planie urządzenia lasu wykonywane będzie również w ramach systemu kontroli istniejącego w Lasach Państwowych:

- Inspekcja Lasów Państwowych (ILP) – przeprowadza kompleksową kontrolę w połowie i na koniec obowiązywania planu urządzenia lasu. Kontrola podlega całość prowadzonej gospodarki nadleśnictwa; w tym prawidłowość wykonania rębni i prowadzenia zabiegów hodowlanych i ochronnych,
- Wydział kontroli RDLP - przeprowadza kontrole doraźne, oraz sprawdzające wykonanie zaleceń pokontrolnych ILP,
- Wydziały merytoryczne RDLP – przeprowadzają kontrole bieżące i merytoryczne w zakresie kompetencji,
- Nadleśnictwo – w leśnictwach przeprowadza się bieżące kontrole sposobu, terminowości i zgodności wykonania planowanych czynności zapisanych w planie U.L.
- Analiza i ocena gospodarki leśnej w minionym okresie, dokonywana w czasie Narady Techniczno Gospodarczej na etapie opracowania planu U.L. na kolejny okres.

Zaproponowane powyżej metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu odnoszą się głównie do monitorowania stanu drzewostanów i siedlisk leśnych, dla których w projekcie Planu urządzenia lasu określone zostały precyzyjne dane ilościowe

i jakościowe. Oprócz wskazanych metod kontroli realizacji postanowień Planu monitoring stanu lasu odbywa się również poprzez:

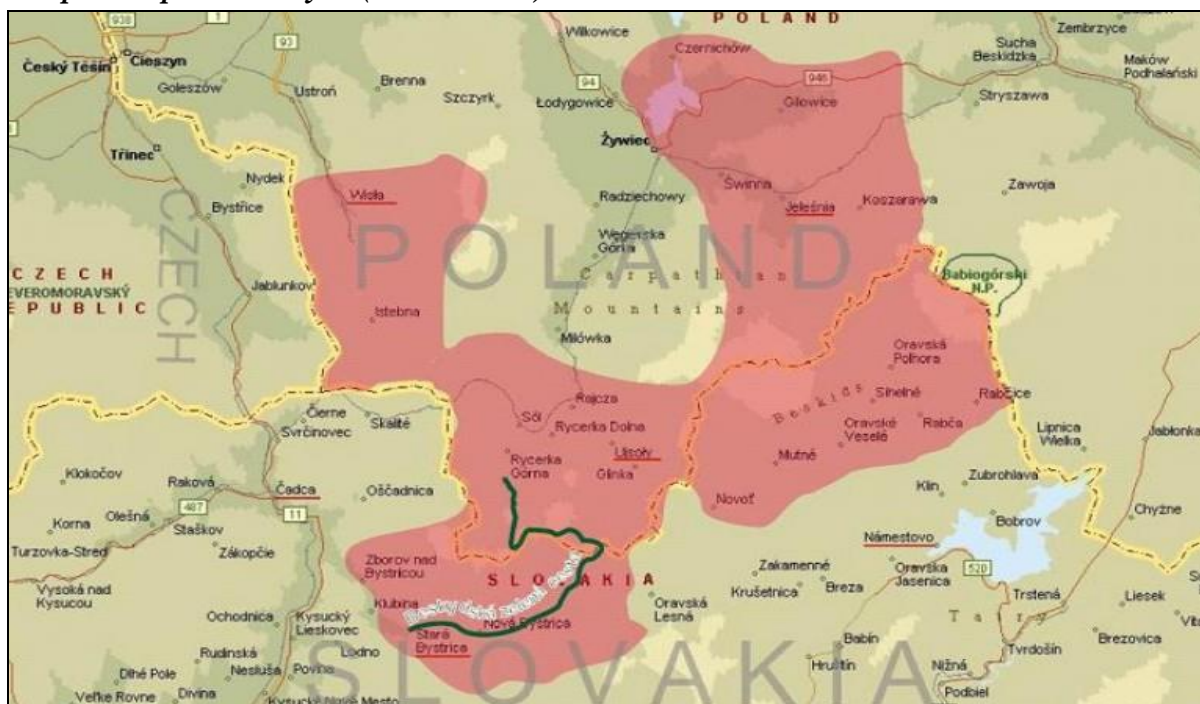
- Monitoring stanu lasu na stałych powierzchniach obserwacyjnych prowadzony przez Instytut Badawczy Leśnictwa.
- Monitoring stanu zdrowotnego i sanitarnego lasu prowadzony przez Zakład Ochrony Lasu.
- Kontrole zewnętrzne przez firmy certyfikujące w ramach FSC
- Aktualizację Programu Ochrony Przyrody prowadzoną przez pracowników Nadleśnictwa.

II.10. INFORMACJA O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Nadleśnictwo Jeleśnia w południowej części graniczy z Republiką Słowacką. Długość linii granicznej (styku gruntów w zarządzie Nadleśnictwa z granicą państwa) wynosi 11,5 km. Położenie Nadleśnictwa w stosunku do granicy państwa, oraz charakter projektowanych zabiegów gospodarczych decyduje o transgranicznym oddziaływaniu dotyczącym następujących struktur środowiska i układów infrastrukturalnych:

- a) **układu hydrograficznego**, w tym: rzek i potoków przygranicznych m. in.: Soły, Sopotni, Koszarawy i potoków tworzących ich zlewnie
- b) **ekosystemów leśnych**, w tym transgranicznych kompleksów leśnych Beskidu Żywieckiego obejmującego również część Republiki Słowackiej,
- c) **systemu obszarów chronionych**, a w szczególności wdrożenia projektu - Rewitalizacji beskidzkich lasów na polsko-słowackim pograniczu w celu poprawy ich funkcji społecznych, ekologicznych i przeciwpowodziowych (Rew-Be-Las), współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach unijnego „Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka na lata 2007-2013”.
- d) **systemu transportowego** – drogi krajowe w kierunku granicy nie występują,
- e) **przejsć granicznych** – nie występują

Ryc. 1. Lokalizacja projektu Rewitalizacji beskidzkich lasów na polsko-słowackim pograniczu w celu poprawy ich funkcji społecznych, ekologicznych i przeciwpowodziowych (Rew-Be-Las)

Zgodnie z ustaleniami Strategii województwa śląskiego wspólne przedsięwzięcia transgraniczne na rzecz ochrony środowiska wodnego obejmować będą między innymi:

- ochronę wód przed zanieczyszczeniem poprzez skoordynowaną gospodarkę wodno – ściekową w poszczególnych zlewniach,
- stały monitoring stanu czystości wód rzek i potoków, w tym badania osłonowe zlewni rz. Soły,
- opracowanie i realizację zintegrowanego programu Natura 2000 we współpracy z Republiką Słowacji.

Transgraniczne oddziaływanie systemu transportowego na środowisko przyrodnicze dotyczy głównie zanieczyszczeń powietrza (emisje spalin i pyłów) i pokrywy glebowej (zanieczyszczenia metalami ciężkimi) oraz hałasu drogowego generowanych przez międzynarodowy i międzyregionalny transport samochodowy na drogach lokalnych i krajowych. Wspólna polityka w zakresie realizacji transgranicznego systemu transportowego obejmować powinna między innymi:

- eliminowanie z obszarów zamieszkałych tranzytowego ruchu samochodowego poprzez budowę obwodnic miejscowości położonych wzdłuż dróg oraz minimalizowanie uciążliwości ruchu w stosunku do środowiska przyrodniczego,
- dostosowanie standardów technicznych dróg krajowych i wojewódzkich do ich klas funkcjonalnych i potrzeb ruchu krajowego i międzynarodowego,
- monitorowanie zagrożeń związanych z międzynarodowym transportem toksycznych środków przemysłowych,
- zapobieganie i usuwanie skutków awarii i katastrof komunikacyjnych,

- wymianę informacji o potencjalnych punktowych, liniowych i transportowych, nadzwyczajnych zagrożeniach środowiska obszaru przygranicznego.

Wschodnie i południowe rejony Nadleśnictwa Jeleśnia graniczą z Republiką Słowacji. Na całej długości granica Państwa biegnie grzbietami i prawie w całości pokrywa się z granicami zlewni. Z uwagi na ukształtowanie terenu nie zachodzi obawa, że jakiegokolwiek zanieczyszczenia gleby lub wody, które potencjalnie mogą zaistnieć w toku prac związanych z gospodarką leśną w Nadleśnictwie mogłyby wpłynąć negatywnie na tereny poza granicami Państwa.

Z uwagi na pozostawienie znacznych powierzchni drzewostanów przylegających do granicy państwa bez zabiegów, stosowanie rębni stopniowej IVd, pielęgnacji drzewostanów i prowadzenie zgodnie z wytycznymi przebudowy drzewostanów świerkowych nie istnieje zagrożenie trwałości lasu na terenach przygranicznych i wywołanie niekorzystnych zmian środowiskowych jak: erozje, osuwiska, itp. na większych powierzchniach. Brak negatywnego oddziaływania wynika z faktu, że zdecydowana większość zaplanowanych zabiegów w drzewostanach Nadleśnictwa Jeleśnia w sąsiedztwie granicy, prowadzi do aktywnego kształtowania biotopów głuszca. Należy podkreślić, że w sąsiedztwie granicy państwa istnieją również rezerwaty przyrody.

Nadleśnictwo nie zalesia polan śródleśnych. Nie planuje się również na terenie przygranicznym żadnych inwestycji powodujących rozdrobnienie kompleksów.

Należy również stwierdzić, iż pozostają nienaruszone ostoje dużych zwierząt kopytnych i drapieżników, a kontakt pomiędzy subpopulacjami jest w pełni zapewniony.

Analiza zaprojektowanych zadań w rejonach przygranicznych, oraz analiza ukształtowania terenu wyklucza potencjalną możliwość znaczącego transgranicznego oddziaływania zapisów projektu Planu urządzenia lasu.

III. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA

III.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA

III.1.1. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARZE NADLEŚNICTWA JELEŚNIA

III.1.2.1. POŁOŻENIE NADLEŚNICTWA

Nadleśnictwo Jeleśnia jest nadzorowane przez Regionalną Dyрекję Lasów Państwowych

w Katowicach. Składa się z dwóch obrębów leśnych: Jeleśnia i Żywiec.

Powierzchnia ogólna gruntów Nadleśnictwa wynosi 11 685,7436 ha, plus 8,4267 ha gruntów pozostających we współwłasności.

Ogółem powierzchnia gruntów Nadleśnictwa ze współwłasnościami wynosi **11694,1703 ha**.

Powierzchnia zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa wynosi 473,39 km².

Obszar Nadleśnictwa w województwie śląskim - w powiatach żywieckim i bielskim oraz w województwie małopolskim w powiecie suskim

Nadleśnictwo swym zasięgiem obejmuje 12 gmin:

- w powiecie żywieckim: Czernichów, Gilowice, Jeleśnia, Koszarawa, Łękawica, Łodygowice, Radziechowy-Wieprz, Ślemień, Świnna, Miasto Żywiec,
- w powiecie bielskim: Wilkowice,
- w powiecie suskim: Stryszawa.

Tabela 8. Podział administracyjny Nadleśnictwa na województwa powiaty i gminy.

Województwo Powiat Gmina	Obręb		Nadleśnictwo Jeleśnia	
	1. Jeleśnia	2. Żywiec	Powierzchnia [ha]	%
12. Małopolskie	131,2832		131,2832	1,1
15. Suski	131,2832		131,2832	1,1
072. Stryszawa	131,2832		131,2832	1,1
24. Śląskie	5 918,7059	5 635,7545	11 554,4604	98,9
02. Bielski		22,6900	22,6900	0,2
102. Wilkowice		22,6900	22,6900	0,2
17. Żywiecki	5 918,7059	5 613,0645	11 531,7704	98,7
011. Żywiec		153,2381	153,2381	1,3
022. Czernichów		634,9976	634,9976	5,4
032. Gilowice		141,3901	141,3901	1,2
042. Jeleśnia	5 080,3917		5 080,3917	43,5
052. Koszarawa	778,8542		778,8542	6,7
072. Łękawica		2 243,6037	2 243,6037	19,2
082. Łodygowice		109,5923	109,5923	0,9
102. Radziechowy-Wieprz	59,4600		59,4600	0,5
122. Ślemień		1 677,9577	1 677,9577	14,4
132. Świnna		652,2850	652,2850	5,6
Ogółem	6 049,9891	5 635,7545	11 685,7436	100

Usytuowanie Nadleśnictwa w strukturach Lasów Państwowych.

Administracyjnie Nadleśnictwo Jeleśnia nadzorowane jest przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Katowicach.

Nadleśnictwa sąsiednie to:

Nadleśnictwo Andrychów - od strony północnej,

Nadleśnictwo Sucha - od strony wschodniej,

Nadleśnictwo Węgierska Górka – od strony zachodniej,

Nadleśnictwo Bielsko - od strony północno-zachodniej.

Nadleśnictwo Ujsoły - od strony południowo-zachodniej.

Od strony południowej Nadleśnictwo Jeleśnia graniczy ze Słowacją.

Siedziba Nadleśnictwa usytuowana jest w Jeleśni, przy ul. Suskiej 5, na terenie Obrębu Jeleśnia, w oddziale 80o,p.

Telefon: (033) 863 61 31

Adres elektroniczny e-mail: jelesnia@katowice.lasy.gov.pl

Strona internetowa: www.jelesnia.katowice.lasy.gov.pl

Odległość siedziby Nadleśnictwa od ważniejszych instytucji:

- do siedziby RDLP w Katowicach	96 km
- do Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach	97 km
- do Starostwa Powiatowego w Bielsku	33 km
- do Starostwa Powiatowego w Żywcu	6 km
- do Starostwa Powiatowego w Suchej Beskidzkiej	22 km
- do Urzędu Miasta i Gminy w Żywcu	10 km
- do UG Jeleśnia	3 km
- do UG Koszarawa	10 km
- do UG Radziechowy Wieprz	17 km
- do UG Stryżawa	21 km
- do UG Czernichów	20 km
- do UG Gilowice	14 km
- do UG Łękawica	10 km
- do UG Łodygowice	17 km
- do UG Ślemień	12 km
- do UG Świnna	7 km
- do UG Wilkowice	20 km

Ryc. 2. Ryc. Zasięg terytorialny Nadleśnictwa Jeleśnia.

Tabela 9. Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg powiatów i gmin.

Województwo Powiat Gmina	Obręb		Nadleśnictwo Jeleśnia	
	1. Jeleśnia	2. Żywiec		
	Powierzchnia [ha]			%
12. Małopolskie	131,2832		131,2832	1,1
15. Suski	131,2832		131,2832	1,1
072. Stryszawa	131,2832		131,2832	1,1
24. Śląskie	5 918,7059	5 635,7545	11 554,4604	98,9
02. Bielski		22,6900	22,6900	0,2
102. Wilkowice		22,6900	22,6900	0,2
17. Żywiecki	5 918,7059	5 613,0645	11 531,7704	98,7
011. Żywiec		153,2381	153,2381	1,3
022. Czernichów		634,9976	634,9976	5,4
032. Gilowice		141,3901	141,3901	1,2
042. Jeleśnia	5 080,3917		5 080,3917	43,5
052. Koszarawa	778,8542		778,8542	6,7
072. Łękawica		2 243,6037	2 243,6037	19,2
082. Łodygowice		109,5923	109,5923	0,9
102. Radziechowy-Wieprz	59,4600		59,4600	0,5
122. Ślemień		1 677,9577	1 677,9577	14,4
132. Świnna		652,2850	652,2850	5,6
Ogółem	6 049,9891	5 635,7545	11 685,7436	100

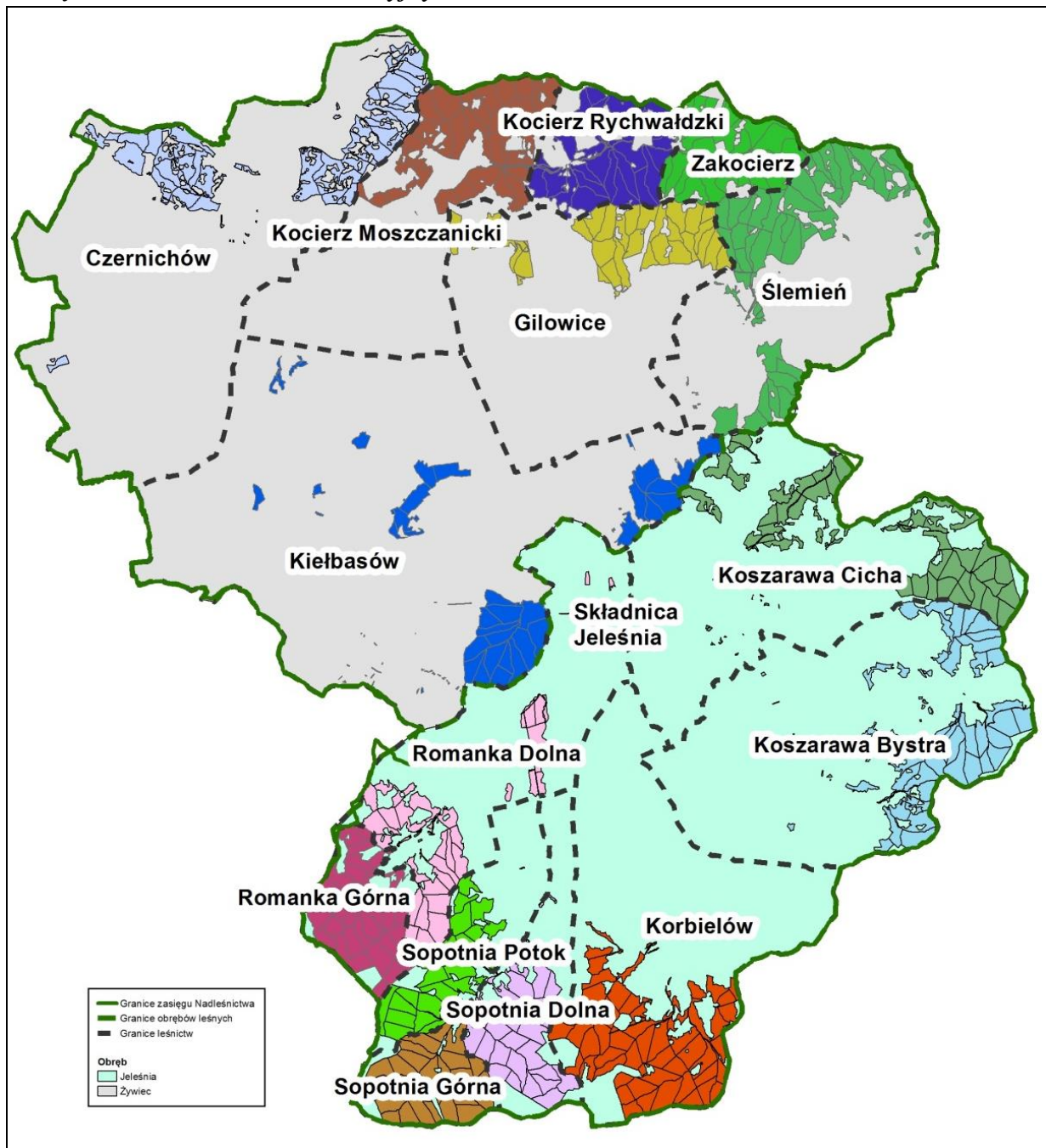
III.1.2.2. PODZIAŁ NA LEŚNICTWA

Nadleśnictwo Jeleśnia podzielone jest na 16 leśnictw. Średnia powierzchnia leśnictwa wynosi 778,94 ha. (nie uwzględniono leśnictwa 17 Składnica Jeleśnia).

Tabela 10. Podział administracyjny na leśnictwa

Nr	Nazwa leśnictwa	Siedziba	Oddziały	Powierzchnia [ha]			Powierzchnia ogółem [ha]
				Grunty leśne		Grunty nieleśne	
				zalesione i niezalesione	związane z gosp.leśną		
2	Koszarawa Cicha		1-40	820,91	20,79	10,74	852,44
3	Koszarawa Bystra		41-52,54-79	892,89	26,85	2,89	922,63
4	Korbielów		87-137	1 069,53	46,51	11,06	1 127,10
5	Sopotnia Dolna		141-164	612,93	19,03	5,93	637,89
6	Sopotnia Górna		165-181,205-214	611,02	24,11		635,13
7	Sopotnia Potok		182-204	528,54	17,24	1,09	546,87
8	Romanka Dolna		80-86,215-221,223-228,231-232,250-254,265-267	602,57	17,03	16,40	636,00
9	Romanka Górna		222,229-230,233-249,255-264	670,65	19,42	0,36	690,43
17	Składnica Jeleśnia		80A		1,48		1,48
1	Razem Obręb Jeleśnia			5 809,04	192,46	48,47	6 049,97
10	Zakocierz		1-11,51-61	679,11	16,35	2,96	698,42
11	Kocierz Rychwałdzki		12-25,62-75	735,94	14,65	3,44	754,03
12	Kocierz Moszczanicki		26-50,76-81	846,96	19,44	1,53	867,93
13	Czernichów		83-119	751,19	10,54	5,55	767,28
14	Ślemień		120-134,164-171A,201-212	1 017,76	17,67	18,19	1 053,62
15	Gilowice		82,135-163	664,70	8,77	4,56	678,03
16	Kielbasów		172-200	793,51	10,03	12,94	816,48
2	Razem Obręb Żywiec			5 489,17	97,45	49,17	5 635,79
Razem nadleśnictwo				11 298,21	289,91	97,64	11 685,76

Ryc. 3. Podział administracyjny Nadleśnictwa na leśnictwa

III.1.2.3. PRZYNALEŻNOŚĆ PRZYRODNICZO LEŚNA

Przynależność do krainy, dzielnicy przyrodniczo-leśnej i mezoregionów.

Ryc. 4. Położenie obszaru Nadleśnictwa wg regionalizacji przyrodniczo leśnej.

Obszar Nadleśnictwa Jeleśnia według regionalizacji przyrodniczo-leśnej (*Trampler i inni*, „Regionalizacja przyrodniczo-leśna na podstawach ekologiczno-fizjograficznych”,

- Dzielnicą 1 Beskidu Śląskiego i Małego (oddziały) – 1-130, 132-163, 201a-c, 202-212;
- Dzielnicą 4 Beskidu Żywieckiego (oddziały)– 131, 164-184, 186-200, 201d-g.

Kraina Karpacka zajmuje południowo-wschodnią część kraju. Wypełnia ją masyw górski Karpat wraz z Pogórzem Karpackim. Lesistość krainy bardzo wysoka - 41,4%. Klimat Krainy Karpackiej ma charakter klimatu górskiego, zróżnicowanego w zależności od wysokości i ukształtowania terenu. Roczna suma opadów wynosi dla piętra regla dolnego około 900 mm. W reglu górnym ilość opadów jest jeszcze wyższa - do 1500 mm. Liczba dni z pokrywą śnieżną rośnie z wysokością i waha się od 60 w niższych położeniach do 200 dni w najwyższych. Okres wegetacyjny w reglu dolnym trwa przeciętnie 175 dni (w dolnej strefie do 200 dni), natomiast w reglu górnym - przeciętnie 120 dni. Okres wegetacyjny wyraźnie skraca się w miarę przesuwania się od podnóży gór do górnej granicy lasu. W najwyższych partiach gór spotyka się gleby pierwotne, o niewykształconym profilu glebowym. W niższych położeniach mogą występować gleby bielcowe i brunatne, a na utworach wapiennych rędziny. W dolinach bezodpływowych spotyka się również torfowiska. W Krainie Karpackiej występują wszystkie podgórskie i górskie typy siedliskowe lasu oraz fragmentarycznie typy nizinne. Rozmieszczenie typów siedliskowych lasu i określonych drzewostanów zależy od położenia nad poziomem morza i jest zgodne z występowaniem w górach stref roślinnych. Najpospolitszy w Krainie Karpackiej jest las górski, zajmujący 54,9%, następnie las wyżynny - 25,8%, las mieszany górski - 11,4%. Kraina Karpacka charakteryzuje się gromadnym występowaniem jodły i buka w terenach górskich, czyli drzewostanami jodłowymi i bukowymi na siedliskach żyznych, podczas gdy uboższe siedliska lub tereny położone wyżej zajmują drzewostany świerkowe. Głównymi gatunkami lasotwórczymi są: jodła - 25%, buk - 25,3%, świerk - 21,7%, sosna - 17%.

Dzielnicą Beskidu Żywieckiego

Obejmuje cały obszar obrębu Jeleśnia oraz południową część obrębu Żywiec. Teren jej zbudowany jest głównie z utworów serii magurskiej (trzeciorzędowych piaskowców, łupków i margli). Swą wysokość Beskid Żywiecki zawdzięcza piaskowcom magurskim odpornym na wietrzenie. Cechuje go krajobraz górski o ostrych wierzchołkach, stromych zboczach, wąskich głęboko wciętych dolinach. Piaskowcom magurskim towarzyszą warstwy podmagurskie utworzone z bardziej podatnych na wietrzenie skał hieroglifowych, beloweskich, inoceramowych, łupków pstrych, margli łąckich i in. W krajobrazie skały te odróżniają się łagodnymi formami rzeźby i niższymi wzniesieniami. Dzielnicą obejmuje nie tylko Beskid Żywiecki, na jej północnym-zachodzie znajduje się również zachodnia część Beskidu Makowskiego (maksymalna wysokość 871 m n.p.m.). Beskid Żywiecki stanowi najwyższą wzniesioną część Beskidów, cechuje go tzw. młoda rzeźba (np. głębokie rozcięcia przez doliny i duży spadek koryt rzecznych). Składa się on z kilku członów, różniących się wysokością i charakterem rzeźby, wydzielonych przez poprzeczne obniżenia. Obejmuje on najwyższą w Zewnętrznych Karpatach Zachodnich grupę górską Babiej Góry (1725 m n.p.m.), utworzoną ze zwartych pasm górskich. Na południowym zachodzie znajduje się

rozcięta przez dopływ górnej Soły grupa Wielkiej Raczy (1234 m n.p.m.), o układzie gwiazdzistym. Między wymienionymi jednostkami położona jest w kształcie rozrogu grupa Pilska (1557 m n.p.m.).

Do najwyższych wzniesień z obszaru Beskidu Żywieckiego, leżących w zasięgu Nadleśnictwa należą: Góra Pięć Kopców-1534 m n.p.m., Romanka-1366, Trzy Kopce-1216, Palenica-1343, Munczolik-1356, Majcherkowa-1255, Kotarnica-1156, Buczynka-1205, Mędralowa-1169, Jałowiec-1111, Bąków-766, Kiczora-761 oraz Grojec-612.

Lesistość dzielnicy bardzo wysoka, potencjalna produktywność siedlisk bardzo wysoka.

Dzielnica Beskidu Śląskiego i Małego

Na terenie tej dzielnicy położona jest zasadnicza część obrębu Żywiec, w części wschodniej obejmującej teren Beskidu Małego. Stanowi ona najbardziej wysuniętą na północny zachód jednostkę Krainy Karpackiej. Obejmuje ona pasma zbudowane głównie z piaskowców godulskich i istebniańskich, rozdzielone stosunkowo dużą kotliną wypreparowaną w mniej odpornych utworach fliszu. Położony na zachodzie Beskid Śląski tworzy jedną z najbardziej zwartych grup górskich Karpat fliszowych. Charakteryzuje się on wąskimi grzbieciami górkami o zbliżonej wysokości, między którymi znajdują się głębokie (do 600 m) doliny o wąskich dnach i stromych zboczach. Najwyższy szczyt w paśmie Baraniej Góry to Skrzyczne – 1257 m n.p.m., a w paśmie Czantorii – Wielka Czantoria – 995 m n.p.m. Pasma Baraniej Góry oraz pasmo Czantorii i Stożka stanowią europejski dział wodny między zlewiskami Morza Czarnego i Bałtyckiego.

Znajdująca się na zachód od Beskidu Śląskiego Kotlina Żywiecka otoczona jest ze wszystkich stron pasmami górkami, które wznoszą się około 500-900 m ponad jej płaskie dno. We wschodniej części dzielnicy położony jest natomiast niższy niż Beskid Śląski i płyciej rozcięty przez doliny – Beskid Mały. Największe jego wzniesienia przekraczają 900 m n.p.m. (Czupiel 934 m n.p.m.), a wysokości względne dochodzą do 500 m.

Do najwyższych wzniesień z obszaru Beskidu Małego, leżących w zasięgu Nadleśnictwa należą: Czupiel-934 m n.p.m., Jaworzyna-864, Żar-761, Madohora (Łamana Skała)-929, Potrójna-888, Kocierz-879, Gibasów Groń-898.

Lesistość dzielnicy wysoka, potencjalna produktywność siedlisk także jest wysoka.

Zgodnie z podziałem na regiony geobotaniczne (Szafer 1982) klasyfikacja położenia nadleśnictwa jest następująca:

- ◆ Obszar: Euro - Syberyjski
- ◆ Prowincja: Górską, Środkowoeuropejską
- ◆ Podprowincja: Karpacka
- ◆ Dział: Karpaty Zachodnie
- ◆ Okręg: Beskidy
- ◆ Podokręg: Śląsko – Babiogórski

Tabela 11. Zestawienie powierzchni mezoregionów.

Obręb, nadleśnictwo	TSL	Mezoregion Beskidu Śląskiego i Małego	Mezoregion Beskidu Żywieckiego	Razem
		Powierzchnia [ha]		
Obręb Jeleśnia	BWG		236,34	236,34
	BMGŚW		574,07	574,07
	LMGŚW		1988,53	1988,53
	LMGW		46,51	46,51
	LGŚW		2269,85	2269,85
	LGW		675,79	675,79
	LŁG		12,06	12,06
	OLJG		5,89	5,89
	Pozostałe		240,93	240,93
	Razem		6049,97	6049,97
Obręb Żywiec	BMGŚW	5,27		5,27
	LMGŚW	216,68	0,05	216,73
	LGŚW	4186,70	953,18	5139,88
	LGW	46,87	65,80	112,67
	LŁG	8,00	2,27	10,27
	OLJG		4,35	4,35
	Pozostałe	101,26	45,36	146,62
	Razem	4564,78	1071,01	5635,79
Nadleśnictwo Jeleśnia	BWG		236,34	236,34
	BMGŚW	5,27	574,07	579,34
	LMGŚW	216,68	1988,58	2205,26
	LMGW		46,51	46,51
	LGŚW	4186,70	3223,03	7409,73
	LGW	46,87	741,59	788,46
	LŁG	8,00	14,33	22,33
	OLJG		10,24	10,24
	Pozostałe	101,26	286,29	387,55
	Razem	4564,78	7120,98	11685,76

Położenie według regionalizacji fizyczno-geograficznej Kondrackiego.

Wg podziału fizyczno-geograficznego Kondrackiego (*Kondracki, „Geografia regionalna Polski”, 1998, PWN*), Nadleśnictwo Jeleśnia położone jest:

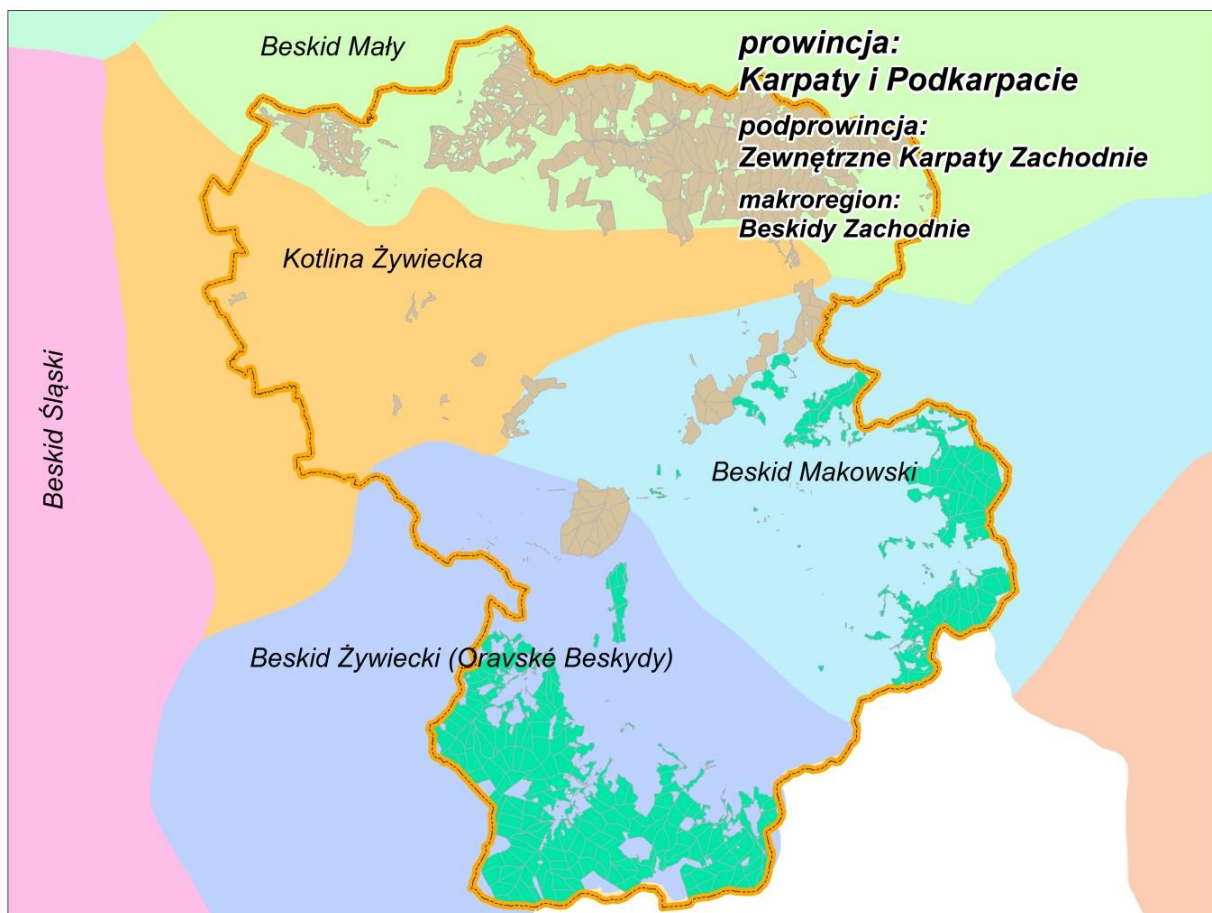
- Obszar - Europa Zachodnia,
- Podobszar 5 – Karpaty, Podkarpacie i Nizina Panońska,
- Prowincja 51 – Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem,
- Podprowincja 513 – Zewnętrzne Karpaty Zachodnie,
- Makroregion 513.4-5 – Beskidy Zachodnie
- Mezoregiony Kotliny Żywieckiej 513.46

Beskidu Małego 513.47

Beskidu Makowskiego 513.48

Beskidu Żywieckiego 513.511

Ryc. 5. Położenie obszaru Nadleśnictwa wg regionalizacji fizyczno-geograficznej Kondrackiego

III.1.2.4. WARUNKI KLIMATYCZNE

Według W. Okołowicza (1965) obszar Nadleśnictwa położony jest w Krainie Karpackiej nr 67 w klimacie kształtowanym pod silnym wpływem gór.

Na obszarze Nadleśnictwa można mówić o typie klimatu ukształtowanego na obszarach górskich, który jest wynikiem współoddziaływania czynnika wysokości n.p.m. i czynnika orograficznego. Uwarunkowania klimatu doprowadziły do wyróżnienia stref pięter klimatycznych (Hess 1965). Jednak piętrowość stosunków klimatycznych nie zatarła cech klimatu właściwych dla strefy klimatu umiarkowanego charakterystycznego dla obszaru Polski (Woś 1999).

Tabela 12. Poniżej przedstawiono zasięg pięter klimatycznych w Beskidach (Hess 1965).

Piętro klimatyczne	Średnia wieloletnia temperatura roku [°C]	Wysokość nad poziomem morza [m]			
		Beskid Żywiecki i Średni	Beskid Śląski	Beskid Wyspowy, Sądecki, Niski	Kotliny
Zimne	od -4 do -2	-	-	-	-
Umiarkowanie zimne	od -2 do 0	od szczytów do 1670	-	-	-
Bardzo chłodne	od 0 do +2	od 1670 do 1400	-	-	-
Chłodne	od +2 do +4	od 1400 do 1080	od szczytów do 980	od szczytów do 1100	do 950
Umiarkowanie chłodne	od +4 do +6	od 1080 do 680	od 980 do 670	od 1100 do 750	od 950 do 500
Umiarkowanie ciepłe	od +6 do +8	od 680 do 260	od 670 do 250	od 750 do 280	od 500 do 200

Według regionalizacji klimatycznej Romera obszar Nadleśnictwa znajduje się w regionie klimatów górskich i podgórskich, oraz podgórskich nizin i kotlin.

Według regionalizacji rolniczo-klimatycznej Polski teren Nadleśnictwa leży w zasięgu Karpackiej krainy klimatycznej (B.5.) o dużym zróżnicowaniu cech klimatycznych w zależności od wysokości n.p.m.

Klimat obszaru Nadleśnictwa charakteryzuje się:

- niskimi średnimi temperaturami,
- inwersjami temperatury w dolinach śródgórskich,
- znacznymi różnicami temperatur na stokach o różnej wystawie,
- dużą ilością opadów, zwłaszcza wiosną i wczesnym latem oraz ich długotrwałością,
- długotrwałym zaleganiem pokrywy śnieżnej,
- częstymi i silnymi wiatrami, z kierunków zachodnich i południowo-zachodnich,
- częstymi, raptownymi zmianami pogody,
- mroźnymi zimami, latami krótkimi i chłodnymi,

❖ **Cyrkulacja powietrza.**

Warunki klimatyczne tego obszaru kształtują masy powietrza różnego pochodzenia geograficznego, największy udział mają masy powietrza polarno-morskiego (60% przypadków) oraz polarno-kontynentalnego (25% przypadków). Kierunek wiatru jest w znacznym stopniu uzależniony od ukształtowania terenu. W konkretnych warunkach terenowych przeważają wiatry wiejące z biegiem dolin, kotlin czy przełęczy. Czasami występują tu także wiatry halne.

Jedną z najważniejszych cech klimatu Kotliny Żywieckiej jest słaba wentylacja, a co zatem idzie częste występowanie tutaj zastoisk chłodnego powietrza, powodujących silne i długotrwałe inwersje termiczne. Szczególnie w chłodnej porze roku można zauważyć permanentne wychłodzenie Kotliny Żywieckiej charakteryzujące się występowaniem najniższych temperatur ekstremalnych.

❖ **Opady atmosferyczne i zjawiska towarzyszące**

Opady atmosferyczne obok temperatury są jednym z istotniejszych czynników klimatycznych. Średnia suma opadu atmosferycznego waha się rocznie od 988 mm (dla wysokości 250 m n.p.m.) do 1380 mm (dla wysokości 1100 m n. p. m.).

Roczne sumy opadów zwiększają się od podnóży ku szczytom gór. Zmienność reliefu wpływa jednak w zasadniczy sposób na ich ilość. Przeciętna opadów wynosi dla piętra umiarkowanego chłodnego ok. 1400-1800 mm; dla pięter niższych 1000-1100 mm rocznie. Wyraźnie więcej opadów otrzymują stoki o ekspozycji zachodniej. Największa częstotliwość opadów przypada na miesiące XII, I, V i VII. Najmniej dni z opadami stwierdza się w II, III, IX i X. Wysoki procent opadów w formie burzowej świadczy o stosunkowo dużej zmienności pogody. W poszczególnych latach roczne sumy opadów mogą znacznie różnić się od sumy średniej wyliczonej za okres wieloletni, mogą one być nawet o ponad 30% większe lub mniejsze od sumy średniej. Największe roczne sumy opadów są z reguły większe o ponad 250 mm od sumy średniej wieloletniej. Dla gospodarki wodnej i produkcji roślinnej istotne znaczenie ma czasowy rozkład opadów, charakteryzowany wskaźnikiem liczby dni z opadem. Występowanie dni z opadem najczęściej związane jest z napływem świeżych mas powietrza polarnomorskiego. Średnio w roku na terenach Nadleśnictwa jest 186 dni z opadem.

Potencjalny okres zalegania pokrywy śnieżnej wynosi od 65 do 140 dni.

❖ **Temperatura**

Na temperaturę powietrza analogicznie jak w przypadku opadów mają wpływ wysokość n.p.m. i ukształtowanie terenu. Średnia roczna temperatura powietrza waha się od 2,5°C (1100m n.p.m.) do 8,6°C (250m n.p.m.)

Termiczne pory roku

Według meteorologów wiosna i jesień „kurczą się” już od pewnego czasu. W ostatnich latach wielokrotnie mogliśmy zaobserwować nagłe przyjście wysokich temperatur po zimie. W niedalekiej przyszłości być może będziemy mieli tylko dwie pory roku: chłodną i ciepłą, przy czym przejście od jednej do drugiej będzie nagłe. To konsekwencja zmian klimatu. W Polsce ocieplił się on o 0,7-0,8°C w ciągu ostatniego wieku. Stało się to głównie za sprawą zim, które wyraźnie złagodniały, na dodatek przychodzą późno. Zimy przychodzą coraz później i nie chcą odejść, są też przeważnie ciepłe i wilgotne. Globalne ocieplenie klimatu sprzyja pojawianiu się zjawisk klimatycznie ekstremalnych.

❖ **Okres wegetacyjny**

Najważniejszym z punktu widzenia warunków przyrodniczych jest długość okresu wegetacyjnego ze średnią dobową temperaturą powyżej 5°C. Z danych wynika, że długość tego okresu jest bardzo zróżnicowana i waha się od 150 dni na wysokości 1100 m n.p.m. do około 225 dni na terenach najniższej położonych.

Z punktu widzenia hodowli lasu bardzo ważny jest mikroklimat, który może znacznie modyfikować warunki klimatyczne regionu. Mikroklimat kształtują takie czynniki jak:

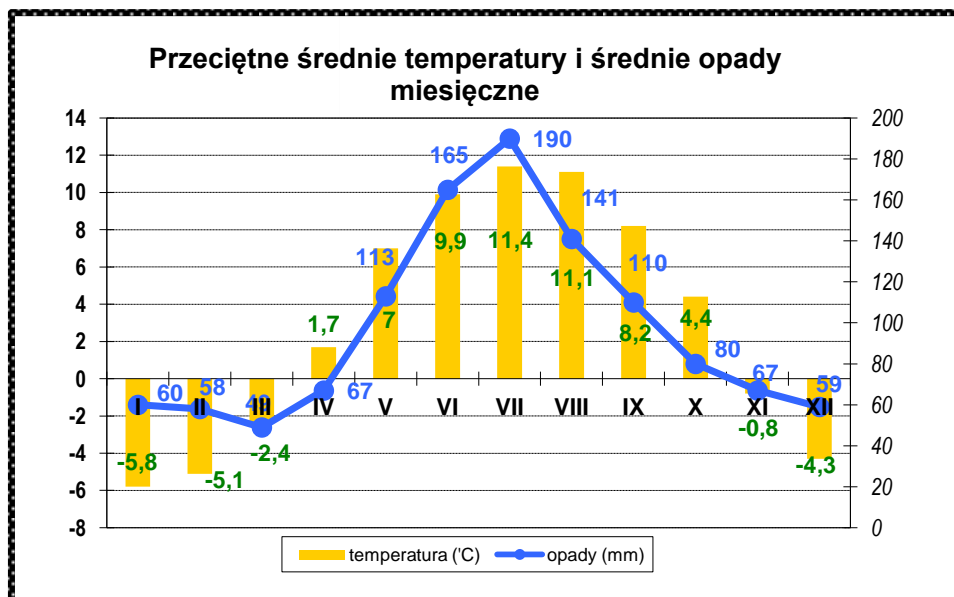
wzniesienie nad poziom morza, mezorelief, skały macierzyste, stan gleby i sposób jej użytkowania oraz rodzaj pokrywy roślinnej, zabudowania i zakłady przemysłowe.

Przymrozki

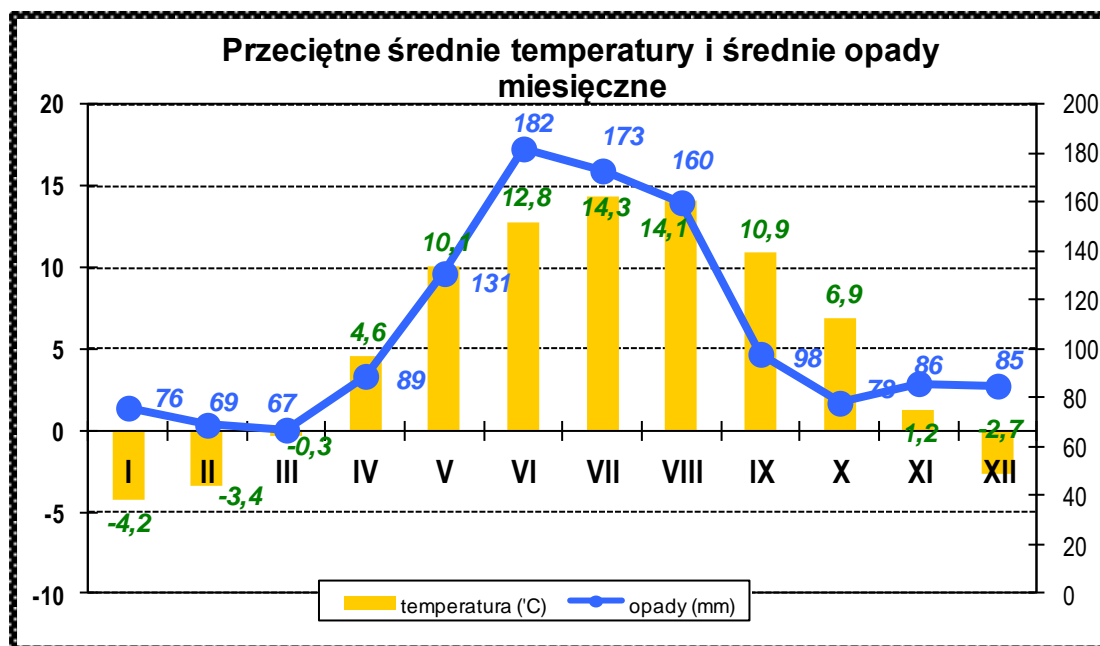
Średnio rocznie występuje 110 dni z przymrozkami.

Poniżej przedstawiono rozkład danych pluwiotermicznych z trzech stacji.

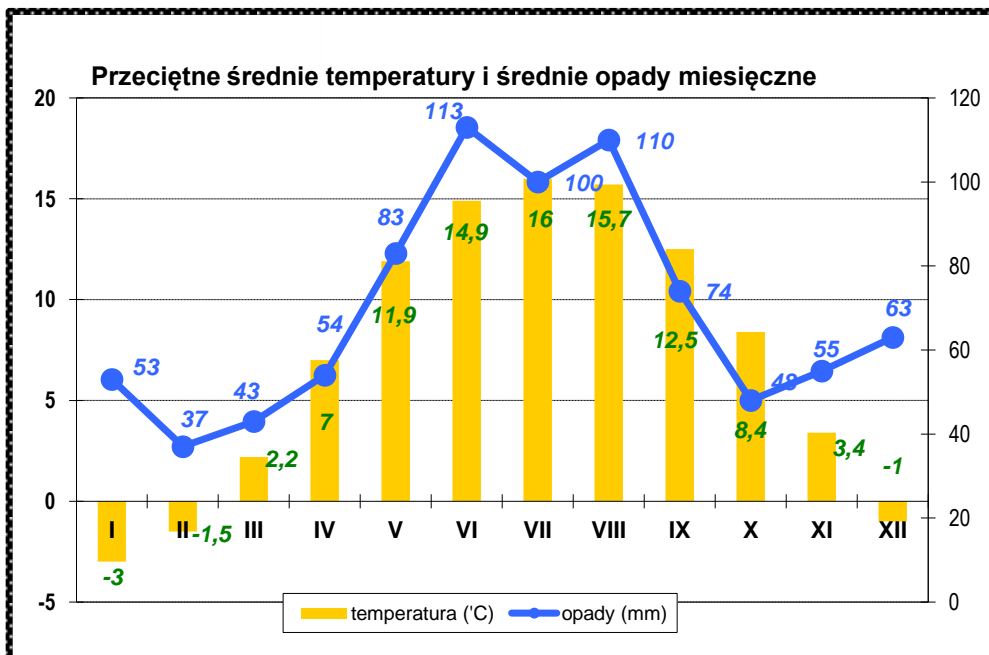
Ryc. 6. Diagram pluwiotermiczny dla stacji na Hali Miziowej 1330 m n.p.m.

Ryc. 7. Diagram pluwiotermiczny dla stacji na Leskowcu 922 m n.p.m.

Ryc. 8. Diagram pluwiotermiczny dla stacji w Nowym Dworze 380 m n.p.m.

Z wymienionych wcześniej cech klimatu obszaru Nadleśnictwa, duże znaczenie dla gospodarki leśnej mają:

- występujące wczesne przymrozki, które w zależności od miejsca, mogą pojawiać się już w pierwszej dekadzie października (np.: na Pilsku)
- późne przymrozki, które mogą pojawiać się jeszcze pod koniec kwietnia, w niższych położeniach, a nawet w końcu maja, na wysokościach powyżej 1000 m n.p.m.
- bardzo mroźne dni; ich liczba w ciągu roku zależy również od położenia nad poziomem morza i waha się od 15 do 40 dni w skali roku, przy czym największe spadki temperatur związane są z wklęsłymi formami ukształtowania terenu, co jest wynikiem radiacyjnego wychłodzenia i powstawania w porze nocnej inwersji temperatury w dolinach i kotlinach śródgórskich.
- ekstremalne opady (ulewy i deszcze nawalne); opady o wysokiej dobowej sumie opadów mogą pochodzić zarówno z opadów o dużym zasięgu terytorialnym, z jednorodnych mas powietrza polarno-morskiego, spiętrzanego na dowietrznych stokach górskich, jak i z opadów ulewnych (intensywnych i krótkotrwałych), związanych z przechodzeniem aktywnych, chłodnych frontów atmosferycznych. Opady tego typu występują najczęściej w miesiącach letnich (lipcu, czerwcu), chociaż mogą pojawiać się w całym okresie wegetacyjnym. Wysokość dobową takich opadów może osiągać nawet ponad 250 mm (zanotowane maksimum wynosiło 275 mm na Leskowcu). Opady takie mogą być przyczyną lokalnych powodzi i podtopień, a spływ tak dużych ilości wody, często uszkadza infrastrukturę techniczną (drogi, mosty).

- szadź; zjawisko to w rejonach górskich, gdzie częstość pojawiania się mgieł jest duże, może przyczynić do dużych szkód w drzewostanach. Dotyczy to zwłaszcza miesięcy listopada i grudnia, chociaż i wczesną wiosną może również występować.
- nadmierne opady śniegu; wysoka pokrywa śnieżna ma korzystny wpływ na gospodarkę leśną, chroniąc przed przemarzaniem, jednak wysokie opady mokrego śniegu, mogą powodować duże szkody w drzewostanie. Wielkość śniegołomów i śniegowalów ograniczała się do stosunkowo niedużych powierzchni, przyczyniając się do powstawania lokalnych luk i przerzedzeń. Najczęściej zjawisko wysokich opadów mokrego śniegu ma miejsce w listopadzie i grudniu. Z kolei akumulacja śniegu, powstała na wskutek nawiewania, przyczyniała się do trwałego zniekształcania strzały młodych drzew. Ma to miejsce głównie w wyżej położonych partiach lasów Nadleśnictwa, gdzie pokrywa śnieżna może przekraczać 150, a nawet 200 cm (rejon Pilska i Romanki).
- wiatry o dużej sile oraz porywy wiatru; wiatry huraganowe o prędkościach powyżej 15 m/s, jak i porywy wiatru, zdarzają się raczej rzadko na obszarze Nadleśnictwa. Związane są z reguły ze zjawiskami fenowymi („halne”) lub z burzami. Ich siła największa jest w przy szczytowych partiach Nadleśnictwa (w Beskidzie Żywieckim) i tam też wyrządzają największe szkody. Mogą powodować szkody na znaczną skalę, na dużym obszarze, chociaż z reguły tworzą lokalne wiatrowały i wiatrołomy. Występują najczęściej w okresie od października do kwietnia. W miesiącach letnich towarzyszą burzom.

III.1.2.5. HYDROLOGIA

Obszar Nadleśnictwa Jeleśnia leży na obszarze dorzecza Wisły (2), zlewni głównej Górnej Wisły (21), zlewniach niższego rzędu (elementarnych) Soły i zlewni Skawy (część leśnictwa Ślemień i Koszarawa Cicha). Zlewnię Soły tworzą na obszarze Nadleśnictwa zlewnie elementarne Koszarawy, Łękawki, Żylicy i Juszczyńki. Zlewnię Skawy zaś Stryszawka, z dopływem Lachówką i Kocońką.

Do najważniejszych, z gospodarczego punktu widzenia, rzek na obszarze Nadleśnictwa należą:

- Soła, z niewielkim lewobrzeżnym dopływem Roztoka.
- Koszarawa, z dopływami: Sopotnia Wielka, Glinne, Pewlica, Bystra
- Łękawka, wraz z dopływem: Kocierka

Na obszarze Nadleśnictwa występują dwa zbiorniki wodne; jezioro Żywieckie i jezioro Międzybrodzkie, a także zbiornik wodny na górze Żar.

Mają tutaj swoje źródła dopływy Soły; Koszarawa i Łękawka oraz Roztoka, a także ich dopływy Sopotnia Wielka, Glinne, Pewlica, Bystra, Kocierka. Swoje źródła mają też dopływy Stryszawki; Kocońka (z potokami Dusica i Krzywy Potok) i Lachówka.

Wody podziemne występują w żwirach niższych i wyższych, utworów czwartorzędowych, jak i w utworach fliszowych, kredowych i palogeńskich. Występować mogą one na głębokości od 0,5 nawet do 10 m.

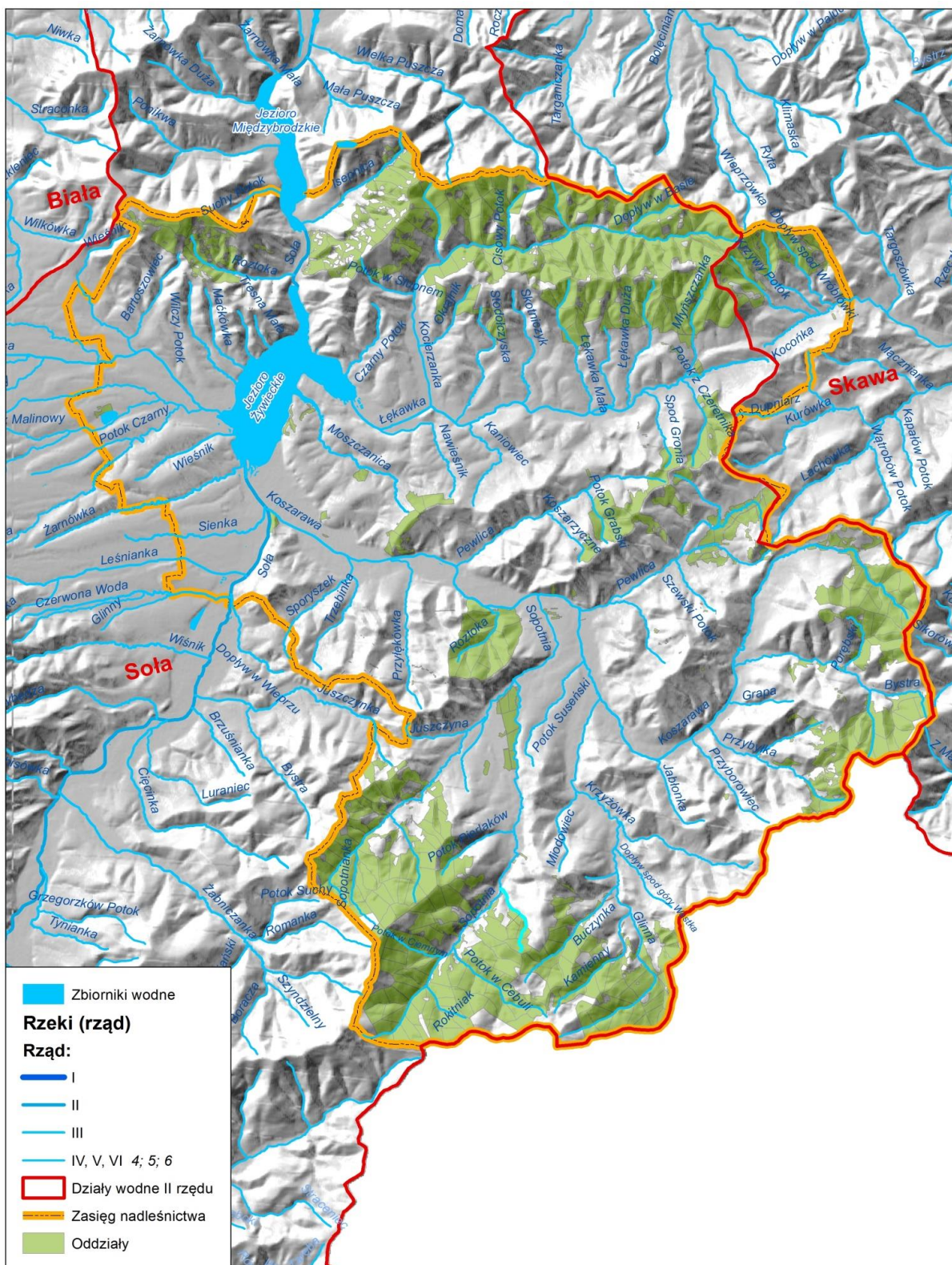
Najważniejsze rzeki z omawianego obszaru zostały częściowo uregulowane, zwłaszcza w swoim dolnym biegu. Główne potoki z terenu Nadleśnictwa, zostały częściowo

uregulowane poprzez budowę systemu stopni i progów wodnych, czy też murów oporowych w newralgicznych miejscach. Infrastruktura techniczna, znajdująca się na terenie lasów państwowych, w pobliżu lub na szeregu małych potoków, nie jest wystarczająco zabezpieczona, zwłaszcza przed występującymi okresowo wezbraniem wód.

Tabela 13. Obszar zlewni Soły odprowadzający wody z rejonu Nadleśnictwa Jeleśnia

Nazwa potoku	Potok zbiorczy	Rzeka docelowa
Sporyszek		Koszarawa
Czarny Potok		Koszarawa
Sopotnia Mała	Sopotnia	Koszarawa
Sopotnia Wielka	Sopotnia	Koszarawa
Cebulane	Sopotnia	Koszarawa
Potok Suseński		Koszarawa
Dablin	Kamienna	Koszarawa
Buczynka	Kamienna	Koszarawa
Krzyżówka	Kamienna	Koszarawa
Jabłonów		Koszarawa
Przyborowiec		Koszarawa
Głóchy Potok		Koszarawa
Bystra		Koszarawa
Pewlica		Koszarawa
Łękawka Mała		Łękawka
Młyńszczanka		Łękawka
Ceretnik		Łękawka

Ryc. 9. Położenie hydrograficzne i sieć rzeczna Nadleśnictwa.

III.1.2.6. GLEBY

Nadleśnictwo Jeleśnia położone jest w obrębie Beskidów Zachodnich, które zbudowane są z odmiennych typów osadów: płaszczyny śląskiej i płaszczyny

magurskiej. Duża część lasów obrębu Jeleśnia położona jest na stosunkowo wysokich grzbietach górskich Beskidu Żywieckiego, zbudowanych z reguły z odpornych ławic górnokredowych piaskowców godulskich (w obrębie płaszczowin śląskich) czy eoceńsko-oligoceńskich piaskowców magurskich. Niektóre z najwyższych partii obrębu Jeleśnia zbudowane są z holocenijskich koluwii osuwiskowych. Lasy położone na dnie dolin górskich, w pobliżu potoków, czy na wypłaszczeniach aluwialnych, rosną na gruntach z czwartorzędowych żwirów i glin rzecznych tarasów akumulacyjnych (wypłaszczenie przy wsi Sopotnia Mała). Północna część obrębu Żywiec, położona jest w południowej części Beskidu Małego zbudowanego zasadniczo z górnokredowych, gruboławicowych piaskowców godulskich, ale także piaskowców, łupków i zlepieńców malinowskich oraz piaskowców i łupków istebniańskich.

W wyżej omawianym obszarze mogą pojawiać się również utwory eoceńskie w postaci łupków pstrych i łupków z piaskowcami krośnieńskimi.

Część leśnictw Ślemień i Koszarawa-Cicha leży w granicach Beskidu Makowskiego zbudowanego tutaj z piaskowców godulskich z przewarstwieniami łupków.

Tabela 14. Udział typów gleb w powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej w obecnej rewizji UL.

Lp.	Symbol podtypu gleby	Nazwa podtypu gleby	Pow. [ha]	Udział [%]
1	B	Gleby bielcowe	58,81	0,52
2	BRb	Gleby brunatne bielcowe	839,98	7,43
3	BRk	Gleby brunatne kwaśne	5764,49	51,02
4	BRw	Gleby brunatne właściwe	51,3	0,45
5	BRwy	Gleby brunatne wylugowane	3714,48	32,88
6	Gw	Gleby gruntowoglejowe właściwe	29,39	0,26
7	IS	Gleby inicjalne skaliste	25,44	0,23
8	MDbr	Mady rzeczne brunatne	20,00	0,18
9	MDw	Mady rzeczne właściwe	4,34	0,04
10	OGw	Gleby opadowoglejowe właściwe	93,16	0,82
11	RNb	Rankery bielcowe	347,61	3,08
12	RNbr	Rankery brunatne	349,21	3,09
Razem Nadleśnictwo			11298,21	100

Tabela 15. Powierzchniowy udział typów i podtypów gleb (stan n01.01.1999r.)

Typ i podtyp gleby	Nadleśnictwo Jeleśnia	
	[ha]	[%]
ISer	5.31	0.05
Razem: Litosole	5.31	0.05
SWbr	366.85	3.25
SWb	317.47	2.81
Razem: Rankery	684.32	6.07
BRt	96.82	0.86
BRg	641.75	5.69
BRwy	3005.21	26.65
Razem: Brunatne właściwe	3743.78	33.20
BRKt	4603.45	40.82
BRKb	957.60	8.49
BRKg	1028.92	9.12
Razem: Brunatne kwaśne	6589.97	58.43
B	37.26	0.33
Razem: Bielcowe	37.26	0.33
OGw	133.36	1.18
Razem: Opadowo-glejowe	133.36	1.18
Gw	29.35	0.26
Gt	2.96	0.03
Razem: Gruntowo-glejowe	32.31	0.29
Młw	1.94	0.02
Razem: Mułowe	1.94	0.02
Tn	1.25	0.01
Tp	0.38	0.00
Razem: Torfowe	1.63	0.01
MDbr	40.26	0.36
MDw	7.84	0.07
Razem: Mady rzeczne	48.10	0.43
OGÓLEM	11277.98	100.00

Tabela 16. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA DRZEWOSTANÓW

Dane podstawowe

Tabela 17. Wzór nr 1a. Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów nadleśnictwa.

Parametry	Obr. Jeleśnia	Obr. Żywiec	Nadleśnictwo
Przeciętny wiek	78 lat	65 lat	72 lat
Przeciętna zasobność	274 m ³ /ha	221 m ³ /ha	248 m ³ /ha
Przeciętny przyrost	7,85m ³ /ha	7,75 m ³ /ha	7,80 m ³ /ha
Zapas na pow. leśnej zalesionej	1 597 459	1 224 752	2 822 211

Wielkość kompleksów leśnych

Tabela 18. Zestawienie ilości i wielkości kompleksów leśnych Nadleśnictwa Jeleśnia

Wielkość kompleksu (ha)	Liczba kompleksów	Łączna powierzchnia (ha)
poniżej 1	114	26,7343
1 - 5	18	40,0789
5 - 20	15	105,3854
20 - 100	3	192,9838
100 - 200	2	223,9156
200 - 500	5	1508,5284
500 - 2000	2	1332,2404
powyżej 2000	2	8255,8932
Łącznie	161	11685,7600

Drzewostany Nadleśnictwa Jeleśnia zostały pogrupowane w 161 kompleksów. Zdecydowanie przeważają drobne kompleksy, o pow. do 1 ha – 114. Małe i średnie kompleksy są cenne ze względu na swoje walory przyrodnicze, czyli wzbogacanie różnorodności biologicznej, a także ze względów krajobrazowych. Jednak ich rozproszenie powoduje konieczność uwzględniania korytarzy ekologicznych, które są niezbędne dla uniknięcia izolacji gatunków.

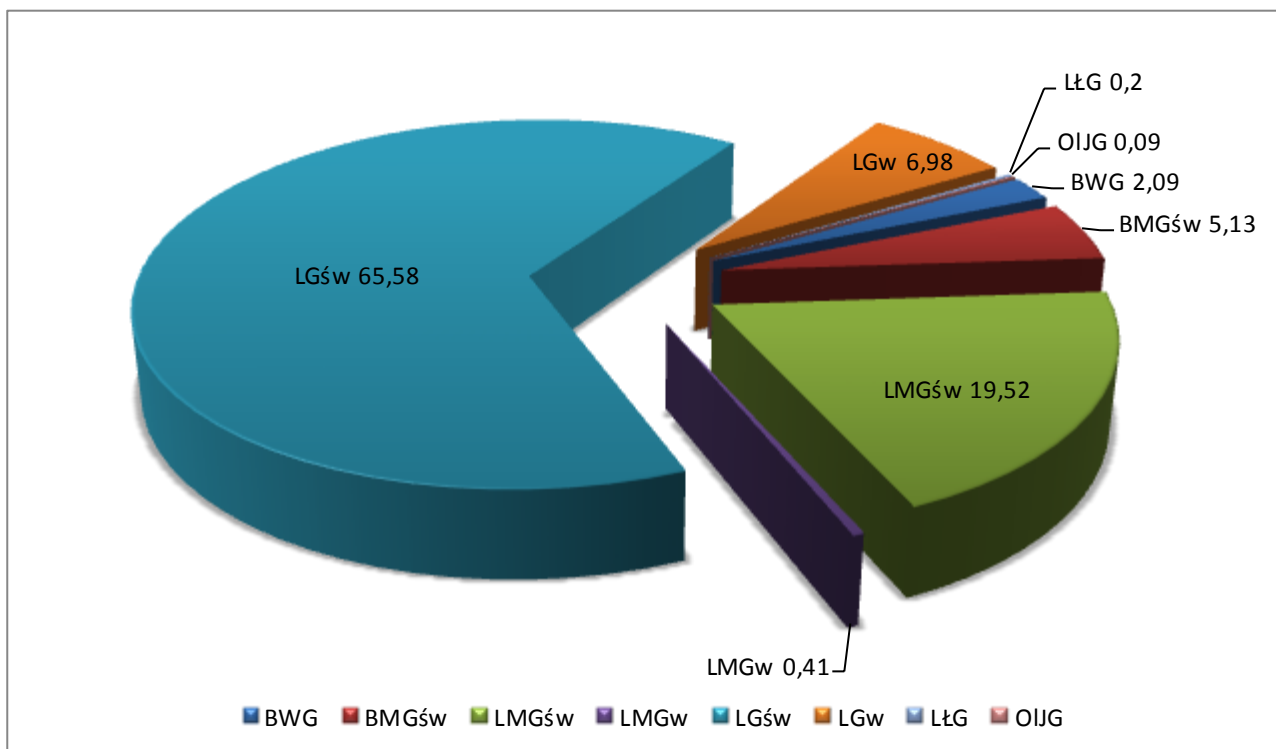
W granicach nadleśnictwa znajdują się dwa duże kompleksy o powierzchni powyżej 2000 ha. Tak duże kompleksy zapewniają odpowiednie warunki przestrzenne dla rozwoju wielu gatunków, w tym ptaków drapieżnych i dużych gatunków ssaków. Ponadto odpowiednio rozległa powierzchnia zapewnia również dostępność miejsc rozrodu i żerowisk.

III.1.2.7. STRUKTURA TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASU

Tabela 19. Zestawienie powierzchni i udziału procentowego typów siedliskowych lasu

Siedliskowe Typy Lasu	Obręby				Nadleśnictwo Jeleśnia	
	Jeleśnia		Żywiec		Pow. ha	Udział %
	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona					
	Pow. ha	Udział %	Pow. ha	Udział %		
BWG	236,34	4,07			236,34	2,09
BMGśw	574,07	9,88	5,27	0,10	579,34	5,13
LMGśw	1988,53	34,55	216,73	3,95	2205,26	19,52
LMGw	46,51	0,48			46,51	0,41
LGśw	2269,85	39,28	5139,88	93,64	7409,73	65,58
LGw	675,79	11,42	112,67	2,05	788,46	6,98
LŁG	12,06	0,21	10,27	0,19	22,33	0,20
OIJG	5,89	0,10	4,35	0,08	10,24	0,09
Razem	5809,04	100,00	5489,17	100,00	11298,21	100,00

Ryc. 10. Udział siedliskowych typów lasu w powierzchni leśnej (zalesionej i niezalesionej) Nadleśnictwa

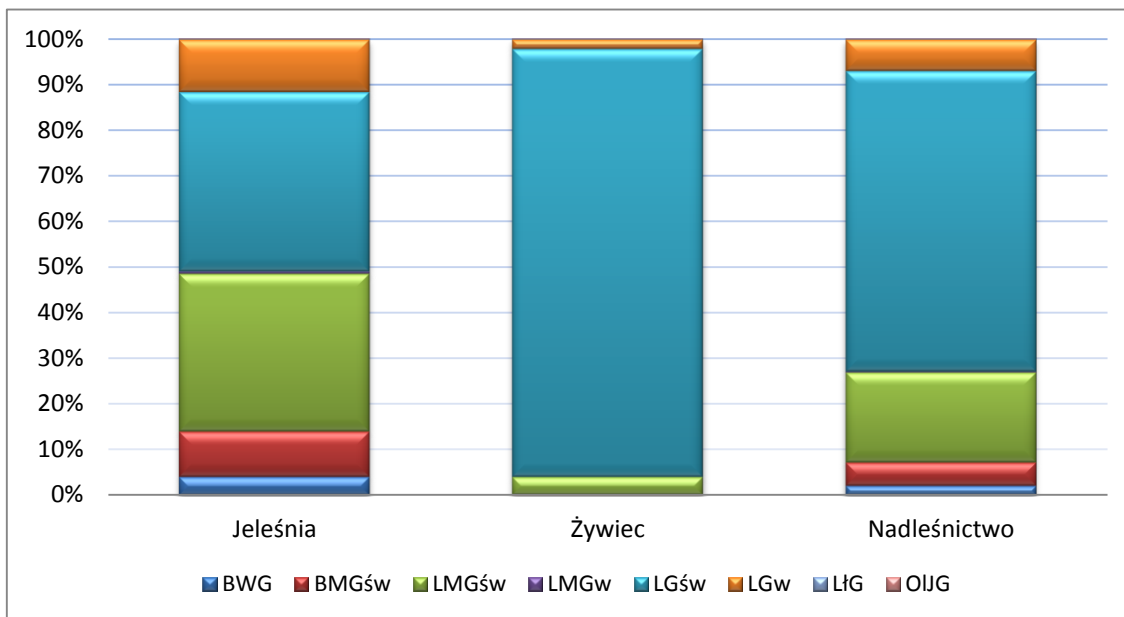

Tabela 20. Zestawienie siedlisk wg wilgotności.

TSL	obr. Jeleśnia		obr. Żywiec		Nadleśnictwo	
	Pow. ha	Udział %	Pow. ha	Udział %	Pow. ha	Udział %
świeże	5068,79	87,26	5361,88	97,68	10430,67	92,32
wilgotne	722,30	12,43	112,67	2,05	834,97	7,39
bagienne i łęgowe	17,95	0,31	14,62	0,27	32,57	0,29
Razem	5809,04	100	5489,17	100	11298,21	100

Ryc. 11. Udział siedlisk wg wilgotności

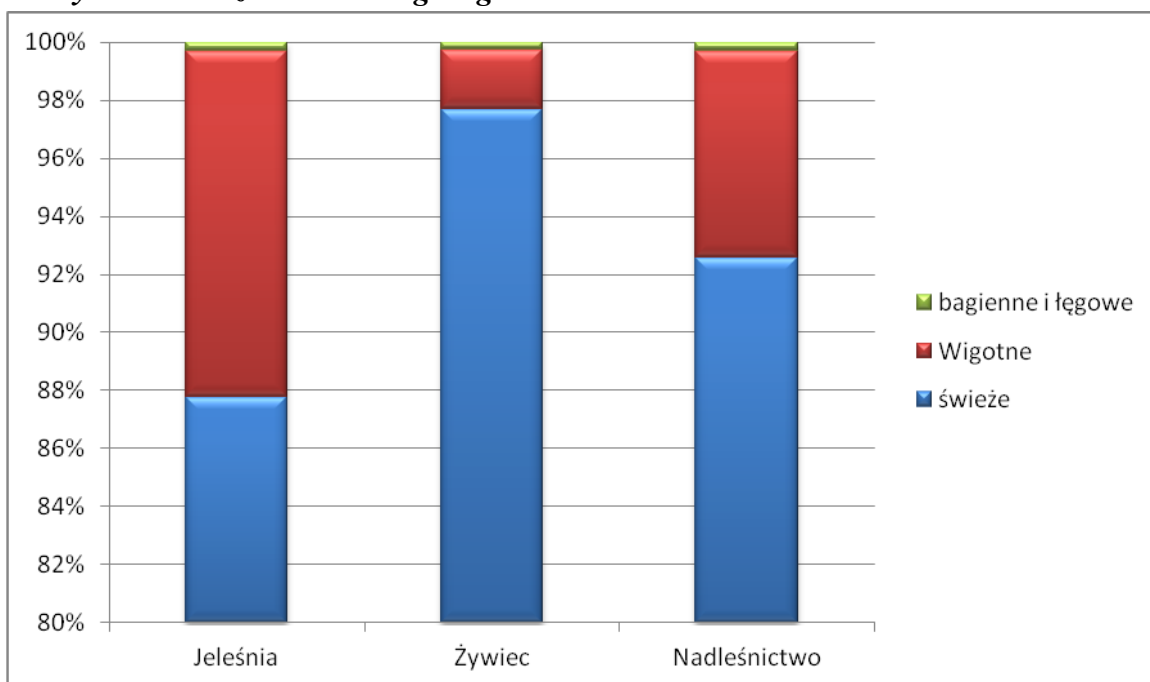

Tabela 21. Rozkład powierzchniowy i procentowy siedlisk według grup troficznych.

Grupa troficzna	obr. Jeleśnia		obr. Żywiec		Nadleśnictwo	
	Pow. ha	Udz. %	Pow. ha	Udział %	Pow. ha	Udział %
bory	236,34	4,07			236,34	2,09
bory mieszane	574,07	9,88	5,27	0,10	579,34	5,13
lasy mieszane	2035,04	35,03	216,73	3,95	2251,77	19,93
lasy	2963,59	51,01	5267,17	95,96	8230,76	72,85
Razem	5809,04	100	5489,17	100	11298,21	100

III.1.2.8. STOPIEŃ ZGODNOŚCI Z GOSPODARCZYM TYPEM DRZEWOSTANU

Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskowym typem lasu jest jednym z ważniejszych wskaźników wykorzystania zdolności produkcyjnych siedlisk leśnych.

Zgodnie z wytycznymi obowiązującej Instrukcji Urządzania Lasu dla scharakteryzowania stanu lasu i zasobów drzewnych przedstawiono poniżej zbiorcze zestawienie powierzchni drzewostanów wg stopni zgodności składu gatunkowego z siedliskiem.

Przy kwalifikowaniu drzewostanów kierowano się następującymi kryteriami (w klasach odnowienia uwzględniono tylko skład gatunkowy młodego pokolenia):

Stopień 1 - skład gatunkowy jest zgodny z siedliskiem, jeżeli gatunek główny jest gatunkiem panującym, a w składzie gatunkowym drzewostanu występują wszystkie gatunki przyjętego typu gospodarczego.

Stopień 2 - skład gatunkowy jest częściowo zgodny z siedliskiem, jeżeli gatunek główny jest gatunkiem panującym lub, gdy gatunek główny nie jest gatunkiem panującym, lecz w składzie gatunkowym drzewostanu występują wszystkie gatunki przyjętego typu gospodarczego.

Stopień 3 - skład gatunkowy jest niezgodny z siedliskiem, jeżeli nie spełnia wymogów określonych dla stopni 1 i 2, co oznacza, że gatunek główny (zgodnie z przyjętym typem gospodarczym drzewostanu, w tym również w strefie uszkodzeń przemysłowych) nie jest gatunkiem panującym i jednocześnie w składzie gatunkowym drzewostanu nie występują wszystkie gatunki przyjętego typu gospodarczego drzewostanu.

W ramach Programu Ochrony Przyrody w grupie drzewostanów o składzie niezgodnym wyróżniono dodatkowo:

niezgodność obojętną (gdy w miejsce zalecanego gatunku liściastego występował inny gatunek liściasty),

niezgodność negatywną (gdy w miejsce zalecanego gatunku liściastego lub modrzewia występuje sosna, lub świerk).

Udział poszczególnych stopni przedstawia się następująco:

Tabela 22. Zestawienie powierzchni wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem.

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym						
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym		razem
			ha	%	ha	%	ha	%	ha
Obręb Jeleśnia	BWG	ŚW	236,34	100,0					236,34
	BMGŚW	ŚW	532,80	95,7	24,09	4,3			556,89
		ŚW-BK			2,52	100,0			2,52
		BK	10,98	74,9	3,68	25,1			14,66
	LMGŚW	BK	144,97	39,8	219,15	60,2			364,12
		ŚW-BK	84,08	9,2	826,85	90,8			910,93
		ŚW	91,01	15,1	512,97	84,9			603,98
		ŚW-BK-JD	25,24	58,2	18,12	41,8			43,36
		ŚW-JD-BK	6,48	12,2	46,84	87,9			53,32
		ŚW-JD	8,33	65,0	4,49	35,0			12,82
	LMGW	ŚW			22,57	100,0			22,57
		JD-BK			23,94	100,0			23,94
	LGŚW	BK	460,15	66,3	234,00	33,7			694,15
		ŚW-BK-JD	171,43	27,5	452,30	72,5			623,73
		ŚW-JD-BK	417,75	45,2	506,22	54,8			923,97
		ŚW-JD	3,06	100,0					3,06
		ŚW			2,57	100,0			2,57
		JW	0,54	100,0					0,54
		JD	1,69	100,0					1,69
	LGW	ŚW-BK			11,45	100,0			11,45
		ŚW-JD	197,49	34,3	371,67	64,5	7,30	1,3	576,46
		BK	17,26	23,5	55,67	75,9	0,38	0,5	73,31
		JD	0,16	100,0					0,16
		ŚW			3,52	100,0			3,52
		OL-JS			7,21	100,0			7,21
	LŁG	ŚW-BK			9,95	100,0			9,95
		OL-JS	0,50	4,2	11,48	95,2	0,08	0,7	12,06
		OLJG	OL-JS			5,89	100,0		5,89
	Razem	BK	633,36	55,3	512,50	44,7	0,38	0,0	1146,24
		ŚW-BK-JD	196,67	29,5	470,42	70,5			667,09
		ŚW	860,15	60,3	565,72	39,7			1425,87
		ŚW-JD	208,88	35,3	376,16	63,5	7,30	1,2	592,34
ŚW-BK		84,08	9,0	850,77	91,0			934,85	
ŚW-JD-BK		424,23	43,4	553,06	56,6			977,29	
OL-JS		0,50	2,0	24,58	97,7	0,08	0,3	25,16	
JD		1,85	100,0					1,85	
JW		0,54	100,0					0,54	
Razem		2410,26	41,6	3377,15	58,3	7,76	0,1	5795,17	
Obręb Żywiec	BMGŚW	ŚW			5,27	100,0			5,27
	LMGŚW	ŚW-BK	81,14	38,9	127,60	61,1			208,74
		ŚW-JD-BK	7,94	99,4	0,05	0,6			7,99
	LGŚW	ŚW-BK-JD	1175,59	74,3	407,56	25,7			1583,15
		ŚW-JD-BK	2362,25	73,9	818,33	25,6	18,21	0,6	3198,79
		BK	250,38	70,5	104,90	29,5			355,28
	LGW	ŚW-JD-BK	5,71	100,0					5,71
		ŚW-BK-JD	3,54	70,2	1,50	29,8			5,04
		ŚW-JD	28,13	31,5	59,17	66,3	1,96	2,2	89,26
		BK			12,63	100,0			12,63
	LŁG	OL.S-JS			1,17	100,0			1,17
		OL-JS	0,05	0,6	8,87	99,4			8,92
	OLJG	OL-JS			4,35	100,0			4,35
	Razem	ŚW-BK-JD	1179,13	74,2	409,06	25,8			1588,19
		ŚW-JD-BK	2375,90	74,0	818,38	25,5	18,21	0,6	3212,49
BK		250,38	68,1	117,53	32,0			367,91	
ŚW-BK		81,14	38,9	127,60	61,1			208,74	

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym						
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym		razem
			ha	%	ha	%	ha	%	ha
		ŚW-JD	28,13	31,5	59,17	66,3	1,96	2,2	89,26
		OL.S-JS			1,17	100,0			1,17
		OL-JS	0,05	0,4	13,22	99,6			13,27
		ŚW			5,27	100,0			5,27
	Razem		3914,73	71,4	1551,40	28,3	20,17	0,4	5486,30
Nadleśnictwo Jeleśnia	BWG	ŚW	236,34	100,0					236,34
	BMGŚW	ŚW	532,80	94,8	29,36	5,2			562,16
		ŚW-BK			2,52	100,0			2,52
		BK	10,98	74,9	3,68	25,1			14,66
	LMGŚW	BK	144,97	39,8	219,15	60,2			364,12
		ŚW-BK	165,22	14,8	954,45	85,2			1119,67
		ŚW	91,01	15,1	512,97	84,9			603,98
		ŚW-BK-JD	25,24	58,2	18,12	41,8			43,36
		ŚW-JD-BK	14,42	23,5	46,89	76,5			61,31
		ŚW-JD	8,33	65,0	4,49	35,0			12,82
	LMGW	ŚW			22,57	100,0			22,57
		JD-BK			23,94	100,0			23,94
	LGŚW	BK	710,53	67,7	338,90	32,3			1049,43
		ŚW-BK-JD	1347,02	61,0	859,86	39,0			2206,88
		ŚW-JD-BK	2780,00	67,4	1324,55	32,1	18,21	0,4	4122,76
		ŚW-JD	3,06	100,0					3,06
		ŚW			2,57	100,0			2,57
		JW	0,54	100,0					0,54
		JD	1,69	100,0					1,69
	LGW	ŚW-BK			11,45	100,0			11,45
		ŚW-JD	225,62	33,9	430,84	64,7	9,26	1,4	665,72
		ŚW-JD-BK	5,71	100,0					5,71
		BK	17,26	20,1	68,30	79,5	0,38	0,4	85,94
		JD	0,16	100,0					0,16
		ŚW			3,52	100,0			3,52
		OL-JS			7,21	100,0			7,21
		ŚW-BK-JD	3,54	70,2	1,50	29,8			5,04
	LŁG	ŚW-BK			9,95	100,0			9,95
		OL-JS	0,55	2,6	20,35	97,0	0,08	0,4	20,98
	OLJG	OL.S-JS			1,17	100,0			1,17
		OL-JS			10,24	100,0			10,24
	Razem	BK	883,74	58,4	630,03	41,6	0,38	0,0	1514,15
		ŚW-BK-JD	1375,80	61,0	879,48	39,0			2255,28
		ŚW	860,15	60,1	570,99	39,9			1431,14
		ŚW-JD	237,01	34,8	435,33	63,9	9,26	1,4	681,60
		ŚW-BK	165,22	14,5	978,37	85,6			1143,59
		ŚW-JD-BK	2800,13	66,8	1371,44	32,7	18,21	0,4	4189,78
		OL-JS	0,55	1,4	37,80	98,4	0,08	0,2	38,43
		JD	1,85	100,0					1,85
		JW	0,54	100,0					0,54
	Razem	OL.S-JS			1,17	100,0			1,17
		JD-BK			23,94	100,0			23,94
Razem		6324,99	56,1	4928,55	43,7	27,93	0,3	11281,47	

W Nadleśnictwie Jeleśnia 56 % drzewostanów posiada skład gatunkowy zgodny z przewidzianym dla danego siedliska gospodarczym typem drzewostanu. Niezgodnych jest raptem 0,3% drzewostanów

III.1.2.9. SKŁAD GATUNKOWY DRZEWOSTANÓW

W drzewostanach Nadleśnictwa występuje niemal cała gama krajowych gatunków drzew i krzewów:

Tabela 23. Wykaz gatunków drzew i krzewów stwierdzonych w lasach nadleśnictwa.

Gatunek	Drzewostan		II piętro, podsadzenia i podrost		Przestoje	Podszyt	Nalot	Zadrzewienia i zakrzewienia	Samosiewy	Razem
	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]						
bez czarny						53				53
bez koralowy						16				16
brzoza brodawkowata	622	196,40	2	0,33	12	453		21	5	1115
buk pospolity	4327	4570,96	1387	1232,94	268	164	594	55	2	6797
czeremcha pospolita	1	0,20				4				5
czeresnia pospolita	192	57,39	3	0,62	2	1		3	3	204
daglezwia zielona	88	42,43	4	2,04	1		2	1		96
dąb czerwony	71	23,88	2	0,69		1				74
dąb nieokreślony	413	148,72	19	4,99	13			9	6	460
głóg jednoszyjkowy						2				2
grab pospolity	78	29,74	13	5,30		4	4	9	5	113
grusza pospolita								1		1
jabłoń dzika					1			2		3
jarząb pospolity	90	35,29	5	0,84		519		2		616
jesion wyniosły	479	154,77	16	3,30	3	2	7	13	2	522
jodła pospolita	4101	2909,72	1044	779,82	243	14	583	36		6021
kasztanowiec biały	9	2,28								9
klon jawor	1387	511,43	56	14,33	39	34	65	16	6	1603
klon polny	1	0,13								1
klon pospolity	22	5,74	10	3,23		2	6	1	1	42
kosodrzewina	1	0,43								1
kruszyna pospolita						81		2		83
leszczyna pospolita						282		11		293
lipa drobnoolistna	70	14,60	6	0,58	2	3		15	5	101
modrzew europejski	837	400,85	37	16,09	39	1	13	11		938
olsza czarna	147	65,46	9	3,99	4	7		3	1	171
olsza szara	242	91,56	5	0,29	3	3		12	2	267
orzech czarny	1	0,17								1
robinia akacja	9	2,06						2	1	12
sosna Banksa	1	0,00								1
sosna czarna	5	3,79						1		6
sosna limba	5	1,40								5
sosna wejmutka	65	25,42	1	0,20	3		1	1		71
sosna	515	270,32	10	4,98	44		7	2	2	580

Gatunek	Drzewostan		II piętro, podsadzenia i podrost		Przestoje	Podszyt	Nalot	Zadrzewienia i zakrzewienia	Samosiewy	Razem
	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]	Liczba wydz.	Pow. zred. [ha]						
zwyczajna										
suchodrzew pospolity						2				2
śliwa domowa								1		1
śliwa tarnina						3		5		8
świerk pospolity	3870	4967,37	921	651,31	155	569	406	51	1	5973
topola biała	13	2,53			1			3		17
topola osika	195	49,97	1	0,05	2	18		14	6	236
wiąz górski								1		1
wiąz pospolity	21	6,70	4	0,50	2					27
wierzba biała	74	12,11	1	0,05		77		20	6	178
wierzba iwa	32	11,43				43		2		77

Tabela 24. Udział gatunkowy w Nadleśnictwie Jeleśnia wg gatunków panujących

Gatunek panujący	Razem		Procent
	grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.	
	powierzchnia w ha / miąższość w m3		
SO	115,75	115,75	1,02
	29985	29985	1,06
SO.C	4,87	4,87	0,04
	1300	1300	0,05
MD	48,13	48,13	0,43
	11259	11259	0,4
ŚW	4747,14	4747,14	42,01
	1191231	1191231	42,2
JD	2019,39	2032,81	17,99
	603238	603341	21,38
DG	1,37	1,37	0,01
	780	780	0,03
BK	4233,92	4236,85	37,5
	961274	961302	34,06
DB	30,11	30,11	0,27
	7255	7255	0,26
JW	16,79	16,79	0,15
	3676	3676	0,13
JS	12	12,39	0,11
	2615	2615	0,09
GB	6,98	6,98	0,06
	1850	1850	0,07
BRZ	10,85	10,85	0,1
	1825	1825	0,06
OL	5,74	5,74	0,05
	1380	1380	0,05
OL.S	24,4	24,4	0,22
	4340	4340	0,15
TP	1,93	1,93	0,02
	15	15	0
OS	0,16	0,16	0
	18	18	0
WB	0,05	0,05	0

Gatunek panujący	Razem		Procent
	grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.	
	powierzchnia w ha / miąższość w m3		
LP	1,89	1,89	0,02
	170	170	0,01
Ogółem	11281,47	11298,21	100
	2822211	2822342	100
Procent	99,85	100	100
	100	100	100

Tabela 25. Udział gatunkowy w Nadleśnictwie Jeleśnia wg gatunków rzeczywistych

Gatunek drzewa	Powierzchnia zalesiona w ha	%
SO	110,90	0,98
SO.C	2,43	0,02
SO.WE	3,95	0,04
MD	170,03	1,51
ŚW	4189,49	37,13
JD	2426,05	21,50
DG	8,07	0,07
BK	4132,71	36,63
DB	34,57	0,31
DB.C	6,34	0,06
KL	1,20	0,01
JW	98,45	0,87
WZ	0,29	0,00
JS	26,49	0,23
GB	9,77	0,09
BRZ	23,63	0,21
OL	9,71	0,09
OL.S	21,58	0,19
CZR	0,66	0,01
TP	1,08	0,01
OS	2,14	0,02
WB	1,00	0,01
LP	0,91	0,01
IWA	0,01	0,00
ha	11281,46	100,00
%	100,00	100,00

Gatunkiem zdecydowanie dominującym pod względem rzeczywistego udziału w drzewostanach jest świerk (pow. 37,1%). Inne gatunki o istotnym udziale to: buk (36,6%) i jodła (21,5%). Pozostałe gatunki wykazują udział mniejszy niż 2%.

Podobnie jak w przypadku składu gatunkowego wg udziału rzeczywistego, pod względem udziału wg gatunków panujących dominuje zdecydowanie świerk (42%). Istotnym udziałem charakteryzuje się buk – 37% udziału powierzchniowego

III.1.2.10. STRUKTURA DRZEWOSTANÓW WG BOGACTWA GATUNKOWEGO

Tabela 26. Zestawienie powierzchni drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Jednostka	Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			<= 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Jeleśnia	jednogatunkowe	ha	46,22	119,32	869,04	1034,58	17,9
		m ³	3358	38695	306161	348214	21,8
	dwugatunkowe	ha	259,37	329,44	1231,84	1820,65	31,4
		m ³	26163	115902	410729	552794	34,6
	trzygatunkowe	ha	1074,78	714,27	625,56	2414,61	41,7
		m ³	127792	247495	196631	571918	35,8
	cztero- i więcej gatunkowe	ha	198,76	255,83	70,74	525,33	9,1
		m ³	20801	81942	21792	124535	7,8
	łącznie	ha	1579,13	1418,86	2797,18	5795,17	100,0
		m ³	178114	484034	935313	1597461	100,0
Obręb Żywiec	jednogatunkowe	ha	64,77	165,27	242,63	472,67	8,6
		m ³	3234	52879	70919	127032	10,4
	dwugatunkowe	ha	410,68	413,02	556,02	1379,72	25,1
		m ³	39295	140921	144356	324572	26,5
	trzygatunkowe	ha	808,26	1177,99	718,53	2704,78	49,3
		m ³	76655	333849	174269	584773	47,7
	cztero- i więcej gatunkowe	ha	256,67	491,92	180,54	929,13	16,9
		m ³	23486	124349	40568	188403	15,4
	łącznie	ha	1540,38	2248,20	1697,72	5486,30	100,0
		m ³	142670	651998	430112	1224780	100,0
Nadleśnictwo Jeleśnia	jednogatunkowe	ha	110,99	284,59	1111,67	1507,25	13,4
		m ³	6592	91574	377080	475246	16,8
	dwugatunkowe	ha	670,05	742,46	1787,86	3200,37	28,4
		m ³	65458	256823	555085	877366	31,1
	trzygatunkowe	ha	1883,04	1892,26	1344,09	5119,39	45,4
		m ³	204447	581344	370900	1156691	41,0
	cztero- i więcej gatunkowe	ha	455,43	747,75	251,28	1454,46	12,9
		m ³	44287	206291	62360	312938	11,1
	łącznie	ha	3119,51	3667,06	4494,90	11281,47	100,0
		m ³	320784	1136032	1365425	2822241	100,0

Z analizy danych wynika, że największą powierzchnię w Nadleśnictwie Jeleśnia (45%) zajmują drzewostany trzygatunkowe. Na nie przypada również największa masa (41%). Również drzewostany dwugatunkowe zajmują dużą powierzchnię (28%) i masę (31%). Najmniejszą powierzchnię zajmują natomiast drzewostany cztero i więcej gatunkowe (13%). Zaznaczyć należy jednak, że program określający bogactwo gatunkowe przyjmuje za odrębne gatunki także grupy wiekowe tego samego gatunku.

III.1.2.11. STRUKTURA DRZEWOSTANÓW WG BUDOWY PIONOWEJ

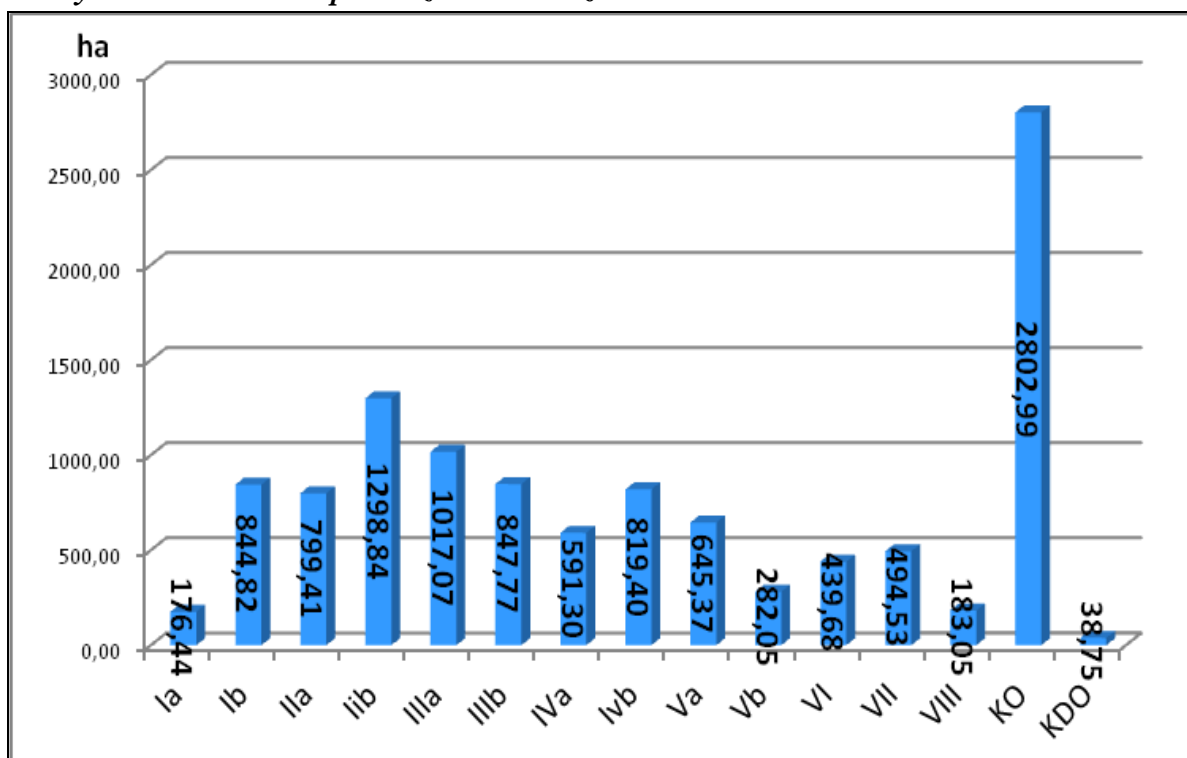
Tabela 27. Struktura drzewostanów wg budowy pionowej

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Jednostka	Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			<= 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Jeleśnia	jednopiętrowe	ha	1576,54	1264,83	1497,03	4338,40	74,9
		m ³	177614	450564	588151	1216329	76,0
	dwupiętrowe	ha	2,59		21,75	24,34	0,4
		m ³	500		7184	7684	
	wielopiętrowe	ha					
		m ³					
	przerębowe	ha					
		m ³					
	w KO i KDO	ha		154,03	1278,40	1432,43	24,7
		m ³		33470	339978	373448	23,0
	łącznie	ha	1579,13	1418,86	2797,18	5795,17	100,0
		m ³	178114	484034	935313	1597461	100,0
Obręb Żywiec	jednopiętrowe	ha	1540,38	2010,71	484,31	4035,40	73,6
		m ³	142670	610092	198899	951661	77,0
	dwupiętrowe	ha			41,59	41,59	0,8
		m ³			20631	20631	1,0
	wielopiętrowe	ha					
		m ³					
	przerębowe	ha					
		m ³					
	w KO i KDO	ha		237,49	1171,82	1409,31	25,7
		m ³		41906	210582	252488	20,0
	łącznie	ha	1540,38	2248,20	1697,72	5486,30	100,0
		m ³	142670	651998	430112	1224780	100,0
Nadleśnictwo Jeleśnia	jednopiętrowe	ha	3116,92	3275,54	1981,34	8373,80	74,2
		m ³	320284	1060656	787050	2167990	76,8
	dwupiętrowe	ha	2,59		63,34	65,93	0,6
		m ³	500		27815	28315	1,0
	wielopiętrowe	ha					
		m ³					
	przerębowe	ha					
		m ³					
	w KO i KDO	ha		391,52	2450,22	2841,74	25,2
		m ³		75376	550560	625936	22,2
	łącznie	ha	3119,51	3667,06	4494,90	11281,47	100,0
		m ³	320784	1136032	1365425	2822241	100,0

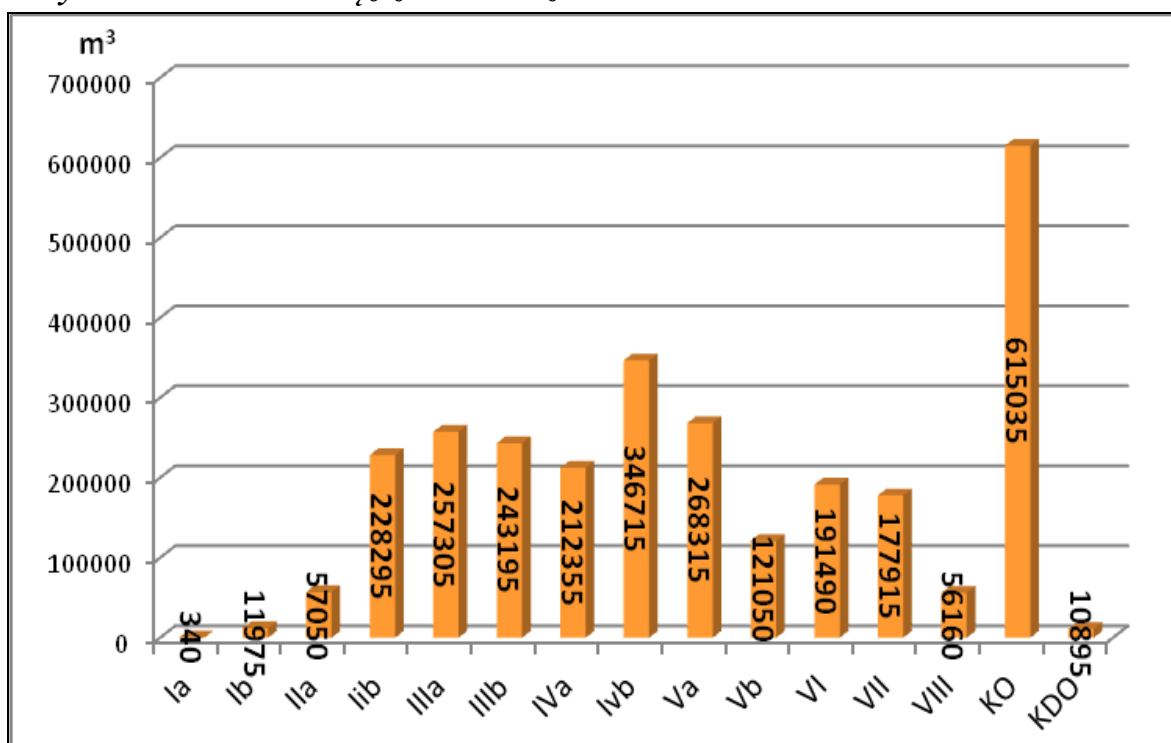
Drzewostany Nadleśnictwa Jeleśnia pod względem budowy pionowej (należą do średnio zróżnicowanych). Generalnie występują dwie grupy drzewostanów. Większość (74,2 % powierzchni) stanowią drzewostany jednopiętrowe, zaś 25,2 % to klasy odnowienia łącznie z klasami do odnowienia. Nadleśnictwo nie posiada drzewostanów o budowie przerębowej i wielopiętrowej.

III.1.2.12. STRUKTURA KLAS WIEKU DRZEWOSTANÓW

Ryc. 12. Struktura powierzchniowa drzewostanów

Ryc. 13. Struktura miąższościowa drzewostanów

W powyższych wykresach zwraca uwagę stosunkowo duży udział klas odnowienia oraz niezbyt równomierny rozkład drzewostanów w klasach wieku ze zwiększonym udziałem drzewostanów w klasie IIa, IIIb.

Tabela 28. Uproszczona tabela klas wieku dla Nadleśnictwa Jeleśnia

Wiek	Pow.(ha)	m3	% pow.	% miąż.
11-20	844,82	11975	7,48	0,42
21-30	799,41	57050	7,08	2,02
31-40	1298,84	228295	11,50	8,09
41-50	1017,07	257305	9,00	9,12
51-60	847,77	243195	7,50	8,62
61-70	591,30	212355	5,23	7,52
71-80	819,40	346715	7,25	12,28
81-90	645,37	268315	5,71	9,51
91-100	282,05	121050	2,50	4,29
101-120	439,68	191490	3,89	6,78
121-140	494,53	177915	4,38	6,30
141 i wyżej	183,05	56160	1,62	1,99
KO	2802,99	615035	24,81	21,81
KDO	38,75	10895	0,34	0,39

III.1.2.13. DRZEWOSTANY 100 – LETNIE I STARSZE

Tabela 29. Zestawienie powierzchni starodrzewu wg obrębów leśnych i gatunków panujących.

Gatunek panujący	Obręb Jeleśnia		Obręb Żywiec		Nadleśnictwo Jeleśnia	
	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %
Drzewostany						
SO	26,47	0,5	30,16	0,5	56,63	0,5
SO.C			4,87	0,1	4,87	0,0
MD			4,55	0,1	4,55	0,0
ŚW	1434,82	24,7			1434,82	12,7
JD	8,98	0,2	19,51	0,4	28,49	0,3
BK	51,79	0,9	203,05	3,7	254,84	2,3
OLS	18,02	0,3	5,53	0,1	23,55	0,2
Razem	1540,08	26,5	267,67	4,9	1807,75	16,0
Kępy						
SO	0,39	0,0	1,90	0,0	2,29	0,0
ŚW	1,64	0,0			1,64	0,0
JD	1,09	0,0			1,09	0,0
BK	1,04	0,0	3,30	0,1	4,34	0,0
BRZ	0,10	0,0	0,05	0,0	0,15	0,0
OLS	0,25	0,0	1,00	0,0	1,25	0,0
Razem	4,51	0,1	6,25	0,1	10,76	0,1
Łącznie						
SO	26,86	0,5	32,06	0,6	58,92	0,5
SO.C			4,87	0,1	4,87	0,0
MD			4,55	0,1	4,55	0,0
ŚW	1436,46	24,7			1436,46	12,7
JD	10,07	0,2	19,51	0,4	29,58	0,3
BK	52,83	0,9	206,35	3,8	259,18	2,3
OLS	18,27	0,3	6,53	0,1	24,80	0,2
BRZ	0,10	0,0	0,05	0,0	0,15	0,0
Razem	1544,59	26,6	273,92	5,0	1818,51	16,1

Ilość drzewostanów starszych w nadleśnictwie jest istotnym elementem świadczącym o wartości lasów. Właściwy udział drzewostanów starych (zazwyczaj rozumianych, jako te, które osiągnęły wiek ponad 100 lat), zapewnia odpowiednią ilość siedlisk dla wielu organizmów. Niektóre bezkręgowce są silnie uzależnione od obecności w lesie starych drzew, podobnie jak niektóre gatunki ptaków, zwłaszcza drapieżne do założenia gniazda wymagają drzew dużych rozmiarów.

Oczywiście drzewostany te nie są wyłączone z użytkowania i część z nich z pewnością w ciągu bieżącego dziesięciolecia będzie użytkowana. W ich miejsce powstaną uprawy i młodniki. Należy jednak stwierdzić, że rozmieszczenie drzewostanów starych nie jest i nie powinno być stałe. Naturalne procesy starzenia się drzewostanów powodują, iż każdy drzewostan w pewnym momencie przechodzi z fazy dojrzałej i terminalnej, (czyli tych faz, które są powszechnie w społeczeństwie uznawane za najbardziej pożądane) w fazę rozpadu i odnowienia. W lasach o charakterze naturalnym rozmieszczenie starych drzewostanów nie jest stałe, ale zmienia się w przestrzeni. W miejscach dawnych starodrzewi pojawiają się młodsze fazy rozwojowe, a drzewostany młodsze dorastają.

Gospodarka leśna w pewien sposób naśladuje ten proces. Kwalifikowanie drzewostanów do użytkowania podlega pewnym regułom uwzględniającym między innymi konieczność utrzymania odpowiedniego zasobu drzewostanów starszych. Nie są to jednak cały czas te same drzewostany. Użytkowaniu podlegają zazwyczaj tylko te, powyżej określonego wieku, podczas gdy młodsze są oszczędzane i systematycznie dorastają tworząc nowy, przestrzennie inaczej rozmieszczony zasób starodrzewi.

III.1.2. SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK SOO

Zgodnie z Ustawą z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2004 r., Nr 92, poz. 880 z póź. zm.), w Polsce pojawiła się nowa forma ochrony przyrody, jaką jest obszar Natura 2000. W ramach programu Natura 2000 wyznacza się dwa typy obszarów: obszary specjalnej ochrony (OSO) dla gatunków ptaków wymienionych w załączniku do I Dyrektywy oraz specjalne obszary ochrony (SOO) dla siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków zwierząt i roślin wymienionych w załącznikach I i II Dyrektywy.

Tabela 30. Zestawienie powierzchni siedlisk przyrodniczych wg ich stanu

Kod i nazwa obszaru Natura 2000	Kod siedliska	Stan A		Stan B		Stan C		Razem	
		pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział % siedliska w obszarze Natura 2000
PLB240002 Beskid Żywiecki	6430							763,35	14,0
	7140							19,58	0,4
	8310							45,33	0,8
	9110	5,34	1,5			24,10	7,0	345,71	6,4
	9130			37,48	3,8	42,99	4,3	996,92	18,3
	9140	14,24	100,0					14,24	0,3
	9170			0,05	100,0			0,05	0,0
	9180							0,54	0,0
	91E0							27,93	0,5
	9410	89,53	5,6	43,66	2,7	18,29	1,1	1595,74	29,3

Kod i nazwa obszaru Natura 2000	Kod siedliska	Stan A		Stan B		Stan C		Razem	
		pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział % siedliska w obszarze Natura 2000
	Siedliska spoza Załącznika i Dyrektywy Siedliskowej							1629,62	30,0
	Razem	109,11	2,0	81,19	1,5	85,38	1,6	5439,01	43,1
	6430							763,35	14,0
PLH240006 Beskid Żywiecki	7140							19,58	0,4
	8310							45,33	0,8
	9110	5,34	1,5			24,10	7,0	345,71	6,3
	9130			37,48	3,7	42,99	4,3	1000,42	18,3
	9140	14,24	100,0					14,24	0,3
	9170			0,05	100,0			0,05	0,0
	9180							0,54	0,0
	91E0							27,93	0,5
	9410	89,53	5,6	43,66	2,7	18,29	1,1	1595,74	29,2
	Siedliska spoza Załącznika i Dyrektywy Siedliskowej							1643,53	30,1
	Razem	109,11	2,0	81,19	1,5	85,38	1,6	5456,42	43,3
	PLH240023 Beskid Mały	6510			1,60	100,0			1,60
9110		136,09	12,4	443,84	40,5	368,75	33,6	1096,83	38,7
9130		101,78	11,2	637,22	70,3	108,30	11,9	906,80	32,0
91E0				15,81	16,2	81,37	83,3	97,66	3,4
9410		0,96	0,9	15,24	13,6	96,08	85,6	112,28	4,0
Siedliska spoza Załącznika i Dyrektywy Siedliskowej								616,92	21,8
Razem		238,83	8,4	1113,71	39,3	654,50	23,1	2832,09	22,4

III.1.2.1. PLB 240002 BESKID ŻYWIECKI PLH 240006 BESKID ŻYWIECKI

W związku z zajmowaniem tego samego terenu rozpatrywane łącznie. Powierzchnia całego obszaru PLB 240002 Beskid Żywiecki wynosi - **34988.81 ha**. Typ obszaru A. Powierzchnia całego obszaru PLH 240006 Beskid Żywiecki - **35276.05 ha**. Typ obszaru B. Obszary obejmują fragmenty Beskidu Żywieckiego, który charakteryzuje się różnorodnością form geomorfologicznych. Budują go fliszowe utwory serii magurskiej. Wyróżniają się tu 3, zwarte grupy górskie: Wielkiej Raczy, Pilska i Lipowskiej-Romanki. Różnią się one od siebie charakterem i układem grzbietów. Sieć hydrograficzna ma tu charakter typowo górski, z dużą liczbą potoków o gwałtownych spadkach i malowniczych wodospadach. Osobliwością są nieliczne, drobne jeziora osuwiskowe. Szatę roślinną tworzą naturalne zespoły lasów iglastych i liściastych (około 75% powierzchni ostoi) oraz naturalne, półnaturalne i antropogeniczne zbiorowiska nieleśne. Obszar charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem szaty roślinnej i dobrze zachowanymi, typowymi zbiorowiskami górskimi (leśnymi i nieleśnymi). Występuje tu 20 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Spośród licznych zbiorowisk roślinnych, których stwierdzono tu 56, należy zwrócić uwagę na unikatową w polskich Karpatach postać zespołu *Valeriano-Caricetum flavae*, z udziałem

czosnku syberyjskiego *Allium sibiricum* i niebielistki trwałej *Swertia perennis subsp. alpestris* oraz na obecność na wierzchołkach i grzbietach górskich torfowisk oraz na bardzo rzadkie w Polsce jaworzyny *Aceri-Fagetum*. W obszarze stwierdzono występowanie 19 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Kompleksy leśne stanowią ostoje dużych drapieżników (niedźwiedzia, wilka i rysia). W masywie Pilska znajduje się jedno z 3 znanych z Polski stanowisk darniówki tatrzańskiej (endemit karpacki). Flora tego obszaru liczy około 1000 gatunków, w tym 150 gatunków górskich (18 alpejskich i 27 subalpejskich). Jest tu jedno z 4 stanowisk tojadu morawskiego w Polsce i jeden z 4 rejonów występowania tocji karpackiej. Utrzymuje się także (choć stosunkowo nieliczna) populacja dzwonka piłkowanego. Obszar jest również ważny dla ochrony ptaków (m.in. głuszca).

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002 i Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006 określa zadania ochronne dla opisywanych obszarów.

Tabela 31. Skład gatunkowy lasów na obszarze PLB 240002 Beskid Żywiecki PLH 240006 Beskid Żywiecki wg gatunków panujących

Gatunek panujący	powierzchnia w ha / miąższość w m³	Procent
SO	25,46	0,64
	7105	0,63
MD	2,55	0,06
	795	0,07
ŚW	2771,86	70,11
	827140	73,33
JD	414,94	10,49
	97501	8,65
BK	712,66	18,02
	189745	16,83
JW	8,17	0,21
	1876	0,17
OL.S	18,02	0,46
	3455	0,31
LP	0,45	0,01
	120	0,01
Ogółem	3954,11	100
	1127737	100

Ryc. 14. Procentowy udział gatunkowy na obszarze PLB 240002 Beskid Żywiecki PLH 240006 Beskid Żywiecki wg gatunków panujących

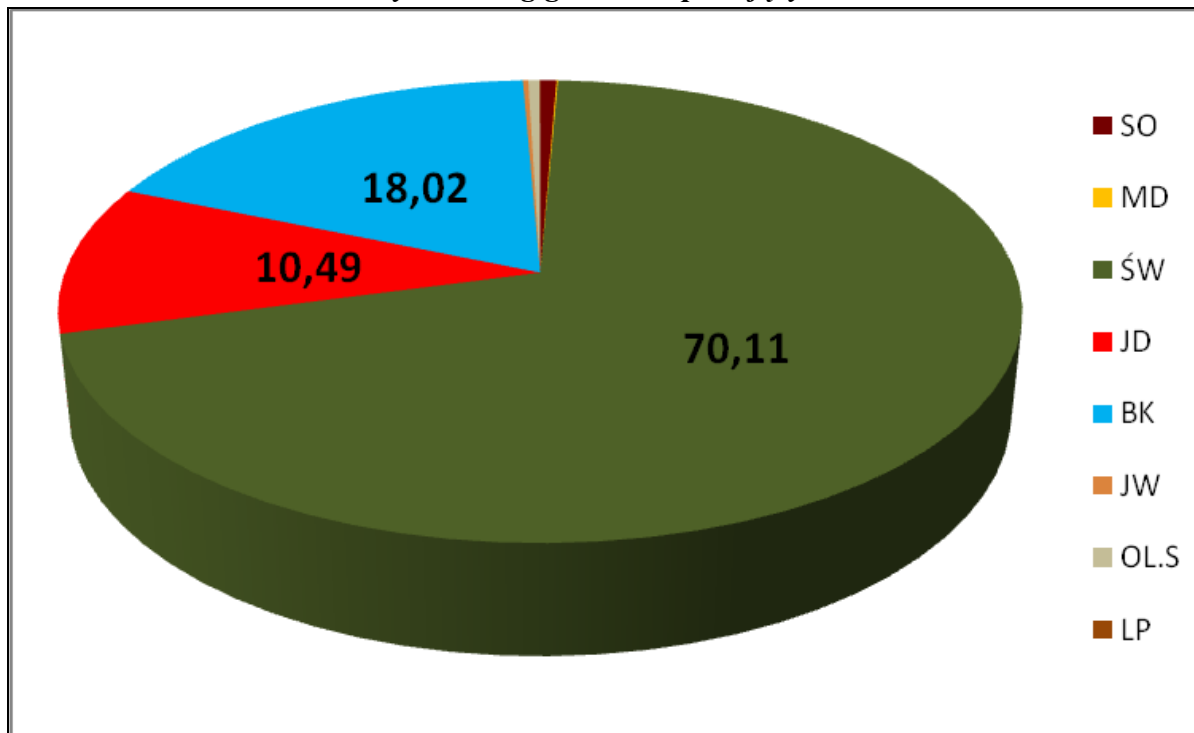
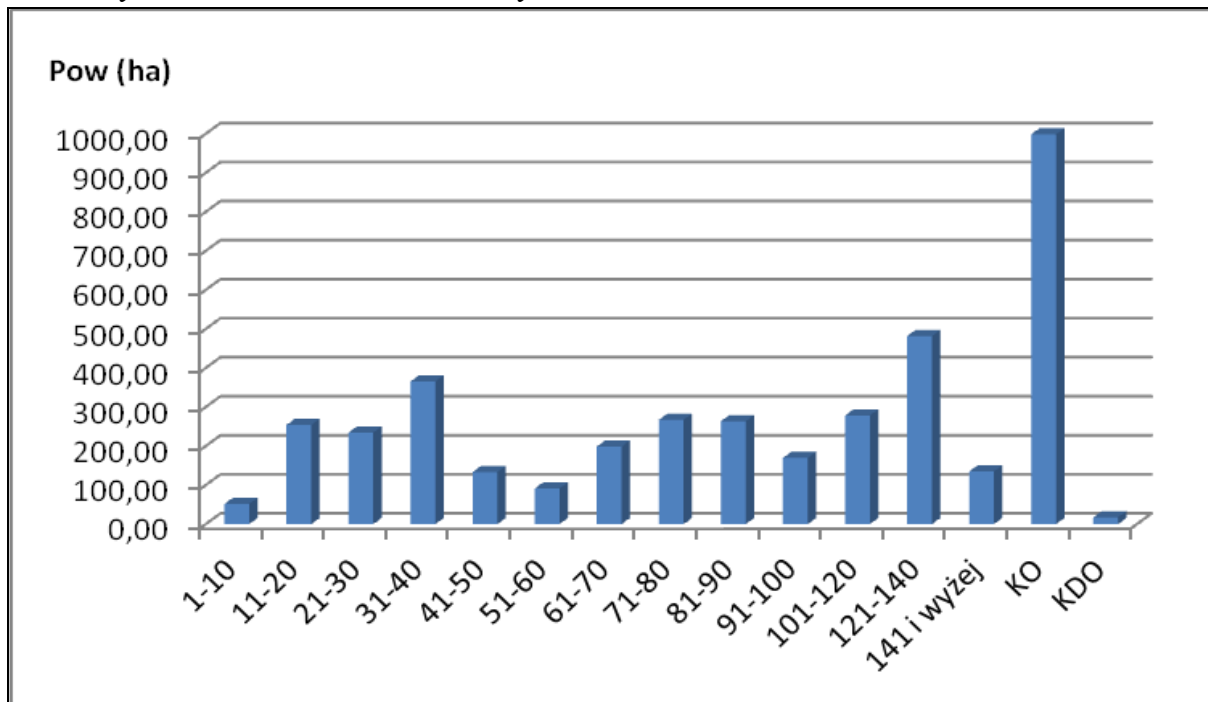

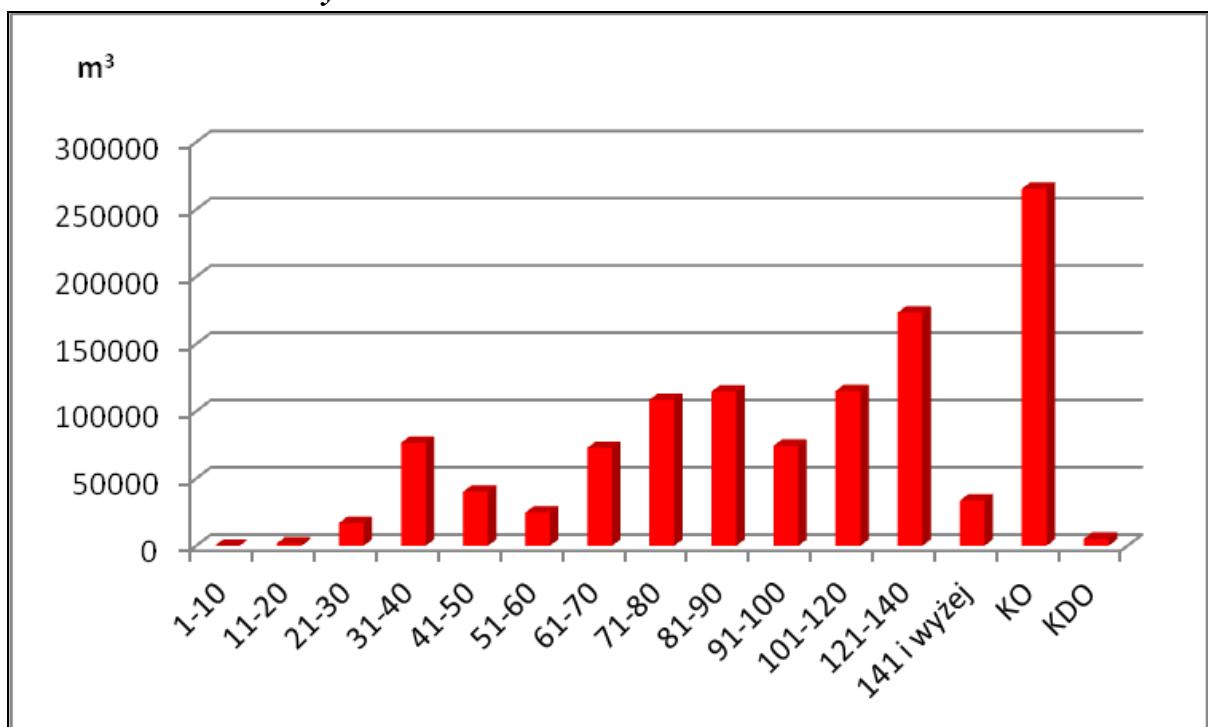
Tabela 32. Uproszczona tabela klas wieku dla obszarów PLB 240002 Beskid Żywiecki PLH 240006 Beskid Żywiecki

Wiek	Pow. (ha)	m ³
1-10	51,67	25
11-20	253,91	1810
21-30	234,53	16975
31-40	365,49	76630
41-50	133,41	40205
51-60	91,20	24650
61-70	198,69	72755
71-80	267,10	108485
81-90	263,58	114630
91-100	169,57	74325
101-120	278,22	115075
121-140	481,84	173315
141 i wyżej	134,92	33545
KO	998,84	265440
KDO	17,39	5220

Ryc. 15. Struktura powierzchniowa drzewostanów na obszarze PLB 240002 Beskid Żywiecki PLH 240006 Beskid Żywiecki

Ryc. 16. Struktura miąższościowa drzewostanów PLB 240002 Beskid Żywiecki PLH 240006 Beskid Żywiecki

PLB 240002 Beskid Żywiecki

Tabela 33. Zestawienie lokalizacji gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Jeleśnia w granicach PLB240002 Beskid Żywiecki

Wykaz wydzieleń wchodzących w zasięg PLB240002 Beskid Żywiecki – pow. 4508,83 ha
Obr. Jeleśnia: 80bx, 81-86, 95-101, 102h,j-m,~a, 103-124, 125w,y, 126-131, 132a-c, f-h, ~a, 103b-g,~a,~b, 134-137, 141, 142, 143a-k,~a, 144-183, 184a,b,d,~a,~b, 185-214, 215c,h-p,s,t,~a,~b, 216-249, 250a-g,j,~a, 251-267, Obr. Żywiec: 187-194, 194Aa-s,z,ax, 195-199, 199Aa-c,g-o,200

Tabela 34. Wykaz siedlisk przyrodniczych wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG- według SDF-PLB240002 „Beskid Żywiecki” ,których występowanie stwierdzono na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia

Lp.	Kod	Reprezentatywność	Nazwa
1.	3220	D	Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków
2.	4030	D	Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphyilion</i>)
3.	4060	D	Wysokogórskie borówczyska bażynowe (<i>Empetro-Vaccinietum</i>)
4.	6210	D	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>) – dotyczy zbiorowisk z istotnymi stanowiskami storczyków
5.	6230	D	Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i>) (dotyczy jedynie zbiorowisk bogatych florystycznie)
6.	6430	D	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)
7.	6510	D	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
8.	6520	D	Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono trisetion</i>)
9.	7110	D	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą
10.	7140	D	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)
11.	7230	D	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
12.	8310	D	Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania
13.	9110	D	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)
14.	9130	D	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati Fagenion</i>)
15.	9140	D	Górskie jaworzyny ziołoroślowe (<i>Aceri-Fagetum</i>)
16.	9180	D	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe (<i>Tilio platyphillis-Acerion pseudoplatani</i>)
17.	91E0	D	Łęgi wierzbowe, topolowe, olchowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>)
18.	9410	D	Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i>)

Tabela 35. Ptaki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG- według SDF-PLB240002 „Beskid Żywiecki”, których występowanie stwierdzono na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia

Lp.	Kod	Ogólna ocena obszaru dla gatunku	Nazwa
1.	A072	-	<i>Pernis apivorus</i> - trzmiełojad
2.	A091	B	<i>Aquila chrysaetos</i> – orzeł przedni
3.	A104	-	<i>Bonasa bonasia</i> - jarząbek
4.	A108	B	<i>Tetrao urogallus</i> – głuszc
5.	A122	C	<i>Crex crex</i> – derkacz
6.	A215	C	<i>Bubo bubo</i> - puchacz
7.	A217	C	<i>Glaucidium passerinum</i> – sóweczka zwyczajna
8.	A220	C	<i>Strix uralensis</i> – puszczyk uralski
9.	A223	C	<i>Aegolius funereus</i> - włośchatka
10.	A234	C	<i>Picus canus</i> – dzięcioł zielonosiwy
11.	A236	-	<i>Dryocopus martius</i> – dzięcioł czarny
12.	A238	-	<i>Dendrocopos medius</i> – dzięcioł średni
13.	A239	C	<i>Dendrocopos leucotos</i> – dzięcioł białogrzbiety
14.	A241	B	<i>Picoides tridactylus</i> – dzięcioł trójpalczasty

Tabela 36. Regularnie migrujące ptaki niewymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG- według SDF-PLB240002 „Beskid Żywiecki”, których występowanie stwierdzono na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia

Lp.	Kod	Ogólna ocena obszaru dla gatunku	Nazwa
1.	A259	C	<i>Anthus spinoletta</i> - siwerniak
2.	A261	C	<i>Motacilla cinerea</i> – pliszka górską
3.	A264	C	<i>Cinclus cinclus</i> – pluszcz
4.	A282	C	<i>Turdus torquatus</i> – drozd obrożny
5.	A344	C	<i>Nucifraga caryocatactes</i> – orzechówka

Tabela 37. Gatunki zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG- według SDF-PLB240002 „Beskid Żywiecki”, których występowanie stwierdzono na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia

Lp.	Kod	Ogólna ocena obszaru dla gatunku	Nazwa
Ssaki			
1.	1324	-	<i>Myotis myotis</i> – nocek duży
2.	1352	-	<i>Canis lupus</i> – wilk
3.	1354	-	<i>Ursus arctos</i> – niedźwiedź brunatny
4.	1355	-	<i>Lutra lutra</i> – wydra
5.	1361	-	<i>Lynx lynx</i> - ryś
6.	2612	-	<i>Microtus tatricus</i> – darniówka tatrzańska

Lp.	Kod	Ogólna ocena obszaru dla gatunku	Nazwa
Ryby			
7.	1096	-	<i>Lampetra planeri</i> – minóg strumieniowy
8.	1149	-	<i>Cobitis taenia</i> – koza pospolita
9.	1163	-	<i>Cottus gabis</i> – głowacz białopłetwy
Bezkręgowce			
10.	4014	-	<i>Carabus variolosus</i> – biegacz urozmaicony

Tabela 38. Gatunki roślin wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG- według SDF-PLB240002 „Beskid Żywiecki”, których występowanie stwierdzono na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia

Lp.	Kod	Ogólna ocena obszaru dla gatunku	Nazwa
1.	1902	-	<i>Cypripedium calceolus</i> – obuwik pospolity
2.	4070	-	<i>Campanula serrata</i> – dzwonek piłkowany
3.	4109	-	<i>Aconitum firmum subsp. Moravicum</i> – tojad morawski
4.	4116	-	<i>Tozzia carpatica</i> – tocja karpacka (<i>Tozzia alpina ssp. carpatica</i>)

PLH 240006 Beskid Żywiecki

Tabela 39. Zestawienie lokalizacji gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Jeleśnia w granicach PLH240006 Beskid Żywiecki

Wykaz wydziełów wchodzących w zasięg PLH240006 Beskid Żywiecki - pow. 4526,24 ha
Obr. Jeleśnia: 80a,b,bx, 81-86, 95-101, 102h,j-m,~a, 103-124, 125w,y, 126-131, 132a-c,f-h,~a, 133b-g,~a,~b,134-142, 143a-k,~a,144-183, 184a,b,d,~a,~b, 185-214, 215c,h-t,~a,~b, 216-249, 250a-g,j,~a, 251-267, Obr. Żywiec: 185j-l, 186-194, 194Aa-s,z,ax, 195-199, 199Aa-c,g-o, 200

Tabela 40. Wykaz siedlisk przyrodniczych wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG- według SDF-PLH 240006, „Beskid Żywiecki”, których występowanie stwierdzono na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia

Lp.	Kod	Ogólna ocena obszaru dla siedliska	Nazwa
1.	3220	B	Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków
2.	4060	B	Wysokogórskie borówczyska bażynowe (<i>Empetro-Vaccinietum</i>)
3.	4070	C	Zarośla kosodrzewiny (<i>Pinetum mugo</i>)
4.	4080	C	Subalpejskie zarośla wierzby lapońskiej lub śląskiej (<i>Salicetum lapponum, Salicetum silesiaca</i>)
5.	6230	C	Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i>) (dotyczy jedynie zbiorowisk bogatych florystycznie)
6.	6430	A	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)
7.	6510	A	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)

Lp.	Kod	Ogólna ocena obszaru dla siedliska	Nazwa
8.	6520	B	Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono trisetion</i>)
9.	7110	C	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą
10.	7140	C	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)
11.	7230	B	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
12.	8220	-	Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacetalia vandellii</i>
13.	8310	B	Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania
14.	9110	A	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)
15.	9130	A	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati Fagenion</i>)
16.	9140	A	Górskie jaworzyny ziołoroślowe (<i>Aceri-Fagetum</i>)
17.	9170	-	Grądy środkowoeuropejskie i subkontynentalne
18.	9180	C	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe (<i>Tilio platyphillis-Acerion pseudoplatani</i>)
19.	91D0	C	Bory i lasy bagienne
20.	91E0	A	Łęgi wierzbowe, topolowe, olchowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>)
21.	9410	A	Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i>)

Tabela 41. Ptaki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG- według SDF- PLH 240006 „Beskid Żywiecki”, których występowanie stwierdzono na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia

Lp.	Kod	Ogólna ocena obszaru dla gatunku	Nazwa
1.	A104	-	<i>Bonasa bonasia</i> - jarząbek
2.	A108	-	<i>Tetrao urogallus</i> – głuszec
3.	A215	-	<i>Bubo bubo</i> - puchacz
4.	A217	-	<i>Glaucidium passerinum</i> – sóweczka zwyczajna
5.	A229	-	<i>Alcedo atthis</i> - Zimorodek zwyczajny
6.	A236	-	<i>Dryocopus martius</i> – dzięcioł czarny
7.	A238	-	<i>Dendrocopos medius</i> – dzięcioł średni
8.	A239	-	<i>Dendrocopos leucotos</i> – dzięcioł białogrzbisty
9.	A241	-	<i>Picoides tridactylus</i> – dzięcioł trójpalczasty
10	A338	-	<i>Lanius collurio</i> - gąsiorek

Tabela 42. Gatunki zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG- według SDF- PLH 240006 „Beskid Żywiecki”, których występowanie stwierdzono na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia

Lp.	Kod	Ogólna ocena obszaru dla gatunku	Nazwa
Ssaki			
11.	1324	B	<i>Myotis myotis</i> – nocek duży
12.	1352	C	<i>Canis lupus</i> – wilk
13.	1354	C	<i>Ursus arctos</i> – niedźwiedź brunatny
14.	1355	C	<i>Lutra lutra</i> – wydra
15.	1361	C	<i>Lynx lynx</i> - ryś
16.	2612	B	<i>Microtus tatricus</i> – darniówka tatrzańska
Ryby			
17.	1096	B	<i>Lampetra planeri</i> – minóg strumieniowy
18.	1149	B	<i>Cobitis taenia</i> – koza pospolita
19.	1163	C	<i>Cottus gabis</i> – głowacz białopłetwy
20.	5094	C	<i>Barbus peloponnesius</i>
Płazy			
21.	1166	C	<i>Triturus cristatus</i> - traszka grzebieniasta
22.	1193	C	<i>Bombina variegata</i> - kumak górski
23.	2001	C	<i>Triturus Montandowi</i> - traszka karpacka
Bezkręgowce			
24.	1060	-	<i>Lycaena dispar</i> - czerwończyk nieparek
25.	4014	C	<i>Carabus variolosus</i> – biegacz urozmaicony

Tabela 43. Gatunki roślin wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG- według SDF- PLH240006 „Beskid Żywiecki”, których występowanie stwierdzono na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia

Lp.	Kod	Ogólna ocena obszaru dla gatunku	Nazwa
5.	1381	C	<i>Dicranum viride</i> - widłoząb zielony
6.	1902	-	<i>Cypripedium calceolus</i> – obuwik pospolity
7.	4021	-	<i>Phryganophilus ruficollis</i> - konarek tajgowy
8.	4070	C	<i>Campanula serrata</i> – dzwonek piłkowany
9.	4109	A	<i>Aconitum firmum subsp. Moravicum</i> – tojad morawski
10.	4116	A	<i>Tozzia carpatica</i> – tocja karpacka (<i>Tozzia alpina ssp. carpatica</i>)

III.1.2.2. PLH 240023 BESKID MAŁY

Typ ostoi: B. Powierzchnia: 7186.16 ha.

Obszar położony w masywie Beskidu Małego, w paśmie Magurki Wilkowickiej (Czupel 933 m n p m) i grupie Łamanej Skały (929m n p m). Beskid Mały zbudowany jest z utworów serii śląskiej, reprezentowanych głównie przez twarde, odporne na wietrzenie piaskowce godulskie, które przeławicowane są łupkami, piaskowcem i zlepieńcami

istebniańskimi dolnymi. Układ dolin jest koncentryczny, grzbiety i szczyty zaokrąglone, a stoki dość strome. Na omawianym terenie znajduje się kilkadziesiąt skałek, jaskiń i schronisk podskalnych. Powierzchniowo dominują tu zbiorowiska leśne, łąkowe są rzadsze, a sporadycznie występują zbiorowiska torfowiskowe, ziołoroślowe i naskalne. Czwartym największym i najlepiej wykształconym kompleksem kwaśnych buczyn górskich *Luzulo luzuloidis-Fagetum* w Karpatach. Występowanie na krańcach zasięgu geograficznego zespołów świerczyny górnoreglowej *Plagiothecio-Piceetum* (w piętrze regla dolnego - unikatowy fenomen synchorologiczny w Karpatach), jaworzyny miesięcznicowej *Lunario-Aceretum*, świerczyny na torfie *Bazzanio-Piceetum*. Stwierdzono tu łącznie obecność 14 siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Ponadto, jest to miejsce występowania 2 gatunków mchów z załącznika II tej Dyrektywy. Plan ochrony dla opisywanego obszaru jest dopiero opracowywany.

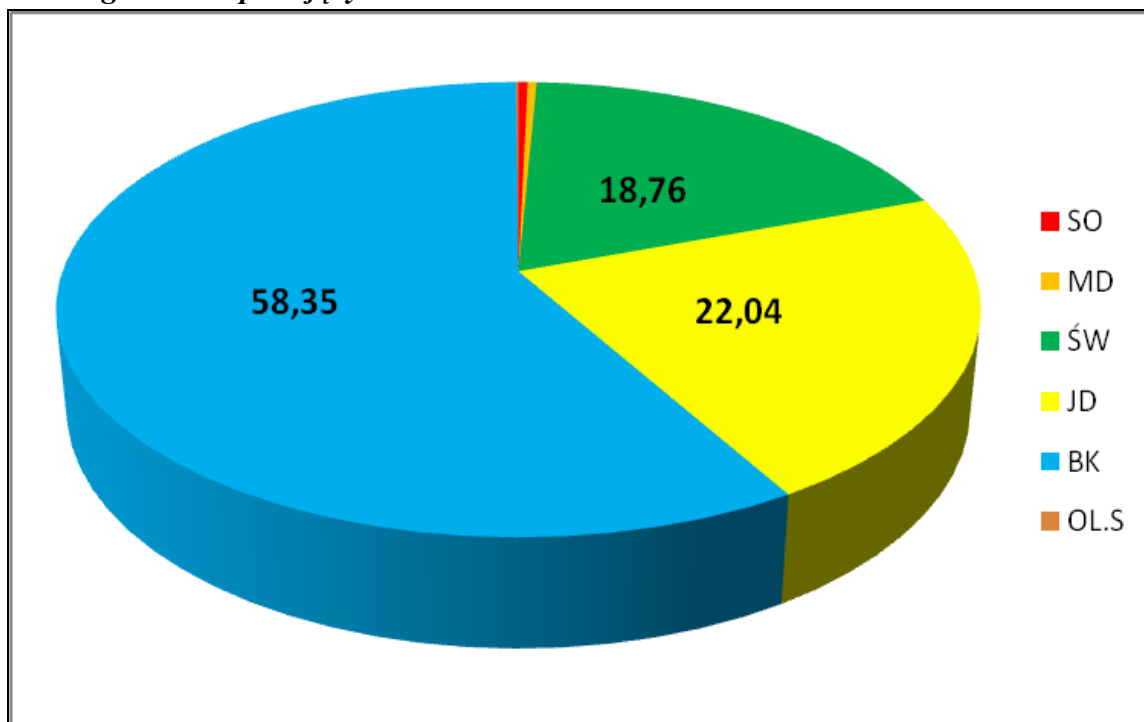
Tabela 44. Zestawienie lokalizacji gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Jeleśnia w granicach PLH240023 Beskid Mały

Wykaz wydziałów wchodzących w PLH240023 Beskid Mały – pow. 2832,09 ha
Obr. Żywiec: 1-5, 6a-g,~a~c, 7, 8, 9b-d, 15g,~f, 16f,~d,~f, 26a,b,~a,~b, 27-32, 33a-c,~b,~c, 34a-c,~a, 35-37, 38a-f,~a~c, 39-44, 45a-h,j-l,~a,~b, 46~c, 51-56, 57a-j,l,~a~b, 58-61, 62a,~b, 63, 64, 65a,c-g,~b,~c, 66-68, 69a-d,~a, 70a-c,~a,~b, 71, 72, 73a-d,~a,~b, 74b-h,~a,~b, 75a-f,~c, 76~a,~b, 77c,~c~f, 84a,c,~a,~b, 85-91, 92b,~a~d, 104-108, 109a,b, 110d,~a, 111-114, 115a,~a, 116a, 117a-c,~a~c, 118, 120, 121a,~a, 122-124, 125a-f,i,~a,~b, 126-129, 130a,b,~a,~b, 132, 134b, 140a,~a, 150~a, 201a-b,~a,~b, 202-212

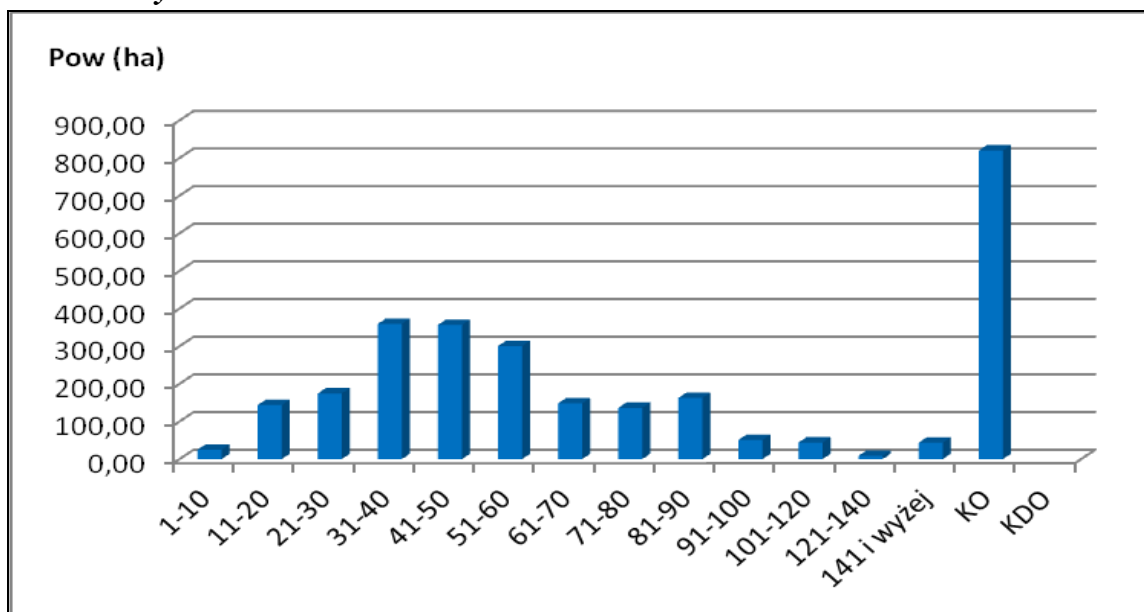
Tabela 45. Skład gatunkowy lasów na obszarze PLH240023 Beskid Mały wg gatunków panujących, których występowanie stwierdzono na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia

Gatunek panujący	powierzchnia w ha / miąższość w m ³	Procent
SO	10,63	0,38
	1525	0,25
MD	10,30	0,37
	2372	0,38
ŚW	520,78	18,76
	87841	14,21
JD	611,79	22,04
	127127	20,57
BK	1619,87	58,35
	398801	64,54
O.L.S	2,88	0,1
	295	0,05
Ogółem	2776,25	100
	617961	100

Ryc. 17. Procentowy udział gatunkowy na obszarze PLH240023 Beskid Mały wg gatunków panujących

Ryc. 18. Struktura powierzchniowa drzewostanów na obszarze PLH240023 Beskid Mały

Ryc. 19. Struktura miąższościowa drzewostanów PLH240023 Beskid Mały

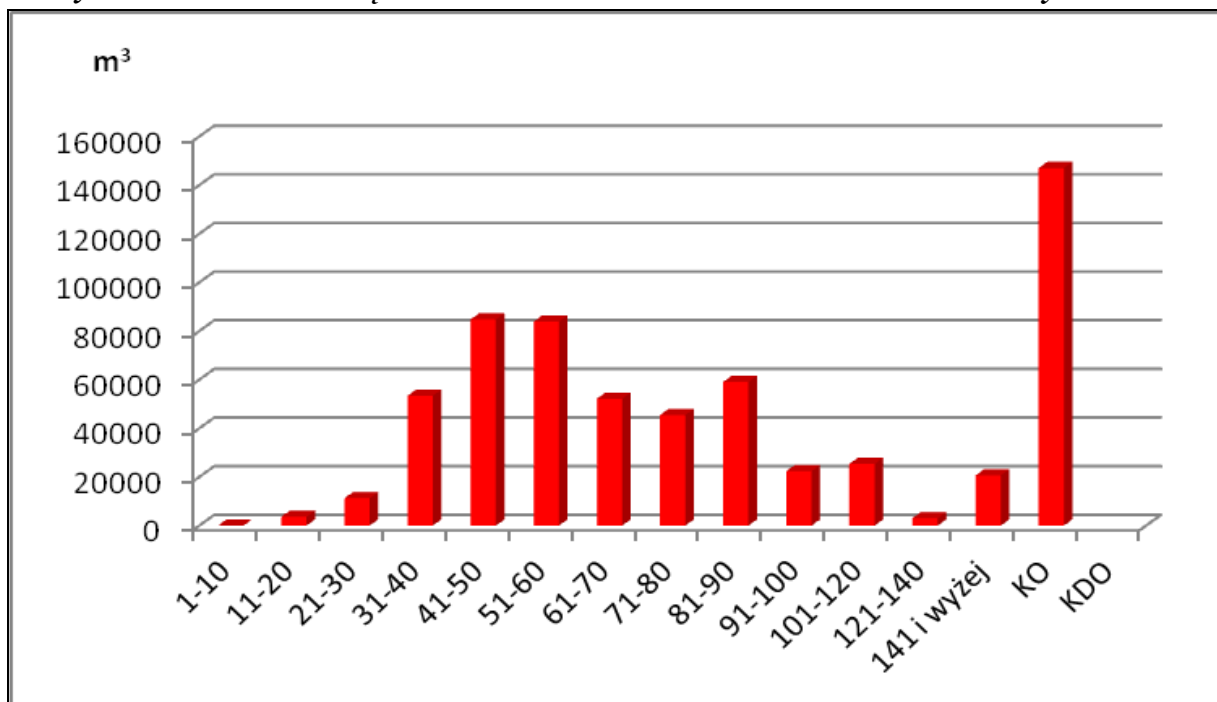

Tabela 46. Wykaz siedlisk przyrodniczych wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG- według SDF- PLH 240023 „Beskid Mały”, których występowanie stwierdzono na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia

Lp.	Kod	Ogólna ocena obszaru dla siedliska	Nazwa
1.	6230	C	Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i>) (dotyczy jedynie zbiorowisk bogatych florystycznie)
2.	6430	-	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)
3.	6510	C	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
4.	7110	-	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą
5.	7140	-	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)
6.	7230	C	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
7.	8220	C	Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacetalia vandellii</i>
8.	8310	C	Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania
9.	9110	B	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)
10.	9130	B	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati Fagenion</i>)
11.	9170	C	Grądy środkowoeuropejskie i subkontynentalne
12.	9180	B	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe (<i>Tilio platyphillis-Acerion pseudoplatani</i>)
13.	91D0	-	Bory i lasy bagienne

Lp.	Kod	Ogólna ocena obszaru dla siedliska	Nazwa
14.	91E0	-	Łęgi wierzbowe, topolowe, olchowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>)
15.	9410	C	Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i>)

Tabela 47. Gatunki zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG- według SDF- PLH 240023 „Beskid Mały”, których występowanie stwierdzono na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia

Lp.	Kod	Ogólna ocena obszaru dla gatunku	Nazwa
Ssaki			
1.	1303	C	<i>Rhinolophus hipposideros</i> - podkowiec mały
2.	1321	B	<i>Myotis emarginatus</i> - nocek orzęsiony
3.	1323	C	<i>Myotis bechsteinii</i> - nocek Bechsteina
4.	1324	C	<i>Myotis myotis</i> – nocek duży
5.	1352	B	<i>Canis lupus</i> – wilk
6.	1354	-	<i>Ursus arctos</i> – niedźwiedź brunatny
7.	1355	C	<i>Lutra lutra</i> – wydra
8.	1361	B	<i>Lynx lynx</i> - ryś
Płazy			
9.	1193	C	<i>Bombina variegata</i> - kumak górski
10.	2001	C	<i>Triturus Montandowi</i> - traszka karpacka

Tabela 48. Gatunki roślin wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG- według SDF- PLH 240023 „Beskid Mały”, których występowanie stwierdzono na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia

Lp.	Kod	Ogólna ocena obszaru dla gatunku	Nazwa
1.	1381	B	<i>Dicranum viride</i> - widłoząb zielony
2.	1386	-	<i>Buxbaumia viridis</i> - bezlist okrywowy

III.1.3. POZOSTAŁE FORMY OCHRONY PRZYRODY

Tabela 49. Zestawienie form ochrony przyrody na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia

Rodzaj obiektu	Ilość	Powierzchnia ogólna [ha]	Powierzchnia w granicach nadleśnictwa [ha]
Park krajobrazowy	2	61640,00	9170,61
Rezerwaty	7	402,13	240,47
Pomniki przyrody	9	-	-

III.1.2.1. PARKI NARODOWE

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Jeleśnia nie występują: parki narodowe. Natomiast Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 sierpnia 1997 roku w sprawie Babiogórskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr 99 poz. 608) na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia utworzono otulinę Babiogórskiego Parku Narodowego. W skład otuliny wchodzi odziały od 54 do 67, obrębu Jeleśnia, o łącznej powierzchni 372,42 ha.

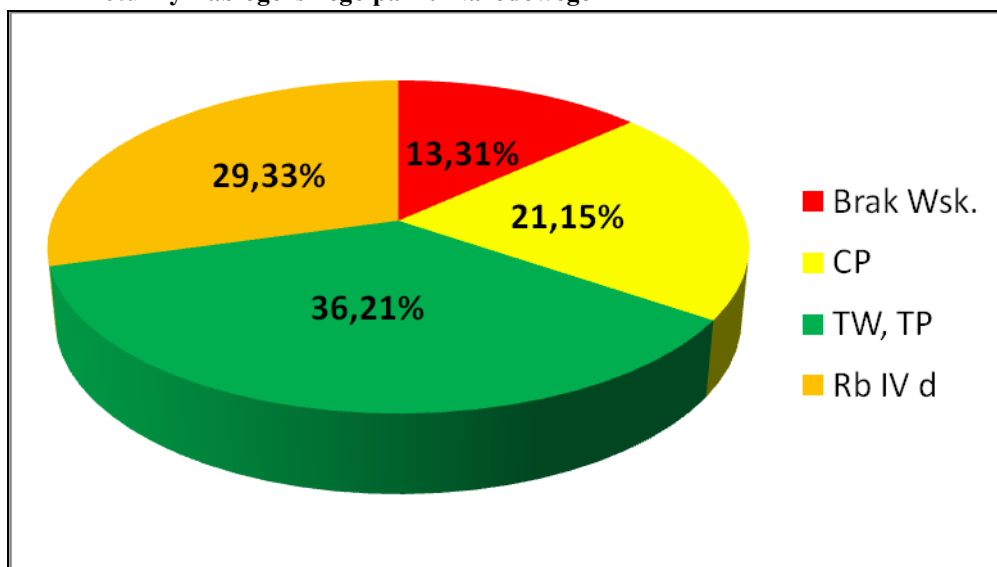
Podstawowym celem istnienia Babiogórskiego Parku Narodowego jest ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej, tworów przyrody nieożywionej oraz walorów krajobrazowych Babiej Góry, jak również odtworzenie tych siedlisk przyrodniczych, które w wyniku działalności człowieka zostały zniekształcone.

Analizowany obszar otuliny Parku znajduje się na północny zachód od masywu Babiej Góry w odległości około 2 km od granic Obszaru Natury 2000 PLH120001 Ostoja Babiogórska będącego obszarem chroniącym siedliska i gatunki dla tego pasma górskiego.

Poniżej zestawiono powierzchnię planowanych zabiegów na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia na obszarze otuliny Babiogórskiego parku Narodowego

Rodzaj zabiegu	Powierzchnia (ha)
Brak wskazówki	49,16
CP	78,11
TW, TP	133,77
Rb IVd	108,35
Razem	369,39

Tabela 50. Procentowy udział planowanych zabiegów na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia na obszarze otuliny Babiogórskiego parku Narodowego

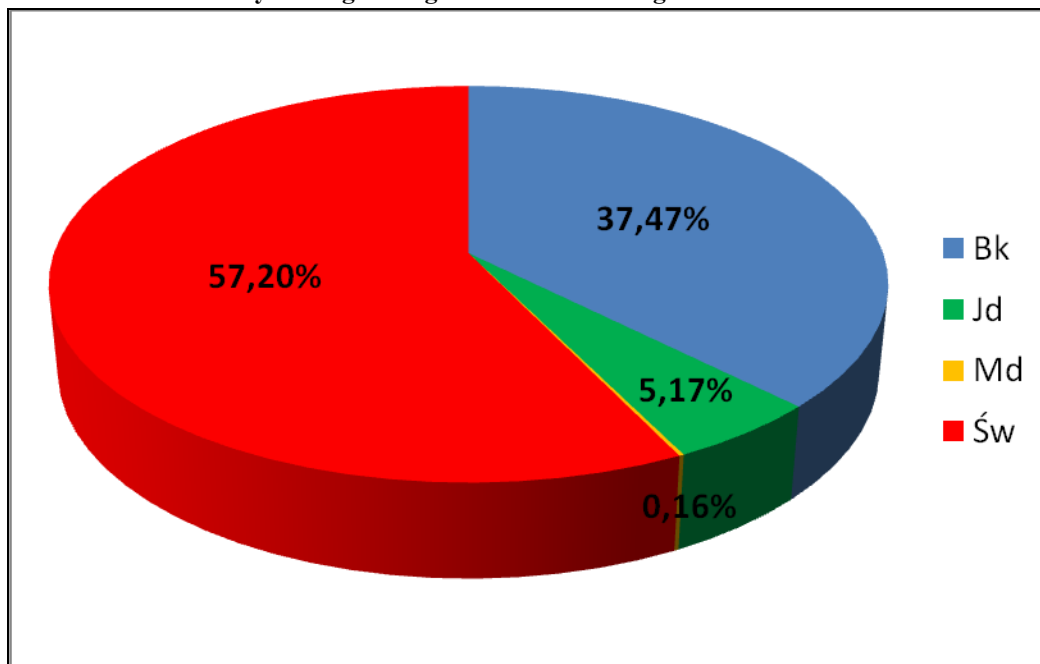
Jak wynika z powyższego zestawienia na terenie otuliny Parku Narodowego nie planuje się zabiegów powodujących odsłonięcia gleby i dużych zmian w ładzie przestrzennym

wewnątrz drzewostanów. Planowane cięcia rębne są niezbędne dla zachowania ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych znajdujących się na terenie otuliny.

Skład gatunkowy (wg gatunków panujących) drzewostanów znajdujących się na terenie otuliny Parku przedstawiono poniżej.

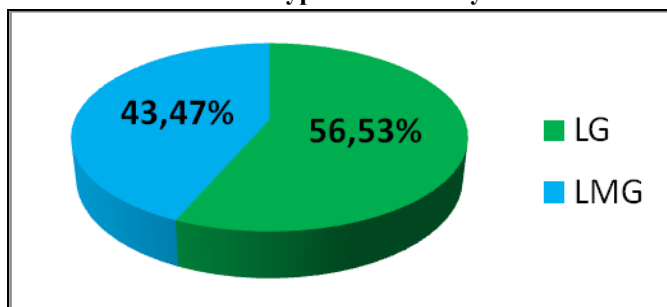
Gatunek panujący	Powierzchnia (ha)	Udział %
Bk	135,35	37,47%
Jd	18,68	5,17%
Md	0,58	0,16%
Św	206,6	57,20%
Razem	361,21	100,00%

Tabela 51. Udział procentowy gatunków panujących tworzących drzewostany znajdujące się na terenie otuliny Babiogórskiego Parku Narodowego w

Stosunkowo duży udział drzewostanów świerkowych wskazuje na konieczność dążenia do ich przekształcenia w drzewostany o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskiem Lasu Górskiego (Bk-Jd, Jd-Bk). Realizuje się to za pomocą użytkowania rębniami stopniowymi.

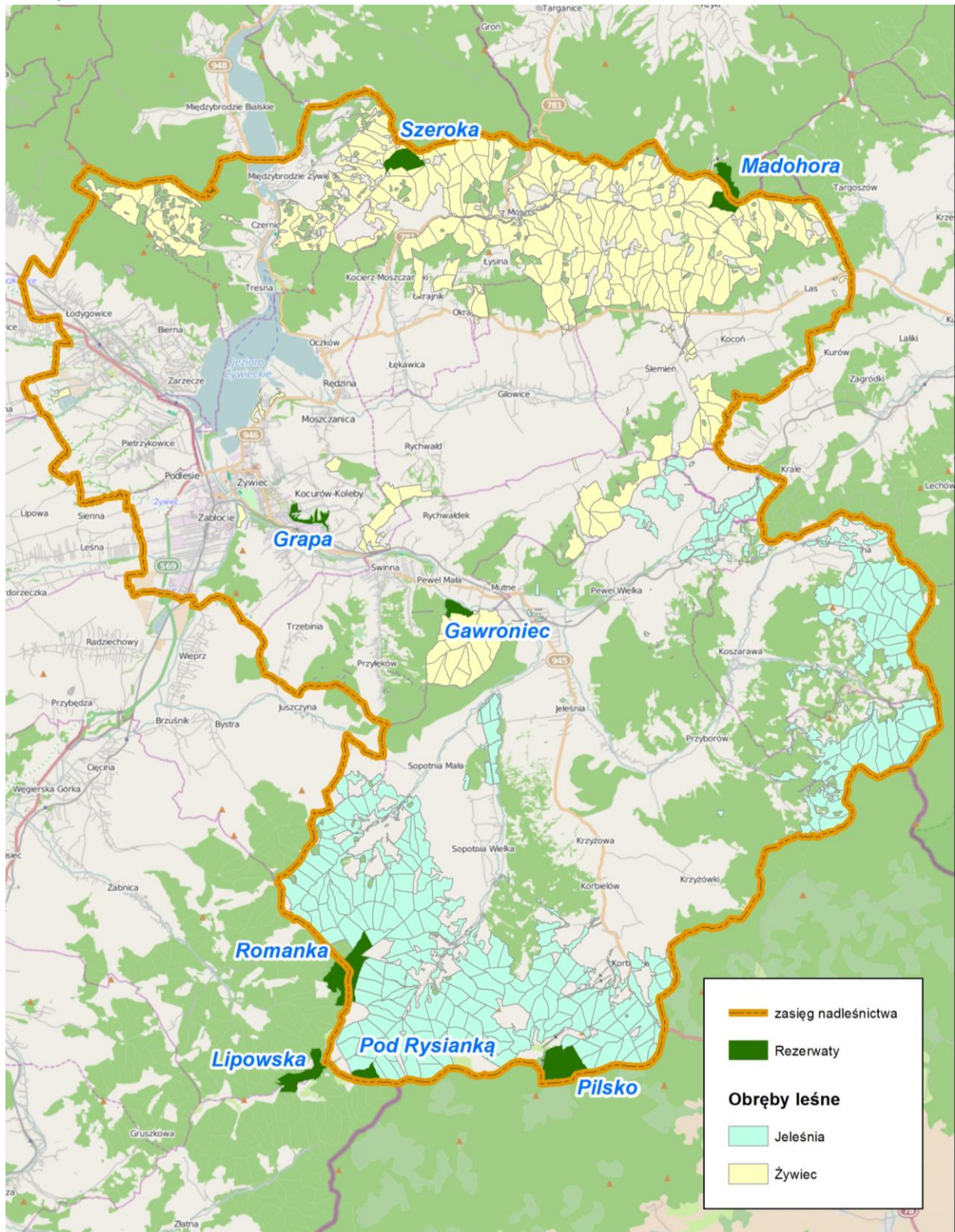
Tabela 52. Udział typów siedliskowych lasu na terenie otuliny Babiogórskiego Parku Narodowego

Zapisy Planu Urządzenia Lasu w części dotyczącej otuliny Babiogórskiego Parku Narodowego zostały uzgodnione z dyrekcją parku (pismo OP4-400-7/2014 z 19. 11. 2014 r.). Mając na względzie powyższe dane, głównie fakt znacznego oddalenia otuliny Babiogórskiego parku Narodowego, znajdującej się na terenach Nadleśnictwa Jeleśnia, od zasadniczych przedmiotów ochrony Parku (zawartych na obszarze Natury 2000 PLH120001 Ostoja Babiogórska) oraz konieczność kontynuowania przebudowy drzewostanów świerkowych wraz z zapewnieniem ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych za pomocą rębni stopniowych należy uznać zapisy PUL za niewpływające a w dłuższej perspektywie pozytywnie oddziałujące na analizowany obszar otuliny.

III.1.2.2. REZERWATY

Ryc. 20. Położenie rezerwatów na tle Nadleśnictwa Jeleśnia

Rezerwat przyrody „Pilsko” utworzono zarządzeniem Ministerstwa Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego nr 346 z dnia 13.10.1971 r. (MP53/1971). Zajmuje powierzchnię 105,21 ha z czego na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia 34,70 ha. Na mocy rozporządzenia Nr 2/05 Wojewody Śląskiego z dnia 05.01.2005r. rezerwat Pięć Kopców uległ likwidacji i został włączony do rezerwatu Pilsko. Rezerwat swym zasięgiem obejmuje położone na północnych stokach szczytowe i podszczytowe partie Pilska (1557 m n.p.m.). Podstawowym celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu górnoreglowego boru świerkowego, zarośli kosodrzewiny, licznych płatów zbiorowisk murawowo-krzewinkowych, z rzadkimi gatunkami flory i fauny. W rezerwacie znajdują się zbiorowiska roślinne: *Plagiothecio-Piceetum tatricum*, *Athyrietum alpestris*, *Aconitetum firmi*, *Caricetum fuscae subalpinum*, *Pado-Sorbetum*, *Pinetum mugii carpaticum*, *Empetro-Vaccinietum*, *Calamagrostetum villosae*, *Gladiolo-Agrostetum*, *Sphagnetum magellanici*. Rozporządzeniem nr 38 Wojewody Śląskiego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu „Pilsko” ustanowiono plan ochrony dla tegoż rezerwatu. Plan obowiązuje w terminie od 21. 08 2006 r. 20. 08. 2026 r. Do osobliwości rezerwatu należą: zarośla kosodrzewiny (*Pinus mugo*), tojad mocny (*Aconitum firmum*), podrzeń żebrowiec (*Blechnum spicant*), widłak jałowcowaty (*Lycopodium annotinum*), widłak wroniec (*Huperzia selago*), podbiałek alpejski (*Homogyne alpina*) oraz zachodniokarpacki endemit urdzik karpacki (*Soldanella carpatica*). W rezerwacie spotyka się ślady bytowania dużych drapieżników: rysia (*Lynx lynx*), żbika (*Felis sylvestris*), wilka (*Canis lupus*) i niedźwiedzia brunatnego (*Ursus arctos*), można spotkać również kuraki: głuszca (*Tetrao urogallus*) oraz jarząbka (*Tetrastes bonasia*).

Rezerwat przyrody „Romanka” utworzono zarządzeniem Ministerstwa Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego nr 96 z dn. 8.07.63. (MP57/1963). Obecnie podstawą prawną funkcjonowania rezerwatu jest rozporządzenie Nr 9/05 Wojewody Śląskiego z dnia 30 maja 2005 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Romanka” (Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 71, poz. 1888). Obejmuje swoim zasięgiem grzbiet i górne części stoków wierzchowinowej części masywu Romanka (1366 m n.p.m.) Posiada on powierzchnię 124,50 ha z czego na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia znajduje się 64,45 ha. Klasyfikowany jest jako rezerwat leśny – florystyczno - krajobrazowy, a celem ochrony jest zachowanie pierwotnego fragmentu dawnej Puszczy Karpackiej w postaci boru świerkowego regla górnego. W rezerwacie znajdują się zbiorowiska roślinne: *Plagiothecio-Piceetum tatricum*, *Caricetum fuscae subalpinum*. Rozporządzeniem nr 49/06 Wojewody Śląskiego z dnia 21 września 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu „Romanka” ustanowiono plan ochrony dla tegoż rezerwatu. Obszar rezerwatu objęto ochroną czynną. Plan już wyekspirował. Ochronie ścisłej na terenie rezerwatu podlegają: podrzeń żebrowiec (*Blechnum spicant*), widłak wroniec (*Huperzia selago*), widłak jałowcowaty (*Lycopodium annotinum*), omieg górski (*Doronicum austriacum*), ciemiężycza zielona (*Veratrum lobelianum*), wawrzynek wilczczyko (*Daphne mezereum*) oraz wprowadzona sztucznie kosodrzewina (*Pinus mugo*). Ochronie częściowej podlegają: paprotka zwyczajna (*Polypodium vulgare*), goryczka trojeściowa (*Gentiana asclepiadea*) i pierwiosnka wyniosła (*Primula elatior*). Reprezentantami fauny rezerwatu są między innymi: jelen europejski (*Cervus elaphus*), dzik (*Sus scrofa*), wilk (*Canis lupus*), ryś

(*Lynx lynx*). Rezerwat jest również miejscem gniazdowania głuszca (*Tetrao urogallus*) oraz 6 gatunków dzięciołów, w tym wpisanego do Czerwonej Księgi Zwierząt Zagrożonych dzięcioła trójpalczastego (*Picoides tridactylus*).

Rezerwat przyrody „Pod Rysianką” Utworzono zarządzeniem Ministerstwa Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego nr 96 z dn. 31.03.70. (MP11/1970). Podstawa prawną funkcjonowania rezerwatu jest Rozporządzenie Wojewody Śląskiego Nr 25/08 z dnia 4 czerwca 2008 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Pod Rysianką”(Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 108, poz. 2239). Obejmuje swoim zasięgiem stoki Rysianki na wysokości 950-1170 m n.p.m., oraz źródłową część potoku Sopotnia Wielka. Posiada on powierzchnię 27,02 ha. Klasyfikowany jest jako rezerwat leśny – florystyczno - krajobrazowy, a celem ochrony jest zachowanie pierwotnego fragmentu dawnej Puszczy Karpackiej w postaci boru świerkowego regla górnego. W rezerwacie znajdują się zbiorowiska roślinne: *Plagiothecio-Piceetum tatricum*, *Abieti-Piceetum montanum*, *Aceri-Fagetum*, *Dentario glandulosae-Fagetum*, *Luzula nemorosae-Fagetum*, *Athyrietum alpestris*, *Aconitetum firmi*, *Petasitetum albi*, *Petasitetum kabli kani*. Rezerwat nie posiada aktualnego planu ochrony. Występuje tutaj wiele gatunków rzadkich takich jak: paprotnica górską (*Cystopteris montana*), wierzbownica mokrzywcowa (*Epilobium alsinifolium*), tocja karpacka (*Tozzia alpina spp. Carpatica*), złocień okrągłolistny (*Leucanthemum waldsteini*). Stałymi mieszkańcami rezerwatu są: jeleni europejski (*Cervus elaphus*), sarna (*Capreolus capreolus*), dzik (*Sus scrofa*), Lis (*Vulpes vulpes*) oraz borsuk (*Meles meles*). Sporadycznie można spotkać wilka (*Canis lupus*), rysia (*Lynx lynx*) i niedźwiedzia (*Ursus arctos*). Z rzadkich gatunków ptaków stwierdzono: głuszca (*Tetrao urogallus*), kruka (*Corvus corax*), gila (*Pyrrhula pyrrhula*) i pliszkę górską (*Motacilla cinerea*).

Rezerwat przyrody „Madohora” Utworzono zarządzeniem Ministerstwa Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego nr 29 z dn. 1.02.60. (MP24/196062/1967). Obejmuje swoim zasięgiem szczyt oraz górne partie Madohory (Łamanej Skały). Położony jest na wysokości 700-929 m n.p.m. Klasyfikowany jest jako rezerwat florystyczno - leśny. Celem ochrony jest zachowanie naturalnych zespołów leśnych występujących na różnorodnych siedliskach oraz wychodni skalnych na szczycie Madohory. Posiada powierzchnię 71,81 ha z czego na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia znajduje się 33,12 ha. W rezerwacie znajdują się zbiorowiska roślinne: *Abieti-Piceetum montanum*, *Dentario glandulosae-Fagetum*, *Luzulo nemorosae-Fagetum*. Zarządzeniem Wojewody Śląskiego z dnia 21. 09. 2006 r. w sprawie zadań ochronnych dla rezerwatu „Madohora” ustanowiono zadania ochronne dla tegoż rezerwatu. Obowiązywały one od 21.09.2006 r. do 2007 r. Dotyczyły one rozmiaru cięć sanitarnych oraz utrzymania drożności szlaku zrywkowego. Do ciekawostek florystycznych rezerwatu należy między innymi rzeżucha trójlistkowa (*Cardamine trifolia*), ponieważ występuje ona tutaj na północnym krańcu swego zasięgu europejskiego. Częste są tutaj jelenie (*Cervus elaphus*), sarny (*Capreolus capreolus*), dziki (*Sus scrofa*) oraz kuny leśne (*Martes martes*) i borsuki (*Meles meles*). Spośród drobnych ssaków na podkreślenie zasługuje fakt występowania ryjówek objętych ochroną: ryjóweki aksamitnej (*Sorex araneus*), malutkiej (*Sorex minutus*) i górskiej (*Sorex alpinus*) oraz zębiełka karliczka (*Crocidura suaveolens*). Z ptaków warto wymienić głuszca (*Tetrao urogallus*) oraz słonkę (*Scolopax rusticola*).

Rezerwat przyrody „Szeroka w Beskidzie Małym” Utworzono zarządzeniem Ministerstwa Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego nr 29 z dn. 1.02.60. MP22/1960. Obejmuje on górne partie doliny jednego z dopływów potoku Kocierzanka, w centralnej części Beskidu Małego. Klasyfikowany jest jako rezerwat florystyczno – leśny. Celem ochrony jest zachowanie fragmentu karpackiego lasu bukowego regla dolnego z domieszką wiązu i jesionu. Posiada powierzchnię 51,94 ha. W rezerwacie znajdują się zbiorowiska roślinne *Dentario glandulosae-Fagetum typicum*, *Dentario glandulosae-Fagetum v. Impatiens nolitangere*, *Luzulo nemorosae-Fagetum*. Rezerwat nie posiada ustanowionych zadań ochronnych ani planu ochrony. Najczęstszymi gatunkami runa są żywiec gruczołowaty (*Dentaria glandulosa*), marzanka wonna (*Galium odoratum*), wilczomlecz migdałolistny (*Euphorbia amygdaloides*) oraz szczawik zajęczy (*Oxalis acetosella*). Z dużych ssaków obecne w rezerwacie są jeleni europejski (*Cervus elaphus*) oraz sarna (*Capreolus capreolus*). W latach obfitego owocowania buków bardzo licznie występują dziki (*Sus scrofa*). Z ptaków na uwagę zasługują drapieżniki: krogulec (*Accipiter nisus*), myszołów (*Buteo buteo*) i pustułka (*Falco tinnunculus*).

Rezerwat przyrody „Gawroniec” Utworzono zarządzeniem Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa nr 28 z dn. 11.12.95. (MP 2/1996). Obejmuje on swoim zasięgiem tereny położone na zboczach Gawrońca i częściowo Wolentarskiego Gronia. Klasyfikowany jest jako rezerwat florystyczno krajobrazowy, leśny. Celem ochrony jest zachowanie naturalnych fragmentów buczyny karpackiej ze znacznym udziałem jodły i rzadkich roślin zielnych. Posiada powierzchnię 23,83 ha. W rezerwacie znajdują się zbiorowiska roślinne *Dentario glandulosae-Fagetum lunarietosum*, *Dentario glandulosae-Fagetum v. Dentaria enneaphyllos*, *Alnetum incane*. Zarządzeniem Nr 3/2014 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Gawroniec” ustanowiono zadania ochronne dla tegoż rezerwatu. Zarządzenie obowiązuje od 10. 03. 2014 r. do 9. 03 2019 r. Runo cechuje się występowaniem rzadkich gatunków: parzydła leśnego (*Aruncus sylvestris*), kopytnika pospolitego (*Asarum europeum*), rzeżuchy trójlistkowej (*Cardamine trifolia*), kokoryczy pustej (*Corydalis cava*). Rezerwat jest miejscem bytowania licznych ssaków: sarny (*Capreolus capreolus*), jelenia europejskiego (*Cervus elaphus*), dzika (*Sus scrofa*), lisa (*Vulpes vulpes*), kuny leśnej (*Martes martes*). Sporadycznie pojawia się też ryś (*Lynx lynx*).

Rezerwat przyrody „Grapa” Utworzono zarządzeniem Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 14. 06. 1996 r. (MP 37/96, poz. 372). Rezerwat Grapa jest rezerwatem typowo leśnym, położonym w makroregionie Beskidów Zachodnich, mezoregionie Kotliny Żywieckiej, na wysokości 370 – 430 m n.p.m. Przedmiotem ochrony jest fragment łągi jesionowej z jarzmianką większą oraz lasu grądowego z chronionymi gatunkami runa. Powierzchnia rezerwatu wynosi 23,23 ha, z czego na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia jedynie 5,23 ha. Na obszarze rezerwatu dominuje grąd subkontynentalny *Tilio-carpinetum typicum*. Rezerwat nie posiada planu ochrony ani ustanowionych zadań ochronnych.

Tabela 53. Położenie rezerwatów na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia

L.p.	Nazwa rezerwatu	Lokalizacja		Powierzchnia wg PUL
		Leśnictwo	Pododdział	
1	Gawroniec	Kiełbasów	198f, 198h, 198~a, 200a,b,c,~a	24,14
2	Grapa	Kiełbasów	185n	5,23
3	Madohora	Zakocierz, Ślemień	1a,b, 208a, 209a~b	33,12
4	Pilsko	Korbielów	107a,b,c,~a, 111a,b,c,~a	34,70
5	Pod Rysianką	Sopotnia Górna	180b,f, 181a,b,c,~a	27,02
6	Romanka	Sopotnia P, Romanka Górna	204a-i,~a, 238a-c,~a, 239a,~a,	64,45
7	Szeroka w Beskidzie Małym	Kocierz Moszczanicki	42b,d-g,~b, 44b,~c	51,94
Razem				240,60

Zaplanowane czynności gospodarcze w otoczeniu rezerwatów nie wpłyną negatywnie na ekosystem rezerwatów, gdyż nie powodują trwałych zmian w ich sąsiedztwie. Mogą być obojętne, lub niekorzystne krótkoterminowo ze względu na odmłodzenie wydzieleń (odslanianie młodego pokolenia i stopniowe usuwanie drzewostanu dojrzałego), ale pozytywne średnio- i długoterminowo ze względu na dostosowanie składu gatunkowego do siedliska i wzbogacenie struktury drzewostanów.

III.1.2.3. PARKI KRAJOBRAZOWE

W granicach Nadleśnictwa znajdują się:

Żywiecki Park Krajobrazowy

Utworzony Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej Nr 12/79/86 z dnia 13 III 1986 r. Rozporządzenie Wojewody Bielskiego Nr 7/98 z dnia 7 V 1998r. Żywiecki Park Krajobrazowy jest najstarszym parkiem krajobrazowym w polskich Karpatach. Park rozciąga się w Beskidzie Żywieckim od Zwardonia na zachodzie po Korbielów na wschodzie. Na południu sięga po granicę ze Słowacją, na północy jego ograniczenie stanowi w przybliżeniu droga Jeleśnia–Żywiec. Powierzchnia Żywieckiego Parku Krajobrazowego wynosi 358,70 km², a powierzchnia otuliny – 186,00 km². Park obejmuje dwa pasma górskie: grupę Wielkiej Raczy i grupę Pilska. Różnicowanie wysokościowe Beskidu Żywieckiego powoduje, że leży on w zasięgu czterech pięter roślinnych. Do wysokości około 600 m n.p.m. sięga piętro pogórza, niemal całkowicie zajęte pod uprawę i zabudowę. Było ono dawniej porośnięte przez lasy liściaste z grabem, dębem, lipą i klonem. O ich występowaniu świadczą pojedyncze okazy starych drzew oraz typowe dla grądów gatunki runa. Nad rzekami i potokami spotkać można fragmenty olszyny karpackiej obecnie znacznie zmienionej wskutek gospodarki człowieka. Stoki gór w strefie od 600 do 1150 m n.p.m. zajmowała niegdyś całkowicie buczyna karpacka z dużym udziałem jodły oraz domieszką świerka i jawora, tworząc tzw. regiel dolny. Znaczna część drzewostanów bukowych została w XIX wieku wycięta i zastąpiona świerkiem. Dolnoreglowy bór jodłowo-świerkowy jest obecnie dominującym zbiorowiskiem leśnym, ponieważ jego areal wzrósł znacznie w wyniku

działalności człowieka. Natomiast do osobliwości zaliczyć należy rzadkie zbiorowiska leśne, jakimi są: dolnoreglowy bór jodłowy, jaworzyna ziołoroślowa i jaworzyna karpacka. Najbardziej naturalny charakter ma piętro górnoreglowe porośnięte przez zachodniokarpacką świerczynę górnoreglową. Obejmuje ono partie szczytowe najwyższych wzniesień Beskidu Żywieckiego.

W piętrach reglowych liczne są polany, niekiedy użytkowane jako pastwiska oraz łąki kośne. Szczytem na terenie "Żywieckiego" Parku Krajobrazowego, na którym występuje piętro kosodrzewiny (subalpejskie), jest Pilsko wznoszące się na wysokość 1557 m n. p. m. Pilsko stanowi, trzeci po Tatrach i Babiej Górze, obszar wysokogórskiej flory w Karpatach. W rozległych kompleksach leśnych zachowała się interesująca fauna kręgowców reprezentowana przez: 39 gatunków ssaków, 106 gatunków ptaków lęgowych, 5 gatunków gadów i 11 gatunków płazów, 23 gatunki ryb i jednego minoga. Masyw Pilska, Romanki, Rysianki, Lipowskiej i tzw. Worek Raczański to główne ostoje dużych drapieżników: niedźwiedzia, wilka, rysia oraz borsuka. Dość pospolite na obszarze całego parku są lis, kuna leśna, łasica, tchórz i gronostaj. Równie liczne są ssaki kopytne: jeleń, sarna i dzik, z tym że jeleń preferuje duże kompleksy leśne, zaś sarna i dzik tereny polno-leśne. Plan Ochrony dla Żywieckiego Parku Krajobrazowy jest w trakcie opracowania.

Park Krajobrazowy Beskidu Małego

Utworzony Rozporządzeniem Wojewody Bielskiego Nr 9/98 z dnia 16 VI 1998r. Park Krajobrazowy Beskidu Małego posiada powierzchnię 257,70 km². Wokół parku utworzono strefę ochronną o powierzchni 222,53 km². Po reformie administracyjnej w 1999 r. część Parku Krajobrazowego Beskidu Małego (165,40 km², otulina – 102,43 km²) znalazła się w województwie śląskim, a pozostała część w województwie małopolskim. Beskid Mały stanowi rozciągającą się równoleżnikowo grupę górską o długości ok. 35 km i szerokości 12 km. Na zachodzie od Beskidu Śląskiego oddziela go Brama Wilkowicka, zaś na wschodzie od Beskidu Makowskiego oddziela go dolina Skawy. Przełom rzeki Soły z trzema zbiornikami zaporowymi w Czańcu, Porąbce i Tresnej dzieli Beskid Mały na dwie części. Mniejsza, zachodnia to Pasma Magurki Wilkowickiej z najwyższym szczytem Czuplem (933 m n.p.m.), większa powierzchniowo część wschodnia to grupa Łamanej Skały (929 m n.p.m.). Krajobraz Beskidu Małego, tak jak i pozostałej części Beskidów Zachodnich, został znacznie przekształcony. Piętro pogórza przebiegające średnio do 550 m n.p.m. wykorzystano pod uprawy i zabudowę. Niegdyś najbardziej rozpowszechniony tutaj grąd występuje obecnie tylko w postaci nielicznych płatów zlokalizowanych w miejscach niedostępnych, wąwozach i jarach. Na stokach północnych spotykana jest dość często schodząca nawet do 420 m n.p.m. buczyna karpacka. Od wysokości 550 m n.p.m. do 933 m n.p.m. rozciąga się piętro regła dolnego. Piętro to pokryte jest dość regularnie zwartym kompleksem leśnym z niewielkimi polanami. Ciekawostką jest występowanie w partiach grzbietowych skarłowaciałych buczyn kwaśnych. Dotychczas przeprowadzone badania flory roślin naczyniowych wykazały występowanie ponad 840 gatunków. Beskid Mały charakteryzuje się stosunkowo dużym udziałem (10%) roślin górskich, wśród których dominują gatunki reglowe i ogólnogórskie. Dużym walorem jest występowanie licznych przedstawicieli rodziny storczykowatych, np.: kruszczyk błotny, storczyca kulista, storczyk męski i stoplamek plamisty. Zagrożone są również gatunki znajdujące się na granicach swych zasięgów, między innymi: rzeżucha

trójlistkowa i żywokost sercowaty, a także gatunki wapieniolubne wymierające wskutek zarastania nieużytkowanych kamieniołomów. Na terenie Beskidu Małego występują - z kopytnych: dzik, sarna i jeleń, zaś z dużych drapieżników: ryś, wilk, lis, borsuk a sporadycznie niedźwiedź. Spośród nietoperzy podawano z tego terenu: mroczka późnego, nocka wąsatka i borowca wielkiego, a z owadożernych: rzęsorka rzeczka i zębiętka karliczka oraz dwa gatunki ryjówek: aksamitną i malutką. Największym gryzoniem jest bóbr europejski. Łącznie na terenie Beskidu Małego zanotowano dotychczas 36 gatunków ssaków. Natomiast badania ornitofauny wykazały występowanie 111 gatunków ptaków lęgowych, w tym 6 drapieżników dziennych, a wśród nich: trzmielojada i kobuza; 4 gatunki kuraków; 6 gatunków dzięciołów, bociana czarnego, pójdzki i zimorodka.

III.1.2.4. POMNIKI PRZYRODY

Tabela 54. Wykaz pomników przyrody występujących na gruntach LP w zarządzie Nadleśnictwa

L.p.	Nr zarządzenia data dziennik urzędowy wojewody, poz.	Położenie		Opis obiektu						
		Obręb leśny, oddz. pododdz.	Gmina, leśnictwo	Rodzaj	Wiek drzew	Obwód drzew cm	Wys. m	Stan zdrowotny	Zagrożenia	Pow. (kępy) ha
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Decyzja Wojewody Bielskiego OŚ-op-714/p/9/8 z dn. 30.12.1981.	Jeleśnia 215a	Jeleśnia Romanka D.	sosna wejmutka	200	375	34			
2.	Decyzja Woj. Bielskiego Nr 3/93 z dn. 8.10.1993.	Jeleśnia 153i	Jeleśnia Sopotnia D.	klon jawor	250	335	24			
3.	Decyzja Woj. Bielskiego z dn. 31.12.1988.	Jeleśnia 143p	Jeleśnia Sopotnia D.	Modrzew sosna 13 szt.	od 100 do 120	od 107 do 230	Od 18 Do 24			
4.	Decyzja Woj. Bielskiego Nr 253/84 z dn.31.12.1984	Żywiec 131s	Ślemień Ślemień	dąb 2 szt. klon zw.	200 250	250, 315 455	16 20			
5.	Rozporządzenie Woj. Bielskiego nr 1/93 z dn. 23.04.1993	Żywiec 206d	Ślemień Ślemień	Jaskinia <i>Komonieckiego</i> w miejscowości Las na zachodnim zboczu Pośredniego Gronia (680 m n.p.m.), na jednym z dopływów potoku „Dusica”						
6.	Decyzja prezydium WRN w Krakowie Rol.IX-3/44/19/62 z dn. 26.10.1962	Żywiec 7d	Ślemień Zakocierz	Skała <i>Baszta skalna</i> o wymiarach 6.5x3.5x10m.						
7.	Decyzja Woj. Bielskiego nr 1/93 z dn. 23.04.1993	Jeleśnia 120b	Jeleśnia Korbielów	Jaskinia „Jaskinia pod rozdrożem” na porośniętym gładzowisku w dolinie potoku Buczyńka.						
8.	Decyzja Woj. Bielskiego nr 1/93 z dn. 23.04.1993	Żywiec 140a	Ślemień Gilowice	Jaskinia <i>Czarne Działy I</i> na wzniesieniu w obrębie porośniętego gładzowiska., 720 m n.p.m., na pld-wsch. zboczach pasma dochodzącego do szczytu Gibasów Wierch (898 m n.p.m.).						
9.	Decyzja Woj. Bielskiego nr 1/93 z dn. 23.04.1993	Żywiec 140a	Ślemień Gilowice	Jaskinia <i>Czarne Działy II</i> opis jw. – 750 m n.p.m.						

III.1.2.5. GATUNKI GRZYBÓW, ROŚLIN I ZWIERZĄT OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ

Grzyby i rośliny chronione

Wykaz gatunków roślin podlegających ochronie gatunkowej ustalony został □

- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin

- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów

Lista grzybów i roślin podlegających ochronie ścisłej i częściowej, występujących na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia została sporządzona na podstawie danych z Nadleśnictwa i RDOŚ następnie uzupełniona o dane uzyskane w trakcie prac urządzeniowych. Wykaz ten w oczywisty sposób nie wyczerpuje całości bogactwa gatunkowego i będzie w przyszłości uzupełniany.

Tabela 55. Gatunki roślin i grzybów zinwentaryzowane na gruntach Nadleśnictwa (chronione i rzadkie)

L.p.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochrony.	Czerwona księga	Lokalizacja
1.	ciemieżyca biała	<i>Veratrum album</i>	s		Obr. Żywiec 28a
2.	ciemieżyca zielona	<i>Veratrum lobelianum</i>	cz		Obr. Jeleśnia 155b, 212a,b, 214a, 213c
3.	czosnek niedźwiedzi	<i>Allium ursinum</i>	cz		Obr. Jeleśnia 24b,d, 185c, 243d, Obr. Żywiec 25c, 116a, 208a, 209a
4.	czosnek syberyjski	<i>Allium sibiricum</i>	s	VU	Dane wrażliwe
5.	dzięgiel litwor	<i>Angelica archangelica</i>	cz		Obr. Jeleśnia 154a
6.	dziewięcśl bezłodygowy	<i>Carlina acaulis</i>	cz		Obr. Jeleśnia 167c, 264b
7.	gnieźnik leśny	<i>Neottia nidus-avis</i>	cz		Dane wrażliwe
8.	goryczka trojeściowa	<i>Gentiana asclepiadea</i>	cz		Obr. Jeleśnia 111a-c, 180a,f, 181a-c, 203a, 204a-i, 238a-c, 239a, Obr. Żywiec 198f,h, 208a, 209a
9.	gruszyca zielonawa	<i>Pyrola chlorantha</i>	cz		Obr. Jeleśnia 204h
10.	jarząb szwedzki	<i>Sorbus intermedia</i>	s	EN	Dane wrażliwe
11.	kruszczyk błotny	<i>Epipactis palustris</i>	s		Dane wrażliwe
12.	lilia złotogłów	<i>Lilium martagon</i>	s		Obr. Jeleśnia 74b, 168a,b, 206a, 214a
13.	listera sercowata	<i>Listera cordata</i>	s		Obr. Jeleśnia 107a, 111a,b,c
14.	naparstnica zwyczajna	<i>Digitalis grandiflora</i>	cz		Obr. Jeleśnia 167d, 176a, 205a, 206a, Obr. Żywiec 28a

L.p.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochrony.	Czerwona księga	Lokalizacja
15.	obuwik pospolity	<i>Cypripedium calceolus</i>	s	VU	Dane wrażliwe
16.	orlik pospolity	<i>Aquilegia vulgaris</i>	cz		Obr. Jeleśnia 208c
17.	paprotnik Brauna	<i>Polystichum braunii</i>	s		Obr. Jeleśnia 180a,b, 181a,b, Obr. Żywiec 42f,g, 44b
18.	paprotnik kolczysty	<i>Polystichum aculeatum</i>	s		Obr. Żywiec 42f,g, 44b, 171b
19.	parzydło leśne	<i>Aruncus sylvestris</i>	cz		Posp. m. in. Obr. Jeleśnia 61a, 153b, 240f, 243b, Obr. Żywiec 12c, 62a, 115a, 198f,h
20.	pierwiosnek wyniosły	<i>Primula elatior</i>	cz		Obr. Jeleśnia 56b,g, 57b, 63c, 180b,f, 181a-c
21.	pióropusznik strusi	<i>Matteuccia struthiopteris</i>	cz		Obr. Żywiec 79j
22.	podkolan biały	<i>Platanthera bifolia</i>	cz		Obr. Jeleśnia 167a,c, 168b, 206a, Obr. Żywiec 5i, 56a
23.	podrzeń żebrowiec	<i>Blechnum spicant</i>	cz		Obr. Jeleśnia 46b, 47a,b, 48a, 49c,f, 107c, 111c, 153f,d, 164a, 180b,f, 181a-c, 184a-f, 187b, 189b, 192a,b, 201a, 202b, 204a-i, 238a-c, 239a, Obr. Żywiec 12a,b, 14a-c, 15a,b, 21c, 23a-c, 62a, 63a-c, 64a,b, 65f,g, 66a,b, 67a,b, 113a, 130d, 208a, 209a
24.	sosna kosa	<i>Pinus mugo</i>	cz		Obr. Jeleśnia 238a-c, 239a
25.	sosna limba	<i>Pinus cembra</i>	cz		Obr. Jeleśnia 117b, 122d, 131a, 154a, 235c,
26.	śnieżyczka przebiśnieg	<i>Galanthus nivalis</i>	cz		Obr. Jeleśnia 56g, 189a, 210b, 212b
27.	storczyk męski	<i>Orchis mascula</i>	s		Dane wrażliwe
28.	szafran spiski	<i>Crocus scepusiensis</i>	cz		Dane wrażliwe
29.	tocja karpacka	<i>Tozzia alpina subsp. Carpatica</i>	s		Dane wrażliwe
30.	tojad mocny	<i>Aconitum firmum.</i>	s		Dane wrażliwe
31.	tojad morawski	<i>Aconitum firmum subsp. Moravicum</i>	s	VU	Dane wrażliwe
32.	wawrzynek wilczelyko	<i>Daphne mezereum</i>	cz		Obr. Jeleśnia 67f, 125f, 153f, Obr. Żywiec 79j, 170b, 198f,h
33.	widłak goździsty	<i>(Lycopodium clavatum</i>	cz		Dane wrażliwe
34.	widłak jałowcowaty	<i>Lycopodium annotinum</i>	cz		Dane wrażliwe

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochrony.	Czerwona księga	Lokalizacja
35.	widłoząb zielony	<i>Dicranum viride</i>	s		Dane wrażliwe
36.	wroniec widlasty (widłak wroniec)	<i>Huperzia selago</i>	cz		Obr. Jeleśnia 96a, 105d, 107c, 111a,b,c, 115a, 116a, 130g, 180b,f, 181a-c, 204a-i, 238a-c, 239a, Obr. Żywiec 55d, 97d, 208a
37.	zarzyczka górską	<i>Cortusa matthioli</i>	cz	R	dane wrażliwe

Kategorie ochronności (wg czerwonej księgi):

E - gatunki ginące, których przetrwanie jest mało prawdopodobne w obecnych szkodliwych warunkach

V - gatunki zagrożone, które znajdują się w kategorii E, jeżeli nadal oddziaływać będą na nie czynniki negatywne

R - gatunki rzadkie, których populacje w skali światowej są niewielkie

O - gatunki wydobyte z niebezpieczeństwa dzięki zabiegom ochronnym

I - gatunki nieokreślone, o których wiadomo, że są zagrożone lub rzadkie, ale aktualny stan rozpoznania nie pozwala na określenie ich statusu

Tabela 56. Wykaz roślin występujących na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia nieposiadających precyzyjnej lokalizacji

Lp.	Nazwa gatunku polska	Nazwa gatunku łacińska	Status ochrony s-ściśła cz-częściowa
1.	Bażyna obupłciowa	<i>Empetrum hermaphroditum</i>	
2.	Czerniec gronkowy	<i>Actea spicata</i>	
3.	Czosnek siatkowaty	<i>Allium victorialis</i>	
4.	Dziwięcśl bezłodygowy	<i>Carlina acaulis</i>	cz
5.	Dzięgiel litwor	<i>Angelica archangelica</i>	cz
6.	Gnidosz rozesłany	<i>Pedicularis sylvatica</i>	cz
7.	Goździk kosmaty	<i>Dianthus armeria</i>	s
8.	Gółka długoostrogowa	<i>Gymnadenia conopea</i>	s
9.	Listera jajowata	<i>Listera ovata</i>	cz
10.	Miesięcznica trwała	<i>Lunaria rediviva</i>	
11.	Miłosna górską	<i>Adenostyles alliariae</i>	
12.	Naparstnica purpurowa	<i>Digitalis purpurea</i>	
13.	Narecznica grzebieniasta	<i>Dryopteris cristata</i>	
14.	Oset łopianowy	<i>Carduus personata</i>	
15.	Paprotnica górską	<i>Cystopteris montana</i>	
16.	Paprotnica krucha	<i>Cystopteris fragilis</i>	
17.	Piżmaczek wiosenny	<i>Adoxa moschatelina</i>	
18.	Pokrzyk wilcza jagoda	<i>Atropa belladonna</i>	cz
19.	Porzeczka alpejska	<i>Ribes alpinum</i>	
20.	Rogownica źródłana	<i>Cerastium fontanum</i>	
21.	Rosiczka okrągłolistna	<i>Drosera rotundifolia</i>	s

Lp.	Nazwa gatunku polska	Nazwa gatunku łacińska	Status ochrony s-ściśła cz-częściowa
22.	Rutewka orlikolistna	<i>Thalictrum sp.</i>	
23.	Rzeżucha trójlistkowa	<i>Cardamine trifolia</i>	
24.	Skrzyp leśny	<i>Equisetum sylvaticum</i>	
25.	Skrzyp olbrzymi	<i>Equisetum telmateia</i>	
26.	Skrzyp polny	<i>Equisetum arvense</i>	
27.	Storczyk plamisty	<i>Dactylorhiza maculata</i>	
28.	Storczyk szerokolistny	<i>Dactylorhiza latifolia</i>	
29.	Śnieżyczka przebiśnieg	<i>Galanthus nivalis</i>	cz
30.	Trędownik omszony	<i>Scophularia scopoli</i>	
31.	Urdzik karpacki	<i>Soldanella carpatica</i>	
32.	Wiciokrzew czarny	<i>Lonicera nigra</i>	
33.	Wierzbownica okółkowa	<i>Epilobium alpestre</i>	
34.	Wierzbownica zwieszona	<i>Epilobium nutans</i>	
35.	Zawilec gajowy	<i>Anemone nemorosa</i>	
36.	Zdójówka rutewkowata	<i>Isopyrum thalictroides</i>	
37.	Złocień okrągłolistny	<i>Leucanthemum waldsteinii</i>	
38.	Żurawina błotna	<i>Oxycoccus quadripetalus</i>	
39.	Żywiec dziewięciolistny	<i>Dentaria enneaphyllos</i>	

Tabela 57. Wykaz grzybów występujących na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia nieposiadających precyzyjnej lokalizacji

Lp.	Nazwa gatunku polska	Nazwa gatunku łacińska	Status ochrony s-ściśła cz-częściowa
1	Soplówka jodłowa	<i>Hericium alpestre</i>	cz
2	Smardz jadalny	<i>Morchella esculenta</i>	cz
3	Smardz stożkowaty	<i>Morchella vulgaris</i>	cz
4	Sarniak dachówkowaty	<i>Sarcodon imbricatus</i>	
5	Szmaciak gałęzisty	<i>Sparassis crispa</i>	

III.1.2.6. ZWIERZĘTA CHRONIONE

Gatunki zwierząt podlegające ochronie gatunkowej określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 7 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Informacje na temat fauny chronionej występującej na obszarze Nadleśnictwa Jeleśnia uzyskane zostały z inwentaryzacji przyrodniczej nadleśnictwa, bazy danych RDOŚ. Uzupełniono ją informacjami zebranymi przy okazji prac taksacyjnych, jak również z wszelkich dostępnych opracowań dotyczących obszarów objętych różnymi formami ochrony.

Tabela 58. Gatunki zwierząt o zlokalizowanych siedliskach występowania objęte ochroną gatunkową zwierząt występujące na terenie nadleśnictwa Jeleśnia

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	adres leśny	Uwagi
ssaki				
1324	Nocek duży	<i>Myostis myostis</i>	dane wrażliwe	
1337	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>	Obr. Żywiec 12c	
2612	Darniówka tatrzańska	<i>Microtus tatricus</i>	Dane wrażliwe	Jako adres leśny podano obszar potencjalnego występowania
1352	Wilk	<i>Canis lupus</i>	dane wrażliwe	
1361	Ryś	<i>Lynx lynx</i>	dane wrażliwe	
1354	Niedźwiedź brunatny	<i>Ursus arctos</i>	dane wrażliwe	
Ptaki				
A217	Sóweczka zwyczajna	<i>Glaucidium passerinum</i>	wyznaczona strefa ochronna	
A108	Głuszec zwyczajny	<i>Tetrao urogallus</i>	dane wrażliwe	
bezkęgowce				
4014	Biegacz urozmaicony	<i>Carabus variolosus</i>	dane wrażliwe	
4024	Sichrawa karpacka	<i>Pseudogaurotina excellens</i>	dane wrażliwe	

**III.1.2.7. LISTA GATUNKÓW ZWIERZĄT OBSERWOWANYCH NA TERENIE
NADLEŚNICTWA JELEŚNIA O NIEUSTALONEJ LOKALIZACJI**

L.p.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
Ssaki		
1.	Gronostaj	<i>Mustela erminea</i>
2.	Jeż wschodni	<i>Erinaceus concolor</i>
3.	Kret	<i>Talpa europaea</i>
4.	Łasica	<i>Mustela nivalis</i>
5.	Mopek	<i>Barbastella barbastellus</i>
6.	Nocek Bechsteina	<i>Myotis bechsteinii</i>
7.	Nocek orzęsiony	<i>Myotis emarginatus</i>
8.	Orzesznica	<i>Muscardinus avellanarius</i>
9.	Popielica	<i>Glis glis</i>
10.	Ryjówka aksamitna	<i>Sorex araneus</i>
11.	Ryjówka górską	<i>Sorex alpinus</i>
12.	Ryjówka malutka	<i>Sorex minutus</i>
13.	Wiewiórka	<i>Sciurus vulgaris</i>
14.	Wydra	<i>Lutra lutra</i>
15.	Żbik	<i>Felis silvestris</i>
Ptaki		
1.	Brodzicz piskliwy	<i>Actitis hypoleucos</i>
2.	Ciarnówka	<i>Sylvia communis</i>
3.	Czajka	<i>Vannellus vanellus</i>
4.	Drozd obrożny	<i>Turdus torquatus</i>
5.	Drozd śpiewak	<i>Turdus philomelos</i>
6.	Dzięcioł białogrzbiety	<i>Dendrocops leucotos</i>
7.	Dzięcioł czarny	<i>Dryocopus martius</i>
8.	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>
9.	Dzięcioł trójpalczasty	<i>Picoides tridactylus</i>
10.	Dzięcioł zielonosiwy	<i>Picus canus</i>
11.	Dzięcioł zielony	<i>Picus viridis</i>
12.	Dzięciołek	<i>Dendrocopos minor</i>
13.	Gawron	<i>Corvus frugilegus</i>
14.	Gil	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>
15.	Grubodziób	<i>Coccothyaustes coccothyaustes</i>
16.	Jaskółka dymówka	<i>Hirundo rustica</i>
17.	Jaskółka oknówka	<i>Delichon urbica</i>
18.	Jastrząb	<i>Accipiter gentilis</i>
19.	Jerzyk	<i>Apus apus</i>
20.	Kania ruda	<i>Milvus milvus</i>
21.	Kawka	<i>Corvus monedula</i>
22.	Kłaskawka	<i>Saxicola torquata</i>

L.p.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
23.	Kobuz	<i>Falco subbuteo</i>
24.	Kopciuszek	<i>Phoenicurus ochruros</i>
25.	Kos	<i>Turdus merula</i>
26.	Kowalik	<i>Sitta europaea</i>
27.	Krętogłów	<i>Jynx torquilla</i>
28.	Krogulec	<i>Accipiter nisus</i>
29.	Kruk	<i>Corvus corax</i>
30.	Krzyżodziób świerkowy	<i>Loxia curvirostra</i>
31.	Kukułka	<i>Cuculus canorus</i>
32.	Kwiczół	<i>Turdus phaeops</i>
33.	Łozówka	<i>Acrocephalus palustris</i>
34.	Muchołówka białoszyja	<i>Ficedula albicollis</i>
35.	Muchołówka szara	<i>Muscipata striata</i>
36.	Muchołówka żałobna	<i>Ficedula hypoleuca</i>
37.	Mysikrólik	<i>Regulus regulus</i>
38.	Myszołów zwyczajny	<i>Buteo Buteo</i>
39.	Orzechówka	<i>Nucifraga caryocatactes</i>
40.	Paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>
41.	Pełzacz leśny	<i>Certhia familiaris</i>
42.	Piecuszek	<i>Phylloscopus trochilus</i>
43.	Piegża	<i>Sylvia curruca</i>
44.	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>
45.	Pleszka	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>
46.	Pliszka górska	<i>Motacilla cinerea</i>
47.	Pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>
48.	Pliszka żółta	<i>Motacilla flava</i>
49.	Pluszcz	<i>Cinclus cinculus</i>
50.	Płochacz halny	<i>Prunella callaris</i>
51.	Płochacz pokrzywnica	<i>Prunella modularis</i>
52.	Pokląskwa	<i>Saxicola rubetra</i>
53.	Pokrzewka czarnołbista	<i>Sylvia atricapilla</i>
54.	Pokrzewka ogrodowa	<i>Sylvia borin</i>
55.	Potrzeszcz	<i>Emberiza calandra</i>
56.	Pójdźka	<i>Athene noctua</i>
57.	Przepiórka	<i>Coturnix coturnix</i>
58.	Puchacz	<i>Bubo bubo</i>
59.	Pustułka zwyczajna	<i>Falco tinnunculus</i>
60.	Puszczyk	<i>Strix aluco</i>
61.	Puszczyk uralski	<i>Strix uralensis</i>
62.	Raniuszek	<i>Aegithalos caudatus</i>
63.	Rokitniczka	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>
64.	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>
65.	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>
66.	Sikora bogatka	<i>Parus major</i>

L.p.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
67.	Sikora czarnogłowa	<i>Parus montanus</i>
68.	Sikora czubatka	<i>Parus cristatus</i>
69.	Sikora modra	<i>Parus caeruleus</i>
70.	Sikora sosnowka	<i>Parus ater</i>
71.	Sikora uboga	<i>Parus palustris</i>
72.	Siniak	<i>Columba oenas</i>
73.	Siwierniak	<i>Anthus spinoletta</i>
74.	Skowronek polny	<i>Alauda arvensis</i>
75.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>
76.	Sóweczka zwyczajna	<i>Glaucidium passerinum</i>
77.	Sroka	<i>Pica pica</i>
78.	Srokosz	<i>Lanius excubitor</i>
79.	Strzyżyk	<i>Troglodytes troglodytes</i>
80.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>
81.	Świergotek drzewny	<i>Anthus trivialis</i>
82.	Świergotek łąkowy	<i>Anthus pratensis</i>
83.	Świstunka leśna	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>
84.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>
85.	Turkawka	<i>Streptopelia turtur</i>
86.	Włochatka zwyczajna	<i>Aegolius funereus</i>
87.	Wrona siwa	<i>Corvus corone</i>
88.	Wróbel domowy	<i>Passer domesticus</i>
89.	Wróbel mazurek	<i>Passer montanus</i>
90.	Zaganiacz	<i>Hippolais icterina</i>
91.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>
92.	Zniczek	<i>Regulus ignicapillus</i>
Gady		
1	Jaszczurka zwinka	<i>Lacerta agilis</i>
2	Jaszczurka żyworodna	<i>Lacerta vivipara</i>
3	Padalec zwyczajny	<i>Anguis fragilis</i>
4	Zaskroniec zwyczajny	<i>Natrix natrix</i>
5	Żmija zygzakowata	<i>Vipera berus</i>
Płazy		
1	Grzebiuszka ziemna	<i>Pelobates fuscus</i>
2	Kumak górski	<i>Bombina variegata</i>
3	Kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>
4	Ropucha szara	<i>Bufo bufo</i>
5	Rzekotka drzewna	<i>Hyla arborea</i>
6	Salamandra plamista	<i>Salamandra salamandra</i>
7	Traszka górską	<i>Triturus alpestris</i>
8	Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>
9	Traszka karpacka	<i>Triturus montadoni</i>
10	Traszka zwyczajna	<i>Triturus vulgaris</i>
11	Żaba trawna	<i>Rana temporaria</i>

L.p.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
12	Żaba wodna	<i>Rana esculanta</i>
Owady		
1	Biegacz urozmaicony	<i>Carabus variolosus</i>
2	Czerwończyk płomieniec	<i>Lycaena hippothoe</i>
3	Dostojka alethea	
4	Kraśnik	<i>Adscita statices</i>
5	Mieniak strużnik	<i>Apatura ilia</i>
6	Mieniak tęczowiec	<i>Apatura iris</i>
7	Paż królowej	<i>Papilio machaon</i>
8	Rusałka Żałobnik	<i>Nymphalis antiopa</i>
9	Sichrawa karpacka	<i>Pseudogaurotina excellens</i>
10	Tęcznik	<i>Calosoma</i>
11	Trzmiele:	- <i>Bobmus pyrenaeus</i>
12		- <i>Bobmus lucorum</i>
13		- <i>Bombus pratorum</i>
14		- <i>Bombus hortorum</i>
15		- <i>Bombus ruderarius</i>

III.1.2.8. GATUNKI SPECJALNEJ TROSKI

Na naradzie techniczno gospodarczej zatwierdzono jako gatunki specjalnej troski szczególnie rzadkie gatunki zwierząt znajdujące się na liście „naturowej” są to:

Sóweczka zwyczajna – *Glaucidium passerinum*

oraz gatunki roślin pozostające pod ochroną ścisłą wymagające ochrony czynnej oraz szczególnie rzadkie, są to:

Tojad morawski - *Aconitum firmum subsp. Moravicum*

Czosnek syberyjski – *Allium sibiricum*

Zarzyczka górską - *Cortusa matthioli*

III.1.2.9. OBIEKTY KULTURY MATERIALNEJ

- Tzw. Stary Zamek w Żywcu, którego początki sięgają XIV wieku,
- Tzw. Nowy Zamek w Żywcu, pałac klasycystyczny wybudowany przez Habsburgów,
- Kościół Katedralny Narodzenia NMP w Żywcu, pochodzący z XV wieku, przebudowany w stylu barokowym w XVIII wieku,
- Kościół p.w. Świętego Krzyża w Żywcu, zbudowany w stylu gotycki w XIV wieku, przebudowany na styl barokowy w wieku XVIII,
- Park przy zamkowy w Żywcu, założony w stylu włoskim w XVII wieku, przekomponowany w XIX wieku na styl angielski,
- Kościół parafialny z XIX w. – Koszarawa,
- Budynek dawnej karczmy z XIX w. – Koszarawa,
- Kapliczki przydrożne - Koszarawa, Przyborów,
- Dzwonnica - Koszarawa Bystra,
- Zespół pałacowo-dworski z XIX w. –Rychwałd,
- Kościół oo. Franciszkanów p.w. Świętego Mikołaja z XVIII w. - Rychwałd,
- Kościół p.w. św. Andrzeja Apostoła późnogotycki kościół drewniany z XVI w. przeniesiony w XVIII w. z Rychwałdu do Gilowic (zabytek klasy „0”),
- Kościół parafialny p.w. św. Wojciecha z 1628 r. – Jeleśnia,
- Karczma z XVIII w – Jeleśnia,
- Drewniany kościół z XVII w. p.w. ś. Szymona i Judy Tadeusza – Łodygowice,
- Murowany dwór, tzw. Zamek z XVII wieku – Łodygowice,
- Kapliczka p.w. Przemienienia Pańskiego – Kocoń,
- Chałupa z 1867 r. – Las,
- Kościół Najświętszej Marii Panny na Jasnej Górcie z XIX w – Ślemień,
- Kościół XIX-wieczny - Pewel Mała,
- Kaplica "Upadek" z roku 1818 - Pewel Ślemieńska.

III.2. OBSZARY POTENCJALNEJ KOLIZJI POMIĘDZY CELAMI OCHRONY PRZYRODY A GOSPODARKĄ LEŚNĄ

Przedmioty ochrony w ramach sieci Natura 2000 oraz inne cenne elementy środowiska wymagają niekiedy specjalnego traktowania, które może być sprzeczne z zasadami prowadzenia gospodarki leśnej. Takie przeciwstawne kierunki mogą przyczynić się do powstania trudnych do rozwiązania problemów.

Jednym z takich problemów może być zablokowanie użytkowania rębnych i przeszłorębnych drzewostanów ze względu na ochronę siedliska przyrodniczego lub dla ochrony rzadkich ksylobiontów. Podobnie może być w przypadku zaplanowania użytkowania w sposób zmieniający właściwą dla danego gatunku czy siedliska strukturę wiekową i gatunkową drzewostanów.

Inną poważną kwestią może być przebudowa drzewostanów, których aktualny skład gatunkowy jest niezgodny z gospodarczym typem drzewostanu, a dokładniej w przypadku, kiedy taki drzewostan zakwalifikowany do przebudowy jest miejscem występowania gatunków chronionych i ze względu na nie przebudowa będzie niemożliwa.

Potencjalna kolizja między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną może mieć miejsce w zdefiniowanych przez PUL gospodarczych typach drzewostanów na siedliskach objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000, dla których przyrodniczy typ siedliska może być odmienny. Prowadzić to może do uznania tak zdefiniowanych przez PUL gospodarczych typów lasu za czynniki znacząco negatywnie oddziałujące na siedliska chronione. Inną istotną kwestią mogą być zaplanowane zalesienia na gruntach przejętych przez LP oraz na nieużytkach. Działania takie mogą prowadzić do utraty cennych nieleśnych siedlisk przyrodniczych. Problem jest tym poważniejszy, że zwiększanie lesistości jest głównym celem Polityki Leśnej Państwa. W przypadku Nadleśnictwa Jeleśnia zalesienia nie są przewidziane.

Brakuje też jednoznacznych, obiektywnych kryteriów w zakresie inwentaryzacji oraz pozostawiania martwego drewna w różnych typach lasu. Zgodnie z Zasadami Hodowli Lasu w drzewostanach użytkowanych rębnie należy pozostawić co najmniej 5% powierzchni starodrzewu do naturalnego rozkładu.

III.3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY PRZYRODY, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PUL

Istotne problemy przy sporządzaniu projektu planu to:

- brak planów ochrony lub planów zadań ochronnych dla wszystkich obszarów Natura 2000;
- brak aktualnych planów ochrony dla wszystkich rezerwatów;
- brak sygnowanych przez Ministerstwo Środowiska szczegółowych wytycznych dotyczących sposobów ochrony poszczególnych gatunków lub typów siedlisk przyrodniczych;
- zawieranie w PZO dla obszarów Natura 2000 ograniczeń w gospodarce leśnej polegających na ograniczaniu lub rezygnacji z użytkowania drzewostanów, a nawet dużych obszarów lasu w przedziałach czasowych, wysokościowych lub wiekowych
- brak szczegółowej wiedzy o występowaniu niektórych gatunków, wyznaczeniu stref ochrony ostoi

III.4. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PUL

Sporządzanie planu urządzenia lasu, który jest podstawą funkcjonowania gospodarki leśnej, jest obowiązkiem nałożonym Ustawą o lasach z dnia 28 września 1991 r. Plan ten jest sporządzany z wykorzystaniem właściwych instrukcji i zasad, z uwzględnieniem ochrony lasów, zwłaszcza lasów stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody oraz lasów

szczególnie cennych, przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju. Odstąpienie od jego realizacji z wielu względów nie jest możliwe. Ewentualne odstąpienie mogłoby pociągnąć za sobą niekorzystne skutki nie tylko dla środowiska, ale też dla społeczeństwa.

Brak realizacji tego podstawowego planu może być zagrożeniem dla trwałości, a utrzymanie tej trwałości jest podstawowym zadaniem Lasów Państwowych wynikającym z Ustawy o lasach [1991]. Realizacja planu urządzenia lasu gwarantuje przemianę pokoleń w środowisku leśnym, co jest szczególnie ważne w sytuacji drzewostanów niezgodnych lub częściowo zgodnych z zajmowanym siedliskiem. Wprawdzie znaczna część fitocenozy leśnych w niezakłóconych warunkach siedliskowych może funkcjonować bez pomocy człowieka, jednak w sytuacji zniekształceń składu gatunkowego drzewostanów i często silnej presji ze strony neofitów niekontrolowane starzenie się tego typu drzewostanów i ich rozpad przy braku odpowiedniego naturalnego potencjału odnowieniowego siedliska może doprowadzić do niekorzystnych zmian w ekosystemie leśnym i utraty jego wielu cennych komponentów. Tymczasem zawarte w planie urządzenia lasu działania mające dostosować składy gatunkowe drzewostanów do siedlisk, tj. do ich przebudowy są ważnym elementem renaturalizacji tego typu siedlisk leśnych. Zakładając poprawność projektowanych składów gatunkowych rezygnacja z zapisanych w planie odnowień doprowadzi do rozpadu niedostosowanych drzewostanów, a naturalny proces odradzania się siedliska może przebiegać o wiele wolniej. Inne skutki dla środowiska mogą objawić się niekorzystnym, spontanicznym rozwojem roślinności, a to może powodować niekorzystne zmiany w siedlisku oraz zanikanie gatunków, w tym gatunków cennych.

Zawarte w planach urządzenia lasu opisy taksacyjne i programy ochrony przyrody dla nadleśnictw zawierają opisane w uporządkowany sposób wyniki unikalnych inwentaryzacji przyrodniczych, lokalizacje obiektów chronionych, opis ich stanu i zalecane sposoby ochrony; brak planów urządzenia lasu to ograniczenie w istotny sposób zakresu takich informacji, a zatem ograniczenie możliwości ochrony w/w obiektów.

Drugim, ważnym aspektem są skutki społeczne. Pozyskiwane w lesie drewno jest podstawowym źródłem dochodów Lasów Państwowych. Przerwanie lub istotne ograniczenie prowadzenia gospodarki leśnej doprowadzi do utraty źródła finansowania pracy rzeszy ludzi zatrudnionych w leśnictwie, w branżach powiązanych z nim i od niego zależnych. Ograniczenie związane z przetrzymywaniem drewna w lesie przez wydłużanie wieków rębności powodować będzie znaczne straty wartości później pozyskanego drewna, do tego stopnia, że pozyskanie to może przestać być opłacalne.

IV. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000

IV.1. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PUL NA ŚRODOWISKO

Las jako ekosystem składa się z komponentów przyrody ożywionej i nieożywionej. Zapisy planu urządzenia lasu dotyczą lasu jako całości, dlatego oddziałuje on również na jego poszczególne składniki. Rozdział ten dotyczy wpływu zapisów PUL na poszczególne składniki środowiska leśnego. Plan Urządzania Lasu proponuje wskazówki gospodarcze w poszczególnych wydzieleniach nie określając w przypadku cięć pielęgnacyjnych ich intensywności ani w przypadku wszystkich rodzajów cięć, ich ładu przestrzennego. **O wpływie na obiekty ochrony decyduje więc generalnie nie zaplanowanie wskazówki w planie a sposób jej wykonania.** W przypadku obiektów występujących punktowo takich jak stanowiska roślin, mikrosiedliska, gniazda ptaków wpływ ten jest niemożliwy do określenia. W większym stopniu możemy wnioskować o długoterminowym wpływie wskazówek gospodarczych na kształt siedliska leśnego rozumianego jako kompleks czynników biotycznych (gleba znajdujące się na niej rośliny wraz z drzewostanem). Siedlisko to samo będąc przedmiotem ochrony oddziałuje na inne obiekty ochrony.

IV.1.1. ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ

Różnorodność biologiczna jest czynnikiem wzmacniającym trwałość lasu i zapewniającym jego ciągłość. Jej ochrona i przywracanie należy do działań współczesnego leśnictwa. Działania takie nakładają na Lasy Państwowe obowiązujące zarządzenia i instrukcje. Zapisy planu urządzenia lasu przewidują ochronę cennych siedlisk przyrodniczych oraz znanych stanowisk chronionych roślin i zwierząt w powiązaniu z prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej. Wykonane w ramach urządzania lasu opracowania glebowo-siedliskowe służą lepszemu poznaniu naturalnego zróżnicowania gleb i siedlisk leśnych w celu dostosowania zadań w zakresie hodowli lasu do trofizmu siedlisk.

Nieznacny udział drzewostanów o składzie gatunkowym niezgodnym z gospodarczym typem drzewostanu świadczy o właściwym wykorzystaniu potencjału siedlisk. Zapewnia to kształtowanie się właściwej struktury drzewostanów oraz stwarza dogodne warunki rozwoju dla odpowiednich dla takich drzewostanów zespołów grzybów, roślin i zwierząt.

Zastosowanie przyjętych dla poszczególnych siedlisk typów drzewostanu (z uwzględnieniem uwag zawartych w prognozie) w większości przypadków nie przyczyni się do uproszczenia lub zniekształcenia naturalnego zróżnicowania w ramach siedlisk przyrodniczych. Pewne zagrożenie niosą ze sobą przyjęte składy gatunkowe na siedliskach przyrodniczych, zwłaszcza na siedliskach *91E0 i 91F0. Konieczne jest w tym przypadku zweryfikowanie tych składów i dostosowanie ich do składów dla przyrodniczych typów lasu.

Zapisy planu nie powodują rozdrobnienia kompleksów leśnych oraz zachwiania ciągłości korytarzy ekologicznych.

Zaleca się ograniczenie do minimum działań związanych z lokalną regulacją stosunków wodnych na siedliskach wilgotnych i silnie świeżych (siedliskach przyrodniczych związanych z wyższym poziomem wód gruntowych).

W celu oceny wpływu PUL na powierzchniowe formy ochrony, które w znaczący sposób decydują o bioróżnorodności obszaru nadleśnictwa, analizie poddano zaplanowane wokół nich zabiegi gospodarcze. W przypadku form wielkoobszarowych, tj. Żywieckiego Parku Krajobrazowego Parku Krajobrazowego Beskidu Małego nie stwierdzono zagrożeń dla różnorodności biologicznej, także krajobrazowej, które wynikałyby z zapisów PUL.

W przypadku rezerwatów przyrody analiza również nie wykazała negatywnego oddziaływania zapisów PUL na spektrum różnorodności biologicznej.

Celem stwarzania warunków do rozwoju w ekosystemach leśnych naturalnych zespołów ksylobiontów w PUL umieszczono zapis o pozostawianiu drewna, przede wszystkim liściastego, ścinanego w ramach zabiegów pielęgnacyjnych, posuszu na powierzchniach trudnodostępnych oraz pojedynczych, starych egzemplarzy drzew, szczególnie dziuplastych, do ich naturalnego rozpadu.

Po uwzględnieniu uwag zawartych w niniejszym dokumencie, wpływ zapisów PUL na różnorodność biologiczną będzie można w długim okresie czasu identyfikować jako dodatni.

IV.1.2. ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI

Plan urządzenia lasu nie ma znaczącego wpływu na jakość czy bezpieczeństwo życia ludzi. Jako pozytywny wpływ można identyfikować w wymiarze społecznym wpływ na samopoczucie poprzez udostępnianie lasów, jako miejsca rekreacji, wypoczynku oraz prowadzenia edukacji przyrodniczej. Można też identyfikować pozytywny wpływ w wymiarze ekonomicznym poprzez zapewnienie pracy i dochodów społecznościom lokalnym, a także w szerszym ujęciu, grupom zawodowym związanym z leśnictwem i branżą drzewną. Aspekty te dotyczą jednak całości lasów.

IV.1.3. ODDZIAŁYWANIE NA CHRONIONE GATUNKI GRZYBÓW, ROŚLIN I ZWIERZĄT

Rośliny

Spośród zapisów PUL największe oddziaływanie na chronione gatunki roślin mają czynności związane z pozyskaniem drewna. Podzielić je można na dwie grupy:

- zagrożenie wynikające z możliwości mechanicznego zniszczenia osobników lub stanowisk;
- zagrożenie związane ze zmianami warunków środowiskowych w wyniku przeprowadzonych prac. Zmiany takie mogą mieć różną intensywność i siłę oddziaływania na rzadkie gatunki flory, przy czym należy zauważyć, że gatunki te wykazują zwykle niską tolerancję na zmiany środowiskowe.

Technologia prac pozyskaniowych i odnowieniowych może jednak i powinna być na tyle elastyczna, aby respektować wymogi zachowania stanowisk gatunków rzadkich i chronionych. Zasady Hodowli Lasu stwarzają możliwość ochrony przed zniszczeniem w trakcie cięć rębnych istniejących stanowisk gatunków rzadkich i chronionych. W wyniku rozpoznania rozmieszczenia stanowisk na powierzchni działki objętej cięciami rębnymi

można tak rozlokować kępy starodrzewu lub nawet pojedyncze, pozostające do następnej kolei rębni drzewa, aby zminimalizować zmiany w otoczeniu rośliny chronionej i nie narażać jej na ryzyko zniszczenia.

W przypadku gatunków rzadkich występujących na terenie Nadleśnictwa przy wykonywaniu prac leśnych należy zwrócić uwagę na ochronę ich stanowisk. Zaleca się, aby w miejscach występowania gatunków chronionych lub rzadkich, prace związane z pozyskaniem drewna i jego zrywką, przeprowadzaniem cięć pielęgnacyjnych realizować w sposób pozwalający uniknąć dużych zniszczeń runa, ściółki i gleby. Przykładem może być np. planowanie pozyskania zimą, przy pokrywie śnieżnej, wyznaczanie szlaków zrywkowych z ominięciem stanowisk roślin chronionych, pozostawianie (przy cięciach rębnych) biogrup i kęp z wszystkimi warstwami lasu. Wykonanie przytoczonych zabiegów wymaga również, aby przy wyznaczaniu szlaków zrywkowych oraz podczas wykonywania cięć omijać stanowiska roślin chronionych oraz przy użytkowaniu rębny rębnią częściową pozostawiać biogrupy i kępy z wszystkimi warstwami lasu. Są to bardzo istotne zalecenia szczególnie w odniesieniu do wykonywania cięć uprzętających w ramach rębni częściowej wielkopowierzchniowej. Zastosowanie tych cięć podyktowane jest koniecznością odsłaniania podrostów i nalotów i projektowane w drzewostanach w fazie zaawansowanej klasy odnowienia. Pozostawienie biogrup starodrzewu pozwoli uniknąć negatywnego oddziaływania zabiegów na stanowiska roślin chronionych.

PUL nie wykazuje znacząco negatywnego oddziaływania tych zapisów na chronione gatunki roślin.

Pewne zagrożenie niosą ze sobą cięcia i zrywka związane z pielęgnowaniem drzewostanów (TW, TP) i prowadzeniem rębni złożonych. Negatywne oddziaływanie ma charakter krótkoterminowy i przy zastosowaniu podstawowych działań ochronnych nie powoduje zagrożeń dla funkcjonowania stanowisk. Poważniejsze zagrożenie stanowić mogą zapisy o rębniach zupełnych, jednak zabezpieczenie fragmentów płatów i stanowisk w postaci pozostawianych przestoi w wystarczający sposób zabezpieczy możliwości zregenerowania się populacji w miarę upływu dłuższego czasu oraz zapewni bezpieczeństwo istnienia pojedynczych stanowisk.

Grupę szczególnego ryzyka związanego z realizacją planowanych zabiegów stanowią gatunki rzadkie. Ich uszkodzenie bądź zniszczenie niosłoby za sobą wysoce negatywne skutki. Do tej grupy zalicza się m.in. tocja alpejska, tocja karpacka, tojad morawski.

Położenie stanowisk gatunków które jest dokładnie znane musi być uwzględnione w trakcie realizacji prac leśnych. W trakcie wykonywania zabiegów z zakresu pielęgnacji i pozyskania należy zachować bezpieczną dla stanowiska odległość i nie lokalizować w jego pobliżu szlaków operacyjnych.

Kolejne gatunki, które wymuszają konieczność szczególnej ochrony to: listera sercowata lilia złotogłów. W ich przypadku należy pozostawiać wokół stanowisk fragmenty nienaruszonego drzewostanu, które zabezpieczą je przed niezamierzonymi uszkodzeniami w trakcie prac. W przypadku storczykowatych w celu zminimalizowania ryzyka uszkodzeń organów przetrwalnikowych gatunków z tej rodziny, zabiegi zaleca się przeprowadzać poza okresem wegetacyjnym.

Wpływ planu na pozostałe gatunki roślin można oceniać jako krótkotrwale negatywny, co oznacza że oddziaływanie zabiegów na te rośliny ustąpi po upływie kilku lat od chwili ich wykonania.

Tabela 59. Analiza oddziaływania planowanych zabiegów na gatunki roślin i grzybów

Gatunek		Znana liczba wydzieleni, w których zlokalizowano gatunek	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sumaryczna powierzchnia zabiegu (ha)	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do PUL
Nazwa polska	Nazwa łacińska				Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1386 bezlist okrywowy	<i>Buxbaumia viridis</i>	Brak precyzyjnej lokalizacji stanowisk			0	0	0	
czosnek niedźwiedzi	<i>Allium ursinum</i>	2	brak. wsk.	5,27	0	0	0	
czosnek syberyjski	<i>Allium sibiricum</i>	3	brak. wsk.	17,95	0	0	0	
4070 dzwonek piłkowany	<i>Capanula serrata</i>	Brak precyzyjnej lokalizacji stanowisk			0	0	0	
goryczka trojeściowa	<i>Gentiana asclepiadea</i>	13	brak. wsk.	67,75	0	0	0	
gruszyczka zielonawa	<i>Pyrola chlorantha</i>	1	brak. wsk.	0,66	0	0	0	
jarząb szwedzki	<i>Sorbus intermedia</i>	5	brak. wsk.	26,97	0	0	0	
kokoryczka okółkowa	<i>Polygonatum verticillatum</i>	2	brak. wsk.	5,27	0	0	0	
kopytnik pospolity	<i>Asarum europaeum</i>	4	brak. wsk.	9,53	0	0	0	
kruszczyk - rodzaj	<i>Epipactis sp.</i>	3	brak. wsk.	17,95	0	0	0	
liczydło górskie	<i>Streptopus amplexifolius</i>	5	brak. wsk.	26,97	0	0	0	

Gatunek		Znana liczba wydzieleń, w których zlokalizowano gatunek	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sumaryczna powierzchnia zabiegu (ha)	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do PUL
Nazwa polska	Nazwa łacińska				Krótkoter- minowe	Średnioter- minowe	Długoter- minowe	
lilia złotogłów	<i>Lilium martagon</i>	1	TP	8,55	0	+	+	W trakcie prac pielęgnacyjnych omijać stanowiska chronionej rośliny
listera sercowata	<i>Listera cordata</i>	3	brak. wsk.	17,95	0	0	0	
marzanka wonna	<i>Asperula adorata</i>	9	brak. wsk.	33,54	0	0	0	
omieg górski	<i>Doronicum austriacum</i>	5	brak. wsk.	26,97	0	0	0	
paprotka zwyczajna	<i>Polypodium vulgare</i>	8	brak. wsk.	29,33	0	0	0	
paprotnik - rodzaj	<i>Polystichum sp.</i>	3	brak. wsk.	44,43	0	0	0	
Paprotnik Brauna	<i>Polystichum braunii</i>	3	brak. wsk.	44,43	0	0	0	
paprotnik kolczysty	<i>Polystichum aculeatum</i>	3	brak. wsk.	44,43	0	0	0	
parzydło leśne	<i>Aruncus sylvestris</i>	2	brak. wsk.	4,26	0	0	0	
pierwiosnek wyniosły	<i>Primula elatior</i>	5	brak. wsk.	26,97	0	0	0	
podrzeń żebrowiec	<i>Blechnum spicant</i>	12	brak. wsk.	70,65	0	0	0	
sosna górska	<i>Pinus mugo</i>	4	brak. wsk.	34,21	0	0	0	
4116 Tocja karpacka	<i>Tozzia. alpina subsp. carpatica</i>	Rezerwat "Pod Rysianką"	brak. wsk.		0	0	0	

Gatunek		Znana liczba wydzieleń, w których zlokalizowano gatunek	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sumaryczna powierzchnia zabiegu (ha)	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do PUL
Nazwa polska	Nazwa łacińska				Krótkoter- minowe	Średnioter- minowe	Długoter- minowe	
4109 tojad morawski	<i>Aconitum firmum subsp. Moravicum</i>	2	Piel. drz.	7,79	0	+	+	W trakcie prac pielęgnacyjnych omijać stanowiska chronionej rośliny. Zabieg wykonać poza okresem wegetacyjnym
wawrzynek wilczelyko	<i>Daphne mezereum</i>	2	brak. wsk.	4,26	0	0	0	
widłak jałowcowaty	<i>Lycopodium annotinum</i>	17	brak. wsk.	82	0	0	0	
3181 widłoząb zielony	<i>Dicranum viride</i>	1	brak. wsk.	8,32	0	0	0	
wroniec widlasty (widłak wroniec)	<i>Huperzia selago</i>	19	brak. wsk.	95,87	0	0	0	
Zarzyczka górska	<i>Cortusa matthioli</i>	5	Piel. drz.	48,25	0	+	+	W trakcie prac pielęgnacyjnych omijać stanowiska chronionej rośliny. Zabieg wykonać poza okresem wegetacyjnym
		3	brak. wsk.	9,35	0	0	0	
		1	Rb złoż (Rb IVd)	29,75	-	0	+	W trakcie prac pielęgnacyjnych omijać stanowiska chronionej rośliny. Zabieg wykonać poza okresem wegetacyjnym

brak. wsk.- brak wskazówki

Piel. mł.- Pielęgnacja młodników

Piel. drz.- Pielęgnacja drzewostanów

.- Rębnia złożona

Zwierzęta

Gatunki zwierząt wymienione w PUL to gatunki objęte ochroną prawną, ściśle lub częściową. Większość jednak występuje dość pospolicie i zapisy PUL nie mają negatywnego wpływu na populacje tych gatunków. Dla przytłaczającej większości gatunków brakuje szczegółowych informacji, co do lokalizacji ich stanowisk, dlatego nie można określić wpływu zapisów PUL na ich populacje. Dla zapewnienia populacjom tych gatunków bezpiecznej egzystencji można prowadzić działania dla ich ochrony, stanowiące swojego rodzaju kompensację przyrodniczą potencjalnych negatywnych zjawisk będących następstwem realizowanych zadań PUL.

W zakresie ochrony bezkręgowców powinno objąć się szczególną ochroną tereny podmokłe, bagienne czy oczka wodne. Dbałość o odpowiedni stan tych mikrosiedlisk, przyczyni się do stworzenia optymalnych warunków rozwoju wielu gatunków ważek, ale także niektórych gatunków ślimaków. Większość motyli dziennych występuje na bagnach, łąkach oraz obrzeżach dróg i rowów, dlatego ważna jest troska o odpowiedni stan siedlisk. Bardzo ważnym mikrosiedliskiem jest murszejące drewno, które decyduje o występowaniu wielu gatunków owadów i pajęczaków jako miejsce schronienia, żerowania lub gniazdowania. Konieczna jest także duża różnorodność martwego drewna, aby zaspokoić potrzeby rozwoju wielu gatunków. Zaleca się pozostawiać fragmenty drzewostanu do naturalnego zamierania i rozpadu. W młodszych fazach rozwojowych drzewostanu poprzez zmianę sposobu postępowania z rozpieraczami również można uzyskać zapas martwego drewna. Zamiast usuwać drzewa tego typu zaleca się ich obrączkowanie i pozostawianie do naturalnego rozkładu. Należy pamiętać, że zabieg ten wykonujemy tylko wtedy, jeśli nie spowoduje to wzrostu zagrożenia ze strony owadów szkodliwych. Ciągłość występowania wszystkich rodzajów martwego drewna powinna zaspokoić wymagania fauny bezkręgowej.

Ochrona płazów jest ściśle związana z ochroną zbiorników wodnych potrzebnych do rozrodu. Należy nie dopuszczać do ich zarastania. Dobre efekty przynosi także tworzenie nowych zbiorników, które mogą pełnić jednocześnie różnorakie funkcje (poidła dla zwierząt, zbiorniki ochrony przeciwpożarowej). Pamiętać należy o zapewnieniu kryjówek – zimowisk, do tego celu mogą posłużyć egzemplarze murszejącego drewna i gałęzie. Kryjówki takie będą wykorzystywane także przez gady i drobne ssaki.

Ochrona czynna ptaków szponiastych powinna skupiać się na dwóch sprawach: zapewnieniu miejsc lęgowych oraz zapewnieniu odpowiedniej ilości pokarmu. Zwiększenie ilości miejsc lęgowych można dokonać poprzez montowanie skrzynek lęgowych oraz pozostawianie drzew dziuplastych. Polepszenie bazy żerowej można dokonać poprzez wystawianie czatowni i pozostawianie przestojów.

Dla ochrony ptaków dziuplastych najważniejsze jest zapewnienie im odpowiedniej ilości miejsc lęgowych sztucznych i naturalnych. Dla utrzymania naturalnych miejsc lęgowych należy pozostawiać drzewa dziuplaste. Powinno się także pozostawiać w lesie gatunki drzew o miękkim drewnie, w których często wykuwane są dziuple. Ważną rolę dla niektórych gatunków ptaków odgrywają wiatrołomy i wiatrowały. Wywieszanie budek lęgowych powinno być wykonywane w sposób zapewniający bezpieczeństwo gnieźdzącym się tam ptakom. Bardzo istotne jest również zapewnienie ptakom dostępu do wody, dlatego należy dbać o cieki i oczka wodne.

Zgodnie z art. 52a Ustawy o ochronie przyrody, gospodarka leśna, prowadzona na podstawie dokumentu poddanego strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, obejmującego oddziaływanie na dziko występujące populacje gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty Europejskiej i chronionych gatunków ptaków oraz ich siedlisk; której ustalenia zapewniają, że czynności wykonywane zgodnie z tym dokumentem nie są szkodliwe dla zachowania gatunków we właściwym stanie ochrony, nie naruszają zakazów, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt. 1, 3, 7, 8 i 12 Ustawy o ochronie przyrody.

Przedstawiona powyżej analiza oddziaływania projektu PUL na poszczególne grupy gatunków pozwala stwierdzić, że zapisy projektu planu nie są szkodliwe i pozwolą na zachowanie we właściwym stanie ochrony gatunki będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty Europejskiej i chronionych gatunków ptaków oraz ich siedlisk. Tym samym dokument ten spełnia kryterium określone w art. 52a Ustawy o ochronie przyrody.

Podsumowując, zapisy PUL nie mają znacząco negatywnego wpływu na chronione gatunki zwierząt, występujące na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia..

Tabela 60. Analiza oddziaływania planowanych zabiegów na gatunki zwierząt

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sumaryczna powierzchnia zabiegu (ha)	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do PUL
					Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
Ssaki								
1	1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	Dane wrażliwe	Piel. Drzew.	38,01		+	+	
			Brak wskaz.	54,75	0	0	0	
2	1361 ryś <i>Lynx lynx</i>	Dane wrażliwe	Piel. Drzew.	38,01		+	+	
			Brak wskaz.	54,75	0	0	0	
3	1354 Niedźwiedź brunatny <i>Ursus arctos</i>	Dane wrażliwe	Piel. Drzew.	38,01		+	+	
			Brak wskaz.	54,75	0	0	0	
4	1303 Podkowiec mały <i>Rhinolophus hipposideros</i>	Brak konkretnych lokalizacji - oddziału, wydzielenia leśnego- na obszarze						
5	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Dane wrażliwe	Piel. Drzew.	31,15		+	+	
			Brak wskaz.	6,65	0	0	0	
			Rb. stopniowa	1,87		+	+	
6	1323 Nocek Bechsteina <i>Myotis bechsteinii</i>	Brak konkretnych lokalizacji - oddziału, wydzielenia leśnego- na obszarze						
7	1321 Nocek orzęsiony <i>Myotis emarginatus</i>	Brak konkretnych lokalizacji - oddziału, wydzielenia leśnego- na obszarze						
8	2612 Darniówka tatrzańska <i>Microtus tatricus</i>	Dane wrażliwe	Piel. Drzew.			+	+	

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sumaryczna powierzchnia zabiegu (ha)	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do PUL
					Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
		Dane wrażliwe	Brak wskaz.		+	+	+	Ochrona miejsc potencjalnego występowania
Plazy								
9	1193 kumak górski <i>Bombina variegata</i>	Brak konkretnych lokalizacji - oddziału, wydzielenia leśnego- na obszarze						
10	Traszka górska <i>Triturus alpestris</i>	Brak konkretnych lokalizacji - oddziału, wydzielenia leśnego- na obszarze						
11	a217 Sóweczka zwyczajna <i>Glaucidium passerinum</i>	Dane wrażliwe						Wyznaczona strefa ochronna wokół gniazda
Ryby								
12	1096 Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	Brak konkretnych lokalizacji - oddziału, wydzielenia leśnego- na obszarze						
13	2503 Brzanka <i>Barbus peloponnesius</i>	Brak konkretnych lokalizacji - oddziału, wydzielenia leśnego- na obszarze						
14	1163 Głowacz	Brak konkretnych lokalizacji						

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sumaryczna powierzchnia zabiegu (ha)	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do PUL
					Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
	białopłetwy <i>Cottus gabis</i>	- oddziały, wydzielenia leśnego- na obszarze						
15	1149 Koza pospolita <i>Cobitis taenia</i>	Brak konkretnych lokalizacji - oddziały, wydzielenia leśnego- na obszarze						
Bezkęgowce								
16	4014 Biegacz urozmaicony <i>Carabus variolosus</i>	Dane wrażliwe	Brak wskaz.	2,99	0	0	0	
			Piel. Drzew.	23,19	-	0	0	
17	4024 Sichrawa karpacka <i>Pseudogaurontina excellens</i>	Dane wrażliwe	Piel. Drzew.	21,45	-	0	+	
Ptaki								
18	A108 Głuszczyk <i>Tetrao urogallus</i>	Dane wrażliwe	Piel. Drzew.	204,64	0	+	+	Planowane nakazane przez Program Ochrony Obszaru Naturowego obniżenie wskaźnika zadrzewienia w miejscu potencjalnego żerowania głuszcza Strefa ochronna w miejscu rozrodu
			Rb. stopniowa	98,96	0	+	+	
			Brak wskaz.	83,01	0	0	0	
19	A223 włośnica <i>Aegolius funereus</i>	Brak konkretnych lokalizacji - oddziały, wydzielenia leśnego- na obszarze						
20	A215 puchacz <i>Bubo bubo</i>	Brak konkretnych lokalizacji - oddziały, wydzielenia leśnego- na obszarze						
21	A220 Puszczyk uralski <i>Strix uralensis</i>	Brak konkretnych lokalizacji - oddziały, wydzielenia leśnego- na obszarze						

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Sumaryczna powierzchnia zabiegu (ha)	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do PUL
					Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
22	A241 dzięcioł trójpalczasty <i>Picoides tridactylus</i>	Brak konkretnych lokalizacji - oddziału, wydzielenia leśnego- na obszarze						
23	A239 dzięcioł biało grzbiety <i>Dendrocopos leucotos</i>	Brak konkretnych lokalizacji - oddziału, wydzielenia leśnego- na obszarze						
24	A239 Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>	Brak konkretnych lokalizacji - oddziału, wydzielenia leśnego- na obszarze						
25	A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Brak konkretnych lokalizacji - oddziału, wydzielenia leśnego- na obszarze						
26	A091 orzeł przedni <i>Aquila chrysaetos</i>	Brak konkretnych lokalizacji - oddziału, wydzielenia leśnego- na obszarze						

IV.1.4. ODDZIAŁYWANIE NA WODĘ

Podstawową funkcją w ramach wodochronności jest retencyjność zapewniająca rezerwy wody w okresach jej niedoboru oraz zatrzymująca nadwyżki w okresach jej nadmiaru i zagrożenia powodziowego. Woda zatrzymywana jest głównie w glebie, ale duże znaczenie ma również zatrzymywanie opadów w koronach drzew, oraz „wyczesywanie” mgły. W ramach poprawienia retencyjności należy zwrócić uwagę na następujące zadania:

- Podniesienie retencyjności gleb leśnych poprzez przebudowę drzewostanów zmierzające do dostosowania składu gatunkowego drzewostanów do siedlisk i przeciwdziałania degradacji gleby.
- W możliwie jak najkrótszym czasie odnawianie wylesień spowodowanych oddziaływaniem szkodliwych czynników biotycznych i abiotycznych.
- Współdziałanie z administracją terenową, by w ramach planów zagospodarowania przestrzennego gmin i miast przywrócić las w wylesionych zlewniach i strefach wododziałowych.

Do zagadnień kształtowania stosunków wodnych można wliczyć również ochronę śródleśnych bagien, mszarów, torfowisk, źródeł, młak wraz z ich florą i fauną w formie *użytków ekologicznych*. W Nadleśnictwie jak i w gminach zastosowana została ta forma ochrony obszarowej.

Inną z form działań miejscowych mających na celu gromadzenie i zatrzymywanie zasobów wodnych jest **mała retencja**. Zabiegi małej retencji mają służyć przede wszystkim zapobieganiu ujemnym skutkom okresowych anomalii pogodowych, a także zapewniają miejsce bytowania, rozmnażania i zimowania wielu gatunkom płazów. Stanowią również ważny element siedliska dla ptaków i ssaków leśnych. Gromadzenie i zatrzymywanie wody można uzyskać poprzez stosowanie zabiegów techniczno-budowlanych i gospodarczych. Dla dłuższego zatrzymania wody w obniżeniach terenu i zwiększenia jej objętości można pogłębić istniejące oczka wodne. Dogodną lokalizacją dla małych zbiorników retencyjnych są doliny małych cieków i potoków, które po uprzednim wybudowaniu progów w kaskadowym układzie zabudowy, magazynują zasoby wodne i spowalniają jej przepływ. Dla drzewostanów stworzone są w ten sposób dogodniejsze warunki mikroklimatyczne.

Plan zagospodarowania przestrzennego gmin przy przeznaczaniu terenów pod zabudowę powinien przewidywać doprowadzenie tam infrastruktury komunalnej (wodociągi i kanalizacja). Udzielanie ewentualnych zezwoleń powinno być uwarunkowane zobligowaniem właściciela do utylizacji ścieków (stosowanie biopreparatów do podczyszczania szamb, wybudowanie przydomowej oczyszczalni ścieków).

Zapisy projektu PUL, ze względu na ukształtowanie terenu Nadleśnictwa Jeleśnia skutkują wyznaczeniem znacznych powierzchni lasów wodochronnych, najczęściej na stokach położonych nad brzegami cieków wodnych. Zalecają również zachowanie naturalnego otoczenia źródeł, ograniczenie użytkowania na terenach źródłkowych, ograniczenie stosowania chemicznych środków ochrony lasu, oraz stosowanie w trakcie prac leśnych bioolejów.

Wymuszone rozpadem świerczyn użytkowanie rębne rębiami stopniowymi, związane z procesem przebudowy, niejednokrotnie prowadzi do wylesienia znacznych powierzchni,

również w drzewostanach o statusie wodochronnych. Rozpad świerczyn, liczne zręby sanitarne, uprawy na powierzchniach otwartych, oraz zmniejszenie liczebności starszych klas wieku może powodować krótko- i średnioterminowe negatywne i neutralne oddziaływanie na bilans wodny. Do momentu ukształtowania stabilnej formacji leśnej należy liczyć się z zakłóceniem funkcji retencyjnej lasu, zwiększeniem spływu powierzchniowego i procesami erozyjnymi.

Realizacja przez Nadleśnictwo programu małej retencji w powiązaniu z zachowaniem trwałości lasu wpływa na ograniczenie niekorzystnych wahań poziomu wód gruntowych. W Nadleśnictwie nie przewiduje się wykonywania zabiegów prowadzących do pogorszenia stosunków wodnych.

Wpływ zapisów planu na stosunki wodne w kontekście długoterminowym należy uznać za dodatni.

IV.1.5. ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE

Las działa, jako naturalny filtr powietrza, wychwytyjący cząsteczki pyłów, sadzy i innych szkodliwych substancji gazowych zanieczyszczających powietrze. Lasy będąc głównym producentem tlenu, pochłaniają jednocześnie znaczne ilości dwutlenku węgla. Sprzyja temu bogactwo roślin i trwałe utrzymywanie pokrywy roślinnej. Ze względu na ilość aparatu asymilacyjnego szczególnie cenne są średnie i starsze klasy wieku. Zachowanie zasobów leśnych przyczynia się, więc do poprawy parametrów powietrza.

Zabiegi rębne związane z zamieraniem drzewostanów świerkowych, w krótkim i średnim okresie czasu nie mają istotnego wpływu na powietrze, ze względu na proces zastępowania drzewostanu dojrzałego młodym pokoleniem. W długiej perspektywie czasu rębnie w powiązaniu z realizowanym przy ich pomocy procesem przebudowy, pielęgnacji drzewostanów, oraz przede wszystkim odnowienia mają pozytywny wpływ na powietrze dzięki zachowaniu i pomnażaniu zasobów leśnych przyczyniając się do poprawy parametrów powietrza. Wszelkie działania gospodarcze przewidziane w projekcie planu opierają się na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, zakładającej zachowanie i pomnażanie zasobów leśnych.

Zachowanie i pomnażanie zasobów leśnych przyczynia się do poprawy parametrów powietrza, w związku z powyższym wpływ zapisów PUL na powietrze atmosferyczne należy uznać za dodatni.

IV.1.6. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI

Wyznaczenie lasów glebochronnych, utrzymanie trwałej roślinności leśnej, oraz preferowanie odnowienia naturalnego sprzyja zabezpieczeniu gleby przed erozją i wypłukiwaniem na stromych stokach, zboczach jarów i wąwozów. Na terenach leśnych występują naturalne podtypy glebowe nieprzeobrażone przez działalność człowieka.

W następstwie przebudowy drzewostanów i konieczności niejednokrotnie odnawiania sztucznego dużych wylesionych powierzchni istnieje niebezpieczeństwo zwiększenia erozji gleby. Częste ostatnimi laty zjawiska pogodowe, o gwałtownym przebiegu np. burze, ulewne deszcze i huraganowe wiatry powodują, że zwiększa się częstotliwość spływów błotnych i ziemnych, przyczyniając się do degradacji pokrywy glebowej. Duża powierzchnia odnowień

na terenach otwartych (zręby sanitarne), skutkuje zachwaszczeniem pokrywy glebowej i powoduje również jej degradację, oraz wpływa na obniżenie pozaprodukcyjnych funkcji lasu (grzyby, borówki), zaś trzcinnik i jeżyna wypierają inne cenne gatunki runa. Nie bez znaczenia są również uszkodzenia pokrywy glebowej spowodowane zrywką surowca drzewnego.

Na przestrzeni prowadzonej gospodarki przeszłej wykonywanie niektórych zabiegów gospodarczych i hodowlanych wpływało na przeobrażenie pokrywy glebowej. Zaznaczał się panujący biellicowy, niekorzystny kierunek procesów glebotwórczych. Obecny projekt Planu Urządzenia Lasu ukierunkowany został na powstrzymanie tego procesu poprzez zwiększanie bioróżnorodności gatunkowej i prowadzenie przebudowy drzewostanów na korzyść buka i jodły.

Wykonywanie niektórych zaplanowanych zabiegów gospodarczych i hodowlanych może się wiązać z nieznacznym przeobrażeniem wierzchniej pokrywy glebowej, jednakże wpływ planu na powierzchnię ziemi w długim okresie czasu należy uznać za dodatni.

IV.1.7. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ

Mozaikowość lasów, zróżnicowanie powierzchniowe, gatunkowe i wiekowe wzbogacają i urozmaicają krajobraz

Zapisy projektu planu urządzenia lasu wpływają na kształtowanie krajobrazu leśnego poprzez wyznaczenie zasad funkcjonowania gospodarki leśnej w zakresie odnowień, użytkowania rębego, zachowania lasów. Określają one miejsce, rodzaj oraz rozmiar działań gospodarczych i hodowlanych.

W Nadleśnictwie Jeleśnia nie planuje się wykonywania jakichkolwiek rębni zupełnych, a zaprojektowane rębnie stopniowe wykonywane są najczęściej w zróżnicowanych wiekowo drzewostanach z zaawansowanym odnowieniem (klasie odnowienia), co wynika z przyjęcia długiego okresu odnowienia. Wykonywanie w projekcie planu zabiegów gospodarczych (np. cięcia uprzątające w rębni stopniowej IVd) powoduje krótkoterminowe i średnioterminowe oddziaływanie ujemne i obojętne poprzez przeobrażenia krajobrazu leśnego. Korzystniej przedstawia się sytuacja w przypadku drzewostanów z zaawansowanym i zróżnicowanym odnowieniem (klasy odnowienia). Dłuższy okres odnowienia gwarantuje szybkie uzyskanie zwarcia przez młody drzewostan i możliwość ciągłego spełniania zadań ochronnych.

Ważnym aspektem w kształtowaniu krajobrazu jest odpowiedni dobór metod zagospodarowania i odnawiania lasu. Najbardziej odpowiednim sposobem zachowania trwałości i niezmienności postaci lasu w krajobrazie jest przyjęcie rębni stopniowych, zwłaszcza stopniowej udoskonalonej (Jaworski 2000). Dlatego w Nadleśnictwie Jeleśnia całe użytkowanie rębne realizowane jest rębnią IVd. Naturalność składu gatunkowego, uzupełnionego w uzasadnionych przypadkach sztucznie i mnogość faz rozwojowych drzewostanu, kształtowana w wyniku tej rębni, jest podstawowym czynnikiem różnorodności krajobrazu w skali lokalnej. Wszelkie działania gospodarcze przewidziane w projekcie planu opierają się na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, zakładającej zachowanie i pomnażanie zasobów leśnych.

Plan ochrony przyrody zawiera dodatkowo zapisy odnośnie prawidłowego kształtowania strefy ekotonowej, czyli strefy przejściowej pomiędzy dwoma różnymi ekosystemami np. pomiędzy lasem i łąką, lasem i rolą czy lasem i wodą. Istotny jest również zapis dotyczący zachowania różnorodności i bogactwa krajobrazu zalecający pozostawienie w stanie nienaruszonym śródleśnych łąk, bagienek, polan czy różnego rodzaju nieużytków, będących często ostoją chronionych gatunków roślin i miejscem bytowania zwierzęcy.

Należy więc uznać, że w długiej perspektywie czasu, wpływ zapisów projektu planu urządzenia lasu na krajobraz, w różnym czasie może być zróżnicowany, jednak w dłuższym okresie czasu jest dodatni.

IV.1.8. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT

Wpływ krótko-, średnio- i długoterminowy wszystkich zadań gospodarczych w Nadleśnictwie (odnowienia, pielęgnacje, rębnie, przebudowa drzewostanów) przewidzianych w projekcie PUL uwidacznia się w pozytywnym oddziaływaniu lasu zagospodarowanego przy pomocy tych zabiegów na klimat w:

- stabilizacji lokalnego mikroklimatu,
- złagodzeniu amplitudy wahań temperatury,
- wpływu na wielkość parowania i kształtowanie wilgotności względnej powietrza, co przekłada się na wzrost ilości opadów,
- kształtowaniu się swoistych stosunków świetlnych,
- oddziaływaniu na prędkość wiatru (wiatrochronne oddziaływanie drzewostanu).

Nieco mniejsze walory kształtowania klimatu w krótkim i średnim okresie czasu mają drzewostany w fazie użytkowania rębego i przebudowy, ze względu na zastępowanie drzewostanu dojrzałego młodym pokoleniem (intensywne użytkowanie drzewostanów wymuszone sytuacją zamierania znacznych połaci świerczyn). Pozytywny długoterminowy wpływ zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa, jest widoczny, jako łączne oddziaływanie lasów zagospodarowanych przy pomocy wymienionych zabiegów gospodarczych na klimat.

IV.1.9. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE

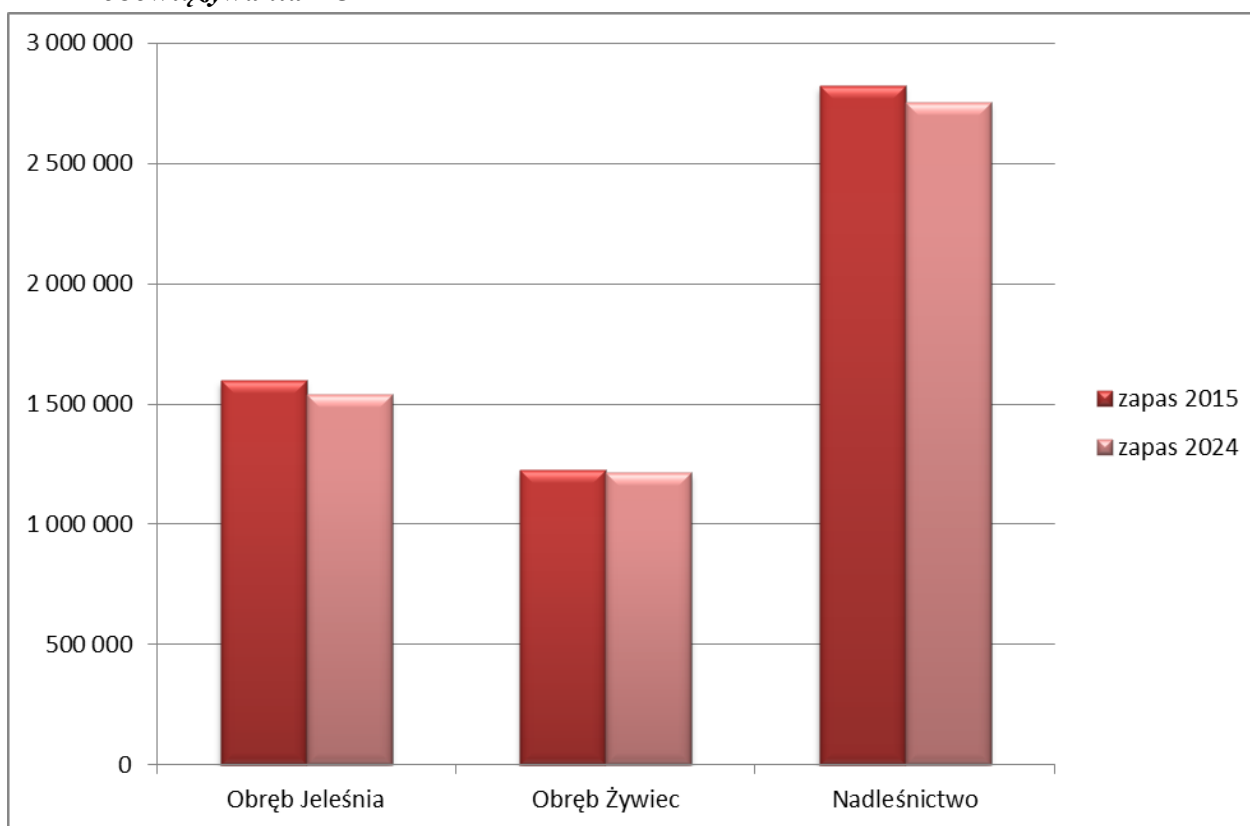
Projektowany rozmiar użytków głównych stanowi 108,2 % spodziewanego przyrostu brutto, spowoduje więc spadek zapasu o 2,55% do 2 750 285 m³ brutto. Proponowany rozmiar użytków podyktowany jest głównie stanem zdrowotnym drzewostanów świerkowych.

Tendencja zmniejszania się zapasu Nadleśnictwa najprawdopodobniej utrzyma się do zakończenia przebudowy drzewostanów świerkowych na drzewostany wielogatunkowe, różnowiekowe dostosowane do istniejących siedlisk. W chwili obecnej przeciętna zasobność drzewostanów Nadleśnictwa Jeleśnia wynosi 248 m³/ha. Na koniec okresu obowiązywania PUL, tj. rok 2024 prognozuje się, że średnia zasobność drzewostanów obniży się i wyniesie 243 m³/ha. Zasobność tą należy uznać generalnie za wysoką. Na tej podstawie można stwierdzić, że założenia PUL nie wpływają negatywnie na zasoby drewna, gdyż przyczynią się do wykształcenia wielogatunkowych zróżnicowanych wiekowo drzewostanów. Założenia PUL pozwolą zachować zasoby w Nadleśnictwie na nieznacznie obniżonym poziomie, jednocześnie zostaną zachowane kryteria trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

Tabela 61. Zestawienie aktualnej zasobności i jej prognoza na koniec obowiązywania PUL

Obręb	V_p Zapas 01.01.2015	Z_v Spodziewany przyrost bieżący na 10 lat	U Planowane pozyskanie	V_k Prognoza zapasu 01.01.2024	Różnica zapasu	zmiana %
	m ³ brutto					
Jeleśnia	1 597 582	455 100	515 269	1 537 413	-60 169	-3,77
Żywiec	1 224 760	425 400	437 288	1 212 872	-11 888	-0,97
N-ctwo	2 822 342	880 500	952 558	2 750 285	-72 057	-2,55

Ryc. 21. Zasobność lasów Nadleśnictwa Jeleśnia aktualnie i na koniec obowiązywania PUL

IV.1.10. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI I OBIEKTY KULTURY MATERIALNEJ

Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (możliwe tylko w oparciu o PUL) zapewnia pracę, oraz dochód wielu grupom zawodowym (zarządzającym, wykonującym bezpośrednie czynności gospodarcze – Zakładom Usług Leśnych, przewoźnikom, grzybiarzom). Zachowanie trwałości lasów umożliwia też dodatkowe dochody zbieraczom runa leśnego.

Gospodarka leśna prowadzi do efektywnego wykorzystania różnorodnych produktów i usług leśnych tak aby zapewnić dobrą kondycję ekonomiczną oraz korzyści środowiskowe i społeczne. Gospodarowanie lasami przyczyni się do długotrwałego dobrobytu społecznego i ekonomicznego danego społeczeństwa i pracowników leśnych. Określa również jasno,

definiuje, dokumentuje i uznaje prawnie normy prawne i zwyczajowe ludności rdzennej do posiadania, użytkowania oraz gospodarowania własnością leśną.

Realizacja projektu Planu przynosi wymierne dochody dla Skarbu Państwa, zapewniając pracę miejscowym mieszkańcom, dlatego też wpływ zapisów projektu PUL w opinii zespołu autorskiego należy uznać za pozytywny.

IV.1.11. ZESTAWIENIE ZBIORCZE WPLYWU PUL NA ŚRODOWISKO

Tabela 62. Macierz przewidywanego oddziaływania PUL na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Jeleśnia – Tabela A

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych ²⁾ oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ¹⁾ na elementy środowiska				Łączna ocena ³⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko
		Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Różnorodność biologiczna		+1/+2/+3	+1/+2/+3	+1/+2/+3	+1/+2/+3
2.	Ludzie		01/02/+3	+1/+2/+3	01/02/+3	01/02/+3
3.	Zwierzęta		-1/02/+3	01/+2/+3	-1/02/+3	01/02/+3
4.	Rośliny		01/+2/+3	01/02/+3	-1/02/03	01/02/+3
5.	Woda		+1/+2/+3	+1/+2/+3	-1/02/+3	01/+2/+3
6.	Powietrze		+1/+2/+3	01/02/+3	01/02/+3	+1/+2/+3
7.	Powierzchnia ziemi		01/02/+3	01/+2/+3	-1/02/+3	01/02/+3
8.	Krajobraz		01/02/+3	+1/+2/+3	-1/02/03	+1/+2/+3
9.	Klimat		01/02/+3	+1/+2/+3	01/02/+3	+1/+2/+3
10.	Zasoby naturalne		+1/+2/+3	+1/+2/+3	-1/02//+3	+1/+2/+3
11.	Zabytki		01/02/03	01/02/03	01/02/03	01/02/03
12.	Dobra materialne		01/02/+3	01/02/03	01/02/03	01/02/+3
13	Łączna ocena ³⁾ oddziaływania projektu Planu urządzenia lasu na środowisko		01/+2/+3	+1/+2/+3	01/02/+3	+1/+2/+3

¹⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na elementy środowiska oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – brak znaczącego wpływu, - (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe

(np. symbol 3. ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym);

Uwaga: W razie potrzeby symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na elementy środowiska można odpowiednio rozbudować rozróżniając w dalszej kolejności

np. oddziaływanie pośrednie (np. +1.1.) lub oddziaływanie bezpośrednie (np. -1.2.);

²⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nieadresowane do wydziałów drzewostanowych,

np. zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu jest możliwe tylko w formie tekstowej.

³⁾ Łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen, lecz stanowi indywidualne podsumowanie zagadnienia przez eksperta.

IV.2. ODDZIAŁYWANIE PUL NA SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK

IV.2.1. ANALIZA WPŁYWU ZAPISÓW PUL NA STRUKTURĘ GATUNKOWĄ DRZEWOSTANÓW NA SIEDLISKACH PRZYRODNICZYCH

Tabela 63. Zestawienie ustalonych TD i składów odnowień na siedliskach przyrodniczych i ocena ich wpływu na stan siedlisk

Kod i nazwa siedliska	TSL	Pow. [ha]	Naturalny skład gatunkowy wg Matuszkiewicza	TD	Ustalony skład odnowienia [%]	Ocena
9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	BMGśw	18,97	D-stany bukowe z domieszką Św, Jd lub Jw. Bk Bk-Jd Bk-Św	Św	Św 7, Bk 2, inne 1	Składy odnowienia i TD zgodne z naturalnymi typami lasu*
	LGśw	1177,9		Św-Bk-Jd, Św-Jd-Bk	Bk 40%, Jd 30%, Św 20%, Jw., inne 10% Jd 40%, Bk 30%, Św 20%, Jw, inne 10%	
	LGw	4,33		Św-Jd	Jd 70%, Św 20%, Bk, Jw inne 10%	
	LMGśw	457,18		Św-Bk	Bk 40%, Św 40%, Jd 10, Jw, Md, inne 10%	
9130 Żyzna buczyna karpacka (<i>Dentario glandlosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	LGśw	1988,95	Bk i Jd z domieszką Św lub Jw; Bk-Jd, Bk-Jd-Św z domieszką Jw,	Św-Bk-Jd, Św-Jd-Bk	Bk 40%, Jd 30%, Św 20%, Jw., inne 10% Jd 40%, Bk 30%, Św 20%, Jw, inne 10%	Składy odnowienia i TD zgodne z naturalnymi typami lasu*
	LGw	72,41	Jd z domieszką Jw	Św-Jd	Jd 70%, Św 20%, Bk, Jw inne 10%	
	LMGśw	69,85		Św-Bk	Bk 40%, Św 40%, Jd 10, Jw, Md, inne 10%	
9140 - Środkowoeuropejskie, subalpejskie i górskie lasy bukowe z jaworem oraz szczawiem górskim (górskie jaworzyny ziołoroślowe) □ (<i>Aceri-Fagetum</i>)	BWG	5,40	Jw.-Bk	Św	Św 90%, Md, Jrz, inne 10%	Konieczna jest redukcja udziału świerka w uprawach*
	LMGśw	8,84		Św-Bk	Bk 40%, Św 40%, Jd 10, Jw, Md, inne 10%	
9170- Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	LGw	0,05	Db 40, Lp 30, inne 30;	Św-Jd	Jd 70%, Św 20%, Bk, Jw inne 10%	Niezbędne jest zwiększenie udziału Db i Lp. Składy gatunkowe odnowień zostały zweryfikowane dla siedliska przyrodniczego i zmienione pod kątem właściwych naturalnych składów gatunkowych

Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000 dla Nadleśnictwa Jeleśnia

Kod i nazwa siedliska	TSL	Pow. [ha]	Naturalny skład gatunkowy wg Matuszkiewicza	TD	Ustalony skład odnowienia [%]	Ocena
9180 Jaworzyny i lasy klonowo lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	LGśw	0,54	D-stany jaworowe z domieszką Bk, Wz, Lp, Jd, jaworowo-klonowo-lipowe. Jw. Jw-Jrz z domieszką Bk, Wz, Lp, Jd Kl-Lp, z domieszką Bst, Db, niekiedy także Gb i Bk	Św-Bk-Jd, Św-Jd-Bk	Bk 40%, Jd 30%, Św 20%, Jw., inne 10% Jd 40%, Bk 30%, Św 20%, Jw, inne 10%	Niezbędne jest zwiększenie udziału Wz i Lp kosztem świerka. Składy gatunkowe odnowień zostały zweryfikowane dla siedliska przyrodniczego i zmienione pod kątem właściwych naturalnych składów gatunkowych
91E0- Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Fraxino-Alnetum</i>)	LGśw	131,69	D-stany Ol, Ol-Js, Js-Ol z domieszką Jw i Klz, Gb, Św. Olsz Js Olsz-Js	Św-Bk-Jd, Św-Jd-Bk	Bk 40%, Jd 30%, Św 20%, Jw., inne 10% Jd 40%, Bk 30%, Św 20%, Jw, inne 10%	Konieczna jest weryfikacja TD i uwzględnienie głównych gatunków z PTL.
	LGw	7,21		Św-Jd	Jd 70%, Św 20%, Bk, Jw inne 10%	
	LlG	3,29		Ol-Js	Js 50%, Ol 30%, Św 10%, inne 10%	Brak negatywnego oddziaływania.
	LMGśw	5,48		Św-Bk	Bk 40%, Św 40%, Jd 10, Jw, Md, inne 10%	Konieczna jest weryfikacja TD i uwzględnienie głównych gatunków z PTL.
	OIJG	10,24		Jś-Ol	Ol 50%, Js 30%, Jw. 10% inne 10%	Brak negatywnego oddziaływania.
9410 Górskie bory świerkowe	BMGśw	578,77	D-stany świerkowe z niewielką domieszką Jrz	Św	Św 7, Bk 2, inne 1	Brak negatywnego oddziaływania*
	BWG	236,54		Św	Św 90%, Md, Jrz, inne 10%	
	LGśw	78,41		Św-Bk-Jd, Św-Jd-Bk	Bk 40%, Jd 30%, Św 20%, Jw., inne 10% Jd 40%, Bk 30%, Św 20%, Jw, inne 10%	

Kod i nazwa siedliska	TSL	Pow. [ha]	Naturalny skład gatunkowy wg Matuszkiewicza	TD	Ustalony skład odnowienia [%]	Ocena
	LGw	6,79		Św-Jd	Jd 70%, Św 20%, Bk, Jw inne 10%	
	LMGśw	867,10		Św-Bk	Bk 40%, Św 40%, Jd 10, Jw, Md, inne 10%	
	LMGw	22,57		Jd-Bk	Bk 6, Jd 3 inne 1	
6430 – Ziołorośla górskie (<i>Adenostylon alliariae</i>)	Siedlisko nieleśne, małe fragmenty w wielu wydzieleniach					
6510 - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Siedlisko nieleśne zlokalizowane w wydzieleniu 38d, Obr. Żywiec					
7140 – Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	Siedlisko nieleśne, zlokalizowane w wydzieleniach 107c, 204h, Obr. Jeleśnia					
8310 - Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	Siedlisko nieleśne, zlokalizowane w wydzieleniach Dane wrażliwe					

* - modrzew na siedliskach: kwaśnej buczyny, żyznej buczyny karpackiej środkowoeuropejskich, subalpejskich i górskich lasów bukowych z jaworem oraz szczywami górnymi i górnymi borami świerkowych nie został wprowadzony do typu lasu. Będzie on wprowadzany do odnowień jedynie w uzasadnionych przypadkach w warunkach kłęskowych, jako składnik drzewostanów przejściowych a nie docelowych.

W powyższej tabeli przedstawiono powierzchnie siedlisk przyrodniczych, występujących w poszczególnych typach siedliskowych lasu, na gruntach leśnych. Dla tych siedlisk dopuszcza się modyfikacje w składzie gatunkowym odnowień, przyjętych na Komisji Założeń Planu dla Nadleśnictwa Jeleśnia, w celu utrzymania zgodnego z siedliskiem składu gatunkowego.

W obrębie jednego wydzielenia często występują mniejsze fragmenty innych siedlisk tzw. *mikrosiedliska*. W zestawieniu jednak dla każdego wydzielenia jest podany typ siedliskowy lasu przeważający w danym wydzieleniu. Siedliska naturalne mogą zajmować czasami, tylko fragmenty wydzieleni na mikrosiedliskach.

Ustalony skład odnowień i TD nie wpływają znacząco negatywnie na siedliska przyrodnicze, jednak dla pełnego ich zachowania konieczne jest zwiększenie udziału głównych gatunków z PTL. Zagwarantuje to uzyskanie właściwych składów gatunkowych, a także utrzymanie w przyszłości stanu tych siedlisk na właściwym poziomie.

W większości przypadków ustalony TD wymaga tylko pewnych korekt w celu dopasowania ich do przyrodniczego typu lasu. Jest tak w przypadku siedlisk 9170, 9180 i 91E0.

IV.2.2. ANALIZA WPLYWU WSKAZAŃ GOSPODARCZYCH PUL NA SIEDLISKA PRZYRODNICZE

Tabela 64. Zestawienie zaplanowanych zabiegów dla siedlisk przyrodniczych

Kod i nazwa siedliska	Położenie siedliska w Nadleśnictwie	Powierzchnia siedliska w SOO [ha]	Zaplanowane zabiegi	Pow. siedliska zaplanowana do zabiegu [ha]	Uwagi, wnioski do PUL
6430 – Ziolorośla górskie (<i>Adenostylon alliariae</i>)	Drobne fragmenty w wielu wydzieleniach		Brak zabiegów, Pielęgnowanie drzewostanów, Rębnia stopniowa		Przed przeprowadzeniem zabiegu konieczne dokładne rozpoznanie mikrosiedliska, ograniczenie intensywności zabiegu w jego pobliżu bądź rezygnacja z niego. Wyłączenie płatów siedliska z możliwości składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych
6510 - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Obr. Żywiec 38d	1,6	Brak zabiegów		
7140 – Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	Obr. Jeleśnia: 107c, 204h, 179c	19,58	Brak zabiegów	11,56	Zabieg dotyczy drzewostanów. Płaty mikrosiedliska 7140 bez zabiegu
			Rębnia stopniowa	8,02	
8310 - Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	Obr. Jeleśnia Dane wrażliwe	siedliska punktowe	Brak zabiegów, Pielęgnowanie drzewostanów, Rębnia stopniowa		Przed przeprowadzeniem zabiegu konieczne dokładne rozpoznanie mikrosiedliska, ograniczenie intensywności zabiegu w jego pobliżu bądź rezygnacja z niego. Wyłączenie płatów siedliska z możliwości składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych

Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000 dla Nadleśnictwa Jeleśnia

Kod i nazwa siedliska	Położenie siedliska w Nadleśnictwie	Powierzchnia siedliska w SOO [ha]	Zaplanowane zabiegi	Pow. siedliska zaplanowana do zabiegu [ha]	Uwagi, wnioski do PUL
9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	Obr. Jeleśnia 105a, 114c, 115a,c,d, 119b,f,g, 120a, 126c,d, 127a-c, 133d, 136b, 137a, 145a, 150c, 152a,c,d, 157b, 158a, 159a, 162j, 167i, 168b, 174a, 175b,c, 176d, 184b, 185b, 186a,b, 190b, 191b, 194f, 195b,d, 197a-c,g, 199a, 206f, 207b, 213b, 220d, 224d, 226a,c, 231b, 235a,b, 259a, Obr. Żywiec 1a,b, 2a-f, 3d,h, 4d,r,w, 5d,f,h, 6b-g, 7d-g, 8a-c, 51a,b, 54b-d, 55a,d,f, 56c-h, 57b,c,f-h,57j, 58a,g, 59b, 60a,d-g, 61a, 62a, 63b,c, 64b, 65f,g, 66b, 67a,b, 68b, 70a, 71a, 72a, 75f, 26a, 27a,b,d, 28c, 30a,d, 34a,b, 35b,c,f,g, 38a,f, 39b, 40a,b,f, 42c,h, 43c, 44c, 45b,l, 86a, 87a, 91a, 120a,121a, 122a, 123b, 124d,g, 125a-c, 127a,b, 128a-c, 130a,b, 201a,b, 202b-d, 203b-d, 205b-d, 206g, 207c,f,g, 208c,d,g, 209a-c, 211b-f	1666,95	Pielęgnowanie drzewostanów	804,43	Wykonując zabiegi dążyć do zachowania lub do przywrócenia właściwego składu gatunkowego drzewostanu odpowiadającego warunkom siedliskowym z uwzględnieniem udziału gatunków domieszkowych, takich jak jodła, jawor i świerk. W miarę możliwości bazować na naturalnym odnowieniu lasu
			Rębnia stopniowa	450,91	
			Brak zabiegów	12,00	
9130 Żyzna buczyna karpacka (<i>Dentario glandlosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	Obr. Jeleśnia: 80b, 82b, 85a, 102m, 103a-d, 108c-g, 112a, 113d,i-k, 114a, 123a, 125y, 126a,b, 130a,c, 132f,g, 133b, 136c, 141a, 144a,b,d-g, 147a-f,p, 153c,f, 162b,d,h, 167b, 180a, 182a,c, 183b,c, 185a, 188a,c-f, 189c, 194a,g,h, 195g, 206a, 215n,o,s,t, 217a, 219b,d, 220c, 223a, 224a,c,f,g, 225b,c, 227a, 228a, 250d-g,j, 251b,c,h,j, 252a, 253a,c,f, 254a,b,j-	2132,07	Pielęgnowanie drzewostanów	1265,32	Wykonując zabiegi dążyć do zachowania lub do przywrócenia właściwego składu gatunkowego drzewostanu odpowiadającego warunkom siedliskowym z uwzględnieniem udziału gatunków domieszkowych, takich jak jodła, jawor, jesion, wiąz górski i świerk. W miarę możliwości bazować na naturalnym odnowieniu lasu
			Rębnia stopniowa	373,50	

Kod i nazwa siedliska	Położenie siedliska w Nadleśnictwie	Powierzchnia siedliska w SOO [ha]	Zaplanowane zabiegi	Pow. siedliska zaplanowana do zabiegu [ha]	Uwagi, wnioski do PUL
	m, 222b,c, 230a,c, 240c,f, 241b,d, 242a,b,d, 243a,b,d, 246a, 249a, 255a, 256f, 257a, 258d,g, 260b, 261f, 262c-g, 264d, Obr. Żywiec:4b, 7a,b,h, 28b, 29a, 31b, 32b,f, 33a,c, 35d, 36a-c, 37a, 38b, 39a,c, 40c,d, 41a, 42b,d,f,g, 43b, 44a,b, 45a,c,f,h,j,k, 54a, 57i, 64a, 68d,f, 69b, 70c, 71b, 73c, 74d-g, 75b,d, 77c, 84c, 85a,b, 86b,d, 87b-h, 89a, 91b,c,f,g, 104d, 105b-d, 106b-d, 107b-d, 108a, 110d, 111b, 112a,b, 113b,c, 114a,b, 115a, 116a, 117a-c, 118a-d, 122b, 126c,d, 186s,w, 187b-g, 188a,c,d, 189a, 190a, 191a, 192a-c, 193a-c, 194a-c, 195a,b, 196a,b, 197a-d, 198d-h, 199a-c, 199Aa, 200a-c, 202a, 204a,b, 205a,f, 206b-f, 207b, 208f, 209d, 210c,		Brak zabiegów	261,81	
9140 - Środkowoeuropejskie, subalpejskie i górskie lasy bukowe z jaworem oraz szczywami górskim (górskie jaworzyny ziołoroślowe) □ (<i>Aceri-Fagetum</i>)	Obr. Jeleśnia 121c, 180b	14,24	Brak zabiegów	14,24	

Kod i nazwa siedliska	Położenie siedliska w Nadleśnictwie	Powierzchnia siedliska w SOO [ha]	Zaplanowane zabiegi	Pow. siedliska zaplanowana do zabiegu [ha]	Uwagi, wnioski do PUL
9170- Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Obr. Żywiec 186r	0,05	Brak zabiegów	0,05	
9180 Jaworzyny i lasy klonowo lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	Obr. Jeleśnia 216a	0,54	Brak zabiegów	0,54	
91E0- Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Fraxino-Alnetum</i>)	Obr. Jeleśnia 81a,b,c, 86b, 215c, 216b, 243b Obr. Żywiec 16f, 123c, 124b,f, 125d,f,i, 127c, 129a,b, 186a,h-k, 212a,b	157,91	Pielęgnowanie drzewostanów	75,14	Wyłączenie z użytkowania cenniejszych przyrodniczo płatów siedliska. Wykonując zabiegi dążyć do zachowania lub dążenia do przywrócenia właściwego składu gatunkowego drzewostanu odpowiadającego warunkom siedliskowym
			Rębnia stopniowa	13,80	

Kod i nazwa siedliska	Położenie siedliska w Nadleśnictwie	Powierzchnia siedliska w SOO [ha]	Zaplanowane zabiegi	Pow. siedliska zaplanowana do zabiegu [ha]	Uwagi, wnioski do PUL
			Brak zabiegów	20,03	
9410 Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i>)	Obr. Jeleśnia: 86b, 105f,g, 106a-f, 107a,c, 109a,d-g, 110a-c, 111a,c, 112f, 114c,d, 115f,g, 116a,c,d, 117a,b, 119c,d, 120b, 121a,b,d, 122a-d, 128b, 129b,c, 131a,b, 137b, 145d, 146b, 148a,b,d, 149d, 145b, 146a, 150a,b,c, 152b, 154a-g, 155a,b, 156a,b, 157a,b, 158a,b,d, 159a, 151a, 153d, 160a,c, 161b,c, 162k,l, 163a, 164a,b, 165a,b, 166a,b, 167a,h, 168a,b, 169a,b, 170a,b, 171a-f, 172a-f, 173a-f, 174a-h, 175a, 176a,c, 177a,b, 178a,b, 179b-f, 180a,c-f, 181a-c, 185d-g, 187b, 189b, 190a-c, 191a,c, 193b,c,f,g, 195b,c, 197d, 198a,b, 201b, 202b, 203b, 204a-g,j, 205a,b, 206a,b,g, 207a,c, 208a,b,d, 209a,b, 210a,b, 211a-c, 212a,b, 213a,c, 214a,b, 226a-c, 231a-d, 232b, 233b, 234a,b, 235a-c, 237a, 238a-c, 239a, Obr. Żywiec: 123d, 124a,c, 126a,b, 132a, 201c, 206a, 207a, 207a,b, 210a,b,f, 211a, 212f	1790,27	Pielęgnowanie drzewostanów	1107,97	Wykonując zabiegi należy dążyć do urozmaicenia struktury wiekowej i gatunkowej przez promowanie gatunków domieszkowych, takich jak jodła i buk.
			Rębnia stopniowa	266,92	
			Brak zabiegów	298,88	

Niełesne siedliska nie zajmują powierzchni całych wydziałów, dlatego niezmiernie ważną rzeczą jest ich rozpoznanie przed podjęciem ewentualnych zadań gospodarczych by zostały wyłączone z wykonania tych zadań. Wtedy to wszelkie zmiany w strukturze tych siedlisk nie będą wywołane działaniami ujętymi w PUL.

Analizy wykazują iż PUL nie będzie miał negatywnego wpływu na występowanie starodrzewi na terenie obszarów naturalnych. Powierzchnia ich na końcu okresu obowiązywania PUL wzrośnie.

Tabela 65. Powierzchnia starodrzewi na początku i na końcu okresu obowiązywania PUL

Typ siedliska	Powierzchnia całkowita	Starodrzewie na początku okresu		Starodrzewie na końcu okresu	
		Powierzchnia [ha]	Udział %	Powierzchnia [ha]	Udział %
PLB240002 Beskid Żywiecki; PLH240006 Beskid Żywiecki					
6430	763,35	466,59	61,1	472,08	61,8
7140	19,58	10,90	55,7	10,90	55,7
8310	44,93	28,68	63,8	36,27	80,7
9110	343,05	75,24	21,9	67,17	19,6
9130	996,92	22,71	2,3	75,77	7,6
9140	14,24	8,84	62,1	8,84	62,1
9170	0,05				
9180	0,54				
91E0	27,93	10,90	39,0	11,53	41,3
9410	1551,88	946,96	61,0	1 077,79	69,5
Pozostałe siedliska	1629,62	282,99	17,4	307,14	18,8
Razem	5392,09	1853,81	34,4	2 067,49	38,3
PLH240023 Beskid Mały					
6510	1,60				
9110	1096,83	36,91	3,4	85,20	7,8
9130	906,80	75,01	8,3	84,43	9,3
91E0	97,66	0,48	0,5	0,48	0,5
9410	112,28				
Pozostałe siedliska	616,92	2,40	0,4	14,33	2,3
Razem	2832,09	114,80	4,1	184,44	6,5
PLH240006 Beskid Żywiecki					
9130	3,50				
Pozostałe siedliska	13,91	4,87	35,0	13,58	97,6
Razem	17,41	4,87	28,0	13,58	78,0

Zapisy PUL nie wpłyną też znacząco na rozkład drzewostanów w klasach wieku na terenie obszarów naturalnych:

Tabela 66. Powierzchniowa tabela klas wieku wg siedlisk przyrodniczych i obszarów Natura 2000 na początku i na końcu okresu

Typ siedliska	Stan na	Gr. leśne niezależne	Grunty leśne zalesione						Grunty nieleśne i zw. z gosp. leśną	Razem
			I	II	III	IV	V	VI i st.		
Powierzchnia [ha]										
PLB240002 Beskid Żywiecki; PLH240006 Beskid Żywiecki										
6430	początek okresu		2,31	89,44	11,37	59,81	128,82	471,60		763,35
	koniec okresu		33,43	28,92	69,91	11,37	141,12	478,60		763,35
7140	początek okresu			0,66			8,02	10,90		19,58
	koniec okresu			0,66			8,02	10,90		19,58
8310	początek okresu			2,96	3,83	1,87	7,59	28,68		44,93
	koniec okresu			2,96		3,83	1,87	36,27		44,93
9110	początek okresu		30,82	88,24	25,09	55,51	60,05	83,34		343,05
	koniec okresu		38,51	68,90	63,04	34,51	40,44	97,65		343,05
9130	początek okresu		82,77	197,63	179,40	227,42	216,65	93,05		996,92
	koniec okresu			153,61	245,32	162,71	314,62	120,66		996,92
9140	początek okresu					5,40		8,84		14,24
	koniec okresu						5,40	8,84		14,24
9170	początek okresu							0,05		0,05
	koniec okresu							0,05		0,05
9180	początek okresu			0,54						0,54
	koniec okresu				0,54					0,54
91E0	początek okresu		3,24	1,99	14,83		7,67	0,20		27,93
	koniec okresu		0,01	3,23	1,99	14,83	7,67	0,20		27,93
9410	początek okresu		52,81	129,28	9,78	77,13	327,98	954,90		1551,88
	koniec okresu		35,96	109,11	75,18	17,21	222,00	1092,42		1551,88
Pozostałe siedliska	początek okresu	13,75	175,46	217,37	97,22	297,77	363,63	301,04	163,38	1629,62
	koniec okresu	13,75	227,54	203,79	192,55	121,64	375,10	331,87	163,38	1629,62
Razem	początek okresu	13,75	347,41	728,11	341,52	724,91	1120,41	1952,60	163,38	5392,09
	koniec okresu	13,75	335,45	571,18	648,53	366,10	1116,24	2177,46	163,38	5392,09
PLH240006 Beskid Żywiecki										
9130	początek okresu						3,50			3,50
	koniec okresu							3,50		3,50
Pozostałe siedliska	początek okresu					2,70	10,88		0,33	13,91
	koniec okresu						7,57	6,01	0,33	13,91
Razem	początek okresu					2,70	14,38		0,33	17,41
	koniec okresu						7,57	9,51	0,33	17,41
PLH240023 Beskid Mały										
6510	początek okresu	1,60								1,60
	koniec okresu	1,60								1,60
9110	początek okresu		74,68	267,42	262,34	72,87	174,36	245,16		1096,83
	koniec okresu		145,12	155,13	319,02	142,12	132,62	202,82		1096,83
9130	początek okresu		4,73	146,67	238,19	162,77	161,95	192,49		906,80
	koniec okresu		68,90	37,38	217,31	215,59	194,80	172,82		906,80
91E0	początek okresu			22,41	44,81	20,62	9,82			97,66
	koniec okresu				57,95	29,89	6,13	3,69		97,66
9410	początek okresu		0,98	19,91	20,85	55,06	15,48			112,28
	koniec okresu			10,93	24,63	9,79	51,45	15,48		112,28

Typ siedliska	Stan na	Gr. leśne niezalesione	Grunty leśne zalesione						Grunty nieleśne i zw. z gosp. leśną	Razem
			I	II	III	IV	V	VI i st.		
			Powierzchnia [ha]							
Pozostałe siedliska	początek okresu	0,51	88,25	77,42	97,27	86,12	202,25	9,26	55,84	616,92
	koniec okresu	0,51	79,87	114,66	96,83	57,75	177,86	33,60	55,84	616,92
Razem	początek okresu	2,11	168,64	533,83	663,46	397,44	563,86	446,91	55,84	2832,09
	koniec okresu	2,11	293,89	318,10	715,74	455,14	562,86	428,41	55,84	2832,09

Zaplanowane na siedliskach leśnych działania w większości nie powodują znacząco negatywnego oddziaływania. W przypadku siedlisk priorytetowych zaleca się wyłączenie ich z użytkowania lub znaczące jego ograniczenie. Dla ochrony pozostałych siedlisk zaleca się ograniczenie działań gospodarczych, w tym wielkość pozyskania a cięcia prowadzić poza okresem wegetacyjnym.

IV.3. REKOMENDACJE DOTYCZĄCE PRZEDMIOTÓW OCHRONY WYSTĘPUJĄCYCH W OBSZARACH NATURA 2000

IV.3.1. REKOMENDACJE DOTYCZĄCE OCHRONY LUB ZAGOSPODAROWANIA SIEDLISK PRZYRODNICZYCH

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

Zasięg siedliska w regionie alpejskim jest ograniczony do terenów leżących poniżej 600 m n.p.m., czyli pogórza i najniższych położenia regla dolnego. Łąki niżowe występują głównie w dolinach rzecznych: na terasach zalewowych niższych odcinków rzek, wypłaszczeniach i łagodnie nachylonych zboczach wzdłuż szerokich dolin rzecznych, w miejscach nawożonych obornikiem, a także w obrębie wsi, w których utrzymała się tradycyjna hodowla zwierząt.

Dla odróżnienia łąk górskich od niżowych, za siedlisko 6510 uznano łąki świeże, dla których fitosocjologicznym identyfikatorem jest łąka owsicowa (rajgrasowa) *Arrhenatheretum elatioris* – wielopostaciowy zespół zbiorowy. Siedlisko rozwinęło się wtórnie na żyznych glebach o umiarkowanej wilgotności i obejmuje bujne, wielokośne, dobrze nawożone łąki, w których dominuje *Arrhenatherum elatius* oraz występują szlachetne miękkolistne trawy darniowe *Dactylis glomerata*, *Festuca pratensis*, *Bromus hordaceus*, *Trisetum flavescens*, a także rośliny motylkowe. W regionie alpejskim siedlisko osiąga górną granicę swego zasięgu wysokościowego, stąd skład gatunkowy fitocenozy często nawiązuje do górskich łąk świeżych. Płaty nieużytkowane mogą być trudne do odróżnienia od łąk mietlicowych powstałych w trakcie samozadarniania odłogów (zjawisko to zachodzi na szeroką skalę we wschodniej części regionu) oraz od łąk podsiewanych kupkówką i innymi szlachetnymi trawami. Siedlisko reaguje niekorzystnymi zmianami składu florystycznego na zmianę charakteru i intensywności użytkowania. Zagrożenie stanowi także urbanizacja, zwłaszcza dla płątów występujących w obrębie wsi, zamiana łąk na pola uprawne, regulacja rzek. Zadania ochronne zostaną ustanowione w PZO.

6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylon alliariae*)

Siedlisko tworzy niewielkie płyty zbudowane z eutroficznych, wysokich bylin. Sprzyja mu duża wilgotność podłoża, dostęp światła oraz gleby żyzne, płytkie, kamieniste, próchniczno-mineralne, o odczynie obojętnym lub słabo kwaśnym. Rzeźba terenu, wysokość n.p.m., położenie decydują o występowaniu dwu grup siedliska: ziołorośla subalpejskie i reglowe, oraz górskie nad potokowe ziołorośla lepiężnikowe. Typowe rośliny, bardzo bogatych florystycznie górskich ziołorośli to duże byliny o rozłożystych liściach: miłosna górska *Adenostyles alliaria*, modrzyk górski *Cicerbita alpina*, omieg górski *Doronicum austriacum*, tojad mocny *Aconitum firmum*, wietlica alpejska *Athyrium distentifolium*. Na kamieńcach wzdłuż potoków, w piętrach reglowych występują: lepiężnik wyłysiały *Petasites kablikianus* oraz lepiężnik biały *Petasites albus*. Górskie ziołorośla mają często strukturę dwu- lub trzy warstwową, bowiem zwarta warstwa liści bylin znacznie ogranicza warunki świetlne przy gruncie, gdzie występują jedynie rośliny cienioznośne. Ziołorośla górskie należą do siedlisk stabilnych i stosunkowo łatwo odnawialnych. Lokalnie mogą podlegać procesom naturalnym typu sukcesja w kierunku np. tworzenia się zarośli subalpejskich. Z zagrożeń antropogenicznych, obserwowanych jedynie w skali lokalnej, to głównie niewłaściwe użytkowanie szlaków turystycznych, nartostrad i poprowadzenie szlaków zrywkowych w górskich lasach oraz drobne inwestycje rekreacyjno-sportowe lub prace hydrologiczne w potokach. Na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia siedlisko występuje głównie fragmentarycznie na terenie wydzieleni leśnych w większości zajętych pod inne siedliska.

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*)

Torfowiska przejściowe rozproszone są na obszarze prawie całych Karpat polskich. Zwykle zajmują niewielkie powierzchnie (od kilku m², do kilku ha). Siedlisko o charakterze kwaśnych młak powstaje zwykle w miejscach silnie przepojonych stagnującą wodą, na lokalnych wypłaszczeniach lub w miejscach słabo nachylonych, w obrębie stoków lub u ich podnóży. Pojawia się zarówno w dolinach potoków, jak i w obrębie grzbietów górskich. Kwaśne młaki najczęściej porośnięte są przez zbiorowisko *Carici canescentis-Agrostietum caninae*, w którym dominują: *Carex echinata*, *C. nigra*, *Agrostis canina*, *Eriophorum angustifolium*, a warstwę mchów tworzą przede wszystkim torfowce z przewagą: *Sphagnum fallax* i *S. angustifolium* oraz płonniki, głównie *Polytrichum commune*. W nieco żyźniejszych płatach wzrasta udział gatunków łąkowych. W wyższych położeniach, w zasięgu regła górnego, rozwija się zespół *Caricetum nigrae*, z panującymi gatunkami *Juncus filiformis* i *Carex canescens*. Płaty roślinności typowej dla torfowisk przejściowych rozwinęły się także w strefie okrajków torfowisk wysokich, w otoczeniu dystroficznych jezior, a także w rejonach źródliskowych o skrajnie ubogich wodach. Na torfowiskach w obrębie większych dolin i kotlin śródgórskich (torfowiska orawsko-nowotarskie, dolina Górnego Sanu w Bieszczadach) oraz w Tatrach, roślinność opisywanych siedlisk jest bardziej zróżnicowana, szczególnie w otoczeniu torfowisk wysokich. Pojawiają się tu zespoły: *Caricetum limosae*, *Caricetum nigrae*, *Caricetum lasiocarpae*, *Caricetum distichae*, *Caricetum diandrae* oraz zbiorowiska z przewagą takich gatunków jak: *Carex rostrata*, *Menyanthes trifoliata* i *Comarum palustre*. Niektóre ze zbiorowisk torfowisk

przejściowych, takie jak *Carici-Agrostietum caninae*, znoszą okresowe obniżenia poziomu wód gruntowych, jednak i w ich przypadku głównym zagrożeniem jest odwadnianie torfowisk. Przesuszone torfowiska zwykle zarastają krzewami i drzewami. Pewnym zagrożeniem może być całkowite zaniechanie lub zbyt intensywna gospodarka na młakach stanowiących niewielkie enklawy wśród łąk i pastwisk. Na skutek wypasu, zbiorowiska torfowiskowe przekształcają się w mokre pastwiska z dominacją sitów *Epilobio-Juncetum*, jednak jakiś czas po zaprzestaniu wypasu zwykle powracają do pierwotnego stanu.

8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania

W regionie alpejskim jaskinie mogą mieć zróżnicowane pochodzenie. Powstają w wyniku procesów krasowych, czyli chemicznej korozji skał, głównie wapiennych (Tatry Zachodnie, Pieniny). Tworzą się także w trzeciorzędowych piaskowcach i łupkach fliszowych w wyniku procesów pseudo krasowych, przeważnie jako szczeliny skalne powiększone wskutek ruchów osuwiskowych, np. jaskinie tektoniczne znane z Beskidów i Tatr Wysokich, powstające wskutek ruchów tektonicznych działających na górotwór. Mogą być w części lub całkowicie wypełnione osadami, wodą, śniegiem lub lodem. Te naturalne próżnie skalne tworzą odrębne środowisko, charakteryzujące się właściwym mikroklimatem, swoistymi warunkami obiegu materii organicznej oraz specyficznym światem zwierzęcym. Środowisko jaskiniowe jest szczególnie wrażliwe na destrukcję wskutek słabej zdolności do samoistnej naprawy. Głównym źródłem zagrożenia jest nadmierny ruch turystyczny. Przyczynia się do: zanieczyszczenia jaskiń materiałem biologicznym i innym nieulegającym biologicznej degradacji, np. pochodzącym z tworzyw sztucznych; zmiany niektórych elementów konfiguracji korytarzy jaskiniowych; niepokojenja zwierząt (nietoperzy). Ponadto, może wpływać na mikroklimat jaskini. Zdarzające się akty wandalizmu, skutkują degradacją lub zniszczeniem środowiska jaskiniowego: niszczenie form naciekowych, pisanie na ścianach, palenie ognisk, użycie materiałów wybuchowych itp. Również jaskinie mogą być niszczone mechanicznie podczas eksploatacji kamieniołomów. Eksploatacja kamienia może mieć jednak także dodatni skutek, bowiem wiele jaskiń zostało otwartych i tym samym dostępnych dla człowieka w wyniku pracy kamieniołomów.

9110 Kwaśne buczyny

Siedliska kwaśnych buczyn niżowych (*Luzulo pilosae-Fagetum*) występują zazwyczaj w typie siedliskowym LMśw, rzadziej Lśw i BMśw. Związane są z wilgotnym klimatem atlantyckim i oczywiście występują w zasięgu występowania buka. Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje środkowoeuropejskie lasy bukowe rosnące na uboższych kwaśnych glebach.

Tam gdzie warunki wilgotnościowe i glebowe pozwalają bukowi przejąć dominację w drzewostanie i intensywnie się odnawiać – powstają buczyny, które są trwałym w krajobrazie zbiorowiskiem roślinnym. Drzewostan w kwaśnej buczynie niżowej jest prawie czysto bukowy, z niewielkimi domieszkami innych gatunków (Dbs, So, Md, Ak). Podszyt zazwyczaj słabo rozwinięty, tworzy czeremcha zwyczajna (*Padus avium* Mill.), buk zwyczajny (*Fagus sylvatica* L.), dąb szypułkowy (*Quercus robur* L.), grab pospolity (*Carpinus betulus* L.), kruszyna i leszczyna. Runo ma charakter mszysto-trawiasto-zielny. Pokrycie warstwy zielnej jest na ogół niewielkie, czasem prawie brak roślin w runie, a całość

przykryta jest warstwą liści bukowych. Gatunkami, które odgrywają stosunkowo większą rolę w warstwie zielnej (ale nie mają wielkiego pokrycia), są małe byliny dwuliścienne i niektóre trawy. Mszaki rosną głównie u podstawy buków. Gatunki typowe dla kwaśnej buczyny to: kosmatka owłosiona (*Luzula pilosa* (L.) Willd.), siódmaczek leśny (*Trientalis europaea* L.), konwalijka dwulistna (*Maianthemum bifolium* (L.) F. W. Schmidt), turzyca pigułkowata (*Carex pilulifera* L.), kosmatka gajowa (*Luzula luzuloides* (Lam.) Dandy & Wilmott), śmiałek pogięty (*Deschampsia flexuosa* L.), trzcinnik owłosiony (*Calamagrostis villosa* (Chaix) J. F. Gmel.), oraz borówka czernica (*Vaccinium myrtillus* L.).

9130 Żyzna buczyna karpacka (*Dentario glandlosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*)

Żyzna buczyna karpacka jest najszerszej rozprzestrzenioną formacją roślinną w polskich Karpatach. Występuje w zakresie wysokości od 300-1100 m n.p.m. znajdując swe optimum na większości siedlisk strefy dolnego regla. Siedlisko jest obecne w zdecydowanej większości obszarów Natura 2000 w regionie. Żyzna buczyna karpacka spotykana jest zarówno na siedliskach żyznych, średnio zasobnych, jak i uboższych. Porasta stoki i grzbiety górskie oraz zbocza dolin i wąwozów, nie wykazując przywiązania do określonej ekspozycji. Drzewostan tworzy głównie buk. Towarzyszy mu jodła, czasem stanowiąc spory udział w składzie gatunkowym, jednostkowo świerk, a w miejscach zasobniejszych także jawor. Warstwa krzewów jest słabo rozwinięta, budują ją młode osobniki drzew i nieliczne krzewy. Charakterystyczną cechą runa jest obfite występowanie geofitów wczesnowiosennych, takich jak: żywiec gruczołowaty na wschodzie, a w zachodniej części Karpat – dziewięciolistny czy zawilec gajowy, zakwitające jeszcze przed rozwojem liści drzew. Poza tym obficie zaznacza się obecność innych gatunków żyznych lasów liściastych. Siedlisko wykazuje duże zróżnicowanie regionalne i mikrosiedliskowe.

9140 Środkowoeuropejskie, subalpejskie i górskie lasy bukowe z jaworem oraz szczawiem górskim (górskie jaworzyny ziołoroślowe)

Jaworzyny ziołoroślowe występują w postaci płatów jaworowo-jarzębinowych, jaworowych i jaworowo-bukowych, porastających przeważnie strome stoki i tereny źródłiskowe. W poszczególnych odmianach zbiorowiska w domieszce pojawiają się: wiąz górski, jodła oraz świerk, czasem jesion wyniosły. Wschodniokarpicka forma cechuje się typowym dla zbiorowisk wzrastających przy górnej granicy lasu niskim, krzywulcowym pokrojem drzew i dość słabym zwarcim. Podszyt jest słabo rozwinięty, z występującymi tu m.in.: wiciokrzewem czarnym, wierzbą śląską i różą alpejską. Wielowarstwową warstwę runa budują typowo górskie rośliny ziołoroślowe, takie jak: miłosna górska i lepiężnik biały oraz wysokie paprocie i liczne gatunki żyznych lasów liściastych, a także silna reprezentacja endemitów wschodniokarpickich w bieszczadzkiej odmianie.

9170 Grądy środkowoeuropejskie i subkontynentalne

Siedliska grądu środkowoeuropejskiego (*Galio sylvatici-Carpinetum betuli*) i subkontynentalnego (*Tilio cordatae-Carpinetum betuli* Tracz. 1962), występują zazwyczaj w typie siedliskowym Lśw, rzadziej LMśw i Lł, sporadycznie zaś Lw, BMw, LMw, BMśw. Są to siedliska żyznych, mezo- i eutroficznych, lasów liściastych. Porastają zazwyczaj gleby świeże lub wilgotne.

Drzewostan grądu tworzą gatunki liściaste: dąb szypułkowy (*Quercus robur* L.), lipa drobnolistna (*Tilia cordata* Mill.), grab pospolity (*Carpinus betulus* L.), klon pospolity (*Acer platanoides* L.), jawor (*Acer pseudoplatanus* L.), jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior* L.) w warstwie A występuje ponadto buk zwyczajny (*Fagus sylvatica* L.) i sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris* L.), w podszytcie jarzęb pospolity (*Sorbus aucuparia* L.), czeremcha zwyczajna (*Padus avium* Mill.), czeremcha amerykańska (*Padus serotina* (Ehrh.) Borkh.), kruszyna pospolita (*Rhamnus frangula* L.), grab pospolity, dąb czerwony, bez czarny, leszczyna, trzmielina pospolita itp. Podszyt grądów jest na ogół silnie rozwinięty, choć jego pokrycie zależy w dużym stopniu od pokrycia drugiego piętra. Gatunki charakterystyczne dla zespołu to: przytulia leśna (*Galium sylvaticum* L.), turzyca cienista (*Carex umbrosa* L.), gwiazdnica wielkokwiatowa (*Stellaria holostea* L.), przytulia Schultesa (*Galium schultesii* Vest) i świerżabek gajowy (*Chaerophyllum temulum* L.).

Runo ma wyraźny charakter dwuaspektowy. Na wiosnę obficie kwitną wczesne geofity: zawilec gajowy (*Anemone nemorosa* L.), dąbrówka rozłogowa (*Ajuga reptans* L.), miódunka ćma (*Pulmonaria obscura* L.), zdrojówka rutewkowata (*Isopyrum thalictroides* L.) itp. Latem pojawia się gajowiec żółty (*Galeobdolon luteum* Huds.) i szerokolistne gatunki traw: prosownica rozpięchła (*Milium effusum* L.), trzcinnik leśny (*Calamagrostis arundinacea* (L.) Roth), perlówka zwisła (*Melica nutans* L.) itp. Występuje na powierzchni 0,05 ha na terenie obszarów Natura 2000. Nie zaplanowano na niej wskazówek gospodarczych.

9180 Jaworzyny i lasy klonowo lipowe na stokach i zboczach

Jaworzyny ziołoroślowe w Karpatach zajmują bardzo mały areal. Siedlisko rozwija się w warunkach strefy przejściowej między regłem dolnym, a górnym w przedziale wysokości 800-1230 m n.p.m. Zajmuje stanowiska na zboczach o północnej ekspozycji, na glebach o różnej wilgotności i żyzności, przeważnie płytkich, rumoszowatych. Stosunkowo luźny drzewostan tworzą buk i jawor (w wyższych położeniach wykształcają one specyficzny, krzywulcowy pokrój). Czasem, w domieszce towarzyszy im jodła lub świerk. Warstwa krzewów wykształca się dość słabo, natomiast runo odznacza się wyjątkową bujnością i bogactwem gatunkowym. Dominują w nim gatunki ziołoroślowe, liczne są również gatunki typowe dla żyznych i kwaśnych buczyn oraz sąsiadujących z nimi zbiorowisk nieleśnych. Jaworzyny tworzą w Karpatach kilka odmian, uzależnionych od składników runa: jaworzyna z jęczmikiem zwyczajnym, miesięcznicowa oraz jaworzyna karpacka (typowa).

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Fraxino-Alnetum*)

Wymienione lasy wykształcają się na glebach zalewanych wodami rzecznyymi, o wysokim poziomie wód gruntowych, głównie klasyfikowanych jako pobagienne lub napływowe aluwialne. Zgodnie z definicją należy tu kilka istotnie różniących się podtypów drzewostanów, a mianowicie od jesionowo-olszowych na obszarach źródlisk i związanych z nimi cieków, przez olszowe w dolinach szybko płynących rzek, olszyny nad wolno płynącymi strumieniami, górskie olszynki olszy szarej, po nadbrzeżne lasy wierzbowe i topolowe nad dużymi rzekami. Siedliska typologicznie związane z olsem jesionowym, pod względem fitosocjologicznym tożsame z zespołami: *Fraxino-Alnetum* - niżowy łęg jesionowo-olszowy oraz *Carici remotae-Fraxinetum* - podgórski łęg jesionowy. Biocenozy,

wchodzące w skład tak doprecyzowanego typu 91 EO, występują w całej Polsce. W projektowanej sieci Natura 2000 są obecne w większości jej obiektów. Biotopy omawianej grupy mają wysoką wartość przyrodniczą. Jako podstawowy element nadrzecznych krajobrazów roślinnych mają wpływ na retencję wód i funkcjonowanie korytarzy ekologicznych sieci hydrograficznej. Wszystkie odznaczają się ponadprzeciętnym bogactwem związanej z nimi flory i fauny.

Siedliska łągów wytworzyły się na glebach murszowych, torfowisk niskich, gruntowoglejowych i itp. Powstały w dolinach cieków różnej wielkości – od niewielkich rowów melioracyjnych, gdzie proces melioracji doprowadził do odwodnienia bagiennych olsów, do dolin dużych rzek, ale z występującymi w obrębie doliny utworami organicznego pochodzenia (w dolinach mineralnych – na madach – zazwyczaj wykształcają się łągi 91F0). Podstawowym procesem kształtującym charakter lasów łągowych siedliska 91E0 jest cykliczny, coroczny rytm zalewów wezbraniowymi wodami rzecznyymi, niosącymi żyzne namuły. Po okresie wiosennych wezbrań zalewy te ustępują. O ile więc w przypadku siedlisk łągów (91F0), zalewy mogą być sporadyczne i występują zazwyczaj jako proces madotwórczy, o tyle w przypadku łągów (91E0) zalewy powinny być coroczne. łągi jesionowo - olszowe mogą się też wykształcać w przypadku braku zalewów powierzchniowych, ale zawsze wskaźnikiem wyróżniającym jest poziomy ruch wód podpowierzchniowych. Proces ten odróżnia także łągi od lasów bagiennych – olsów, które powstają na siedliskach bagiennych związanych z ciągle kształtującymi się torfami niskimi, w procesie zabagnienia gleby. W przypadku olsów woda w siedlisku jest wodą stagnującą, a w przypadku łągów – przepływającą.

Drzewostan łągów tworzy przede wszystkim olsza czarna (*Alnus glutinosa* Gaertn.) z różnym udziałem jesionu wyniosłego (*Fraxinus excelsior* L.). Udział ten zależy niekiedy od stopnia zniszczenia lokalnych populacji jesionów chorobą powodowaną przez grzyb *Chalara fraxinea*. Poza tymi gatunkami, w drzewostanie czasami może pojawiać się brzoza omszona (*Betula pubescens* Ehrh.), dąb szypułkowy (*Quercus robur* L.), osika (*Populus tremula* L.), świerk pospolity (*Picea abies* (L.) H.Karst). Podszyt jest zazwyczaj bujnie rozwinięty i tworzą go: czeremcha pospolita, kruszyna, leszczyna.

W runie wyraźnie widoczne są dwa aspekty: wiosenny i letni. W aspekcie wiosennym runo jest zdominowane przez wczesno kwitnące gatunki geofitów: ziarnopłon wiosenny (*Ficaria verna* Huds.), złoć żółtą (*Gagea lutea* (L.) Ker Gawl.), śledziennicę skrętolistną (*Chrysosplenium alternifolium* L.), zawilca żółtego (*Anemone ranunculoides* L.) itp. Latem runo obejmują w dominację wysokie gatunki bylin, głównie nitrofilne: pokrzywa zwyczajna (*Urtica dioica* L.), wiązówka błotna (*Urtica dioica* L.), bodziszek cuchnący (*Geranium robertianum* L.), przytulia czepna (*Galium aparine* L.), ale także gajowiec żółty (*Galeobdolon luteum* Huds.) i jasnota plamista (*Lamium maculatum* L.) itp.

Na obszarze nadleśnictwa łągi zajmują 11,30 ha.

9410 Górskie bory świerkowe

Górskie bory świerkowe występują na terenie całych Karpat. Podtyp: bór mieszany jodłowo-świerkowy tworzy górne partie regla dolnego, natomiast bór świerkowy - regiel górny, kształtując górną granicę lasu. Siedlisko występuje w większości obszarów Natura 2000 w regionie alpejskim. Drzewostan buduje głównie świerk pospolity, w niższych położeniach z domieszką jodły. Podszyt jest niezbyt bujny, podobnie jak runo. Dominują takie gatunki, jak: jarzęb pospolity, wiciokrzew czarny, porzeczek skalny, wietlica alpejska, trzcinnik owłosiony, śmiałek pogięty, narecznica szerokolistna, podbiałek alpejski, widłak jałowcowaty, borówka czarna. Dobrze rozwinięta jest też warstwa mszyska.

IV.3.2. REKOMENDACJE DOTYCZĄCE OCHRONY GATUNKÓW CHRONIONYCH W RAMACH SIECI NATURA 2000

1354- Niedźwiedź brunatny (*Ursus arctos*)

Status ochrony:

- a. Ochrona gatunkowa: gatunek objęty ochroną ścisłą
- b. Polska Czerwona Księga Zwierząt: NT- niższego ryzyka ale bliski zagrożenia
- c. Dyrektywa Siedliskowa: Załącznik II i IV (gatunek priorytetowy)
- d. Rozporządzenie Rady (WE) 338/97: Załącznik A
- e. Konwencja Berneńska: Załącznik II
- f. Konwencja Waszyngtońska: Załącznik II

Siedlisko:

Zasiedla rozległe lasy nizinne i górskie, zarówno bory iglaste, jak również żyzne lasy liściaste. Cechuje go duża plastyczność ekologiczna wyrażająca się urozmaiconym składem pokarmu, wykorzystywanym siedliskiem i wielkością areału osobniczego, który może wynosić 23–500 km². Zimą spędza w gawrach do których wykorzystuje jaskinie, nisze po wykrotach wiatrowałach, puste pnie starych drzew. Często legowisko zakładają przy pniu nisko ugałęzionego drzewa lub wykorzystują w tym celu młodniki.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Według „Ekspertyzy w zakresie dużych drapieżników....” Sporządzonej na potrzeby PZO SOO „Beskid Żywiecki” stan populacji oceniono jako zły, ze względu na bardzo niską liczebność lokalnej populacji niedźwiedzia, a co za tym idzie niewielką liczbę samic prowadzących młode, a także niską liczbę młodych przypadającą na samicę. Stan siedliska oceniono jako niezadowalający. W największym stopniu przyczyniło się do tego bardzo wysokie zaludnienie lokalnych gmin, stosunkowo duża liczba miejsc noclegowych i zalesienie na poziomie około 79%.

Zagrożenia:

Perspektywy zachowania populacji niedźwiedzia w SOO „Beskid Żywiecki” oceniono jak złe (U2). Związane jest to z ogromną presją turystyczną. Lokalne gminy w swoich programach rozwoju planują tworzenie kolejnych i rozbudowę istniejących ośrodków turystycznych, które niejednokrotnie wkraczają w centralne części ważnych ostoi

niedźwiedzi. Gminy przykładają dużą wagę do rozbudowy centrów turystyki zimowej (wyciągów narciarski oraz tras zjazdowych), które będą negatywnie oddziaływać na ważne miejsca gawrowania niedźwiedzi i to w najbardziej newralgicznym okresie snu zimowego. Negatywnym czynnikiem jest też intensyfikacja agresywnych form rekreacji-wykorzystywanie na masową skalę samochodów terenowych, quadów, oraz skuterów śnieżnych, które towarzyszą także schroniskom i ośrodkom narciarskim, rozszerzając ich negatywne oddziaływanie.

Oddziaływanie projektu Planu:

Potencjalne miejsca rozrodu i wychowu młodych określone zostały na powierzchni około 56 ha (lokalizacja – dane wrażliwe). W rejonie tym nie zaprojektowano zabiegów gospodarczych (rębni, pielęgnacji drzewostanów ani odnowień). Wiąże się to z faktem, że miejsca te są zlokalizowane w rezerwatach przyrody, gdzie nie planuje się zabiegów gospodarczych. Gdyby jednak pojawiła się konieczność wykonania zabiegów gospodarczych poza rezerwatami, ale w bezpośrednim sąsiedztwie miejsc rozrodu (500 m od stwierdzonego miejsca rozrodu lub ewentualnie w granicach utworzonej strefy ostoi), to dla ograniczenia negatywnego wpływu realizacji projektu PUL, muszą być one wykonywane poza okresem ochronnym (od 1.11 do 30.04). Dlatego też tak ważnym aspektem jest zdefiniowanie dokładnych obszarów rozrodu niedźwiedzi poprzez dodatkowe badania i ekspertyzy.

Propozycje działań ochronnych:

Poniżej przedstawiono opisy zagrożeń i propozycje działań ochronnych według dokumentacji projektu Planu Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000:

Stworzenie utrudnień i naturalnych barier ograniczających ruch konny oraz pojazdów silnikowych i rowerowych. Wykonanie trwałych przeszkód naturalnych ograniczających ruch pojazdów silnikowych na aktualnie nieużytkowanych drogach i szlakach zrywkowych. Pozostawienie drzew zwalonych nad potokami w celu stworzenia warunków do ich przekraczania przez drapieżniki. Zachowanie miejsc żerowania niedźwiedzi poprzez wyłączenie torfowisk, ziołorośli, oczek wodnych z możliwości składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych. Działania edukacyjne skierowane do społeczeństwa uwzględniające gospodarkę pasterską i pasieczną, planowanie przestrzenne oraz zasady wykorzystania turystycznego.

1361- Ryś (*Lynx lynx*)

Status ochrony:

- a. Ochrona gatunkowa: gatunek objęty ochroną ścisłą
- b. Dyrektywa Siedliskowa: Załącznik II i IV
- c. Rozporządzenie Rady (WE) 338/97: Załącznik A
- d. Konwencja Berneńska: Załącznik III
- e. Konwencja Waszyngtońska: Załącznik II

Siedlisko:

Typowym środowiskiem rysia w Europie są duże kompleksy leśne, liściaste, mieszane i iglaste, zarówno w górach, jak i na nizinach. Rysь prowadzi bardzo skryty tryb życia. Zwierzę w ciągu dnia odpoczywa i śpi, natomiast aktywnie żeruje nocą.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Z badań, przeprowadzonych w 2001 r. przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży, wynikało, że w Polsce bytuje około 200 rysi, a szacunki te mogą być nieco zaniżone ze względu na przyjętą metodykę. Na obszarze SOO „Beskid Żywiecki w latach 2000-2011 zinwentaryzowano od 9 do 20 rysi. Na podstawie „Ekspertyzy w zakresie dużych drapieżników...” stan populacji rysia w SOO „Beskid Żywiecki” oceniono na niezadawalający (U1). Stan siedliska oceniono również na niezadawalający.

Zagrożenia:

Perspektywy zachowania populacji rysia w SOO „Beskid Żywiecki” oceniono na niezadawalające (U1). Wpływa na to duża presja turystyczna, plany rozwoju ośrodków turystycznych, powszechne wykorzystywanie samochodów terenowych, motocykli crossowych, quadów oraz skuterów śnieżnych. Z uwagi na to, że rysie polują głównie na sarny, żerujące często w pobliżu ludzkich siedzib, są dość tolerancyjne w stosunku do codziennej umiarkowanej aktywności ludzi. Drapieżniki te muszą mieć jednak swobodny dostęp do zasobów pokarmowych, co mogą znacząco utrudniać znajdujące się po drodze obszary wylesione, gęsto zabudowane lub intensywnie użytkowane przez ludzi.

Oddziaływanie projektu Planu:

Potencjalne miejsca rozrodu i wychowu młodych określone zostały na powierzchni około 56 ha (lokalizacja – dane wrażliwe). W rejonie tym nie zaprojektowano zabiegów gospodarczych (rębni, pielęgnacji drzewostanów ani odnowień). Wiąże się to z faktem, że miejsca te są zlokalizowane w rezerwatach przyrody, gdzie nie planuje się zabiegów gospodarczych. W momencie wyznaczenia ewentualnych potencjalnych miejsc rozrodu i wychowu młodych należy pamiętać o tym, aby 500 m od stwierdzonego miejsca rozrodu lub ewentualnie w granicach utworzonej strefy ostoi, ograniczać negatywny wpływ zabiegów poprzez wykonywanie ich poza okresem ochronnym. Dlatego też tak ważnym aspektem jest zdefiniowanie dokładnych obszarów rozrodu rysia poprzez dodatkowe badania i ekspertyzy.

Propozycje działań ochronnych:

Poniżej przedstawiono opisy zagrożeń i propozycje działań ochronnych według dokumentacji projektu Planu Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000:

Stworzenie utrudnień i naturalnych barier ograniczających ruch konny oraz pojazdów silnikowych i rowerowych. Wykonanie trwałych przeszkód naturalnych ograniczających ruch pojazdów silnikowych na aktualnie nieużytkowanych drogach i szlakach zrywkowych. Pozostawienie drzew zwalonych nad potokami w celu stworzenia warunków do ich przekraczania przez drapieżniki. Działania edukacyjne skierowane do pracowników LP, właścicieli lasów prywatnych oraz właścicieli i pracowników ZUL uwzględniające ekologię i wymagania ochrony rysia.

1352- Wilk (*Canis lupus*)

Status ochrony:

- a. Ochrona gatunkowa: gatunek objęty ochroną ścisłą
- b. Polska Czerwona Księga Zwierząt: NT-niższego ryzyka ale bliższy zagrożenia
- c. Dyrektywa Siedliskowa: Załącznik II i IV
- d. Rozporządzenie Rady (WE) 338/97: Załącznik A
- e. Konwencja Berneńska: Załącznik II
- f. Konwencja Waszyngtońska: Załącznik II

Siedlisko:

Środowiskiem życia wilków są duże kompleksy leśne jak również mozaikowate przestrzenie rolniczo-leśne, obfitujące w zwierzynę.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Główne obszary występowania wilka w Polsce to Karpaty (od Bieszczadów aż po Beskid Śląski), Roztocze, Polesie Lubelskie oraz północno-wschodnia Polska. Według danych pochodzących z lat 2001–2003 z Ogólnopolskiej Inwentaryzacji Wilków i Rysi, prowadzonej przez nadleśnictwa i parki narodowe, w całym kraju stwierdzono około 110–120 watah. Sumaryczną liczebność oceniono na około 520 (460–560) osobników. Niemal połowa polskiej populacji wilków (ok. 200–220) zasiedlała Karpaty i Pogórze Karpackie. Na podstawie „Ekspertyzy w zakresie dużych drapieżników- niedźwiedzia brunatnego, rysia euroazjatyckiego i wilka, sporządzonej na potrzeby planu zadań ochronnych dla SOO Beskid Żywiecki PLH240006” stan populacji wilka oceniono na niezadawalający (U1), ze względu na średnie jej zagęszczenie. Liczba watah była na poziomie właściwym (FV). Zagęszczenie populacji tego gatunku jest ograniczane przez transgraniczne negatywne oddziaływanie polowań na wilki prowadzone na Słowacji. Stan siedliska oceniono na niezadawalający, do czego w największym stopniu przyczyniło się wysokie zagęszczenie dróg lokalnych.

Zagrożenia:

Perspektywy zachowania populacji wilka w SOO „Beskid Żywiecki” oceniono na niezadawalające (U1). Podobnie, jak w przypadku niedźwiedzia i rysia, wpływa na to presja turystyczna, w tym zwiększenie wykorzystania samochodów terenowych, motocykli crossowych, quadów oraz skuterów śnieżnych, istniejąca infrastruktura rekreacyjna oraz planowany rozwój ośrodków turystycznych, w tym wyciągów narciarskich i tras zjazdowych w ważnych ostojach wilka (dane wrażliwe). Badania w Beskidzie Żywieckim wskazują, że wilki wyraźnie unikają obszarów sąsiadujących z wyciągami narciarskimi, zatłoczonymi schroniskami oraz ruchliwymi szlakami turystycznymi, szczególnie tymi, które wykorzystywane są do rekreacji motorowej. Wilki wprawdzie przekraczają trasy narciarskie, chodzą szlakami turystycznymi i drogami leśnymi, jednak na miejsca odpoczynku wybierają tereny maksymalnie odległe od centrów aktywności ludzkiej.

Oddziaływanie projektu Planu:

Jeśli brać pod uwagę areal występowania to wilk prawdopodobnie pojawia się na obszarze całego Nadleśnictwa. Gdy jednak wziąć pod uwagę potencjalne miejsca rozrodu i wychowu młodych to zostały one zredukowane do powierzchni około 55 ha. W rejonie tym nie zaprojektowano zabiegów gospodarczych (rębni, pielęgnacji drzewostanów ani odnowień). Wiąże się to z faktem, że miejsca te są zlokalizowane w rezerwatach przyrody lub w ich najbliższym sąsiedztwie, gdzie nie planuje się zabiegów gospodarczych. Gdyby jednak pojawiła się konieczność wykonania zabiegów gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie miejsc rozrodu (500 m od stwierdzonego miejsca rozrodu lub ewentualnie w granicach utworzonej strefy ostoi), to dla ograniczenia negatywnego wpływu realizacji projektu PUL, muszą być one wykonywane poza okresem ochronnym (od 1.04 do 31.08).

Propozycje działań ochronnych:

Poniżej przedstawiono opisy zagrożeń i propozycje działań ochronnych według dokumentacji projektu Planu Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000:

Stworzenie utrudnień i naturalnych barier ograniczających ruch konny oraz pojazdów silnikowych i rowerowych. Wykonanie trwałych przeszkód naturalnych ograniczających ruch pojazdów silnikowych na aktualnie nieużytkowanych drogach i szlakach zrywkowych. Pozostawienie drzew zwalonych nad potokami w celu stworzenia warunków do ich przekraczania przez drapieżniki. Pozostawienie złomowisk (z wyjątkiem abiotycznych szkód o charakterze wielkopowierzchniowym), stert gałęzi i wykrotów stanowiących bezpieczne miejsca wychowu młodych i zapewniające możliwości ukrycia się wilków w strefach ochrony okresowej ich miejsc rozrodu. Działania edukacyjne skierowane do pracowników LP, właścicieli lasów prywatnych oraz właścicieli i pracowników ZUL uwzględniające ekologię.

W wyniku przeprowadzonych analiz należy stwierdzić, iż zaprojektowane w projekcie PUL zadania gospodarcze, wykonane z uwzględnieniem ww. zaleceń nie wpłyną znacząco negatywnie na przedmioty ochrony SOO PLH 240002 Beskid Żywiecki i SOO PLH240006 Beskid Żywiecki - rysia, niedźwiedzia brunatnego i wilka.

1303- Podkowiec mały (*Rhinolophus hipposideros*)

Status ochrony:

- a. Ochrona gatunkowa: gatunek objęty ochroną ścisłą
- b. Dyrektywa Siedliskowa: załącznik II i IV
- c. EUROBATS: Załącznik I
- d. Konwencja Berneńska: Załącznik II
- e. Konwencja Bońska Załącznik II

Siedlisko:

Aktywność żerowiskową podkowca obserwuje się głównie w pobliżu częściowo odsłoniętych skał, w roślinności nadbrzeżnej górskich potoków oraz w bukowych lasach porastających zbocza. W okresie jesiennym bardzo ważne są dla niego jaskinie i schroniska skalne, wykorzystywane prawdopodobnie jako kwatery godowe i miejsca akumulacji tłuszczu.

Jaskinie i ich sztuczne odpowiedniki (np. sztolnie czy piwnice) są też kryjówkami w okresie zimowym. Zarówno w przypadku kryjówek letnich, jak i zimowych, bardzo istotny dla podkowców jest dostęp umożliwiający wlot bez konieczności przysiadania i przeciskania się przez szczeliny.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Nie istnieją informacje dotyczące ewentualnych miejsc rozrodu oraz hibernacji tego gatunku na gruntach Nadleśnictwa Jeleśnia. Wskazane są badania i monitoring podkowca małego na obszarach Natura 2000.

Zagrożenia:

Zagrożenia dla podkowców związane są przede wszystkim z działalnością człowieka. Dotyczą one zarówno miejsc wykorzystywanych przez nie na schronienia, jak i środowisk, w których żerują. Podkowiec mały spędza zimę w stanie hibernacji w podziemnych kryjówkach. Są nimi przede wszystkim jaskinie, niekiedy też stare, opuszczone kopalnie i piwnice. Podkowce małe są bardzo przywiązane do swych siedzib i wymagające w odniesieniu do warunków w nich panujących. Letnie schronienia kolonii rozrodczych muszą być przede wszystkim ciepłe, bezpieczne oraz posiadać odpowiedni wlot i dogodny dołot. Przeważająca większość znanych dotychczas kolonii zajmuje strychy obiektów sakralnych – kościołów i cerkwi.

Oddziaływanie projektu Planu:

Realizacja zaplanowanych zadań gospodarczych w okolicach potencjalnego występowania lub ewentualnej hibernacji podkowca małego nie będzie negatywnie wpływać na liczebność i występowanie tego gatunku. Może nastąpić pośrednie negatywne oddziaływanie związane z terminem prac leśnych. Dlatego biorąc pod uwagę proponowane działania ochronne należy określić wpływ projektu PUL na omawiany gatunek jako nieistotny.

Propozycje działań ochronnych:

Powinno się dążyć do dużego różnicowania składu gatunkowego drzewostanów, ze względu na dużą bioróżnorodność owadów stanowiących pokarm dla podkowca.

1. 1321- Nocek orzęsiony (*Myotis emarginatus*)

Status ochrony:

- a. Ochrona gatunkowa: gatunek objęty ochroną ścisłą
- b. Polska Czerwona Księga Zwierząt: EN
- c. Dyrektywa Siedliskowa: załącznik II i IV
- d. EUROBATS: Załącznik I
- e. Konwencja Berneńska: Załącznik II
- f. Konwencja Bońska Załącznik II

Siedlisko:

Gatunek termofilny. Występuje z podkowcem małym, który wykazuje podobne wymagania siedliskowe. Schronienia letnie kolonii rozrodczych są zlokalizowane najczęściej na ciepłych strychach o temperaturze około 25–30 °C. W porównaniu z innymi gatunkami kryjówki te są często bardzo jasne. W okresie letnim związany z terenami leśnymi i wyżynnymi. Nocek orzęsiony jako żerowiska wykorzystuje przede wszystkim starsze lasy. Żerujące osobniki spotykane są także nad potokami i leśnymi stawami lub ciekami wodnymi, których brzegi porośnięte są drzewami lub krzewami. Zimuje w jaskiniach, sztolniach i piwnicach, w których panuje stosunkowo wysoka temperatura około 6–9°C. Najczęściej wisi pojedynczo na stropie lub ścianie, czasami w małych skupieniach.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Nie istnieją informacje dotyczące ewentualnych miejsc rozrodu lub hibernacji tego gatunku na gruntach Nadleśnictwa Jeleśnia. Wskazane są badania i monitoring nocka orzęsionego na obszarach Natura 2000.

Zagrożenia:

Potencjalnym zagrożeniem może być niepokojenie zwierząt w czasie hibernacji. Kolejnym zagrożeniem jest zmniejszenie lub zubożenie bazy pokarmowej (fragmentacja i zmniejszenie powierzchni obszarów leśnych, wprowadzanie monokultur drzew, w których bioróżnorodność owadów jest bardzo niska).

Oddziaływanie projektu Planu:

Realizacja zaplanowanych zadań gospodarczych w okolicach potencjalnego występowania nocka orzęsionego nie powinna negatywnie wpłynąć na liczebność i występowanie tego gatunku. Dlatego biorąc pod uwagę powyższe i proponowane działania ochronne należy określić wpływ projektu PUL na omawiany gatunek jako nieistotny.

Propozycje działań ochronnych:

Powinno się dążyć do dużego różnicowania składu gatunkowego drzewostanów, ze względu na dużą bioróżnorodność owadów stanowiących pokarm dla nocka.

1323- Nocek Bechsteina (*Myotis bechsteinii*)

Status ochrony:

- a. Ochrona gatunkowa: gatunek objęty ochroną ścisłą
- b. Polska Czerwona Księga Zwierząt: NT- niższego ryzyka ale bliski zagrożenia
- c. Dyrektywa Siedliskowa: załącznik II i IV
- d. EUROBATS: Załącznik I
- e. Konwencja Berneńska: Załącznik II
- f. Konwencja Bońska Załącznik II

Siedlisko:

Siedliska wykorzystywane przez nocka Bechsteina należy podzielić na kryjówkiienne (letnie), kryjówki zimowe i przejściowe oraz miejsca żerowania i trasy przelotów. W sezonie letnim nocek Bechsteina jest gatunkiem typowo leśnym, preferującym lasy liściaste, zwłaszcza starsze. Żeruje najczęściej w lukach drzewostanu i na jego skrajach oraz na przesiekach i drogach leśnych. Jego kryjówkami dziennymi (w tym kolonii rozrodczych) są dziuple drzew, położone zwykle nisko nad ziemią (0,75–5 m), zarówno wewnątrz lasu, jak i na jego skrajach. Wykorzystują one również skrzynki lęgowe dla ptaków i nietoperzy, zwłaszcza modele o szerokim wnętrzu. Nocek Bechsteina zimuje w jaskiniach, sztolniach oraz starych fortyfikacjach. W kryjówkach podziemnych wisi swobodnie na ścianach lub stropach, rzadziej w szczelinach skalnych. Omawiany gatunek nie jest wrażliwy na obecność człowieka w pobliżu kryjówek dziennych (letnich) i miejsc żerowania, jest natomiast wrażliwy na tę obecność w kryjówkach zimowych. Pokarm nocka Bechsteina stanowią niemal wyłącznie owady i inne stawonogi zbierane z roślinności (najczęściej liści drzew), gruntu lub w locie (w pobliżu koron drzew).

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Nie istnieją informacje dotyczące ewentualnych miejsc rozrodu oraz hibernacji tego gatunku na gruntach Nadleśnictwa Jeleśnia. Wskazane są badania i monitoring nocka Bechsteina na obszarach Natura 2000.

Zagrożenia:

Zagrożeniem dla letnich kolonii nocka Bechsteina mogą być prace leśne prowadzące do wycięcia starych dziuplastych drzew, także cięcia odnowieniowe o ile nie rozpoznano wcześniej terenu pod kątem występowania letnich kolonii nietoperzy. Liczne zagrożenia dla nocka Bechsteina dotyczą jego kryjówek zimowych. Hibernujące nietoperze narażone są na wybudzanie i płoszenie powodowane przez niekontrolowaną penetrację kryjówek przez ludzi.

Oddziaływanie projektu Planu:

Realizacja zaplanowanych zadań gospodarczych w potencjalnych okolicach występowania nocka nie powinna negatywnie wpłynąć na liczebność i występowanie tego gatunku. Użytkowanie lasu oparte zostało o rębnię złożoną w której okres odnowienia może dochodzić do 40 lat, a wykształcone młode pokolenie będzie silnie zróżnicowane przestrzennie oraz wiekowo, gatunkowo i na wysokość. Może nastąpić pośrednie negatywne oddziaływanie

związane z terminem prac leśnych. Dlatego biorąc pod uwagę powyższe oraz proponowane działania ochronne należy określić wpływ projektu PUL na omawiany gatunek jako obojętny.

Propozycje działań ochronnych:

W celu poprawy jakości siedlisk omawianego gatunku, a tym samym liczebności populacji zaleca się m. in. pozostawianie starych, dziuplastych drzew; stosowania skrzynek dla nietoperzy (zwłaszcza typów o szerokim wnętrzu); na obszarze występowania gatunku pozyskiwania drewna opartego o rębnie złożone.

1324- Nocek duży (*Myotis myotis*)

Status ochrony:

- a. Ochrona gatunkowa: gatunek objęty ochroną ścisłą
- b. Dyrektywa Siedliskowa: załącznik II i IV
- c. EUROBATS: Załącznik I
- d. Konwencja Berneńska: Załącznik II
- e. Konwencja Bońska Załącznik II

Siedlisko:

W okresie hibernacji najważniejszymi siedliskami dla nocka dużego są jaskinie oraz wszelkie sztuczne, duże pomieszczenia (piwnice, fortyfikacje, opuszczone kopalnie). Schronieniami kolonii rozrodczych są najczęściej duże strychy, sporadycznie jaskinie lub duże pomieszczenia. W naszym kraju nie prowadzono badań nad wybiórczością miejsc żerowania nocka dużego. Najprawdopodobniej żeruje głównie w lasach.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Na gruntach Nadleśnictwa Jeleśnia stwierdzono występowanie nocka dużego w sześciu lokalizacjach w trzech jaskiniach. Wskazane są badania i monitoring tego gatunku na obszarach Natura 2000.

Zagrożenia:

Bardzo dużym zagrożeniem dla nocka dużego może być niszczenie zimowisk oraz penetrowanie ich przez człowieka. Częste budzenie się osobników zimą może doprowadzić do zbyt wczesnego wyczerpania się zapasów tłuszczu zgromadzonych na zimę i śmierci zwierzęcia. Powodować je może intensywny ruch turystyczny w jaskiniach oraz używanie lamp karbidowych lub pochodni. Niszczenie (lub przekształcanie zimowisk) dotyczy zwłaszcza obiektów innych niż jaskinie, jak duże piwnice czy obiekty powojkowe. W okresie hibernacji najważniejszymi siedliskami dla nocka dużego są jaskinie.

Oddziaływanie projektu Planu:

Realizacja zaplanowanych zadań gospodarczych w okolicach występowania lub hibernacji nocka dużego nie powinna negatywnie wpływać na liczebność i występowanie tego gatunku. W Projekcie PUL zaplanowano składy odnowień zgodne z TSL i uwzględniające mikrosiedliska, co będzie niewątpliwie znacząco różnicować składy gatunkowe drzewostanów. Zaplanowano również pozostawianie przestoi. Dlatego biorąc pod uwagę powyższe i proponowane działania ochronne należy określić wpływ projektu PUL na omawiany gatunek jako obojętny.

Propozycje działań ochronnych:

Odstąpienie od wytyczania nowych dróg leśnych i szlaków zrywkowych oraz prowadzenia prac leśnych z użyciem wielofunkcyjnych maszyn leśnych, specjalistycznych ciągników do zrywki drewna i ciągników rolniczych w promieniu 100 m od obiektu (Jaskinie: przed Rozdrożem. Pod Halą Miziową, w Sopotni Wielkiej).

2612 -darniówka tatrzańska (*Microtus tatricus*).

Status ochrony:

- a. Ochrona gatunkowa: gatunek objęty ochroną ścisłą
- b. Polska Czerwona Księga Zwierząt: LC - gatunki na razie niezagrożone wymarciem, z różnych powodów wpisane do Czerwonej Księgi
- c. Dyrektywa Siedliskowa: załącznik II i IV
- d. EUROBATS: Załącznik I
- e. Konwencja Berneńska: Załącznik II
- f. Konwencja Bońska Załącznik II

Siedlisko:

Podstawowym siedliskiem są wyższe partie borów świerkowych na podłożu z rumoszem skalnym i rozwiniętym podszytem. Preferuje miejsca z bujnym runem i powalonymi pniami drzew. W strefie powyżej górnej granicy lasu (w piętrach kosodrzewiny i hal) wybiera mozaikę terenu otwartego z płacami kosówki i zaroślami oraz rejonu wilgotne. Biologia tego gryzonia wskazuje na jego możliwe potencjalne występowanie (siedliska potencjalne), w położeniach pomiędzy 1100 a 1400 m n.p.m., na terenach gdzie występuje górnoreglowa świerczyna w zmieszaniu z płacami kosówki i zbiorowisk muraw. Ponadto darniówka preferuje miejsca wilgotne z bujnym poszyciem roślinności zielnej i paproci na rumoszu skalnym z dużą ilością powalonych pni w miejscach o słabym nasłonecznieniu

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia potencjalne siedlisko do występowania darniówki stwierdzono na obszarze mogącym obejmować czterdzieści dziewięć wydziełów w paśmie Pilska.

Zagrożenia:

Gatunek ten nie wykazuje oznak zagrożenia, ze względu na fakt, iż większość jego najbliższej populacji znajduje się na terenach chronionych ustawową formą ochrony w postaci rezerwatu, gdzie utrzymywana jest bierna forma ochrony, przyczyniająca się do właściwego stanu zachowania biotopów stanowiących miejsce bytowania darniówki.

Oddziaływanie projektu Planu:

Realizacja zaplanowanych zadań gospodarczych w okolicach występowania darniówki nie powinna negatywnie wpłynąć na liczebność i występowanie tego gatunku. Większość obszaru występowania objęta jest ochroną rezerwatową W Projekcie PUL zaplanowano składy odnowień zgodne z TSL i uwzględniające mikrosiedliska, co będzie niewątpliwie znacząco różnicować składy gatunkowe drzewostanów. Dlatego biorąc pod uwagę powyższe i proponowane działania ochronne należy określić wpływ projektu PUL na omawiany gatunek jako obojętny.

Propozycje działań ochronnych:

Wyłączenie z użytkowania rębego w ramach gospodarstwa specjalnego i zachowanie jako cenne fragmenty rodzimej przyrody górnoreglowych płatów siedliska z wyłączeniem działań planowanych dla głuszca). Stosowanie ochrony ścisłej dla płatów występujących w rezerwach przyrody. Dla wydzieleń: pozostawienie starodrzewi, zamierających i martwych drzew, drzew zwalonych oraz zaniechanie zabiegów związanych z niszczeniem wierzchniej warstwy gleby z wyjątkiem zrywki drewna.

1355- Wydra (*Lutra lutra*)

Status ochrony:

- a. Ochrona gatunkowa: gatunek objęty ochroną częściową
- b. Polska Czerwona Księga Zwierząt: LC gatunki najmniejszej troski
- c. Dyrektywa Siedliskowa: załącznik II i IV
- d. Rozporządzenie Rady (WE)338/97: Załącznik A
- e. Konwencja Berneńska: Załącznik II
- f. Konwencja Waszyngtońska: Załącznik I

Siedlisko:

Wydra jest związana z ciekami różnego typu, oraz zbiornikami wodnymi (m.in. naturalnymi i uregulowanymi rzekami, kanałami melioracyjnymi, jeziorami, stawami hodowlanymi). Chętnie zasiedla czyste i zasobne w ryby śródlądne rzeki. Nie unika także terenów zabudowanych. Jest to drapieżny ssak o ziemnowodnym, nocnym trybie życia.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Na gruntach Nadleśnictwa Jeleśnia nie stwierdzono stałego występowania tego gatunku. Jednak jest możliwe, że gatunek ten wędrując w górę wzdłuż potoków w celu zdobywania pożywienia, pojawia się okresowo na terenach Nadleśnictwa. Konieczne uzupełnienie stanu wiedzy na temat występowania, stanu ochrony gatunków w obszarze oraz zagrożeń i potrzeb ochronnych.

Zagrożenia:

W odniesieniu do terenów Nadleśnictwa do potencjalnych zagrożeń wpływających na stan populacji może być m. in. niszczenie okresowych siedlisk, prowadzenie zrywki drewna przez potoki lub w bliskim ich sąsiedztwie, usuwanie roślinności nadbrzeżnej, umacnianie rzek oraz potoków za pomocą nasypów kamiennych i siatkowo-kamiennych.

Oddziaływanie projektu Planu:

Realizacja zaplanowanych zadań gospodarczych w sąsiedztwie potoków nie powinna negatywnie wpłynąć na liczebność i występowanie tego gatunku. Może nastąpić okresowe pośrednie negatywne oddziaływanie związane z transportem, zrywką, czy porządkowaniem powierzchni manipulacyjnej. Dlatego też wpływ projektu PUL należy uznać za obojętny.

Propozycje działań ochronnych:

Plan Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 nie zawiera działań ochronnych dla wydry.

2. 1193- Kumak górski (*Bombina variegata*)

Status ochrony:

- a. Ochrona gatunkowa: gatunek objęty ochroną ścisłą
- b. Polska Czerwona Księga Zwierząt: LC gatunki najmniejszej troski
- c. Dyrektywa Siedliskowa: załącznik II i IV
- d. Konwencja Berneńska: Załącznik II

Siedlisko:

Kumak górski zasiedla najczęściej oczka wodne, rozlewiska potoków, rowy, koleiny dróg, młaki, a nawet małe okresowo wysychające kałuże po deszczu. Bytuje nawet w zanieczyszczonych rowach w pobliżu siedzib ludzkich. W środowisku wodnym odbywa gody i spędza całe aktywne życie. Na ląd wychodzi tylko w okresie deszczu. Baza pokarmowa to stawonogi wodne i lądowe.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Brak informacji odnośnie dokładnej lokalizacji występowania gatunku. Wg PZO konieczne uzupełnienie stanu wiedzy na temat występowania, stanu ochrony gatunku w obszarze oraz

zagrożeń i potrzeb ochronnych oraz określenie miejsc kluczowych dla utrzymania we właściwym stanie zachowania populacji w obszarze.

Zagrożenia:

Możliwe negatywne oddziaływanie ma charakter pośredni i związane jest ze zrywką, transportem, budową i remontem dróg, oraz szlaków zrywkowych. Jednak do aspektów pozytywnych takich działań należy m. in. tworzenie kolein, rozrywanie koryt potoków powodujące ich wypłyca, a poprzez to powstawanie nowych miejsc do rozrodu. Należy podkreślić, że prowadzenie prac leśnych nie decyduje o istnieniu populacji kumaka, chociaż na skutek zrywki czy wywozu, mogą być niszczone pojedyncze osobniki. Wpływ na zachowania gatunku wywierają prace z zakresu gospodarki leśnej, a w szczególności związane ze zrywką drewna i powstawaniem sieci dróg leśnych, w szczególności tych utwardzonych, przyczyniają się do likwidacji/ mechanicznego zniszczenia siedlisk - niewielkich oczek wodnych; jednocześnie powstawanie wypełnionych wodą kolein na drogach pełni podwójną funkcję, gdyż stwarzając nowe miejsca występowania może również stanowić śmiertelną pułapkę; miejsca takie bywają również zanieczyszczone, np. oleje, smary; brak dostatecznej wiedzy na temat stanu ochrony gatunku i skali wpływu opisanego zjawiska wymaga uzupełnienia wiedzy w tym zakresie.

Propozycje działań ochronnych:

Biorąc pod uwagę budowę i remonty dróg to należy zadbać o pozostawienie przy utwardzonym pasie drogowym miejsc na stagnującą wodę. Zabiegi gospodarcze (głównie pielęgnacyjne), zaplanowane w wydzieleniach drzewostanowych w których on występuje, nie wpłyną negatywnie na biotopy wodne tego gatunku oraz na stan zachowania jego liczebności. W Planie Zadań Ochronnych nie przewidziano zadań związanych z ochroną dla tego gatunku.

3. 2001- Traszka karpacka (*Triturus montadoni*)

Status ochrony:

- a. Ochrona gatunkowa: gatunek objęty ochroną ścisłą
- b. Polska Czerwona Księga Zwierząt: NT gatunek niższego ryzyka ale bliski zagrożenia
- c. Dyrektywa Siedliskowa: załącznik II i IV
- d. Konwencja Berneńska: Załącznik II

Siedlisko:

Traszka karpacka to leśny gatunek górski, zamieszkujący wyższe obszary położone do 1000 m n.p.m. Preferuje lasy z rozwiniętym runem i grubą warstwą ściółki, ale również polany i stoki gór. Najczęściej spotykana jest w pobliżu potoków, źródeł i innych zbiorników wodnych. Unika terenów suchych i nasłonecznionych. Do odbycia godów wymaga wody stojącej albo płynącej o słabym nurcie (stawki, zimne źródła leśne, rozlewiska potoków czy wody deszczowej). Dorosłe osobniki wymagają kryjówek, w postaci ściółki, kamieni, kłód drewna.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Brak informacji odnośnie dokładnej lokalizacji występowania gatunku. Wskazane są badania i monitoring tego gatunku. Wg PZO konieczne uzupełnienie stanu wiedzy na temat występowania, stanu ochrony gatunku w obszarze oraz zagrożeń i potrzeb ochronnych oraz określenie miejsc kluczowych dla utrzymania we właściwym stanie zachowania populacji w obszarze.

Zagrożenia:

Potencjalnym zagrożeniem dla gatunku może być niszczenie miejsc rozrodu i bytowania w trakcie prowadzenia prac zrywkowych, a także otwarte, nasłonecznione powierzchnie. W PZO zawarte są następujące zagrożenia dla omawianego gatunku: Wpływ na zachowania gatunku wywierają prace z zakresu gospodarki leśnej, a w szczególności związane ze zrywką drewna i powstawaniem sieci dróg leśnych, w szczególności tych utwardzonych, przyczyniają się do likwidacji/ mechanicznego zniszczenia siedlisk - niewielkich oczek wodnych; jednocześnie powstawanie wypełnionych wodą kolein na drogach pełni podwójną funkcję, gdyż stwarzając nowe miejsca występowania może również stanowić śmiertelną pułpkę; miejsca takie bywają również zanieczyszczone, np. oleje, smary; brak dostatecznej wiedzy na temat stanu ochrony gatunku i skali wpływu opisanego zjawiska wymaga uzupełnienia wiedzy w tym zakresie.

Oddziaływanie projektu Planu:

W wykazanych miejscach występowania traszki karpackiej zapisy projektu PUL nie przewidują wykonywania czynności powodujących negatywne oddziaływanie.

Propozycje działań ochronnych:

W Planie Zadań Ochronnych nie przewidziano zadań związanych z ochroną dla tego gatunku.

Ryby

W SDF obszaru PLH 240006 „Beskid Żywiecki” wymienione są również następujące gatunki **ryb** z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG: (1096 - minóg strumieniowy (*Lampetra planeri*), 2503 – brzanka (*Barbus peloponnesius*), 1149 – koza (*Cobitis taenia*), 1163 - głowacz białopłetwy (*Cottus gobio*)), dla których wskazano „ocenę znaczenia ogólnego” B i C. Jednakże, ze względu na fakt, iż dane o występowaniu tych gatunków na terenie Nadleśnictwa są niepełne (brak informacji odnośnie ich występowania na obszarze Nadleśnictwa w zasięgu SOO Beskid Żywiecki), utrudniona jest jednoznaczna ocena wpływu projektu PUL na populację w/w gatunków ryb.

Potencjalnymi biotopami tych gatunków na gruntach Nadleśnictwa mogą być jedynie większe potoki i rzeki górskie.

Zapisy zawarte w projekcie PUL dotyczą drzewostanów i nie wpływają bezpośrednio na stan i liczebność populacji gatunków ryb zamieszkujących wody Nadleśnictwa. Dlatego też jego oddziaływanie należy uznać za pozytywne szczególnie w ujęciu średnio i długoterminowym. Krótkoterminowe, bezpośrednie, negatywne oddziaływanie może pojawić się w przypadku długotrwałej suszy, albo obfitych, gwałtownych opadów deszczu, powodując wahania poziomu wód przepływowych, czy też obfite spływy powierzchniowe skutkujące zjawiskami

erozyjnymi powodującymi zamulanie koryt potoków. Związane jest to z użytkowaniem rębnym (zręby sanitarne), powodującym niekiedy wylesienie znacznych powierzchni.

Obecnie największe zagrożenie dla ichtiofauny Nadleśnictwa Jeleśnia, szczególnie w dolnym biegu potoków stanowi usytuowane tam osadnictwo mieszkalne i turystyczne pozbawione często infrastruktury komunalnej. Wypuszczane ścieki skutecznie eliminują gatunki ryb i zanieczyszczają środowisko wodne.

Mogą również pojawić się niekorzystne, okresowe zjawiska o charakterze pośrednim, związane ze zrywką i transportem drewna, które jednakże nie wpływają istotnie na stan analizowanej fauny wodnej. Potencjalnie może jednak wystąpić mechaniczne niszczenie koryt potoków, ich zamulanie, czy też okresowe zmętnienie wody, szczególnie w obliczu rozpadu świerczyn, oraz konieczności zrywki i wywozu dużej ilości surowca drzewnego (ewentualne zamulanie i zmętnienie cieków wodnych). Projektując nowe szlaki zrywkowe należy prowadzić je tak, by ograniczyć ich potencjalnie negatywne oddziaływanie na środowisko wodne poprzez: pełne wykorzystanie już istniejących dróg i szlaków zrywkowych, podkładanie gałęzi pod koła ciągników zrywkowych w korycie potoku w przypadku przecięcia się trasy szlaku zrywkowego z korytem potoku, oraz projektowanie i wykonywanie nowych przepustów na większych ciekach wodnych.

Obecnie transport i zrywka odbywa się często po drogach biegnących wzdłuż cieków wodnych, przyczyniając się do utrzymania ich właściwego stanu. Obecnie prowadzona racjonalna gospodarka leśna nie dopuszcza prowadzenia zrywki drewna po ciekach wodnych, co jednoznacznie świadczy i decyduje o tym, że nie ulegnie pogorszeniu stan biotopów analizowanych gatunków ryb.

Podsumowując należy stwierdzić, brak negatywnych skutków oddziaływania projektu PUL na populację ocenianych gatunków ryb.

4014- Biegacz urozmaicony (*Carabus variolosus*)

Status ochrony:

- a. Ochrona gatunkowa: gatunek objęty ochroną ścisłą

Siedlisko:

Jest to gatunek wybitnie higrofilny zasiedlający wilgotne, nadrzeczne zarośla, pobraża drobnych zbiorników wodnych w lasach (młaki, śródleśne bagienka), a także kamieniste pobraża górskich potoków. We wschodniej Europie traktowany jako gatunek wskaźnikowy czystości wód śródleśnych.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Na terenach Nadleśnictwa Jeleśnia precyzyjnie określono jedno miejsce występowania tego biegacza. Wskazane są badania i monitoring tego gatunku.

Zagrożenia:

Potencjalnymi zagrożeniami wpływającymi na stan populacji może być zmiana stosunków wodnych w wyniku stosowania zabiegów melioracyjnych, regulacja potoków, oraz wylapywanie w celach kolekcjonerskich i handlowych. W PZO opisane są następujące

zagrożenia dla omawianego gatunku: Prace z zakresu gospodarki leśnej, głównie związane ze ścinką drzew i zrywką drewna a w szczególności ich intensyfikacja związana z zamieraniem świerczyn wpływają na stan zachowania gatunku poprzez pogorszenie warunków siedliskowych, mechaniczne niszczenie płatów siedliska gatunku, możliwość pogorszenia warunków wodnych siedliska.

Oddziaływanie projektu Planu:

Realizacja zaplanowanych zadań gospodarczych nie powinna bezpośrednio, negatywnie wpłynąć na liczebność i występowanie tego gatunku. Może nastąpić pośrednie negatywne oddziaływanie związane z transportem, zrywką, czy porządkowaniem powierzchni manipulacyjnej. Dlatego też wpływ projektu PUL należy uznać za obojętny.

Propozycje działań ochronnych:

W celu ochrony gatunku należy unikać gromadzenia gałęzi i ich wypalania w miejscach, gdzie stwierdzono występowanie gatunku. W Planie Zadań Ochronnych nie przewidziano zadań związanych z ochroną dla tego gatunku.

4024 - Sichrawa karpacka (*Pseudogaurotina excellens*)

Gatunek górski zagrożony wyginięciem, endemit karpacki; uważany za gatunek reliktowy – trzeciorzędowy, prawnie chroniony. Jedyny gatunek endemiczny pośród krajowych kózkowatych. Jest umieszczony w „Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt” w kategorii skrajnie zagrożonych i ginących - (E) i na „Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce” w kategorii niższego ryzyka – najmniejszej troski (LC).

Dyrektywa siedliskowa: załącznik II, gatunek priorytetowy

Siedlisko

Sichrawa karpacka zasiedla lasy świerkowe i jodłowe oraz zarośla z dużym udziałem starych okazów wiciokrzewów (*Lonicera* sp.). Preferuje miejsca prześwietlone. Na Babiej Górze większość stwierdzonych czynnych stanowisk gatunku zlokalizowana jest w górskich borach świerkowych i acidofilnej zachodnio karpackiej świerczynie górnoregłowej, stwierdzono też stanowiska w żyznej buczynie i w zaroślach kosodrzewiny.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Według informacji ustnej w rezerwacie Romanka została wykazana w 2007 r. w ramach pierwszej powszechnej inwentaryzacji siedlisk i gatunków w Lasach Państwowych. Na terenach Nadleśnictwa Jeleśnia precyzyjnie określono jedno miejsce występowania tego gatunku w dużym wydzieleniu utworzonym z młodnika.

Zagrożenia:

Do zagrożeń naturalnych należy konkurencja roślinna (głównie ze strony buka) względem rośliny żywicielskiej larw sichrawy karpackiej - wiciokrzewu czarnego *Lonicera nigra* L. Zarastanie stanowisk roślinnością drzewiastą może powodować ich nadmierne ocienienie w stosunku do wymagań gatunku. Z zagrożeń antropogenicznych groźne może być

wyłapywanie przez kolekcjonerów. W czasie prac leśnych może też dochodzić do przypadkowego uszkodzenia rośliny żywicielskiej.

Oddziaływanie projektu Planu:

Potencjalne stanowisko sичrawy karpackiej znajduje się w wydzieleniu utworzonym z młodnika gdzie zaplanowano zabieg czyszczeń późnych. Nieusuwanie i częściowe popieranie krzewów wiciokrzewu powinno w dłuższym okresie czasu pozytywnie oddziaływać na analizowany gatunek. Zapisy w PUL nie mogą negatywnie wpłynąć na obiekt ochrony.

Propozycje działań ochronnych:

W trakcie wykonywania czyszczeń rozpoznać i nie usuwać krzewów wiciokrzewu.

A108 - Głuszec (*Tetrao urogallus*)- B

- a. Ochrona gatunkowa: gatunek objęty ochroną ścisłą, wymagający ochrony czynnej
- b. Polska Czerwona Księga Zwierząt: CR gatunek skrajnie zagrożony wyginięciem
- c. Dyrektywa Ptasia: Art. 4.1, załącznik I
- d. Gatunki specjalnej troski w Europie: Non-SPEC
- e. Konwencja Berneńska: Załącznik II

Siedlisko

Ogólnie można stwierdzić, że głuszec zamieszkuje rozległe kompleksy borów i lasów mieszanych. Preferuje bory sosnowe na nizu i świerkowe z udziałem jodły w górach, chętnie zasiedla lasy o dobrze rozwiniętym, urozmaiconym podszyciu i runie. Tokuje w miejscach niedostępnych, często wilgotnych, porośniętych karłowatą sosną, brzozą lub świerkiem. Zimuje w miejscach suchszych. Wykazuje bardzo silny konserwatyzm siedliskowy, jego tokowiska mają dość stałą lokalizację.

Jak już wcześniej zaznaczono w terenach górskich jest to gatunek preferujący rozległe kompleksy leśne. Najchętniej bytuje w starych borach iglastych aż do górnej granicy lasu. Jest gatunkiem osiadłym. Dogodne dla niego warunki stanowią drzewostany iglaste z gęstym podszytem i rozbudowaną, zróżnicowaną warstwą runa. Optymalne pokrycie warstwy krzewów zawiera się w przedziale 20-40%. Niekorzystne dla tego gatunku są zarówno drzewostany zupełnie pozbawione podszytu jak i drzewostany zbyt gęste. Te pierwsze nie dają osłony przed opadami i drapieżnikami, natomiast te drugie utrudniają penetrację terenu i ucieczkę przed drapieżnikami. Nieodzownym warunkiem miejsc bytowania głuszca jest występowanie niewielkich nasłonecznionych powierzchni otwartych. Dobrze rozwinięte płaty borówki czernicy stanowią natomiast podstawę pożywienia głuszca w sezonie wegetacyjnym. Zimą pokarm ptaków stanowią niemal wyłącznie igły sosny na nizinach, a jodły i świerka w górach. Dlatego też obecność drzew tych gatunków warunkuje możliwość bytowania głuszca. Ważnymi elementami środowiska głuszca są także wykroty i drzewa o grubych, poziomych gałęziach, na których ptaki mogą zarówno odpoczywać, jak i żerować.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

W przypadku głuszców ważne jest dokładne rozpoznanie ich ostoi i objęcie ich okresowymi lub stałymi formami ochrony. Zgodnie z rozporządzeniem MOŚZNiL z dnia 6 stycznia 1995r ochronie podlegają miejsca rozrodu oraz stałego przebywania głuszca. Przez cały rok obowiązuje ochrona ścisła w promieniu 200 m od tych miejsc, a w okresie od 1 lutego do 31 maja ochrona częściowa w promieniu do 500 metrów.

Głuszczyk występuje w Polsce obecnie w trzech izolowanych populacjach: Puszczy Augustowskiej, Puszczy Solskiej wraz z Lasami Janowskimi oraz w Karpatach Zachodnich. Populacja głuszca zasiedlająca obszar OSO Beskid Żywiecki liczy 21-30 kogutów, oraz minimum 6 kur. Trudności metodyczne w ocenie liczebności głuszca pozwalają przypuszczać, że liczebność może być nieco zaniżona i populacja zasiedlająca teren może być nieco większa. Przypuszczalnie nie przekracza ona jednak 60 kogutów. Przeprowadzona inwentaryzacja populacji głuszca (Ciach M., 2012) w Nadleśnictwie Jeleśnia, umożliwiła wyznaczenie stref tokowisk głuszca (miejsc rozrodu i gniazdowania) - (załącznik – dane wrażliwe), które stanowić będą strefy ochrony całorocznej i okresowej.

Stan ochrony gatunku należy ocenić jako zły U2 z powodu izolacji i niewielkiej liczebności lokalnych populacji oraz pogarszającego się stanu siedlisk.

Oddziaływanie projektu Planu:

W Nadleśnictwie Jeleśnia stwierdzono występowanie miejsc tokowisk, rozrodu i wychowu młodych i gniazdowania głuszca, w stosunku do których mogą zostać utworzone prawne strefy ochronne obejmujące ich zasięg. W strefach tych nie projektowano wskazówek gospodarczych tworząc gospodarstwo specjalne. Strefa ta zajmuje powierzchnię około 83,01 ha. Zgodnie z zaleceniami Planu Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000 w nadleśnictwie Jeleśnia wyznaczono strefę bytowania głuszca w której to stosując cięcia pielęgnacyjne i rębnię stopniową należy dążyć do obniżenia wskaźnika zadrzewienia do 0,6 – 0,7. Powierzchnia łączna strefy to około 303,06 ha. Badanie zapasu martwego drewna przeprowadzone w trakcie prac urządzeniowych wykazało iż Nadleśnictwo Jeleśnia osiągnęło już zalecany w PZO dziesięć procentowy udział drewna martwego w zapasie Nadleśnictwa. Zalecenie PZO jest wykonywane też poprzez stosowanie w Nadleśnictwie wyłącznie rębni stopniowej udoskonalonej. Ogólne zalecenia zawarte w Projekcie PUL powinny w perspektywie średnio i długookresowej pozytywnie oddziaływać na populację głuszca i siedliska jego bytowania na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia.

Możliwe potencjalne negatywne oddziaływania na głuszca to: płoszenie w okresie tokowisk i w czasie gniazdowania (w obszarze tokowisk), wzrost liczebności drapieżników, brak pielęgnacji drzewostanów powodujący nadmierne zagęszczenie, mało zróżnicowana struktura wiekowa i gatunkowa, ubogie runo, remonty dróg leśnych przy wykorzystaniu odpadów hutniczych (kamyki są niezbędne do trawienia), osuszanie siedlisk, oraz wrażliwość na choroby i pasożyty przenoszone przez bażanty.

Propozycje działań ochronnych:

Działania ochronne dla precyzyjnie określonych siedlisk potencjalnego występowania zostały określone w Planie Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000. Są to: Wyłączenie z użytkowania rębno drzewostanów części regla górnego. W okresie od 1 lutego do 31 lipca preferowanie zrywki konnej. Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej.

Trwale i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębno, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej (bez cięć uprzątających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębno. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzątających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew." Znakowanie ogrodzeń upraw leśnych z siatki metalowej. Stosowanie rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej IVd.

Nadrzędnym celem gospodarki leśnej na terenach ostoi głuszca powinna być ochrona gatunku i jego siedlisk. Szczególną ochroną należy objąć górnoreglowe bory świerkowe (w obszarze tokowisk), co powinno się odbywać poprzez wyłączenie (okresowe) tych fragmentów drzewostanów z użytkowania gospodarczego i ograniczenie wstępu do nich.

Gospodarka leśna w drzewostanach niewyłączonych z użytkowania powinna opierać się na wykorzystaniu odnowienia naturalnego, ochronie przestojów, oraz pozostawianiu drzew poziomo ugałęzionych (rozpierzaczy).

W drzewostanach użytkowanych gospodarczo wskazane jest także utrzymywanie przerywanego zwarcia, prześwieclanie wyższych pięter w celu stymulacji rozwoju borówek, oraz utrzymywanie pokrycia podszytem w przedziale 10-20 %. W trakcie ewentualnych czyszczeń i trzebieży należy dążyć do zachowania możliwie dużej ilości drewna martwego, złomów, wykrotów i leżących kłód. Należy przestrzegać następujących zaleceń w odniesieniu do gospodarki leśnej:

- wprowadzenie do składu gatunkowego drzewostanów wysokiego regla dolnego domieszki świerka (domieszki świerka przewidziano w ramowych składach odnowień dla wszystkich siedliskowych typów lasu)
- stosowanie rębni złożonych,
- w drzewostanach młodszych klas wieku dążenie do zwiększenia zróżnicowania mikrosiedliskowego - pozostawianie martwego drewna w różnych formach występowania, głównie leżaniny, złomów i wykrotów,

- popieranie rozpieraczy i pozostawianie przestojów,
- ochrona terenów podmokłych i wilgotnych w sąsiedztwie cieków wodnych, źródlisk, młak – także w formie niewielkich powierzchni otwartych,
- zachowanie i ochrona borówczysk – regulacja zwarcia drzewostanu umożliwiającego rozwój borówki czernicy,

Dodatkowo w strefie funkcjonalnej tokowisk w przypadku formalnego ustanowienia stref ochrony ostoi:

- w obszarze *ochrony całorocznej* zaniechanie wszelkiej działalności człowieka, która w jakikolwiek sposób mogłaby ingerować w siedliska gatunku lub powodować płoszenie lub niepokojenie (rezygnacja z wykonania zabiegów),
- w obszarze *ochrony okresowej*, zaprojektowane zabiegi wykonywać poza okresem ochronnym, który obowiązuje od 1 lutego do 31 maja.

A223- Włochatka (*Aegolius funereus*)- C

Status ochrony:

- a. Ochrona gatunkowa: gatunek objęty ochroną ścisłą, wymagający ochrony czynnej
- b. Polska Czerwona Księga Zwierząt: LC- najmniejszej troski
- c. Dyrektywa Ptasia: Art. 4.1, załącznik I
- d. BirdLife International: NonSPEC
- e. Konwencja Berneńska: Załącznik II

Siedlisko

Jest to gatunek borealno-górski związany z lasami iglastymi, szczególnie ze świerkiem i jodłą. Na niżu zasiedla ponad 100-letnie bory sosnowo-świerkowe i nierzadko również lite bory sosnowe, często z niewielką domieszką świerka czy ze świerkiem w podroście lub podszycie. W litych świerczynach, zarówno na niżu, jak i w górach, istotna dla włochatki jest obecność kęp lub chociażby pojedynczych buków. Ważnym elementem w wyborze siedliska jest obecność rozległych terenów otwartych w postaci zrębów, wiatrołomów, dolin rzecznych, bagien, upraw, a także gęstych drągowin czy młodników. Te ostatnie wykorzystuje nierzadko jako schronienie dzienne. Unika terenów zasiedlonych przez większe gatunki sów, jak np. puszczyka i puchacza, które są jej naturalnymi wrogami. Biorąc natomiast pod uwagę morfologię to jest to niewielkich rozmiarów sowa o krągłej sylwetce z dużą głową i krótkim ogonem. Prowadzi nocny tryb życia. Gnieździ się natomiast wyłącznie w dziuplach, wykutych głównie przez dzięcioła czarnego.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Włochatka zasiedla głównie pasmo Karpat, Sudety oraz rozległe kompleksy leśne północnej, wschodniej oraz północno-wschodniej części. Populacja zasiedlająca obszar OSO Beskid Żywiecki oscyluje wokół 6-20 par lęgowych (Ciach M., 2012), co stanowi 0,3-2% populacji krajowej. Dlatego też ocena populacji gatunku przyjmuje stopień C (populacja zasiedlająca obszar zawiera się w przedziale 2% $p > 0\%$ populacji krajowej) i gatunek powinien zostać uznany za przedmiot ochrony.

Zagrożenia:

Zagrożenie dla występowania włośchatki może stanowić niewłaściwie prowadzona gospodarka leśna, nieuwzględniająca wymogów ochrony gatunku, w tym usuwanie z terenów leśnych obumierających i martwych drzew, dotyczy to w szczególności drzew starych, o dużej pierśnicy (dziuplastych).

Oddziaływanie projektu Planu:

Wpływ projektu PUL na omawiany gatunek należy uznać jako neutralny.

Propozycje działań ochronnych:

Działania ochronne powinny koncentrować się przede wszystkim na utrzymaniu odpowiedniej wielkości i jakości płatów siedlisk stanowiących miejsce bytowania włośchatki. Poniżej przedstawiono opisy zagrożeń i propozycje działań ochronnych według dokumentacji projektu Planu Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000.

Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej.

Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzętających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew."

Wyłączenie z użytkowania rębego drzewostanów regła górnego powyżej wysokości 1100 m n.p.m.

A215- Puchacz (*Bubo bubo*) - C

Status ochrony:

- a. Ochrona gatunkowa: gatunek objęty ochroną ścisłą, wymagający ochrony czynnej
- b. Polska Czerwona Księga Zwierząt: NT
- c. Dyrektywa Ptasia: Art. 4.1, załącznik I

- d. BirdLife International: SPEC3
- e. Konwencja Berneńska: Załącznik II

Siedlisko

Puchacz przez cały rok zasiedla ten sam teren. Preferuje siedliska o bogatej i zróżnicowanej strukturze w pobliżu terenów otwartych. W górach są to prześwietlone starodrzewy iglaste i liściaste, gdzie preferowanym elementem są grupy skał czy nawet pojedyncze skały i strome stoki. W takich miejscach puchacz najchętniej zakłada gniazdo. Na nizinach zamieszkuje najczęściej olsy, łągi olchowe, bory świeże i mieszane, skraje bagien, śródleśne torfowiska niskie oraz nawet lite, wiekowe lasy sosnowe w pobliżu otwartych łąk, jezior, bagien, dolin rzecznych, zrębów. Nierzadko gniazduje w kamieniołomach, a nawet w obrębie otwartych łąk i niewielkich zadrzewień śródpolnych. Zasiedlenie danego obszaru uzależnione jest często od dostępności starych gniazd ptaków drapieżnych czy bociana czarnego.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Liczebność puchacza jest w Polsce szacowana na 250-270 par lęgowych. Populacja puchacza zasiedlająca obszar OSO Beskid Żywiecki jest szacowana na 0-2 pary lęgowe (Ciach M., 2012). Niepewne występowanie puchacza wynika z faktu, iż w trakcie wykonywanej w roku 2008 inwentaryzacji nie udało się bezpośrednio potwierdzić obecności gatunku na terenie Beskidu Żywieckiego. Jednak w dwóch rejonach okolicy Rysianki oraz Worek Raczański znaleziono wypluwki (zwracane niestrawione części pokarmu) wskazujące na możliwą obecność puchacza.

Zagrożenia:

Potencjalnym zagrożeniem może być niewłaściwie prowadzona gospodarka leśna i presja ruchu turystycznego, a także postępujące zmiany na terenach żerowiskowych.

Oddziaływanie projektu Planu:

Ze względu na brak konkretnych danych dotyczących lokalizacji puchacza na terenach leśnych Nadleśnictwa Jeleśnia w zasięgu obszaru OSO „Beskid Żywiecki”, trudno jednoznacznie określić wpływ projektu planu na omawiany gatunek. Biorąc jednak pod uwagę podstawowe wymagania gatunku i propozycje działań ochronnych należałoby stwierdzić, że oddziaływanie PUL nie będzie miało negatywnego wpływu na ten gatunek.

Propozycje działań ochronnych:

Działania ochronne precyzuje Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Beskid Żywiecki”.

A220- Puszczyk uralski (*Strix uralensis*)- C

Status ochrony:

- a. Ochrona gatunkowa: gatunek objęty ochroną ścisłą, wymagający ochrony czynnej
- b. Dyrektywa Ptasia: Art. 4.1, załącznik I
- c. BirdLife International: NonSPEC
- d. Konwencja Berneńska: Załącznik II

Siedlisko

Ta jedna z większych sów krajowych jest nielicznym ptakiem lęgowym w południowo-wschodniej Polsce. Jest gatunkiem osiadłym, zimuje na terenie arealu lęgowego. Żywi się drobnymi ssakami i ptakami. Poluje zwykle nocą, a w okresie lęgowym także w ciągu dnia.

Puszczyk występuje w wysokopiennych, prześwietlonych drzewostanach iglastych i mieszanych, o słabo rozwiniętym podszycie. Chętnie zakłada gniazda w sąsiedztwie poręb, wiatrołomów, polan i dróg leśnych. W górach występuje głównie w buczynach. Obecnie coraz częściej zasiedla mniejsze kompleksy leśne.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Puszczyk uralcki zasiedla w Polsce pasmo Karpat oraz, w znacznym rozproszeniu, wyżyny południowej części kraju. Populacja zasiedlająca OSO Beskid Żywiecki (szacowana na 8-12 par lęgowych) stanowi 0,8-1,6% populacji krajowej. W związku z powyższym ocena populacji gatunku przyjmuje stopień C, ponieważ zawiera się w przedziale $2\% p > 0\%$ populacji krajowej. Dlatego też gatunek ten powinien zostać uznany za przedmiot ochrony (Ciach M., 2012).

Zagrożenia:

Zagrożenie dla występowania puszczyka uralckiego może stanowić niewłaściwie prowadzona gospodarka leśna, nieuwzględniająca wymogów ochrony gatunku. Niekorzystne dla gatunku jest usuwanie z terenów leśnych obumierających i martwych drzew liściastych, leżących i stojących, dotyczy to w szczególności drzew starych, o dużej pierśnicy. Istotne zagrożenie może stanowić także upraszczanie gatunkowej, wiekowej i przestrzennej struktury lasu. Ponadto do zagrożeń krótkookresowych można zaliczyć wykonywanie prac leśnych w sezonie lęgowym.

Oddziaływanie projektu Planu:

Ze względu na brak konkretnych danych dotyczących lokalizacji puszczyka uralckiego na terenach leśnych Nadleśnictwa Jeleśnia w zasięgu obszaru OSO „Beskid Żywiecki”, trudno jednoznacznie określić wpływ projektu planu na omawiany gatunek. Biorąc jednak pod uwagę podstawowe wymagania gatunku i propozycje działań ochronnych należałoby stwierdzić, że oddziaływanie PUL nie będzie miało negatywnego wpływu na ten gatunek.

Propozycje działań ochronnych:

Poniżej przedstawiono opisy zagrożeń i propozycje działań ochronnych według dokumentacji projektu Planu Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000 dla puszczyka uralckiego:

Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej

Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzętających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew. Wyłączenie z użytkowania rębego drzewostanów regła górnego, powyżej 1100m n.p.m.

A217 Sóweczka (*Glaucidium passerinum*)- C

Status ochrony:

- a. Ochrona gatunkowa: gatunek objęty ochroną ścisłą, wymagający ochrony czynnej
- b. Polska Czerwona Księga Zwierząt: LC-najmniejszej troski
- c. Dyrektywa Ptasia: Art. 4.1, załącznik I
- d. BirdLife International: NonSPEC
- e. Konwencja Berneńska: Załącznik II

Siedlisko

Sóweczka jako gatunek borealny jest silnie związana z borami iglastymi, szczególnie ze świerkiem i jodłą. Nierzadko zasiedla również bory sosnowe i grądy, nawet z niewielką, ale niezbędną domieszką świerka. Istotnym elementem w drzewostanie jest obecność bujnego podrostu. Poza sezonem lęgowym przebywa często w litych lasach liściastych, utrzymując niezależne terytoria zimowe. W siedliskach bogatszych może przebywać przez cały rok. Jest to najmniejsza sowa europejska. Gatunek osiadły, występujący w obszarze przez cały rok. W odróżnieniu od innych sów prowadzi dzienny tryb życia. Sóweczka jest drapieżnikiem, poluje na drobne ssaki i ptaki.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Liczebność sóweczki jest w Polsce szacowana na 400-500 par lęgowych. Populacja zasiedlająca OSO Beskid Żywiecki stanowi 4,2 - 6,2% populacji krajowej. W związku z powyższym ocena populacji gatunku powinna przyjąć stopień B (populacja zasiedlająca obszar zawiera się w przedziale $15\% \geq p \geq 2\%$ populacji krajowej). Gatunek powinien więc zatem być uznany za przedmiot ochrony obszaru (Ciach M., 2012).

Ogólna ocena wartości obszaru dla ochrony sóweczki, przyjmuje ocenę C (znaczącą). Obszar OSO Beskid Żywiecki, mimo iż nie stanowi jednej z 10 najważniejszych ostoi w Polsce, posiada znaczącą populację gatunku. Na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia zlokalizowano jedno miejsce gniazdowania sóweczki. Stworzono strefę ochronną wokół gniazda tworząc specjalnie odrębne wydzielenie bez wskazań gospodarczych.

Zagrożenia:

Zagrożenie dla występowania sóweczki może stanowić niewłaściwie prowadzona gospodarka leśna nieuwzględniająca wymogów ochrony gatunku.

Oddziaływanie projektu Planu:

W związku z utworzeniem strefy ochronnej wokół gniazda i utworzeniem w tym celu osobnego wydzielenia leśnego oddziaływane projektu planu urządzenia lasu na stanowisko sóweczki należy uznać za pozytywne.

Propozycje działań ochronnych:

Poniżej przedstawiono opisy zagrożeń i propozycje działań ochronnych według Planu Zadań Ochronnych dla Obszarów Natura 2000:

Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebnych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej. Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzętających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew." Wyłączenie z użytkowania rębego drzewostanów regła górnego powyżej 1100m n.p.m.

Dzięciol białogrzbiety (*Dendrocopus leucotos*)- C

Status ochrony:

- a. Ochrona gatunkowa: gatunek objęty ochroną ścisłą, wymagający ochrony czynnej
- b. Polska Czerwona Księga Zwierząt: NT gatunek niższego ryzyka ale bliski zagrożenia
- c. Dyrektywa Ptasia: Art. 4.1, załącznik I
- d. Gatunki specjalnej troski w Europie: NonSPEC
- e. Konwencja Berneńska: Załącznik II

Siedlisko

Gatunek ten zależy bardzo silnie od butwiejącego drewna, zwłaszcza miękkiego drewna drzew liściastych. Z tego względu zajmuje głównie dojrzałe drzewostany liściaste i mieszane na niżu i w dolnych partiach gór. Na niżu zasiedla łęgi, olsy, grądy, bagienne brzeziny, występuje także w borach mieszanych. W górach dochodzi do wysokości 1050 m n.p.m., stwierdzany jest najczęściej w buczynie karpackiej, spotykany także w mieszanych borach dolnoreglowych. W wyniku zabiegów gospodarczych – usuwania z lasu martwych i zamierających drzew – spektrum zajmowanych przez dzięcioła białogrzbiatego siedlisk jest na większości obszarów ograniczone do terenów trudno dostępnych (silnie podmokłych, o dużych nachyleniach). Niezbędnym dla dzięcioła białogrzbiatego zasobem jest butwiejące drewno drzew liściastych, zarówno w postaci kikutów, jak i rozkładających się kłód. O ile do żerowania mogą być wykorzystywane nawet cienkie zamierające drzewa, o tyle wykucie dziupli jest możliwe jedynie w grubszych drzewach, o pierśnicy przekraczającej 30 cm.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Liczebność dzięcioła białogrzbiatego jest w Polsce szacowana na 400-600 par lęgowych. Populacja dzięcioła białogrzbiatego zasiedlająca obszar OSO Beskid Żywiecki jest szacowana na 60-65 par lęgowych (Ciach M., 2012). Gatunek występuje na terenie całej ostoi w zakresie wysokości od 390 do 1200 m n. p. m. W Polsce dzięcioł białogrzbiety jest gatunkiem osiadłym, jedynie w okresie jesienno-zimowym część osobników, zwłaszcza młodych, może przemieszczać się na nieco większe odległości i być okazjonalnie spotykana poza stałymi lęgowiskami.

Ogólna ocena wartości obszaru PLB240002 dla ochrony dzięcioła białogrzbiatego przyjmuje ocenę C. Obszar OSO Beskid Żywiecki stanowi jedna z 10 najważniejszych ostoi gatunku w Polsce.

Oddziaływanie projektu Planu:

Najważniejszą rolę w stanie zachowania siedlisk gatunku odgrywa obecność martwych i zamierających drzew. Usuwanie martwych i zamierających drzew jest czynnikiem potencjalnie najsilniej wpływającym na gatunek, prowadzącym do spadku jakości siedlisk lęgowych.

W Projekcie PUL zinwentaryzowano ilość martwego drewna zalegającego w Nadleśnictwie na poziomie około 10% zapasu i ponad 40% wraz z częściami podziemnymi. W cięciu uprzątającym przewidziano pozostawienie co najmniej 5% grubizny w wydzielaniu. Do uprzątnięcia zaplanowano około 34% zinwentaryzowanych przestoi. Projekt PUL spełnia warunki przezorności odnośnie wymagań dotyczących pozostawiania martwego drewna, jak też pozostawiania obecnie ujawnionych przestoi, które z czasem staną się martwym drewnem i ulegną rozkładowi.

Propozycje działań ochronnych:

Poniżej przedstawiono opisy zagrożeń i propozycje działań ochronnych według Planu Zadań Ochronnych dla Obszarów Natura 2000:

Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebnych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej.

Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzątających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew.". Należy dążyć do tego, aby udział poszczególnych gatunków drzew był dostosowany do zidentyfikowanych w terenie siedlisk przyrodniczych.

A242- Dzięcioł trójpalczasty (*Picoides, tridactylus*)- B

Status ochrony:

- a. Ochrona gatunkowa: gatunek objęty ochroną ścisłą, wymagający ochrony czynnej
- b. Polska Czerwona Księga Zwierząt: VU- narażony na wyginięcie
- c. Dyrektywa Ptasia: Art. 4.1, załącznik I
- d. Gatunki specjalnej troski w Europie: SPEC3
- e. Konwencja Berneńska: Załącznik II

Siedlisko

Jest to gatunek typowy dla borów świerkowych (w tym również górskich), silnie uzależniony od obecności w siedlisku odpowiedniego zapasu drzew zamierających i martwych (stojących i leżących).

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Liczebność dzięcioła trójpalczastego jest w Polsce szacowana na 300-700 par lęgowych. Populacja dzięcioła trójpalczastego zasiedlająca obszar OSO Beskid Żywiecki jest szacowana na 76-80 par lęgowych (Ciach M., 2012). Gatunek występuje na terenie całej ostoi w zakresie wysokości od 720 do 1300 m n. p. m.

Ogólna ocena wartości obszaru dla ochrony dzięcioła trójpalczastego, jako wypadkowa przyjmuje ocenę B (dobra). Obszar OSO Beskid Żywiecki stanowi jedną z 10 najważniejszych ostoi gatunku w Polsce.

Zagrożenia:

Usuwanie z lasu martwego drewna leżącego, obumierających i martwych drzew stojących (szczególnie świerków), oraz zmniejszanie się powierzchni borów świerkowych. Na

opisywanym terenie obecnie po ustąpieniu świerka na olbrzymich powierzchniach w wyniku zamierania, baza żerowa tego gatunku uległa redukcji. Możliwości zdobycia pokarmu zastaną ograniczone, w wyniku czego liczba osobników może ulec redukcji.

Oddziaływanie projektu Planu:

W przypadku ewentualnych zinwentaryzowanych stanowisk dzięcioła trójpalczastego zlokalizowanych w reglu dolnym, zaplanowane w projekcie PUL zabiegi rębne (RbIVd) i pielęgnacyjne (TP), będą oddziaływać nieznacznie negatywnie na populację tego gatunku (preferującego drzewostany świerkowe). Wynika to z dostosowania składu gatunkowego do siedliska, a na tych wysokościach jest to siedlisko LG i LMG, gdzie świerk jest gatunkiem współpanującym. Z pewnością może to mieć wpływ na trwałe zmniejszenie powierzchni jego biotopów w reglu dolnym.

W odniesieniu zaś do ewentualnych stanowisk dzięcioła trójpalczastego zlokalizowanych w reglu górnym należy uznać, że planowane w projekcie PUL, użytkowanie nie wpłynie negatywnie na populację tego gatunku.

Propozycje działań ochronnych:

Poniżej przedstawiono opisy zagrożeń i propozycje działań ochronnych według Planu Zadań Ochronnych dla Obszarów Natura 2000:

Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej.

Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzątających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew.". Należy dążyć do tego, aby udział poszczególnych gatunków drzew był dostosowany do zidentyfikowanych w terenie siedlisk przyrodniczych.

A234- Dzięcioł zielonosiwy (*Picus canus*)- C

Status ochrony:

- a. Ochrona gatunkowa: gatunek objęty ochroną ścisłą, wymagający ochrony czynnej
- b. Dyrektywa Ptasia: Art. 4.1, załącznik I
- c. BirdLife International: SPEC3
- d. Konwencja Berneńska: Załącznik II

Siedlisko

Gatunek gniazduje w dojrzałych lasach liściastych i mieszanych o niewielkim zwarcie, w których spotyka się choćby pojedyncze martwe lub zamierające drzewa. Preferuje skraje lasów, sąsiadujące z otwartymi przestrzeniami łąk, zrębów, powierzchni wiatrolomowych i nieużytków. Najczęściej występuje w buczynach, grądach i łęgach, a sporadycznie w borach. Poza lasami występuje także w większych zadrzewieniach śródpolnych, parkach (zwłaszcza na peryferiach miast), w szpalerach drzew na stawach.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Polska populacja dzięcioła zielonosiwego szacowana jest na 2000-3000 par lęgowych. Populacja dzięcioła zielonosiwego zasiedlająca obszar OSO Beskid Żywiecki jest szacowana na 21-35 par lęgowych (Ciach M., 2012). Gatunek występuje na terenie całej ostoi w zakresie wysokości od 470 do 1000 m n. p. m.

Zagrożenia:

Gatunkowi temu zagraża utrata siedlisk w wyniku nadmiernej eksploatacji starych drzewostanów (przede wszystkim liściastych i ograniczania powierzchni starodrzewu), utrata siedlisk wynikająca z eliminacji z lasu martwych i obumierających drzew, utrata siedlisk żerowania w wyniku intensyfikacji gospodarki rolnej na obszarach otwartych, sąsiadujących z lasem, oraz utrata siedlisk żerowania i gniazdowania w wyniku eliminacji zadrzewień w dolinach rzecznych i przy zbiornikach wodnych, tworzonych przede wszystkim przez gatunki drzew o miękkim drewnie, na których dzięcioł zielonosiwy żeruje i często wykuwa dziuple.

Oddziaływanie projektu Planu:

Ze względu na brak konkretnych danych dotyczących lokalizacji dzięcioła zielonosiwego na terenach leśnych Nadleśnictwa Jeleśnia w zasięgu obszaru OSO „Beskid Żywiecki”, trudno jednoznacznie określić wpływ projektu planu na omawiany gatunek. Biorąc jednak pod uwagę podstawowe wymagania gatunku i propozycje działań ochronnych należałoby stwierdzić, że oddziaływanie PUL nie będzie miało negatywnego wpływu na ten gatunek.

Propozycje działań ochronnych:

Poniżej przedstawiono opisy zagrożeń i propozycje działań ochronnych według Planu Zadań Ochronnych dla Obszarów Natura 2000:

Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebnych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów po zrębach mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej.

Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego. Pojedyncza kępa nie

- b. Status zagrożenia w Europie: R gatunek zagrożony z racji rzadkiego występowania
- c. BirdLife International: SPEC 3
- d. Dyrektywa Ptasia: Art. 4.1, załącznik I
- e. Konwencja Berneńska: załącznik II
- f. Konwencja Bońska: załącznik II
- g. Porozumienie AEWA

Opis gatunku

Bardzo nieliczny gatunek lęgowy w całej Polsce. Zimuje na Bliskim Wschodzie i w Północno-Wschodniej Afryce. Gniazduje terytorialnie tworząc monogamiczne pary, natomiast w okresie wędrówek i zimowania prowadzi samotniczy tryb życia. Rewiry lęgowe położone są zwykle z dala od osiedli ludzkich, jednak ostatnio coraz częściej spotykany jest w miejscach bardziej uczęszczanych przez człowieka. Pokarm stanowią głównie ryby i płazy uzupełniane o bezkręgowce, a nawet pisklęta ptaków czy drobne ssaki.

Rozmieszczenie

Występuje na terenie całych Karpat, nigdzie jednak jego liczebność nie jest zbyt wysoka. Gatunek wykazywany jako przedmiot ochrony w 9 obszarach Natura 2000. Na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia brak informacji o miejscach gniazdowania.

Siedlisko

Zasiedla starsze lasy liściaste i mieszane w pobliżu rzek, potoków, bagien i podmokłych łąk. Gniazduje także w borach, pod warunkiem występowania w sąsiedztwie odpowiednio rozległych obszarów żerowiskowych.

Populacja

Zasiedlającą Karpaty populację bociana czarnego należy oszacować na 120-140 par. W położonych na terenie Karpat obszarach Natura 2000 występuje w następujących liczebnościach: „Babia Góra” (1-2 pary), „Beskid Niski” (35-40 par), „Beskid Śląski” (6-14 par), „Bieszczady” (30-40 par), „Gorce” (1-2 pary), „Góry Słonne” (30-35 par), „Pieniny” (3 pary), „Tatry” (1-2 pary), „Torfowiska Orawsko-Nowotarskie” (3-5 par).

Zagrożenia

Aktualnie nie zidentyfikowano istotnych zagrożeń dla występowania gatunku na terenie Karpat. Potencjalne zagrożenie mogą stanowić regulacje rzek i potoków, w tym wycinka zarośli nadbrzeżnych, co może prowadzić do zmniejszenia dostępnej bazy pokarmowej, a także nadmierne osuszanie terenów podmokłych.

Program ochrony

W razie stwierdzenia gniazdowania Bociana czarnego należy wyznaczyć wokół gniazda strefę ochronną.

A091 Orzeł przedni (*Aquila chrysaetos*)- B

Status ochrony:

- a. Ochrona gatunkowa: gatunek objęty ochroną ścisłą, wymagający ochrony czynnej
- b. Polska Czerwona Księga Zwierząt: EN- gatunek silnie zagrożony wyginięciem
- c. Dyrektywa Ptasia: Art. 4.1, załącznik I
- d. BirdLife International: SPEC3
- e. Konwencja Berneńska: Załącznik II
- f. Konwencja Bońska Załącznik II

Siedlisko

Zdecydowana większość stanowisk położona jest w miejscach dość odległych od siedzib ludzkich, na terenach mało przekształconych przez człowieka, z ekstensywną gospodarką rolną. Na miejsca gniazdowe orzeł przedni wybiera stare drzewostany jodłowe i jodłowo-bukowe o niewielkim zwarciu i bardzo małej penetracji ludzkiej, w pobliżu rozległych i wyżej położonych terenów otwartych. W wysokich górach zajmuje również półki skalne. Bardzo ważnymi elementami rewiru są również uschnięte drzewa, które orły wykorzystują jako miejsca obserwacyjne lub odpoczynkowe. Jego łowiskami są niezalesione wzgórza o stosunkowo dużym nachyleniu, ze słabo zagospodarowanymi łąkami i pastwiskami, z kępami drzew i krzewów – głównie tarniny i jałowca oraz obszary nieużytków.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Liczebność orła przedniego jest w Polsce szacowana na 35-40 par lęgowych. Populacja orła przedniego zasiedlająca obszar OSO Beskid Żywiecki jest szacowana na 2-3 pary lęgowe (Ciach M., 2012). Lokalizacja gniazd nie jest znana w chwili obecnej, jednak w przypadku ich odnalezienia należy utworzyć wokół nich strefy ochronne zgodnie z obowiązującym prawem. Pary gniazdujące na obszarze OSO posiadają przypuszczalnie tereny łowieckie zlokalizowane na obszarze, a częściowo również poza jego granicami. Ogólna ocena wartości obszaru dla ochrony orła przedniego przyjmuje ocenę B (dobrą). Obszar OSO Beskid Żywiecki stanowi jedną z 10 najważniejszych ostoi gatunku w Polsce. Nie zlokalizowano miejsc gniazdowania na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia.

Zagrożenia:

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody oraz rozporządzeniem w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt orzeł przedni należy do gatunków wymagających ustalenia stref ochrony. Wokół gniazd wyznaczane są całoroczne strefy ochrony o promieniu 200 m, które w okresie lęgowym określonym przez ustawodawcę (od 1 stycznia do 15 sierpnia) ulegają rozszerzeniu do 500 m. Potencjalnym zagrożeniem może być prowadzenie niewłaściwej gospodarki leśnej, jak również presja ruchu turystycznego, a także postępujące zmiany na terenach żerowiskowych objawiające się zaniechaniem rolniczego użytkowania gruntów. Oprócz tego innym zagrożeniem jest utrata siedlisk gniazdowych, w wyniku wycinania starych drzewostanów na terenach trudno dostępnych.

Oddziaływanie projektu Planu:

Żaden z planowanych zabiegów na terenie Nadleśnictwa nie powinien negatywnie wpłynąć na warunki gniazdowania i żerowania tego gatunku.

Propozycje działań ochronnych:

Działania ochronne precyzuje Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Beskid Żywiecki”. Prowadzenie działań ochronnych wymaga ustalenia miejsc gniazdowania orła przedniego.

4116- Tocja karpacka (*Tozzi Alina PSS. carpatica*)

Status ochrony:

- a. Ochrona gatunkowa: gatunek objęty ochroną ścisłą
- b. Dyrektywa Siedliskowa: takson włączony do załącznika IIDS na mocy Traktatu Akcesyjnego, podpisanego w Atenach w 2003r.
- c. Polska Czerwona Księga Roślin- nie uwzględniono
- d. Konwencja Berneńska: nie uwzględniono

Opis gatunku:

Tocja karpacka to półpasożyt rozmnażając się wyłącznie na drodze generatywnej w cyklu dwuletnim, lub dłuższym. Jej cykl rozwojowy – pasożyta całkowitego w początkowej fazie rozwoju i półpasożyta po zakończeniu rozwoju, jest zależny od obecności roślin żywicielskich. Gatunek występuje w podmokłych zbiorowiskach ziołoroślowych, ale także leśnych zespołach łągowych.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

W Nadleśnictwie wykazano stanowiska tocji karpackiej, w „Rezerwacie pod Rysianką.”

Zagrożenia:

W warunkach Nadleśnictwa potencjalnym zagrożeniem może być naziemna zrywka drewna prowadzona w okresie bez śniegu.

Oddziaływanie projektu Planu:

Objęte ochroną rezerwatową. Brak negatywnego oddziaływania PUL.

Propozycje działań ochronnych:

W PZO zawarte są następujące zagrożenia i propozycje działań ochronnych dla omawianego gatunku:

Wyłączenie płatów siedliska gatunku z możliwości składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych. Nietrwale oznakowanie stanowisk gatunku wraz z pasem drzew rosnących w ich bezpośrednim sąsiedztwie, na czas prowadzenia prac leśnych w ich otoczeniu.

4109- Tojad morawski (*Aconitum firmum* subsp. *Moravicum*)

Status ochrony:

- a. Ochrona gatunkowa: gatunek objęty ochroną ścisłą
- b. Dyrektywa Siedliskowa: takson włączony do załącznika IIDS na mocy Traktatu Akcesyjnego, podpisanego w Atenach w 2003r.
- c. Polska Czerwona Księga Roślin- UV gatunek narażony
- d. Konwencja Berneńska: nie uwzględniono

Opis gatunku:

Tojad morawski jest wieloletnią byliną wymagającą trwałego uwilgotnienia podłoża, gleby eutroficznej i umiarkowanego naświetlenia. Jest podgatunkiem Tojada mocnego i jako endemit Karpat Zachodnich, występuje w Beskidzie Śląskim i Żywieckim oraz w Tatrach Zachodnich. Na terenie Nadleśnictwa występuje na wschodnich stokach Pasma Baraniogórskiego zwykle w źródliskowej części dolin. Tojad morawski w Karpatach Zachodnich występuje w ziołoroślach subalpejskich i reglowych (6430-1) oraz w młakach górskich (7230-1). Ponadto spotykany jest w mszarnikach z klasy Montio-Cardaminetea, wśród traworośli *Poo-Deschampsietum* w młakach i halach w piętrze regla górnego.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

W Nadleśnictwie wykazano 3 stanowiska tojadu morawskiego w dwóch wydzieleniach na pow. 7,79 ha.

Zagrożenia:

Ogólnie ocenia się, że stanowiska tojadów w Karpatach nie są zagrożone, ale postępujące zagospodarowanie turystyczne, szczególnie tworzenie nowych obszarów narciarskich, może wkraczać na stanowiska tych gatunków, co jest równoznaczne z ich zniszczeniem. W warunkach Nadleśnictwa potencjalnym zagrożeniem może być przypadkowe zalesienie stanowisk tojadów, lub naziemna zrywka drewna prowadzona w okresie bez śniegu, a także zbiór przez ludzi. Największym potencjalnym zagrożeniem jest jednak dla tojadów trwałe naruszenie stosunków wodnych. Jednak w Projekcie Planu Urządzenia Lasu nie przewiduje się żadnych czynności które mogą naruszyć stosunki wodne w obszarach źródliskowych.

Oddziaływanie projektu Planu:

Zabiegiem zaplanowanym w wydzieleniach gdzie występuje tojad morawski są cięcia pielęgnacyjne. Wykonane prawidłowo przy znanej lokalizacji stanowisk w perspektywie średnio i długoterminowej powinny pozytywnie wpłynąć na gatunek poprzez właściwe kształtowanie siedliska i regulacje naświetlenia. Stanowiska tojadów są znane pracownikom Nadleśnictwa dlatego mogą być wyraźnie oznakowane przed rozpoczęciem jakichkolwiek prac leśnych w ich pobliżu.

Propozycje działań ochronnych:

W PZO zawarte są następujące zagrożenia i propozycje działań ochronnych dla omawianego gatunku

Zabezpieczenie gatunku i jego siedliska przed mechanicznym uszkodzeniem. Wyłączenie

płatów siedliska gatunku z możliwości składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych.

1381 – Widłoząb zielony (*Dicranum viride*)

Status ochrony:

- a. Konwencja Berneńska (1979) – Załącznik I;
- b. Dyrektywa Siedliskowa (1992) – Załącznik II.
- c. Ochrona gatunkowa w Polsce – ścisła, od 2001 r.
- d. Kategorie IUCN: „Red Data Book of European bryophytes” (Schumacker, Martiny 1995) – V. „Zagrożone gatunki mchów...” (Żarnowiec i in. 2004) – R.

Siedlisko

Gatunek epifityczny, rośnie w zbitych, sztywnych darniach o powierzchni kilku cm, na pniach drzew, rzadziej na skałach i glebie. Gatunek leśny, cieniolubny, występuje najczęściej na pniach drzew (buk, olsza szara, jawor). Spotykany jest w siedliskach przyrodniczych o kodach: 9110 – Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*); 9130 – Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*); 9180 – Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*), 91E0 – Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*). Określenie właściwego dla widłozęba siedliska jest trudne, ponieważ rośnie zarówno na pniach drzew, jak i na skałach. Najwięcej typowych, epifitycznych stanowisk występuje we wschodniej części zasięgu, natomiast w części zachodniej, gatunek spotykany głównie na wychodniach piaskowców. W Karpatach potwierdzono występowanie gatunku na około 20-25 stanowiskach. Darnie zajmują od 10 cm² do 2 m² na stanowisku.

Zagrożenia:

Główne zagrożenie to skażenie powietrza oraz intensywna gospodarka leśna, powodująca mechaniczne niszczenie populacji i siedlisk. Najprawdopodobniej eliminują one stanowiska nadrzewne gatunku, jednakże biorąc pod uwagę znaczną ilość siedlisk epifitycznych, populacje widłozęba mogą pozostawać generalnie niezagrożone. Gatunek umieszczony na „Czerwonej liście” zagrożonych mchów w Polsce z 2004 r. z kategorią R (rzadkie, potencjalnie zagrożone).

Oddziaływanie projektu Planu:

Na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia gatunek występuje na jednym stanowisku w rezerwacie „Gawroniec”. Plan nie oddziałuje więc na gatunek objęty ochroną rezerwatową.

Propozycje działań ochronnych:

W PZO zawarte są następujące zagrożenia i propozycje działań ochronnych dla omawianego gatunku

Nie stwierdzono potrzeby prowadzenia działań ochrony czynnej. Kontynuacja rozpoznania rozmieszczenia gatunku w obszarze.

4070 – Dzwonek piłkowany (*Campanula serrata*)

Status ochrony:

- a. Dyrektywa Siedliskowa (1992) – gatunek proponowany przez Polskę jako uzupełnienie do Załącznika II DS, uzyskał akceptację ekspertów Unii Europejskiej
- b. Ochrona gatunkowa – Ścisła, od 2004 r.
- c. „Polska czerwona księga roślin” – VU;

Siedlisko

Dzwonek piłkowany jest gatunkiem o dość szerokim spektrum fitocenotycznym. Rośnie zarówno w wysokogórskich murawach, jak i różnych zespołach traworoślowych oraz w kwiecistych ziołoroślach połoninowych (*Trollio-Knautietum* i *Diantho compacti-Hypericetum maculati*), borówczyskach *Vaccinietum myrtilli*, murawach bliźniczkowych, wśród ziołorośli z klasy *Betulo-Adenostyletea* (m.in. w ziołoroślach ostrożeńca dwubarwnego *Cirsium helenoides*), a także na łąkach mietlicowych i mietczykowo-mietlicowych *Gladiolo-Agrostietum capillaris*. Prawdopodobnie naturalnym siedliskiem dzwonka piłkowanego są wysokogórskie hale, podczas gdy półnaturalne łąki w niższych położeniach, stanowią siedlisko wtórne.

Zagrożenia:

Główne zagrożenia to zarzucenie pasterstwa i kośnego użytkowania polan, prowadzące do sukcesji naturalnej i związanych z nią przemian warunków siedliskowych (wzrost żyzności podłoża, bujności runi i ocienienia, zanikanie miejsc z odsłoniętą glebą). Szczególnie niekorzystne dla dzwonka piłkowanego jest ekspansja kosówki bądź świerka, borówki czarnej, maliny właściwej, jak i wysokich bylin, głównie starca Fuchsa *Senecio fuchsii* i goryczki trojęściowej *Gentiana asclepiadea* oraz fragmentacja siedlisk. Stanowiska położone przy szlakach narażone są na presję turystyczną. Gatunek zarówno w „Polskiej czerwonej księdze roślin” z 2001 r. jak i „Czerwonej księdze Karpat polskich” z 2008 r. z kategorią VU (narażony).

Oddziaływanie projektu Planu:

Brak precyzyjnej lokalizacji gatunku na terenie Nadleśnictwa. Brak negatywnego oddziaływania.

Propozycje działań ochronnych:

W przypadku rozpoznania stanowiska zostaną zastosowane zalecenia PZO.

1386 – Bezlist okrywowy (*Buxbaumia viridis*)

Status ochrony:

- a. Konwencja Berneńska (1979) – Załącznik I;
- b. Dyrektywa Siedliskowa (1992) – Załącznik II.
- c. Ochrona gatunkowa w Polsce – ścisła, od 2001 r.
- d. Kategorie IUCN: „Red Data Book of European bryophytes” – V; „Zagrożone gatunki mchów.” – E.

Siedlisko

Terofit, gatunek cieniolutny i acydofilny, występujący na żywym lub murszejącym drewnie i humusie, głównie jodłowym, rzadziej świerkowym, o różnej średnicy. Gatunek spotykany często w dolinach potoków, w siedliskach świeżych i wilgotnych, reprezentujących siedliska przyrodnicze o kodach 9130 – żyzne buczyny *Dentario glandulosae-Fagetum*; rzadziej 9180 – jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach *Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*; 9410 – górskie bory świerkowe (*Piceion abietis* część – zbiorowiska górskie). Bezlist często współwystępuje z innymi gatunkami mszaków, tworzącymi zespół *Lepidozio-Tetraphideturum pellucidarum*. Roślina bardzo rzadka, na poszczególnych stanowiskach udaje się odnaleźć zwykle tylko pojedyncze (kilka, maksymalnie kilkanaście) sporofitów. Liczebność na 25 potwierdzonych stanowiskach karpaccyckich wynosi kilkaset (300-350) sporofitów. Tendencja populacji jest malejąca, blisko 40% z dotychczas podawanych w regionie stanowisk wymarło, a dla około 55% brak aktualnych potwierdzeń. Jednak w najbliższym czasie wydaje się możliwe odkrycie nowych stanowisk tego gatunku, bowiem od kilku lat (po długiej przerwie) odkrywano kolejne stanowiska bezlistu także w lasach gospodarczych. Przyczyny tej sytuacji są niejasne, gdyż nie wynika to z lepszego poznania bioflory tych terenów ani prowadzonych zabiegów ochronnych.

Zagrożenia:

Główne, stwierdzone w regionie zagrożenia bezlistu okrywowego to gospodarka leśna (pozyskanie i wywóz drewna jodłowego i świerkowego). Czasem jego siedliska ulegają zniszczeniu w wyniku losowych przypadków (np. powódź).

Oddziaływanie projektu Planu:

Nie stwierdzono potwierdzonego występowania na terenie Nadleśnictwa.

Propozycje działań ochronnych:

Obecnie wydaje się, że nie są potrzebne działania ochrony czynnej. Większość znanych stanowisk znajduje się na terenach rezerwatów lub parków narodowych.

IV.4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE NA INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000

Analizowany projekt Planu urządzenia lasu przygotowano, mając na względzie zapis art. 52a Ustawy o Ochronie Przyrody. Zgodnie z tym przepisem, gospodarka leśna, prowadzona na podstawie dokumentu poddanego strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, obejmującego oddziaływanie na dziko występujące populacje gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty Europejskiej i chronionych gatunków zwierząt oraz ich siedlisk, której ustalenia zapewniają, że czynności wykonywane zgodnie z tym dokumentem nie są szkodliwe dla zachowania gatunku we właściwym stanie ochrony, nie naruszają zakazów, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt. 1, 3-5 i 11 Ustawy o Ochronie Przyrody.

Przez integralność obszaru Natura 2000 rozumie się spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych dla ochrony, których został zaprojektowany i wyznaczony obszar Natura

2000. W projekcie Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Jeleśnia nie ma zaplanowanych zabiegów mogących naruszyć integralność obszarów Natura 2000. Realizacja zaprojektowanych czynności gospodarczych (odnowień, pielęgnacji upraw i młodników, trzebieży i rębni) nie wpłynie negatywnie na siedliska, rośliny i zwierzęta występujące na obszarach Natura 2000, ponieważ sposób wykonania zabiegów gwarantuje utrzymanie właściwego stanu i ochronę siedlisk istotnych dla poszczególnych gatunków, oraz całego ekosystemu leśnego. Realizacja zabiegów gospodarczych zaplanowanych w projekcie Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Jeleśnia nie wpłynie również na ekosystem, jako całość, nie zaburza spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych dla ochrony, których zaprojektowano sieć obszarów Natura 2000.

Ochrona integralności obszaru jest pochodną zachowania jej trzech głównych składowych:

- zachowanie tzw. korzystnego stanu ochrony kluczowych gatunków i siedlisk,
- zachowanie kluczowych struktur obszaru,
- zachowanie kluczowych procesów i relacji.

może zostać naruszona w przypadku zaistnienia:

a) w odniesieniu do populacji gatunku:

- spadku liczebności lub zagęszczenia populacji w dłuższej perspektywie czasowej,
- zmniejszenia zasięgu gatunku,
- pogorszeniu funkcjonowania populacji (np. ograniczeniu możliwości reprodukcji),
 - zwiększeniu śmiertelności, pogorszeniu możliwości wymiany genetycznej,
 - pogorszeniu łączności z innymi populacjami,
- zmniejszeniu powierzchni siedliska gatunku,
- pogorszeniu jakości siedliska gatunku,
 - pogorszeniu szans osiągnięcia (także przywrócenia) właściwego stanu ochrony gatunku w przyszłości,

b) w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych:

- fizycznej degradacji,
- zmniejszeniu powierzchni,
 - zmian cech charakterystycznych siedliska, pogorszeniu stanu gatunków typowych dla siedliska przyrodniczego,
 - pogorszeniu szans osiągnięcia (także przywrócenia) właściwego stanu ochrony siedliska w przyszłości.

Projekt Planu nie będzie miał negatywnego oddziaływania na integralność obszarów oraz istniejących korytarzy ekologicznych istotnych dla sieci Natura 2000. Ze względu na zakres projektowanych prac nie spowoduje on negatywnych, trwałych skutków w odniesieniu do szlaków migracji gatunków, bowiem zachowane będą wszystkie kompleksy leśne.

Zmiany warunków środowiskowych charakterystycznych dla ekosystemów wodnych, będących pod wpływem ocenianego dokumentu, należy w opinii zespołu opracowującego prognozę, w świetle założonego projektu Planu uznać za nieistotny. Nowe właściwości poszczególnych elementów środowiska nie będą znacznie odbiegać od obecnych, uznawanych za odpowiednie dla omawianych obszarów. Nie nastąpią także istotne zmiany w faunie i florze tego terenu.

W wyniku wykonania zaplanowanych w projekcie PUL zabiegów ukształtowana zostanie na końcu okresu jego obowiązywania, korzystniejsza pod względem wiekowym i gatunkowym struktura drzewostanów. Nastąpi wzrost powierzchni drzewostanów w pełni zgodnych z siedliskiem.

Mając na względzie oddziaływanie na środowisko dotychczasowej gospodarki leśnej w Nadleśnictwie, można przyjąć, że przy wdrożeniu zaleceń podanych w Prognozie oddziaływania na środowisko i w Programie ochrony przyrody, realizacja ustaleń projektu Planu nie spowoduje pogorszenia stanu zachowania chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych. Dokument ten wypełnia, zatem kryterium określone w art. 52a Ustawy o Ochronie Przyrody.

Rozmiar zmian warunków środowiskowych charakterystycznych dla ekosystemów leśnych, będących pod wpływem ocenianego dokumentu, należy w świetle założonego projektu Planu uznać za nieistotny. Nowe właściwości poszczególnych elementów środowiska nie będą odbiegać od obecnych, charakterystycznych dla omawianych obszarów. Stąd nie nastąpią także istotne zmiany w faunie i florze tego terenu.

Oddziaływanie i układ parametrów ekologicznych będzie zatem taki sam, jaki jest obecnie. W wyniku oddziaływania zaplanowanych w projekcie PUL zabiegów ukształtowana zostanie na końcu okresu jego obowiązywania, odpowiednio zróżnicowana pod względem wiekowym i gatunkowym właściwa struktura drzewostanów. W wielu przypadkach będzie ona korzystniejsza od obecnej (np. zmniejszenie udziału świerka na siedliskach grądów i buczyn, wzrost zróżnicowania gatunkowego i strukturalnego, pod względem wieku i budowy pionowej).

Obszary Natura 2000 są formą ochrony przyrody wg aktualnej Ustawy o ochronie przyrody. Ponieważ jednak ocena wpływu projektu Planu na te obszary jest najistotniejszym elementem SOOŚ, istniejące na terenie Nadleśnictwa obszary Natura 2000 omówione zostały niezależnie od pozostałych form ochrony przyrody.

IV.5. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE NA OBSZARY CHRONIONE INNE NIŻ NATUROWE – REZERWATY

Działania ochronne na terenie rezerwatów podejmowane są na podstawie wskazań zawartych w zadaniach ochronnych lub planie ochrony dla rezerwatów. Zapisy PUL nie mają, więc wpływu na działania podejmowane w rezerwatach.

IV.6. OCENA INWENTARYZACJI DREWNA MARTWEGO

Na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia w ramach prac urządzeniowych przeprowadzono pomiary martwego drewna wg zmodyfikowanej metodyki: „*Wykonania dodatkowych i poszerzonych pomiarów martwego drewna do projektów Planów Urządzenia Lasu dla Nadleśnictw Jeleśnia oraz Prószków*”.

Pomysłodawcą przeprowadzenia tych prac, twórcą założeń koncepcyjnych oraz autorem metodyki jest pracownik RDLP w Katowicach p. Grzegorz Janas.

Prace związane z testowaniem zmodyfikowanej metodyki pomiaru martwego drewna są istotnym elementem badań naukowych realizowanych przez p. Grzegorza Janasa a dotyczących wykorzystania metody inwentaryzacji martwego drewna w trakcie prac urządzeniowych. Badania te mają na celu zweryfikowanie i przetestowanie obecnie funkcjonującej i opisaniej w Instrukcji Urządzania Lasu metody inwentaryzacji martwego drewna na powierzchniach kołowych, jak również dokonanie jej zoptymalizowania oraz w efekcie końcowym zaproponowanie jej modyfikacji.

Pomiary miały charakter testowy i wykonywane były za zgodą DGLP, z wykorzystaniem środków finansowych Funduszu Leśnego.

W wyniku prac pomiarowych ustalono iż udział drewna martwego wynosi 266 495 m³ co stanowi 9,4 % zapasu, zaś ilość martwego drewna wraz z częściami podziemnymi wynosi 1 150 246 m³ co stanowi 40,8% zapasu.

Jeleśnia jest pierwszym górskim Nadleśnictwem w którym przeprowadzono pomiar ilości martwego drewna nową metodą. Brak jest więc układu odniesienia do tych wyników. Wskaźniki te można uznać za wysokie.

Podsumowując na terenie Nadleśnictwa obserwujemy występowanie bardzo dużej ilości drewna martwego, o dużej szybkości rozkładu, wpływającego pozytywnie na obieg materii, co jest szczególnie korzystne w przypadku klęski ekologicznej związanej z gradacją szkodników wtórnych w drzewostanach świerkowych. Należy, więc, uznać za właściwe obecnie wykonywane działania Nadleśnictwa polegające na pozostawianiu części drzew martwych, jako elementu wzbogacającego biocenozę, ale także spełniającego osłonową rolę dla młodego pokolenia lasu. Jest to również działanie kompensujące negatywne skutki intensywnych cięć sanitarnych, należy zatem ocenić zapisy projektu PUL dotyczące inwentaryzacji i pozostawiania drewna martwego jako pozytywne, zarówno w cyklu krótko-średnio- jak i długoterminowym.

IV.7. PROPONOWANE ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE I OGRANICZANIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ PLANU

Powyższe analizy wykazały, że w trakcie realizacji zapisów PUL możliwe jest występowanie negatywnych oddziaływań tych zapisów na pewne elementy środowiska oraz przedmioty ochrony w SOO na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia. W rozdziale tym sformułowano wnioski o charakterze korekt, których zastosowanie pozwoli na eliminację zidentyfikowanych negatywnych oddziaływań.

Zapisy planu urządzenia lasu zawierają niewiele zaleceń, których realizacja może znacząco negatywnie wpłynąć na środowisko lub obszary Natura 2000, w tym w szczególności na cele ochrony tych obszarów. Jednakże niektóre zapisy planu, w przypadku jego realizacji, mogą spowodować powstanie negatywnego, krótkoterminowego oddziaływania na wybrane elementy środowiska. Ewentualne zagrożenia dla siedlisk przyrodniczych lub gatunków zostają zniesione przez odpowiednie wykonanie zabiegów gospodarczych (sposób, termin,

lokalizacja dostosowanie do wymagań ekologicznych gatunków i siedlisk). Niewielkie korekty w zapisach PUL zostały dokonane wg zaleceń wskazanych w prognozie.

Zapisy PUL w których dokonano modyfikacji lub zmiany:

- **modyfikacja** ustalonych TD na siedlisku 9170 przez zwiększenie udziałów Db i Lp;
- **modyfikacja** ustalonych TD na siedlisku 9140 przez zmniejszenie udziału Św;
- **modyfikacja** ustalonych TD na siedlisku 9180 przez zwiększenie udziału Wz i Lp kosztem świerka
- **modyfikacja** ustalonych TD na siedliskach 91E0 przez zwiększenie udziału gatunków na siedliskach LG, LMG zgodnych z PTL Jś, Ol i wycofanie ze składów odnowień gatunków obcych dla siedliska;
- **analiza lokalnych warunków siedliskowych na siedliskach 9170 i 91E0 w obszarze Natura 2000**, wyłączenie z użytkowania płatów siedliska, w postaci kęp starodrzewu i pozostawianie ich do naturalnej śmierci, (w tym drzewa dziuplaste i z widocznymi wypróchnieniami);
- **ograniczenie** pozyskania w ramach trzebieży późnych na siedlisku 91D0 na obszarach naturalnych lub wyłączenie wydzieleń tego siedliska z użytkowania;

Zapobieganie szkodom na w/w siedliskach jest wymagane przepisami Dyrektywy Siedliskowej, a także przez przepisy Dyrektywy Szkodowej (art.5. pkt.1.) oraz Ustawy z 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. 2007 nr 75 poz. 493).

Pozostałe zapisy Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Jeleśnia nie budzą zastrzeżeń. Uwagi i wskazówki ochronne zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, zostały uwzględnione w PUL, więc realizacja zapisów planu pozwoli uniknąć potencjalnego negatywnego oddziaływania na środowisko działań związanych z wykonywaniem zabiegów gospodarczych. Generalnie zalecenia zostały uwzględnione w PUL. W większości przypadków realizowane będą na poziomie wykonywania konkretnych zadań przez Nadleśnictwo.

IV.8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ PRZYJĘTYCH W PLANIE URZĄDZENIA LASU WRAZ Z UZASADNIENIEM WYBORU WARIANTU OPTYMALNEGO

Plan urządzenia lasu (PUL) jest dokumentem, określającym zadania z zakresu gospodarki leśnej na dużym poziomie szczegółowości (wskazania gospodarcze dla konkretnych wydzieleń). Jednocześnie należy mieć świadomość że szczegółowe zapisy nie mają charakteru w pełni obligatoryjnego i zawsze można odstępować od ich wykonania. Podobnie też PUL nie opisuje sposobu wykonywania wskazówek a właśnie głównie od tego zależy ich wpływ na środowisko. Podstawą tworzenia planu są między innymi zasady trwale zrównoważonej gospodarki leśnej uwzględniające potrzeby ochrony lasów, zwłaszcza ekosystemów leśnych stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych. Tego typu gospodarkę prowadzi się poprzez:

- stopniowe dostosowywanie składów gatunkowych biocenoz leśnych do warunków biotopu w trakcie naturalnych bądź kierowanych procesów przebudowy, w oparciu o gospodarcze typy drzewostanów, określone na podstawie rozpoznania siedliskowego,
- skuteczną ochronę cennych elementów flory i fauny, w szczególności opisanych w Programie Ochrony Przyrody obszarów i obiektów prawnie chronionych oraz obiektów nieobjętych ochroną prawną, a cennych i ważnych dla zachowania różnorodności biologicznej,
- zabezpieczenie takiej ilości zasobów leśnych, która zapewnia prawidłową relację między zapotrzebowaniem rynku na ekologiczny surowiec – drewno, a zapewnieniem trwałego przyrostu zasobów leśnych,
- preferowanie naturalnego procesu odnawiania lasu oraz zalesiania gruntów nieleśnych, a także jak najpełniejszego wykorzystywania procesów zachodzących w ekosystemach,
- w lasach ochronnych wykonywanie zabiegów w sposób zapewniający zachowanie dominującej, ochronnej funkcji lasu, uwzględnianie, na każdym etapie prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki, społecznych i ochronnych zapotrzebowań.

Oczywistą alternatywą dla przyjętego PUL, podlegającego ocenie w trakcie przeprowadzania procedury oceny jego oddziaływania na środowisko, jest brak PUL. Taki wariant należałoby nazwać zerowym (jego skutki omówione są w Prognozie w rozdziale III.5. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji planu), choć wariant ten z punktu widzenia obowiązującego prawa jest niemożliwy. W związku z powyższym w rzeczywistości nie ma realnych możliwości stworzenia wariantu zerowego PUL, a próba stworzenia wariantu alternatywnego wiązałaby się ze stworzeniem drugiego planu o błędnych założeniach - niezgodnych z innymi przepisami prawa, w tym w szczególności z Ustawą o lasach. Dlatego do oceny w Prognozie przedstawiony został tylko jeden wariant, najkorzystniejszy z punktu widzenia ochrony siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków oraz użytkowania gospodarczego lasów.

Proces tworzenia ostatecznego wariantu planu jest złożony i długotrwały. Rozwiązania alternatywne konkretnych wskazań są analizowane w trakcie konstruowania całego PUL, a ostateczny wybór dokonywany jest na etapie uzgadniania wskazań gospodarczych i planu cięć. Oznacza to rozważanie na etapie tworzenia planu wielu wariantów alternatywnych zapewniających realizację przyjętych celów zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, obowiązującymi instrukcjami i zasadą przezorności. Rozwiązania niewłaściwe, szkodliwe dla środowiska lub niezgodne z przyjętymi zasadami zagospodarowania lasu są odrzucane już na etapie tworzenia PUL, a przyjęte rozwiązania podlegają ostatecznie dodatkowej analizie i ocenie w trakcie tworzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla PUL.

Pierwszym etapem opracowywania wariantów alternatywnych (wariantowania) PUL były decyzje Komisji Założeń Planu, zwołanej w celu ustalenia wytycznych i ogólnych zasad prowadzenia terenowych prac urządzeniowych. Najważniejszymi ustaleniami były:

- podział na gospodarstwa, czyli jednostki regulacyjne, utworzone na podstawie dominujących funkcji pełnionych przez lasy (z uwzględnieniem wszystkich funkcji pozostałych), a także przyjętych celów gospodarowania (z uwzględnieniem możliwości produkcyjnych siedlisk leśnych);

- przyjęcie przeciętnych wieków rębności dla głównych gatunków drzew, wyznaczających przeciętny wiek osiągnięcia celu gospodarowania;
- przyjęcie sposobów zagospodarowania (określonych rodzajów rębni), typów drzewostanów (TD) oraz orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych typów siedliskowych lasu;
- określenie kolejności kwalifikowania drzewostanów do przebudowy;
- przyjęcie średnich okresów odnowienia dla poszczególnych gospodarstw, który oznacza przewidywany okres od zainicjowania odnowienia drzewostanu użytkowanego rębnią złożoną do cięcia uprzętającego.

Ustalenia zapadły w procesie dyskusji oraz zostały zapisane w formie protokołu z posiedzenia Komisji Założeń Planu (dołączony do Elaboratu).

Kolejnym etapem, na którym rozważano różne warianty, było sporządzenie wykazu projektowanych cięć rębnych wraz z mapą przeglądową cięć. Optymalne rozplanowanie cięć użytkowania zasobów drzewnych, regulowane etatem pozyskania, jest pochodną potrzeb wynikających z celów hodowlanych i ochronnych i ma zapewnić ciągłość produkcji. Pierwotny zakres cięć w planie jest następnie weryfikowany poprzez uzgodnienie zaplanowanych wstępnie zabiegów z wymogami ochrony przyrody, społecznymi, a także zasadami planowania. Ostateczna wersja wykazu projektowanych cięć rębnych powstała w wyniku wielokrotnego korygowania sposobów realizacji użytkowania rębnego w poszczególnych gospodarstwach, a wraz z tym w poszczególnych drzewostanach. Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegane są następujące zasady:

- wymogu ładu czasowego i przestrzennego;
- ograniczeń i nakazów prawnych wynikających z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany;
- wytycznych zawartych w aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (np. odnośnie szerokości zrębów, nawrotów cięć, długości okresów odnowienia, itp.);
- wytycznych Komisji Założeń Planu.

Ostatnim etapem, na którym rozważano różne warianty, było posiedzenie Narady Techniczno–Gospodarczej, na której rozpatrywano warianty dotyczące intensywności projektowanego użytkowania przedrębego.

Wariantowanie pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało na etapie tworzenia Programu Ochrony Przyrody dla nadleśnictwa (POP). W Programie wskazano na miejsca i problemy, które wymagają szczególnego podejścia w gospodarowaniu w lasach i odpowiednio modyfikujące prowadzenie gospodarki leśnej. W POP obok szczegółowej charakterystyki obiektów cennych przyrodniczo i kulturowo na terenie nadleśnictwa zamieszczono propozycje dotyczące modyfikacji zabiegów gospodarczych, które mogą wpłynąć negatywnie na te obiekty. Modyfikacje i zalecenia te zostały opisane w sposób tekstowy przy omawianiu poszczególnych typów obiektów. Najczęstszym zaleceniem w zakresie właściwej ochrony chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych było odpowiednie dostosowanie terminów przeprowadzania prac leśnych. Planowanie urządzeniowe w swoich zasadach nie uwzględnia potrzeby planowania terminów wykonania poszczególnych zabiegów, zarówno w trakcie roku, jak i w ramach 10-letnia, dlatego wariantowanie czasowe jest znacznie ograniczone w trakcie tworzenia planu.

W związku z tym zalecenia o konieczności wyboru odpowiednich terminów prac zamieszczono już bezpośrednio w poszczególnych częściach Prognozy.

Przeprowadzona w Prognozie analiza wariantu najkorzystniejszego (optymalnego) z punktu widzenia ochrony siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków wskazuje na sposób oddziaływania PUL na środowisko oraz miejsca konfliktu pomiędzy gospodarką leśną i środowiskiem przyrodniczym. Każdej ocenie negatywnej towarzyszą wskazania minimalizacji oddziaływania negatywnego, bądź wskazania do rezygnacji z takiego zabiegu gospodarczego (o ile jest to tylko możliwe). Prognoza zawiera również zalecenia modyfikujące prowadzenie gospodarki leśnej w stosunku do obiektów objętych ochroną, metody ochrony rzadkich i chronionych gatunków, jak również zalecenia mające na celu ochronę siedlisk przyrodniczych.

Podsumowując należy stwierdzić, że przedstawiona wersja PUL wraz prognozą oddziaływania na środowisko zawierają optymalne, możliwe do zastosowania rozwiązania minimalizujące negatywny wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na środowisko naturalne, wypracowane podczas konstruowania PUL, konsultacji społecznych oraz tworzenia prognozy oddziaływania na środowisko. Zawiera ona również uwagi Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska zarówno, co do treści danych prezentowanych w PUL i POS, jak i formy ich publikacji.

V. OCENA OGÓLNA

Przyjęta i zastosowana w prognozie metodyka, oparta na przypisaniu wskazań gospodarczych uwzględnionych w planie urządzenia lasu do określonych przedmiotów ochrony, pozwoliła na ocenę wpływu tych wskazań na komponenty środowiska przyrodniczego w nadleśnictwie. W ten sposób w trakcie analiz wyróżniono sytuacje, w których dane wskazanie mogło mieć wpływ pozytywny, negatywny bądź neutralny oraz oddziaływać krótkoterminowo, średnioterminowo lub długoterminowo.

W czasie realizacji poszczególnych zapisów planu możliwe jest wystąpienie krótkotrwałych zmian, które w dłuższej perspektywie czasu ustąpią. Potencjalne zmiany nie spowodują jednak utraty wartości przyrodniczych na obszarze omawianego nadleśnictwa. Zaproponowane w prognozie zalecenia i uwagi do rozwiązań zawartych w PUL pozwalają na zminimalizowanie potencjalnie negatywnych skutków realizowanych zadań i zabezpieczenie interesu przyrodniczego.

Przeprowadzone analizy i oceny pozwalają stwierdzić, że Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Jeleśnia nie ma znacząco negatywnego wpływu na środowisko i nie przewiduje realizacji zadań zaliczanych do szczególnie uciążliwych dla środowiska i przedmiotów ochrony. Realizacja zapisów PUL po uwzględnieniu uwag zawartych w prognozie nie spowoduje znacznego pogorszenia stanu środowiska oraz chronionych w nim siedlisk, gatunków roślin i zwierząt oraz pozostałych elementów środowiska.

VI. WYKAZ MAP

Mapa sytuacyjno - przeglądowa obszarów chronionych Nadleśnictwa i funkcji lasu – skala 1:50000

Mapa przeglądowa planowanego użytkowania rębnego i zalesień – skala 1:25 000

VII. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1. Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach

Załącznik 2. Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy ze Śląskim Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym

VIII. LITERATURA

- Ekspertyzy które posłużyły do sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 OSO Beskid Żywiecki:
- Ciach Michał, Ekspertyza ornitologiczna na potrzeby sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 OSO Beskid Żywiecki Kraków-Katowice, 2012
- Cichocki Jan, Niedbach Joanna, Ważna Agnieszka, Ekspertyza zoologiczna (w zakresie myszowatych) dla SOO Beskid Żywiecki
- Nejfeld Paweł, Rozpoznanie obszaru występowania i identyfikacja zagrożeń oraz określenie warunków ochrony i zakresu monitoringu, przedmiotów ochrony związanych ze środowiskiem wodnym, na terenie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Beskid Żywiecki.
- Mysłajek Robert W. Pieruzek-Nowak Sabina, Ekspertyza w zakresie dużych drapieżników – niedźwiedzia brunatnego, rysia euroazjatyckiego i wilka, na potrzeby planu zadań ochronnych dla SOO Beskid Żywiecki PLH240006, Wildlife Consulting
- PLB240002 (IBA PL127) Beskid Żywiecki; Kraków, 2008 W: Inwentaryzacja gatunków dziko żyjącego ptactwa w wybranych wyznaczonych Obszarach Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 oraz obszarach proponowanych do wyznaczenia. Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Warszawa. Listopad 2008 r.
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002 (Załączniki mapowe nr 1-14 PLB240002)
- Zenon Rzońca. Ocena jakości biotopu głuszcza w oparciu o indeks HSI wraz z planem zarządzania dla ostoi „Romanka” w Nadleśnictwie Jeleśnia; Węgierska Górka, 2011
- Zenon Rzońca. Ocena jakości biotopu głuszcza w oparciu o indeks HSI wraz z planem zarządzania dla ostoi „Racza” w Nadleśnictwie Ujsoły; Węgierska Górka, 2011
- Gwiazdowicz D.J. (red.), 2006: Gospodarka leśna a ochrona przyrody. Wydawnictwo PTL, Poznań.
- Gwiazdowicz D.J. (red.), 2007: Ochrona przyrody w lasach. Część I. Ochrona zwierząt. Wydawnictwo PTL, Poznań.
- Gromadzki M. (red.). 2004. Ptaki. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. T.7 (część I), s. 277-280; T.8 (część II), s. 220-223) Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
- Herbich J. (red.), 2004: Lasy i bory. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, W-wa. T.5.
- Herbich J. (red.), 2004: Murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, W-wa. T.3.
- Instrukcja urządzania lasy z 2011., Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych, W-wa 2012.
- Matuszkiewicz W. i in., 1995: Potencjalna roślinność naturalna Polski. Mapa przeglądowa 1:300000. PAN, W-wa.
- Matuszkiewicz J.M., 2001, Zespoły leśne Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa,
- Mróz W. (red.), 2010: Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny, (cz. – III). GIOŚ, W-wa.
- Pawlaczyk P. (red.), 2008: Natura 2000 – Niezbędnik leśnika. Wyd. Klubu Przyrodników, Świebodzin.
- Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Andrychów na lata 2015 – 2024 wraz z Programem Ochrony Przyrody i Prognozą Oddziaływania na Środowisko
- Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Sucha na lata 2006 – 2015 wraz z Programem Ochrony Przyrody i Prognozą Oddziaływania na Środowisko
- Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górka na lata 2014 – 2023 wraz z Programem Ochrony Przyrody i Prognozą Oddziaływania na Środowisko
- Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Bielsko na lata 2009 – 2018 wraz z Programem Ochrony Przyrody i Prognozą Oddziaływania na Środowisko
- Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Ujsoły na lata 2013 – 2022 wraz z Programem Ochrony Przyrody i Prognozą Oddziaływania na Środowisko

- Rutkowski P., 2009: Natura 2000 w leśnictwie. Ministerstwo Środowiska, W-wa.
Standardowe formularze danych dla obszarów chronionych - <http://natura2000.gdos.gov.pl/>
Trampler T. i in., 1990: Regionalizacja przyrodniczo-leśna na podstawach ekologiczno-fizjograficznych. PWRiL, W-wa.
Ustawa o lasach tekst jednolity Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o lasach Warszawa, dnia 1 września 2014 r. (Dz.U. z 2014 poz. 1153)
Witkowski Z., Adamski P. (red.), 2004: Gatunki zwierząt (z wyjątkiem ptaków). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, W-wa. T. 6.
Woś A., 1999: Klimat Polski. PWN. W-wa.
Zajązkowski J.(red.): Rębnie – e-poradnik. (<http://rebnie.wl.sggw.pl/>).
Zasady Hodowli Lasu, 2012. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych, W-wa.